Проект

Приложение към т. 4

Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г.

Мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

Ноември 2025 г.

Съдържание

Въведение 5

Част I. Икономически перспективи за периода 2025-2028 г. 11

1. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА 11
2. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА 11
3. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГНОЗАТА И МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г. 13
4. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г. 15

Част II. Фискална политика и основни параметри за периода 2026-2028 г. 20

1. СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА 20
2. ОСНОВНИ ФИСКАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 21
3. ПРОГНОЗА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 23

Част III. Приоритети на политиките и основни допускания за периода 2026-2028 г. 43

1. ПОЛИТИКИ В ПРИХОДИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 43
2. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 53
3. ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 105

Част IV. Фискална децентрализация и бюджетни взаимоотношения с общините за периода 2026-2028 г. 109

Част V. Управление на средствата от европейските фондове и програми за периода 2026-2028 г. 111

1. НАЦИОНАЛЕН ФОНД 111
2. ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ 113
3. ДРУГИ СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС И СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА РЕЖИМ НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС 114
4. ПРОГНОЗА ЗА ВНОСКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС 116

Част VI. Политика по дълга и финансирането за периода 2026-2028 г. 117

1. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ. ОБСЛУЖВАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ 117
2. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ 123
3. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ ЧРЕЗ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И ДРУГИ ФОРМИ НА ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ 125
4. ДРУГИ ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО 125

Част VII. Перспективи за развитието на публичните финанси 129

1. УСТОЙЧИВОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ 129
2. АНАЛИЗ НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТТА 131
3. ПРОЦЕДУРИ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ 134

Част VIII. Мотиви към предложенията за промяна на други закони в проекта на ЗДБРБ за 2026 г. 139

Част IX. Приложения..... 145

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1: ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г., ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 31.08.2025 Г. И ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2025 Г. 145

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г. 145

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 31.08.2025 Г. 150

3. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2025 Г. 155

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2: ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ ПО АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 156

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3: КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЕРИОДА 2023-2028 Г. 166

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4: ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 170

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5: ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 172

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6: РАЗМЕРИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИТЕ) НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ С БЮДЖЕТИТЕ НА БНТ, БНР, БТА, БАН, ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА И ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 172

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7: РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 173

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8: РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОБОСОБЕНИ ЛИЦА И СТРУКТУРНИ ЕДИНИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В КФП ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 174

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9: РАЗМЕРИ НА ОСНОВНИТЕ БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г. 175

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10: ДАНЪЧНИ РАЗХОДИ ЗА 2024 И 2026 Г. 176

Списък с включените в текста таблици

Табл. I-1: Основни допускания за развитието на външната среда ... 14
Табл. I-2: Основни макроикономически показатели ... 15
Табл. I-3: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП ... 19
Табл. I-4: Сравнение на макроикономическата прогноза на МФ с прогнозата на ЕК ... 19
Табл. II-1: Основни показатели на КФП (касова основа) ... 20
Табл. II-2: Основни показатели по КФП (2026-2028 г.) ... 21
Табл. II-3: КФП – Национален бюджет (2026-2028 г.) ... 22
Табл. II-4: КФП – Сметки за средства от ЕС (2026-2028 г.) ... 23
Табл. II-5: Фискален ангажимент ... 25
Табл. II-6: Разходи за отбрана по КОФОГ ... 25
Табл. II-7: Изменение на показателите на сектор „Държавно управление“ за периода 2025-2028 г. ... 28
Табл. II-8: Бюджетна прогноза на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики за периода 2025-2028 г. ... 29
Табл. II-9: Дискреционни приходни мерки на начислена основа, млн. евро ... 32
Табл. II-10: Дискреционни разходни мерки на начислена основа, млн. евро ... 33
Табл. II-11: Сравнение на бюджетната прогноза на МФ с прогнозата на ЕК ... 34
Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2026-2028 г. с разпределен резерв по функции (без вноска в общия бюджет на ЕС) ... 53
Табл. III-2: Разходи за отбрана за периода 2025-2028 г. ... 66
Табл. IV-1: Основни бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет за периода 2026-2028 г. (в хил. евро) ... 110
Табл. V-1: Разходи и плащания за селскостопанската политика за периода 2026-2028 г. ... 114
Табл. V-2: Разходи и плащания за рибарската политика за периода 2026-2028 г. ... 114
Табл. VI-1: Държавен дълг – вътрешен и външен и съотношение спрямо БВП ... 120
Табл. VI-2: Структура на държавния дълг за периода 2024-2028 г. ... 121
Табл. VII-1: Индикатори за устойчивост ... 129
Табл. VII-2: Обобщение на допусканията, използвани в алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия) ... 133
Табл. VII-3: Основни макроикономически показатели при алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия) ... 133

Въведение

Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. (АСБП 2026-2028) е изготвена на основание чл. 79 от Закона за публичните финанси. Тя представлява мотиви към законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2026 г.

Приемането на бюджетната процедура е от ключово значение за изготвянето на основните бюджетни документи, тъй като тя включва сроковете, разпределението на отговорностите и изискванията за съставянето на средносрочната бюджетна прогноза и на проекта на държавния бюджет и обхваща всички бюджетни организации, както и юридически лица, контролирани от държавата и/или от общините, които не са част от консолидираната фискална програма, но попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“.

Бюджетната процедура за 2026 г. беше приета с Решение № 474 от 17 юли 2025 г. на Министерския съвет на основание чл. 67, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

Съставянето на Бюджет 2026 е на база на националните бюджетни документи и приетите бюджетни закони за 2025 г., както и на други документи, чието изготвяне е регламентирано в бюджетната процедура за 2025 г., а също и на Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 година, одобрен с Решение № 111 на Министерския съвет от 2025 г., който съдържа политики, приоритети, реформи и планове за инвестиции в средносрочен хоризонт.

В кратки срокове през м. февруари 2025 г. се изготвиха проектите на трите бюджетни закона за 2025 г. и актуализирана бюджетна рамка за периода 2025-2028 г., които да съответстват на политическите приоритети за управленския мандат на правителството.

С *Решение № 88 от 24 февруари 2025 г. на Министерския съвет* бяха одобрени законопроектът за държавния бюджет за 2025 г. и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2025-2028 г.

Законът за държавния бюджет на Република България за 2025 г. беше приет от Народното събрание на 21 март 2025 г. и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 26 (извънреден) от 27 март 2025 г.

Постановление № 28 от 16 април 2025 г. на Министерския съвет за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2025 г. беше прието и обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 33 (извънреден) от 17.04.2025 г.

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. са съобразени с приоритетите за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план и с необходимостта от реализиране на приходни мерки и осигуряване на разходни политики.

Параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. са съобразени с фискалните правила, ограниченията, допустимите отклонения и активираните клаузи за дерогации, предвидени в реформираната и ревизирана европейска рамка за икономическо управление и други актове на ЕС, които предстои да бъдат транспонирани и в националното бюджетно законодателство. Те са в съответствие и с приоритетите и целите, заложени в Програмата за управление на Република България за периода 2025-

2029 г. - за постигане на балансирана фискална политика, завършване на процеса на присъединяване на България към еврозоната и въвеждане на еврото като официална валута в България.

Във връзка с въвеждането на еврото от 1 януари 2026 г. информацията и документите по бюджетната процедура за 2026 г. се изготвят в евро при официален валутен курс съгласно чл. 5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.

Разчетите в АСБП за периода 2026-2028 г. отразяват тенденциите в есенната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика, основните допускания и оценките за ефекта от приходните и разходните дискреционни мерки. Параметрите на разходите за прогнозния период са съобразени с възможностите на бюджета за финансиране на политиките, както и с перспективите за развитие на публичните сфери, фискалните цели и приоритети на правителството.

Размерът на бюджетното салдо по консолидираната фискална програма (КФП), изразен като дял от БВП, за всяка година от прогнозния период 2026-2028 г. е дефицит от 3,0% от БВП. Запазването на нивото на дефицита в рамките на ограниченията гарантира осигуряването на редица разходни политики, обезпечени със съответните приходни мерки.

При това ниво на дефицита приходите, помощите и даренията по КФП като дял от БВП са съответно - 42,8% от БВП през 2026 г. и 40,5% от БВП през 2027 г. и 2028 г., като ръстът през 2026 г. спрямо очакваното ниво от 39,6% от БВП през 2025 г. се дължи основно на заложените нови приходни мерки и очаквания ефект от такива, приети през 2025 г., които не се проявиха в пълен обем поради по-късното приемане на Бюджет 2025. През 2027 г. и 2028 г. се очаква стабилно задържане на нивото на приходите над 40 на сто от БВП, като намалението спрямо 2026 г. се дължи основно на намаление на приходите от помощи и дарения от ЕС поради приключването на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) и на постигнатата по-висока база на приходите по националния бюджет през 2026 г. в резултат на очаквания ефект от предвидените дискреционни приходни мерки.

При общите разходи по КФП се наблюдава същата тенденция - като дял от БВП са съответно - 45,8% от БВП през 2026 г. и 43,6% от БВП през 2027 г. и 43,5% от БВП през 2028 г., като ръстът през 2026 г. спрямо програмата за 2025 г., която е на ниво от 44,9% от БВП, се дължи основно на ефекта от разходните политики, вкл. на такива от 2025 г.

С въвеждането на ревизираната рамка за икономическо управление на ЕС водещо става новото правило за ограничението на ръста на нетните разходи. Следва да се отбележи, че при прилагане на активираната клауза за дерогация по отношение на увеличените разходи за отбрана е налице ефект върху прилагането на националното правило по чл. 28, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

По прогноза на Министерството на финансите бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ за 2025 и 2026 г. е отрицателно в размер на 3,0% от БВП. През 2027 и 2028 г. се очаква разходите за отбрана на начислена основа да достигнат максимални стойности съответно 4 571,5 млн. евро (3,6% от БВП) и 3 363,9 млн. евро (2,5% от БВП). Този ръст на инвестициите в отбрана ще се отрази и на салдото на сектор „Държавно управление“, като по предварителни оценки на МФ се очаква да достигне до -4,3% от БВП за 2027 г. и до -3,5% от БВП за 2028 г. С оглед на действието на националната клауза за дерогация съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263, това влияние е временно и не води до трайно влошаване на бюджетната позиция и до нарушаване на фискалната устойчивост

в дългосрочен план. При отчитане на допустимата гъвкавост на разходите за отбрана по националната клауза за дерогация, дефицита на сектор „Държавно управление“ достига 2,5% за 2026 г., 2,8% за 2027 г. и 2,4% за 2028 г.

В подкрепа на инвестициите за отбрана беше разработен специален инструмент „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ („инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г., по линия на който на държавите членки се предоставя финансова помощ, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка. В тази връзка България е заявила намерение да се възползва от този инструмент за финансиране в размер до 3,2 млрд. евро, който е включен в лимита за дълга за 2026 г.

Въз основа на допусканията през периода 2026-2028 г. се предвижда държавният дълг да достигне съответно до 37,6 млрд. евро (31,3% от БВП) през 2026 г., 43,5 млрд. евро (34,2% от БВП) през 2027 г. и 49,0 млрд. евро (36,6% от БВП) през 2028 г.

Минималният размер на фискалния резерв към 31.12.2026 г. е заложен в размер на 2,4 млрд. евро.

Макроикономическата прогноза за периода, изготвена от Министерството на финансите (МФ), предвижда растежът на икономиката да се забави до 2,7% през 2026 г. В периода 2027-2028 г. растежът на БВП се очаква да бъде в рамките на 2,5-2,4%. Средногодишната инфлация за 2026 г. се очаква да бъде близка до тази през 2025 г. - 3,5%. Средногодишната инфлация ще се забави до 2,9% през 2027 г. и до 2,5% през 2028 г.

През периода 2026-2028 г. данъчната политика ще е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Основните цели на данъчната политика за периода отново са насочени към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост.

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид следните предложения за изменения в данъчното законодателство, както и продължаващото действие на някои мерки:

- Увеличение на данъчната ставка на данъка при източника, удържан при доходите от дивиденти и ликвидационни дялове от 5 на сто на 10 на сто в Закона за корпоративното подоходно облагане и в Закона за данъците върху доходите на физическите лица;

- Разширяване на обхвата на стоките с висок фискален риск;

- Разширяване на системата за електронно проследяване на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск;

- Въвеждане на задължение за електронно отчитане на приходите от продажби чрез използване в търговските обекти на одобрен от НАП софтуер за управление на продажбите;

- Продължаващо действие на мерки в данъчното законодателство като въведения от 01.05.2025 г. нов акцизен календар за акцизните ставки на тютюна и

тютюневите изделия (ТТИ) с цел продължение на практиката за балансирано поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия;

- Продължаване на политиката за ползване на данъчни облекчения по чл. 22в и 22г от ЗДДФЛ (за деца и за деца с увреждания) в увеличен размер и през 2026 г.;

- Предоставяне на възможност за по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели на електрически автомобили.

От 1 януари 2026 г. е предвидено увеличение на променливата част на таксата по чл. 30, ал. 3 и 4 от Закона за хазарта за лицензиите за организиране на хазартни игри от 20 на сто на 25 на сто.

Осигурителната политика за периода 2026-2028 г. предвижда:

- От 1 януари 2026 г. се увеличава осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване (ДОО) с 2 пр.п. и от 1 януари 2028 г. - с 1 пр.п.;

- Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро;

- Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава от 1 януари 2026 г. на 2 352 евро, за 2027 г. на 2 505 евро и за 2028 г. на 2 659 евро.

Разходни политики

Основните разходни политики, водещи до повишаване в разходната част на бюджета за периода 2026-2028 г., са както следва:

- Увеличение на размера на минималната работна заплата (МРЗ) от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро;

- Увеличение на размера на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст на 460,17 евро за целия период до 2028 г. включително;

- Увеличение на размера на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) на 460,17 евро за целия период до 2028 г. включително;

- Повишава се размерът от 50 на сто на 75 на сто на паричното обезщетение при неизползване на отпуска за бременност и раждане по чл. 50а от КСО, за неизползване на отпуска за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по чл. 54 от КСО и при неизползване на отпуска при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по чл.53г от КСО;

- Пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли на съответната година по чл. 100 от КСО или т.нар. „швейцарско правило“;

- Увеличение на разходите за персонал в бюджетната сфера за 2026 г. с 5%, а за определени сектори - съгласно действащата нормативна база и политики в секторите;

- Нарастване на средствата за делегираните дейности в образованието във връзка с продължаване и през 2026 г. на политиката за увеличение на заплатите на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната с цел да се стимулира навлизането на млади и квалифицирани педагози в системата на предучилищното и училищното образование;

- Увеличени са средствата по бюджетите на общините в резултат на променените натурални показатели в сферата на делегираните от държавата дейности в областта на културата, социалните услуги, здравеопазване и др.

Инвестиционна политика

В съответствие с наличния бюджетен ресурс и извършената от ПРБ приоритизация са обособени основните стратегически инвестиционни проекти, които са включени в „Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2026-2028 г.“ – приложение към проекта на Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2026 г., като срокът на програмата е съобразен с Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г. Средствата за капиталови разходи през 2026 г. за финансово обезпечаване на приоритетните стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране са в рамките на утвърдените капиталови разходи по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г.

Предвижда се продължаване на Инвестиционната програма за общински проекти, като общата максимална стойност на предвидените средства през 2026 г. по сключени споразумения за проекти по приложение № 3 към законопроекта за държавния бюджет за 2026 г., включително за проекти, които се възлагат и изпълняват от кметовете на райони в градовете с районно деление, е в размер до 920,3 млн. евро. Разплащането ще се извършва от Българската банка за развитие при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет. Това ще осигури възможност за изпълнение на стартиралите проекти, ще позволи да се постигнат заложените цели за подобряване на инфраструктурата в общините и икономическото им развитие, както и ще даде възможност за подобряване на питейно-битовото водоснабдяване на населението.

Част I.
Икономически перспективи за периода 2025-2028 г.

1. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА И ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИКА

От началото на 2025 г. стабилността и траекторията на растеж на световната икономика остава несигурна поради въведените от САЩ по-високи мита от февруари. Икономиките са изправени пред ситуация на приспособяване към променящата се регулаторна среда, с песимистични перспективи за растеж и необходимост от пренастройване на макроикономическите политики. Отчетната информация за развитието на световната икономика показва умерено забавяне през 2025 г., което може да се дължи на временни фактори, като например стратегии за управление на запасите с предварително осигуряване на необходимите стоки и суровини предвид очакваните промени в правилата.

Външното търсене за държавите от еврозоната се очертава да бъде значително по-ниско през тази година в сравнение с 2024 г., което ще се отрази негативно на износа на стоки и услуги. Реалният растеж на БВП на ЕС-27 беше сравнително висок - 1,7% през първото полугодие на 2025 г., което представлява ускорение спрямо растежа за първото полугодие на 2024 г., но перспективите до края на годината са към забавяне на този темп. През първото полугодие на 2025 г. германската икономика нарасна само с 0,2%, но на фона на спад от 0,6% през първото полугодие на миналата година.

2. ПРЕГЛЕД НА РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

2.1. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

Растежът на брутният вътрешен продукт достигна 3,2% за първото полугодие на 2025 г. и бе движен от вътрешното търсене. Потреблението на домакинствата се повиши с 8,0% на годишна база, подкрепено от реалното нарастване на доходите. При публичното потребление бе отчетено нарастване от 10,4%. Инвестициите в основен капитал се увеличиха с 10,2%. Същевременно, изменението на запасите имаше отрицателен принос към растежа на БВП. Износът на стоки и услуги намаля с 4,2% на годишна база, докато вносът се повиши с 3,3%. В резултат, нетният износ имаше отрицателен принос към растежа на БВП.

2.2. ПАЗАР НА ТРУДА И ДОХОДИ

През първата половина на 2025 г. темпът на растеж на броя на заетите в икономиката се ускори до 2% и достигна 3576 хиляди души средно за периода. Секторите, които имат основен принос за увеличаването на броя на работните места в икономиката, са

строителството и услугите, където заетостта се увеличава съответно с 5,2% и 4,2%. В същото време продължава спада на броя на заетите в промишления и аграрния сектори - процес, който продължава без прекъсване от 2022 г. насам. Недостигът на предлагане на труд продължава да бъде едно от основните ограничения за разширяване на производствената дейност според оценките на работодателите.

През първата половина на 2025 г. коефициентът на безработица трайно се задържа под равнището от 4% и средно за целия период е 3,8% (при 4,7% за първата половина на 2024 г.). Регистрираните стойности на показателя са едни от най-ниските в историята на провеждане на наблюдението на работната сила. Коефициентът на икономическа активност на населението между 15 и 64 г. за първите шест месеца на 2025 г. достигна 73,5% (74% за същия период на 2024 г.), а коефициентът на заетост беше 70,7% (70,6% за същия период на 2024 г.).

През първата половина на 2025 г. номиналният ръст на компенсацията на един нает достигна 11,1%, което надвишава очаквания растеж в пролетната прогноза. За това развитие допринесоха както повишението на минималната работна заплата, според механизма за актуализирането ѝ в Кодекса на труда, така и по-високите разходи за заплати в бюджетния сектор. Очаква се през втората половина на годината нарастването на компенсацията на един нает леко да се забави.

За първите шест месеца на 2025 г. реалната производителност на труда се увеличи с 1,1% изоставайки значително от растежа на доходите. Слабият растеж бе движен основно от спада на производителността в преработващата промишленост, което може да се обвърже с осъществените планови ремонти на някои от най-големите предприятия в страната. След възстановяване на работната дейност се очаква производителността в сектора да се повиши през втората половина на годината.

2.3. ИНФЛАЦИЯ

Годишният темп на инфлация отчете известно ускорение до 4,1 % според ХИПЦ през септември 2025 г. спрямо същия месец на 2024 г. Водещ принос по основни компоненти на индекса имаха услугите, следвани от храните, като заедно формираха почти 75% от нарастването на общия индекс. Факторите за това бяха преобладаващо вътрешни, сред които и наблюдаваното сравнително силно нарастване на потреблението на домакинствата и повишение на разходите за труд в икономиката. Енергийните стоки също имаха слабо положителен принос, поради повишението на административните цени на електрическа и топлинна енергия през юли, което не бе компенсирано от поевтиняването на транспортните горива във връзка с низходящата тенденция при цените на суровия петрол. Базисната инфлация[1] беше 3,4% на годишна база през септември спрямо същия месец на 2024 г.

2.4. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

В периода януари-август дефицитът по текущата сметка достигна 1,9% от прогнозния БВП, спрямо излишък от 0,2% от БВП за същия период на 2024 г. Основен принос за изменението имаше нарастването на отрицателното салдо по търговския баланс. Износът на стоки се сви с 5,2%, воден основно от търговията със страните-членки на ЕС. При вноса бе отчетен растеж от 3,3%, като приносът от трети страни и тези от ЕС бе почти изравнен. През първите осем месеца на годината излишъкът при търговията с услуги се увеличи с 5,8%, като приходите от посещения на чужденци в страната нараснаха с 8,2%.

[1] Базисната инфлация включва услуги и неенергийни промишлени стоки.

Дефицитът по първичния доход леко се подобри в отношение спрямо прогнозния БВП. Излишъкът по вторичния доход също леко се подобри в абсолютна стойност. Привлечените преки чуждестранни инвестиции достигнаха 2,3 млрд. евро или увеличение с 15,2% спрямо същия период на 2024 г.

2.5. ПАРИЧЕН СЕКТОР

Брутните международни валутни резерви на страната продължиха да осигуряват стабилното функциониране на паричния съвет. Пазарната им стойност към края на септември 2025 г. възлезе на 44,5 млрд. евро. Темпът им на растеж се ускори до 6,5% на годишна база при 0,3% в края на предходната година, като беше повлиян в най-голяма степен от нарастването на банковите резерви и депозита на правителството в БНБ.

Банковата система в България остана стабилна и продължи да поддържа високи равнища на капиталова адекватност и ликвидност през 2025 г. Коефициентът на обща капиталова адекватност към края на юни беше 23,61%, а отношението на ликвидно покритие в края на август достигна 249,9%.

Кредитът за частния сектор започна да се забавя от началото на второто тримесечие на 2025 г. спрямо края на предходната година, но в края на септември годишният му темп на растеж се повиши отново и достигна 15%, леко надвишавайки ръста от 14,7% в края на 2024 г. За развитието му допринесоха основно кредитите за домакинства, които нарастваха с относително постоянен темп (20,9% в края на септември), обусловен от забавяне на потребителските и слабо ускорение на жилищните кредити. Забавяне на ръста на корпоративния овърдрафт, което не бе напълно компенсирано от ускорението на редовните кредити, определи минималното забавяне при кредитите за нефинансови предприятия. В края на септември те се увеличиха с 9,7% на годишна база при 10,1% в края на декември 2024 г.

3. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГНОЗАТА И МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Промяната в митническата политика на САЩ допълнително увеличи нестабилността в международната среда. Ускорението на търговията преди влизането в сила на по-високите ставки компенсира само частично отрицателния ефект от въвеждането им. Очаква се въздействието да се усети до края на годината и в по-голяма степен през 2026 г., което се отразява и в понижение на очакванията за темповете на растеж както на европейската, така и на световната икономика. Инфлационният натиск ще е умерен, като инфлацията както в ЕС, така и в глобален план ще е близка до целите на централните банки, а паричната политика ще подпомага растежа на БВП.

Очакванията са реалният растеж на БВП в ЕС да достигне 1,3% и 1,4%, съответно през 2025 и 2026 г. Прогнозите са световната икономика да нараства с около 3,1% през двете години. Известно ускорение може да се очаква в средносрочен план, но без съществено подобрение в средата.

Допусканията за международните цени на суровините в прогнозния период се основават на информация за фючърсите към 26 септември 2025 г. Според тези данни средната цена на петрола сорт „Брент“ се очаква да се понижи с 13,2% в сравнение с предходната година до 70,1 щ.д./барел за 2025 г. Тенденцията на поевтиняване на суровината ще се

запази и през следващите две години, като цената ѝ ще отчете спад с 5,4% до 66,2 долара през 2026 г. и с 0,5% до 65,9 долара през 2027 г., след което слабо ще се повиши до 66,6 долара през 2028 г. При природния газ се предвижда средно повишение на цената от 9,2% през 2025 г., последвано от поевтиняване в годините до края на прогнозния хоризонт, по-съществено през 2026 г. с 14,2%.

При неенергийните суровини се очаква поскъпване от 2,9% в доларово изражение за 2025 г., като единствено храните ще отчетат поевтиняване средно с 5,3%. При останалите основни подгрупи се очаква повишение на цените, по-осезаемо при напитките и най-вече кафето. Цените на торовете също се прогнозира да се повишат средно с 15,1%, свързано най-вече с очаквания по-скъп природен газ. През 2026 г. темпът на поскъпване на неенергийните суровини ще се забави до 1,9%. Цените на храните ще се повишат средно с 1,5%, докато тези на напитките ще отчетат поевтиняване средно с 8,6%. Цените на торовете също ще започнат да се понижават във връзка с очакваната ценова динамика на природния газ. Очакванията са неенергийните суровини да отчетат слабо поевтиняване през 2027-2028 г.

Техническото допускане[2] за валутния курс USD/EUR, с дневни данни към 26.09.2025 г., показва средногодишна стойност от 1,144 долара за едно евро през 2025 г. и 1,177 за 2026 г., което е номинално поскъпване на единната европейска валута, респективно лева, съответно с 6,0% и 2,9% за двете години. След това ще остане на това ниво до края на прогнозния период.

Табл. I-1: Основни допускания за развитието на външната среда

Международна среда	Отчетни данни		Прогноза			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Световна икономика (реален растеж, %)	3,3	3,3	3,1	3,1	3,3	3,2
Европейска икономика – ЕС (реален растеж, %)	0,4	1,0	1,3	1,4	1,6	1,5
Валутен курс щ.д./евро	1,08	1,08	1,14	1,18	1,18	1,18
Цена на петрол „Брент“ (щ.д./барел)	82,6	80,7	70,1	66,2	65,9	66,6
Цена на неенергийни суровини (в щ.д., %)	-9,7	2,0	2,9	1,9	-0,3	-0,3
EURIBOR 3м. (%)	3,1	3,3	2,0	2,1	1,9	2,0

Източник: МВФ[3], СБ[4], ЕК[5], Евростат[6], ЕЦБ[7], МФ[8]

[2] Изчислява се среден курс USD/EUR с дневни данни за последните десет работни дни към датата на изготвяне на допусканията, който се фиксира за дните до края на прогнозния хоризонт.

[3] Международен валутен фонд.

[4] Световна банка.

[5] Европейска комисия.

[6] Статистическа служба към Европейската комисия.

[7] Европейска централна банка.

[8] Министерство на финансите.

4. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

Табл. I-2: Основни макроикономически показатели

Основни макроикономически показатели	Отчетни данни		Прогноза			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Брутен вътрешен продукт						
БВП (млн. евро)	94 525	104 767	112 903	120 163	127 053	133 739
БВП (реален растеж, %)	1,7	3,4	3,0	2,7	2,5	2,4
Потребление	1,1	4,6	5,2	3,6	2,9	2,7
Брутообразуване на основен капитал	10,2	1,5	10,3	-1,2	10,0	-1,4
Износ на стоки и услуги	0,0	1,8	-0,8	2,9	3,4	3,2
Внос на стоки и услуги	-5,5	3,9	4,2	2,7	6,7	2,0
Пазар на труда и цени						
Заетост (СНС[9]) (%)	1,1	1,1	1,6	0,8	0,3	0,0
Коефициент на безработица (НРС) (%)	4,3	4,2	3,6	3,6	3,6	3,6
Компенсации на един нает (%)	13,4	14,1	9,9	5,4	4,4	4,1
Дефлатор на БВП (%)	8,0	7,2	4,6	3,7	3,2	2,8
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) (%)	8,6	2,6	3,6	3,5	2,9	2,5
Платежен баланс						
Текуща сметка (% от БВП)	-0,9	-1,6	-3,3	-2,3	-3,9	-3,1
Търговски баланс (% от БВП)	-4,2	-4,8	-6,9	-6,5	-7,9	-7,2
Преки чуждестранни инвестиции (% от БВП)	5,5	3,1	3,2	3,2	3,3	3,3
Паричен сектор						
М3 (%)	8,7	8,7	8,3	8,1	8,7	8,2
Вземания от фирми (%)	9,7	10,1	8,5	8,3	8,6	8,2
Вземания от домакинства (%)	15,9	20,8	20,9	17,5	13,3	10,7

Източник: МФ, НСИ[10], БНБ[11]

4.1. БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

За цялата 2025 г. се очаква реален растеж на БВП от 3%. До края на годината се очаква леко забавяне в растежа на потреблението. В същото време ще има малко по-добро представяне на износа, но за годината се очаква отрицателен принос на нетния износ към изменението на БВП. Растежът на икономиката ще се забави до 2,7% през 2026 г. Очакваното забавяне в растежа на доходите ще доведе до по-слабо нарастване на потреблението на домакинствата. Прогнозира се умерен растеж на износа и забавяне на нарастването на вноса спрямо 2025 г., като нетният износ ще има леко положителен принос за растежа на БВП. В периода 2027-2028 г. растежът на БВП ще бъде в рамките на 2,5-2,4%. Растежът на износа ще следва динамиката на външното търсене. Ръстът на вноса ще бъде предопределян от постепенното забавяне на потреблението, нуждите на експортно-ориентираните сектори и планираното придобиване на военна техника (основно през 2027 г).

[9] Система на националните сметки.

[10] Национален статистически институт.

[11] Българска народна банка.

4.2. ПАЗАР НА ТРУДА И ДОХОДИ

През 2025 г. се очаква броят на заетите лица да се повиши с 1,6% спрямо 2024 г., а коефициентът на безработица да намалее до 3,6% средно за цялата година или с 0,5 пр.п. в сравнение с предходната година.

За 2026 г. прогнозата е заетостта да продължи да се увеличава (с 0,8%), но темпът на растеж да се забавя. Негативното демографско развитие в страната и изчерпващите се възможности за увеличаване на предлагането на труд не позволяват трайното поддържане на високия ръст на заетостта, наблюдаван през 2025 година. Все по-ограничени са възможностите за преход от безработица към заетост и затова основното допускане е, че през 2026 г. увеличаването на заетостта ще се случва преимуществено чрез привличане на част от неактивните лица обратно в работната сила или чрез привличането на работна сила от други държави. Поради това през 2026 г. коефициентът на безработица се запазва на същото ниво (3,6%) както и през 2025 г., въпреки прогнозирания ръст на заетите.

Неблагоприятната демографска динамика в страната и все по-ограничените възможности за увеличаване на предлагането на труд предопределят по-нататъшното забавяне на ръста на заетостта през 2027-2028 г. През 2027 г. прогнозата е заетите да се увеличат годишно с 0,3%, а през 2028 г. техният брой се очаква практически да се запази непроменен. Поради относително ниските равнища на безработица в страната през 2027 и 2028 г. коефициентът на безработица се очаква да се запази постоянен и да се колебае около достигнатото равнище от 3,6%.Търсенето на труд се очаква да се запази високо, но до голяма степен задоволяването на неговото нарастване се очаква да зависи от успеха на правителствените политики и на усилията на бизнеса да привлекат лица, които са извън работната сила или от чужбина.

Очаква се през втората половина на 2025 г. нарастването на компенсацията на един нает леко да се забави и за годината да достигне растеж от 9,9%. Забавянето на растежа на доходите от труд и увеличението на производителността на труда ще доведат до ограничаване на растежа на номиналните разходи за труд на единица продукция (НРТЕП), които се очаква да се увеличат с темп 8,4% през 2025 г., който е по-нисък от този през 2024 г. През 2026 г. растежът на доходите от труд е оценен на 5,4%. Актуализирането на минималната работна заплата ще допринесе за общото увеличение на доходите от труд през годината. В периода 2027 и 2028 г. номиналният растеж на компенсацията на един нает се очаква да бъде съответно 4,4% и 4,1%.

През 2026 г. се очаква по-чувствително забавяне на растежа на заетостта, което ще доведе до леко ускорение на растежа на производителността на труда въпреки забавянето на реалния растеж на БВП. През 2027 и 2028 г. се очаква растежът на реалната производителност на труда да продължи да се ускорява. Забавянето на растежа на доходите от труд и увеличението на производителността на труда ще доведат до забавяне на растежа на НРТЕП до около 1,5% през 2028 г. В реално изражение РТЕП се очаква леко да намаляват в периода 2026-2028 г.

4.3. ИНФЛАЦИЯ

Средногодишната инфлация през 2025 г. се очаква да бъде 3,6%, колкото беше и според пролетната прогноза. В есенната прогноза обаче е заложено по-високо нарастване на потребителските цени в края на годината от 3,9% (спрямо 2,8% през пролетта). Това се дължи на по-високо очаквано поскъпване най-вече при храните, и в по-малка степен при услугите. Приносът на енергийните стоки е по-силно отрицателен, във връзка с

актуалните допускания за динамиката на международните цени. Актуализирани са и оценките за влиянието на акцизните ставки върху цигарите, предвид промяната в акцизния календар, която засяга целия прогнозен хоризонт.

Средногодишната инфлация за 2026 г. се очаква да бъде близка до тази през 2025 г., като ще достигне 3,5%. Нарастването на потребителските цени в края на годината ще се забави до 3,3%, в съответствие с очакваното по-слабо нарастване на доходите от труд и съответно забавяне на растежа на потреблението. Компонентите на базисната инфлация и в частност услугите ще запазят водещия си принос за формиране на общия индекс. Инфлацията при храните ще се забави във връзка с очакванията за международните цени на храните и засилването на европейската валута спрямо долара.

Средногодишната инфлация ще се забави до 2,9% през 2027 г. и до 2,5% през 2028 г. Услугите ще запазят водещия си принос, следвани от храните, като се очаква нарастването на относителните цени при тези компоненти на ХИПЦ да се забавя в годините до края на прогнозния хоризонт.

4.4. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

През 2025 г. се очаква дефицитът по текущата сметка да се увеличи до 3,3% от прогнозния БВП. Стабилното вътрешно търсене (вкл. придобиване на военна техника[12]) ще продължи да подкрепя нарастването на вноса на стоки. Въпреки очаквано подобрение в динамиката на износа в края на годината, поради отчетения към момента спад, средно за годината също се прогнозира понижение. Търговският дефицит ще се увеличи до 6,9% от БВП. Салдата при търговията с услуги и първичен доход ще са съизмерими с 2024 г. Прогнозата е за леко увеличение на излишъка по статия вторичен доход, поради входящите средства от ЕС от ПВУ.

През 2026 г. се очаква подобрение на баланса по текущата сметка в отговор на свиване на дефицита при търговията със стоки. Прогнозата е за номинален растеж на износа, в синхрон с очакваното умерено повишение на външното търсене, съчетано с повишение на цените на износ. Вносът също ще нараства, но със забавящ се темп спрямо 2025 г., повлиян от по-умерения растеж на потреблението и отрицателен базов ефект от липсата на доставки на военна техника. Очаква се леко повишение на излишъка при услугите и по-съществено при вторичния доход, поради изплащането на оставащите траншове от ПВУ.

Очакванията са дефицитът по текущата сметка да възлезе на 3,9% през 2027 г. и да се свие до 3,4% от БВП в края на периода. Изменението ще продължи да се предопределя от търговията със стоки. Условията на търговия ще бъдат положителни, но номиналните растежи ще зависят в основна степен от очакваното изменение на търгуваните количества. Вносът ще има изпреварващ растеж през 2027 г., поради доставката на военна техника. Динамиката при останалите статии ще бъде слаба. Потокът от входящи ПЧИ ще се задържи в рамките на 3,2-3,3% от БВП през целия прогнозен период.

Общата динамика на платежния баланс предполага запазване на устойчива външна позиция на страната и стабилно ниво на международните резерви.

[12] В прогнозния период се очаква реализирането на инвестиции във военно оборудване. Доставката на военна техника ще се отрази пряко в еквивалентно нарастване на вноса. Съответно, в годините на реализиране на военните инвестиции (2025 и 2027 г.) се очаква ускорено нарастване на вноса на стоки, а през 2026 и 2028 г. ще има забавени темпове, повлияни както от липсата на доставки, така и от ефекта на по-високата база в предходната година.

4.5. ПАРИЧЕН СЕКТОР

В края на 2025 г. общо вземанията от частния сектор ще нараснат с 13,9% и ще се забавят леко спрямо края на предходната година. Вземанията от предприятия ще се увеличат с 8,5%, а тези от домакинства с 20,9%.

През 2026 г. плавното забавяне на темпа на кредитиране ще продължи, този път основно чрез очакваното понижение на вземанията от домакинства, а вземанията от частния сектор ще нараснат общо с 12,6%. По-слабото нарастване на вземанията от домакинства ще се изрази основно в по-нисък растеж на жилищните кредити и в по-малка степен на забавяне на ръста на потребителските кредити. Това развитие ще съответства на очакваното забавяне на растежа на потреблението, заетостта и компенсациите на наетите. Въпреки това, жилищните кредити ще продължат да нарастват с относително високи темпове поради очакваното запазване на благоприятните условия за финансиране. Растежът на вземанията от предприятия ще остане близък до този от 2025 г. (8,3% в края на 2026 г.), като минималното забавяне ще дойде по линия на малко по-нисък ръст на редовните кредити за нефинансови предприятия.

През 2027 и 2028 г. вземанията от частния сектор ще продължат да се забавят и в края на периода ще нарастват общо с 9,4%. Това ще се случи основно поради по-слабите темпове на растеж на вземанията от домакинства успоредно с очакваното продължаващо понижение на ръста на доходите и потреблението. В по-голяма степен отслабване на растежа ще се наблюдава при жилищните кредити в резултат и от очаквано постепенно охлаждане на пазара на недвижими имоти. В края на 2028 г. вземанията от домакинства ще нарастват с 10,7%. Вземанията от предприятия ще нарастват с относително постоянен темп, който в края на периода ще достигне 8,2%.

4.6. РИСКОВЕ ПРЕД ПРОГНОЗАТА

Запазват се рисковете, свързани с международната икономическа обстановка, и все още високата степен на несигурност, произтичаща от възможностите за промяна на съществуващия ред в международната търговия. Очаква се прякото въздействие на тези промени върху българската икономика да бъде ограничено, но са възможни вторични ефекти, идващи от държави, които са основни търговски партньори на България, по линия на ограничено външно търсене и, съответно, забавен растеж на износа.

Пред прогнозата съществуват и рискове в положителна посока. Предвижда се забавяне в растежа на потреблението на домакинствата през втората половина на 2025 г. и през 2026 г., но ако растежът се задържи висок това може да доведе до по-голямо нарастване на БВП.

Рисковете по отношение на инфлацията, от гледна точка на международната среда, са преобладаващо във възходяща посока и се свързват най-вече с повишената несигурност и геополитическо напрежение, които биха могли да доведат до поскъпване на основните суровини и съответно до по-висока от очакваната инфлация.

4.7. ПОТЕНЦИАЛЕН РАСТЕЖ

Потенциалният растеж на БВП е изчислен по методологията на ЕК (EUCAM)[13] и с прогнозата на МФ. Потенциалният растеж за 2025 г. е оценен на 3,2%. Очаква се той да

[13] Havik, K., & Kieran Mc Morrow, K., & Fabrice Orlandi, F., Christophe Planas, C., Rafal Raciborski, R., Werner Roeger, W., Alessandro Rossi, A., Anna Thum-Thysen, A. & Valerie Vandermeulen, V.,"The Production Function Methodology for Calculating Potential Growth Rates & Output Gaps," European Economy – Economic Papers 535, 2014.

се забави до 2,9% през 2026 година. За 2027 г. и 2028 г. е оценен съответно на 3% и 2,7%. С основен принос за растежа ще бъде общата факторна производителност. Приносът на труда постепенно ще намалява, но ще остане положителен, тъй като увеличението на коефициента на икономическа активност ще компенсира намалението на населението в трудоспособна възраст.

За 2026 г. се очаква положително отклонение от потенциала от 0,2%, след което отклонението ще се затвори и ще премине на отрицателна територия.

Табл. I-3: Стойности на потенциалния растеж и на отклонението от потенциалния БВП

	2024	2025	2026	2027	2028
Потенциален растеж, %	3,1	3,2	2,9	3,0	2,7
Отклонение от потенциалния БВП, %	0,6	0,4	0,2	-0,2	-0,5

Източник: МФ

4.8. СЪПОСТАВКА НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКАТА ПРОГНОЗА С ТАЗИ НА ЕК

Направено е сравнение на прогнозата на МФ с пролетната макроикономическа прогноза на ЕК, публикувана на 19 май 2025 г. Различният период на изготвяне на двете прогнози предопределя използването на различни редове от отчетни статистически данни и различни допускания.

Очакванията за растежа на БВП в периода на 2025-2026 г. са по високи в прогнозата на МФ в сравнение с тази на ЕК. МФ в своята прогноза за 2025 г. използва данните за полугодието, които предполагат по-силно нарастване на вътрешното търсене спрямо очакванията от пролетта на ЕК. По отношение на 2026 г. МФ очаква по-висок растеж на потреблението на домакинствата и на износа.

Двете институции имат една и съща прогноза за средногодишната инфлация през 2025 г., докато за 2026 г. има по-съществена разлика, която произтича най-вече от различния период на изготвяне на двете прогнози и свързаните с тях различни допускания.

Разликите в прогнозите на двете институции за нарастването на заетостта също са предопределени в голяма степен от използването на налична статистическа информация. Силното нарастване на заетостта през първото полугодие на 2025 г. е отразено в прогнозата на МФ, докато поради по-ранния етап на разработване, прогнозата на ЕК не използва тази отчетна информация.

Табл. I-4: Сравнение на макроикономическата прогноза на МФ с прогнозата на ЕК

Основни макроикономически показатели	2024	2025		2026	
		МФ	ЕК	МФ	ЕК
БВП [реален растеж, %]	3,4	3,0	2,0	2,7	2,1
Заетост (СНС) [%]	1,1	1,6	0,4	0,8	0,3
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) [%]	2,6	3,6	3,6	3,5	1,8

Източник: ЕК, МФ

Част II.
Фискална политика и основни параметри за периода 2026-2028 г.

1. СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка са съобразени с приоритетите за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план и с необходимостта от реализиране на приходни мерки и осигуряване на разходни политики. При тези параметри на прогнозата беше изпълнен фискалният критерий за приемане на България към еврозоната от 01.01.2026 г.

За осигуряване реалистичността на бюджетните прогнози са взети предвид отчетните данни за параметрите на показателите по КФП за 2024 г., както и за програмата и предварителен отчет за 2025 г.

Табл. II-1: Основни показатели на КФП (касова основа) [14]

Показатели	2024 Отчет		2025 Програма		2025 Очаквано		2026 г. Проект		2027 г. Прогноза		2028 г. Прогноза	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП
Приходи, помощи и дарения	36 820,8	35,1%	46 154,7	41,9%	44 711,4	39,6%	51 436,2	42,8%	51 505,8	40,5%	54 162,6	40,5%
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	39 972,2	38,2%	49 445,0	44,9%	48 098,5	42,6%	55 085,7	45,8%	55 332,7	43,6%	58 200,0	43,5%
в т.ч. Разходи чл. 28, ал. 1 от ЗПФ	37 959,7	36,2%	44 026,8	40,0%	43 799,3	38,8%	48 978,7	40,8%	50 984,7	40,1%	53 682,4	40,1%
Бюджетно салдо (+/-)	-3 151,4	-3,0%	-3 290,3	-3,0%	-3 387,2	-3,0%	-3 649,6	-3,0%	-3 827,0	-3,0%	-4 037,5	-3,0%

Източник: МФ

За 2024 г. отчетните данни показват дефицит по КФП в размер на 3,2 млрд. евро или 3,0% от БВП.

В бюджетната рамка за 2025 г. при отразени фискални ефекти от политиките, предопределящи приходите и разходите, бюджетното салдо по КФП беше планирано да е дефицит от 3,0% от БВП при ниво на разходите от 44,9% от БВП и съответно ниво на приходите от 41,9% от БВП.

[14] Поради закръгление (в млн. евро и като процент от БВП) някои сумарни позиции в таблиците и графиките в актуализираната бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. и приложенията към нея не се изчерпват от съставните им числа.

Данните от очакваното изпълнение на КФП за 2025 г. показват приходи от 39,6% от БВП и разходи на ниво от 42,6% от БВП, при което се формира дефицит от 3,0% от БВП.

Повече информация за изпълнението на КФП за 2024 и 2025 г. се съдържа в прегледа по приложение № 1.

Бюджетното салдо по КФП за всяка година от прогнозния период 2026-2028 г. е дефицит от 3,0% от БВП, като запазването му в рамките на ограниченията гарантира осигуряването на разходните политики, обезпечени с приходни мерки.

В средносрочен план се очаква устойчив номинален ръст на приходите, вкл. на данъчно-осигурителните, като помощите от чужбина след ръст през 2026 г. намаляват през 2027 г. и отново нарастват през 2028 г., което се дължи на етапите на реализация на програмите, съфинансирани от ЕС, вкл. ПВУ.

Приходите, помощите и даренията по КФП като дял от БВП са съответно - 42,8% от БВП през 2026 г. и 40,5% от БВП през 2027 г. и 2028 г.

При общите разходи по КФП се наблюдава същата тенденция - като дял от БВП са съответно - 45,8% от БВП през 2026 т. и 43,6% от БВП през 2027 г. и 43,5% от БВП 2028 г. С въвеждането с ревизираната рамка за икономическо управление на ЕС водещо става новото правило за ограничението на ръста на нетните разходи. Ограничава се и ръстът на разходите при прилагане на допустимите отклонения в условия на приложими национални клаузи за дерогация за разходите в определени сектори.

2. ОСНОВНИ ФИСКАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Разчетите в АСБП за периода 2026-2028 г. отразяват тенденциите в актуалната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика и оценките за ефекта върху основните показатели на КФП.

Табл. II-2: Основни показатели по КФП (2026-2028 г.)

КФП млн. евро	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**36 820,8**	**46 154,7**	**44 711,4**	**51 436,2**	**51 505,8**	**54 162,6**
% от БВП	***39,0%***	***41,9%***	***39,6%***	***42,8%***	***40,5%***	***40,5%***
Данъчно-осигурителни приходи	30 010,3	36 221,5	34 781,2	41 810,2	42 858,7	44 966,6
Неданъчни приходи	4 953,3	6 129,7	6 043,7	5 506,5	5 478,9	5 585,9
Помощи и дарения	1 857,1	3 803,4	3 886,4	4 119,5	3 168,2	3 610,1
ОБЩО РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**39 972,2**	**49 445,0**	**48 098,5**	**55 085,7**	**55 332,7**	**58 200,0**
% от БВП	***42,3%***	***44,9%***	***42,6%***	***45,8%***	***43,6%***	***43,5%***
Разходи	39 158,1	48 411,9	47 065,4	53 876,7	54 022,8	56 540,9
Нелихвени разходи	38 642,2	47 581,9	46 321,3	52 778,5	52 575,6	54 782,9
Лихви	515,9	830,0	744,1	1 098,2	1 447,2	1 758,1
Вноска в общия бюджет на ЕС	814,1	1 033,1	1 033,1	1 209,1	1 309,9	1 659,1
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)	**-3 151,4**	**-3 290,3**	**-3 387,2**	**-3 649,6**	**-3 827,0**	**-4 037,5**
% от БВП	***-3,3%***	***-3,0%***	***-3,0%***	***-3,0%***	***-3,0%***	***-3,0%***

КФП млн. евро		2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)		**3 151,4**	**3 290,3**	**3 387,2**	**3 649,6**	**3 827,0**	**4 037,5**
	% от БВП	***3,3%***	***3,0%***	***3,0%***	***3,0%***	***3,0%***	***3,0%***

Източник: МФ

Приходите, помощите и даренията по националния бюджет за периода 2026-2028 г. са в диапазона от 37,8% до 39,4% от БВП.

Разходите, трансферите и вноската в бюджета на ЕС по националния бюджет в средносрочен план са в диапазона от 40,1% до 40,8% от БВП.

Табл. II-3: КФП – Национален бюджет (2026-2028 г.)

КФП НАЦИОНАЛЕН БЮДЖЕТ млн. евро	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**35 021,7**	**42 372,7**	**41 031,9**	**47 338,2**	**48 359,1**	**50 574,0**
% от БВП	*37,1%*	*38,5%*	*36,3%*	*39,4%*	*38,1%*	*37,8%*
Данъчно-осигурителни приходи	30 010,3	36 221,5	34 781,2	41 810,2	42 858,7	44 966,6
Неданъчни приходи	4 956,7	6 129,7	6 046,0	5 506,5	5 478,9	5 585,9
Помощи и дарения	54,7	21,4	204,6	21,5	21,5	21,5
ОБЩО РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**37 959,7**	**44 026,8**	**43 799,3**	**48 978,7**	**50 984,7**	**53 682,4**
% от БВП	*40,2%*	*40,0%*	*38,8%*	*40,8%*	*40,1%*	*40,1%*
Разходи	37 145,6	42 993,7	42 766,2	47 769,6	49 674,8	52 023,3
Нелихвени разходи	36 629,8	42 163,7	42 022,0	46 671,4	48 227,6	50 265,2
Лихви	515,9	830,0	744,1	1 098,2	1 447,2	1 758,1
Вноска в общия бюджет на ЕС	814,1	1 033,1	1 033,1	1 209,1	1 309,9	1 659,1
ТРАНСФЕР ЗА СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС (НЕТО)	**-438,1**	**-1 099,9**	**-948,9**	**-1 262,2**	**-1 258,0**	**-1 317,4**
% от БВП	*-0,5%*	*-1,0%*	*-0,8%*	*-1,1%*	*-1,0%*	*-1,0%*
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)	**-3 376,1**	**-2 753,9**	**-3 716,3**	**-2 902,7**	**-3 883,6**	**-4 425,8**
% от БВП	*-3,6%*	*-2,5%*	*-3,3%*	*-2,4%*	*-3,1%*	*-3,3%*
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)	**3 376,1**	**2 753,9**	**3 716,3**	**2 902,7**	**3 883,6**	**4 425,8**
% от БВП	*3,6%*	*2,5%*	*3,3%*	*2,4%*	*3,1%*	*3,3%*

Източник: МФ

И през следващия тригодишен период приоритет за страната ни остава успешното усвояване на средствата от европейските фондове и програми на ЕС.

Въздействието върху бюджета за периода 2024-2028 г. от финансовите взаимоотношения с ЕС е представено в Табл. II-4.

Табл. II-4: КФП – Сметки за средства от ЕС (2026-2028 г.) [15]

КФП СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС млн. евро	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**1 799,1**	**3 782,0**	**3 679,5**	**4 097,9**	**3 146,7**	**3 588,6**
% от БВП	*1,9%*	*3,4%*	*3,3%*	*3,4%*	*2,5%*	*2,7%*
ОБЩО РАЗХОДИ	**2 012,5**	**5 418,2**	**4 299,3**	**6 107,1**	**4 348,0**	**4 517,7**
% от БВП	*2,1%*	*4,9%*	*3,8%*	*5,1%*	*3,4%*	*3,4%*
ТРАНСФЕР ОТ/ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ (НЕТО)	**438,1**	**1 099,9**	**948,9**	**1 262,2**	**1 258,0**	**1 317,4**
% от БВП	*0,5%*	*1,0%*	*0,8%*	*1,1%*	*1,0%*	*1,0%*
БЮДЖЕТНО САЛДО (+/-)	**224,7**	**-536,3**	**329,1**	**-746,9**	**56,6**	**388,3**
% от БВП	*0,2%*	*-0,5%*	*0,3%*	*-0,6%*	*0,0%*	*0,3%*
ФИНАНСИРАНЕ (+/-)	**-224,7**	**536,3**	**-329,1**	**746,9**	**-56,6**	**-388,3**
% от БВП	*-0,2%*	*0,5%*	*-0,3%*	*0,6%*	*0,0%*	*-0,3%*

Източник: МФ

3. ПРОГНОЗА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

За целите на международните сравнения бюджетната рамка се представя както по национална методология (по показатели на КФП на касова основа), така и на базата на европейската метдология ЕСС 2010 за показателите за сектор „Държавно управление“, като следва да се отбележи, че фискалните параметри отразяват по еднакъв начин фискалната политика.

Представената прогноза е разработена на базата на последната макроикономическа прогноза на МФ, на предприетите мерки и политики, които оказват фискално въздействие през прогнозния период.

3.1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ И ТРАЕКТОРИЯ НА НЕТНИТЕ РАЗХОДИ

В Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г. е заложен фискален план под формата на ограничение на растежа на нетните публичните разходи, гарантиращ поддържането на дефицита под 3% и дълга под 60% от БВП в средносрочен план. На 20 юни 2025 г. Съветът на ЕС прие Препоръка за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на България за периода 2025-2028 г. Препоръката, приета от Съвета, ограничава номиналното

[15] В таблицата са включени сметки за средства от ЕС на: ДФ „Земеделие“; Национален фонд и другите сметки за средства от ЕС и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС.

увеличение на национално финансираните нетни първични разходи до максимум 6,2% през 2025 г. и 4,9% през 2026 г.

Изменението на нетните разходи се изчислява ежегодно и се сравнява с разрешената от Съвета траектория на нетните разходи, за която България се е ангажирала в Националния си фискално-структурен план. Според настоящите прогнози на МФ, нетните разходи, финансирани на национално ниво, се очаква да нараснат с 8,3% през 2025 г. и 6,0% през 2026 г.

Натрупаното салдо по контролната сметка (отчита разликата между реалното/планираното увеличение на нетните разходи и одобреното от Съвета) е в размер на 0,8% от БВП през 2025 г., 1,2% от БВП през 2026 г., 1,2% от БВП през 2027 г. и 0,0% от БВП през 2028 г.

През юли 2025 г. Съветът активира националната клауза за дерогация за България, предоставяща допълнително бюджетно пространство за увеличаване на разходите за отбрана, в съответствие с фискалните правила на ЕС. Клаузата обхваща период от четири години и предвижда гъвкавост до максимум 1,5% от БВП. Отчитайки тази гъвкавост, кумулативното салдо по контролната сметка намалява до -0,3% от БВП през 2025 г. и 0,7% от БВП през 2026 г., но запазва положителна стойност през 2026 г., т.е. очаква се България да надхвърли максималния темп на растеж през 2026 г. С отчитане на дерогацията за разходите за отбрана, натрупаният в контролната сметка баланс през 2025 г. и през 2026 г. отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г., т.е. в съответствие с изискванията на Пакта за стабилност и растеж. Данните за 2027 и 2028 г. показват, че страната ще продължава да отговаря на изискванията до края на прогнозния хоризонт.

По прогноза на Министерството на финансите бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ за 2025 и 2026 г. е отрицателно в размер на 3,0% от БВП. През 2027 и 2028 г. се очаква разходите за отбрана на начислена основа да достигнат максимални стойности съответно 4 571,5 млн. евро (3,6% от БВП) и 3 363,9 млн. евро (2,5% от БВП). Този ръст на инвестициите в отбрана ще се отрази и на салдото на сектор „Държавно управление“, като по предварителни оценки на МФ се очаква да достигне до -4,3% от БВП за 2027 г. и до -3,5% от БВП за 2028 г. С оглед на действието на националната клауза за дерогация съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263, това влияние е временно и не води до трайно влошаване на бюджетната позиция и до нарушаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. При отчитане на допустимата гъвкавост на разходите за отбрана по националната клауза за дерогация, дефицита на сектор „Държавно управление“ достига 2,5% за 2026 г.,2,8% за 2027 г. и 2,4% за 2028 г.

В подкрепа на инвестициите за отбрана беше разработен специален инструмент „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ („инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г., по линия на който на държавите членки се предоставя финансова помощ, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка. В тази връзка България е заявила намерение да се възползва от този инструмент за финансиране в размер до 3,2 млрд. евро, който е включен в лимита за дълга за 2026 г.

Табл. II-5: Фискален ангажимент

		2025	2026	2027	2028
Препоръка на Съвета					
1	Нетни първични разходи, финансирани на национално ниво	6,2	4,9	4,4	4,0
Отчетни данни/прогноза					
2	Нетни първични разходи, финансирани на национално ниво	8,3	6,0	4,8	1,1
3	Натрупано салдо по контролната сметка (положителна цифра означава, че планът на нетните разходи ще бъде превишен)	0,8	1,2	1,2	0,0
4	Натрупано салдо по контролната сметка след отчитане на увеличението на разходите за отбрана в съответствие с националната клауза за дерогация (положителна цифра означава, че планът на нетните разходи ще бъде превишен)	-0,3	0,7	-0,3	-1,1

Дефицитът на сектор „Държавно управление“ отчита на начислена основа и времевото изместване при отчитането на разходите за доставки на военна техника, които са платени през предходни години на касова основа, като най-съществено е влиянието през 2027 г. Съгласно методологията ЕСС 2010, държавните разходи за военно оборудване се отчитат през годината на доставката им.

В областта на отбраната са предвидени значителни инвестиции за поддържане и развитие на националните отбранителни способности и способностите, свързани с колективната отбрана. Също така, с оглед на повишаването на разполагаемите доходи и професионалното развитие в областта на сигурността и отбраната, осигуряване на средства за запазване на сигурността на границите и за гарантиране безопасността на гражданите е разчетено увеличение на разходите за персонал и други текущи разходи в сектор „Отбрана и сигурност“.

Разходите за отбрана са оценени на начислена основа по дефинициите на Европейската система от сметки ЕСС 2010 (КОФОГ[16] 02 - Отбрана) и се получават като към касовите текущи и капиталови разходи по функция „Отбрана“ се включват корекции за времево изместване на база очакванията за доставките на капиталовите активи. Разходи за отбрана по КОФОГ достигат дял от БВП в размер на 1,3%, през 2024 г. 2,5% през 2025 г.,1,8% през 2026 г., 3,6% и 2,5% съответно през 2027 г. и 2028 г.

Табл. II-6: Разходи за отбрана по КОФОГ

(в млн. евро)

	2024	2025	2026	2027	2028
Разходи за отбрана на касова основа по КФП	1 662,6	2 297,5	2 553,5	2 783,8	3 024,0
– от които инвестиционни разходи по функция „Отбрана“	648,0	898,0	946,6	1 161,4	1 432,8
Доставка на военна техника	183,4	967,0	492,9	2 160,0	395,9
Касови плащания за отбранителни проекти и оборудване, които ще бъдат доставени през следващите години	-528,4	-565,4	-972,3	-493,0	-179,3

[16] КОФОГ - класификация на функциите на държавно управление (Classification of the Functions of Government)

	2024	2025	2026	2027	2028
Общо: корекция за времево изместени разходи	-345,0	401,6	-479,5	1 666,9	216,6
Общо: Разходи за отбрана на начислена основа по КОФОГ	1 412,0	2 817,5	2 197,9	4 571,5	3 363,9
Разходи за отбрана по КОФОГ, дял от БВП	1,3%	2,5%	1,8%	3,6%	2,5%

Източник: МФ, НСИ

Планираният размер на бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ за периода 2026-2028 г. ще се реализира при дял на приходите 42,5% от БВП през 2026 г., и 39,6% от БВП през 2028 г. Разходите като дял от БВП достигат 45,4% през 2026 г., след това постепенно намаляват до 43,2% от БВП за 2028 г.

В приходната част на бюджета се запазват основните приоритети на политиката, свързани с подобряване на събираемостта, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и осигуровки и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите. За изпълнение на приоритетните цели на данъчната политика се извършват нормативни промени и действия на приходните администрации в областта на събирането и контрола. Прогнозният растеж на приходите на сектор „Държавно управление“ спрямо предходната година достига до 15,4%.

Растежът на приходите през 2026 г. ще се базира на увеличения, произтичащи от благоприятното въздействие на макроикономическата среда, на мерки за повишаване на събираемостта и намаляване дела на сивата икономика, на увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на ДОО с 2 пр.п., увеличение на променливата част на таксите по чл. 30, ал. 3 и 4 от Закона за хазарта от 20% на 25%.

Приходите от данъци върху производството и вноса ще се увеличат с 23,8%, с основен принос – нарастването на приходите от ДДС с 33,8%. Нарастването се дължи на предложените мерки за повишаване на събираемостта на приходите в областта на фискалния контрол, в т.ч. разширяване на списъка на стоките с висок фискален риск и въвеждането на мобилно приложение за регистриране в реално време на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск. Приходите от акцизи ще нараснат с 8,6%. Положителният ефект върху приходите от акцизи е основно от повишаването на акцизната ставка на всички тютюневи изделия, в сила от 01.01.2026 г.

Приходите от текущите данъци върху доходите и богатството ще се увеличат с 15,7% спрямо предходната година. Влияние за нарастването на тези приходи оказва въвеждането на задължение за електронно отчитане на приходите от продажби чрез използване в търговските обекти на одобрен от НАП софтуер за управление на продажбите и увеличаването на данъка върху дохода от дивиденти и ликвидационни дялове за физическите и юридическите лица от 5 на 10 на сто.

С цел осигуряване на устойчивостта на системата за социално осигуряване е предвидено увеличаване на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на ДОО (първи стълб) от 01.01.2026 г. с 2 пр.п., както и увеличаване на минималния осигурителен доход от 550,66 евро на 620,20 евро и на максималния осигурителен доход от 2 112 евро на 2 352 евро. Като се вземат предвид тези ефекти, ръстът на приходите от социални осигуровки възлиза на 13,0%.

При неданъчните приходи растежът се дължи на нарастването на приходите от продажби и другите текущи приходи. Предвидени са промени в Закона за хазарта - увеличаване на

променливата част на таксите по чл. 30, ал. 3 и 4 от Закона за хазарта от 20% на 25%. Предвидено е диференциране на ТОЛ таксите в зависимост от въглеродните емисии на пътните превозни средства.

Разходите на сектор „Държавно управление“ през 2026 г. се очаква да възлязат на 45,4% от БВП, което е с 3,3 пр.п. по-високо от нивото през предходната година. С най-висок дял в структурата на разходите остават компенсацията на наетите (12,7% от БВП) и социалните трансфери без тези в натура (14,3% от БВП), като последните бележат най-висок ръст от 0,9 пр.п. Намаление в номинално и процентно изражение се наблюдава при капиталовите трансфери. Брутообразуването на основен капитал се очаква да нарасне слабо в номинално и процентно изражение до 5,1% от БВП.

Нарастването на разходите за компенсация на наетите лица през 2026 г. е 10,8% и се дължи основно на нарастването на разходите за персонал в сектори „Образование“ и „Отбрана и сигурност“ вследствие на увеличаване на средната брутна работна заплата, на предвиденото увеличение на разходите за персонал в бюджетната сфера с 5%, на повишените разходи за осигурителни вноски поради предвиденото покачване на минималния и максималния осигурителен доход, на осигурителната вноска, както и на нарастването на минималната работна заплата.

При социалните трансфери в натура, където се отразяват плащанията към изпълнителите на медицинска помощ, делът на разходите като дял от БВП през 2026 г. се увеличава с 0,4 пр.п. до 3,6% от БВП в сравнение с 2025 г. Другата категория социални трансфери, различни от тези в натура, отразява извършените социални плащания за пенсии, помощи и обезщетения към домакинствата, като тук делът им в БВП нараства с 0,9 пр.п. до 14,3% от БВП, най-вече поради нарастване на разходите за пенсии и увеличаването на размерите на обезщетенията и помощите за домакинствата.

През 2026 г. субсидиите се увеличават с 0,1 пр.п. от БВП до 2,0%, което се дължи на разходите, свързани с програмите и мерките за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия и природния газ за небитови крайни клиенти. Разходите за лихви нарастват с 0,2 пр.п до 1,0% от БВП.

Разходите за брутообразуване на основен капитал нарастват с 0,5 пр.п. от БВП през 2026 г. до 5,1% от БВП. Значително въздействие върху капиталовите разходи оказват тези, финансирани от държавния бюджет и общините, както и по програми на ЕС в рамките на програмния период 2021-2027 г. и по НПВУ. Национално финансираните капиталови разходи за 2026 г. се очаква да достигнат до 3,3% от БВП, а тези, финансирани по програми на ЕС – 1,8% от БВП.

Общият ефект от предприятията и болниците, включени в сектор „Държавно управление“, върху баланса на сектора е отрицателен за периода 2026-2028 г. – съответно: -426,7 млн. евро за 2026 г., -291,2 млн. евро за 2027 г и -415,5 млн. евро за 2028 г. За отрицателния ефект върху баланса на сектора най-голямо влияние имат Националната компания „Железопътна инфраструктура“ и БДЖ-ПП.

Табл. II-7: Изменение на показателите на сектор „Държавно управление“ за периода 2025-2028 г. [17]

Показатели, млн. евро	2025		2026		2027		2028	
	Проект	Изменение, %	Проект	Изменение, %	Проект	Изменение, %	Проект	Изменение,%
1. Данъци върху производството и вноса	16 990,3	10,7%	21 031,9	23,8%	20 949,0	-0,4%	21 653,8	3,4%
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	7 965,2	17,4%	9 214,0	15,7%	9 771,5	6,1%	10 347,6	5,9%
2a. - в т.ч. платени от домакинствата	*4 648,9*	21,6%	*5 118,4*	10,1%	*5 416,3*	5,8%	*5 709,6*	5,4%
2b. - в т.ч. платени от фирмите	*3 316,3*	12,1%	*4 095,6*	23,5%	*4 355,2*	6,3%	*4 638,0*	6,5%
3. Социално-осигурителни вноски	10 759,5	15,9%	12 157,5	13,0%	12 768,8	5,0%	13 660,7	7,0%
3a. - в т.ч. действително платени вноски	*10 759,5*	15,9%	*12 157,5*	13,0%	*12 768,8*	5,0%	*13 660,7*	7,0%
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	5 975,2	36,2%	6 133,9	2,7%	6 327,6	3,2%	6 372,1	0,7%
5. Общо текущи приходи	**41 690,2**	**16,5%**	**48 537,3**	**16,4%**	**49 816,8**	**2,6%**	**52 034,1**	**4,5%**
6. Компенсация на наетите лица	13 813,3	16,3%	15 307,5	10,8%	15 571,7	1,7%	15 917,4	2,2%
7. Междинно потребление	4 964,5	1,9%	5 324,4	7,2%	5 573,3	4,7%	5 308,0	-4,8%
8. Социални трансфери в натура	3 572,8	46,5%	4 342,7	21,5%	4 539,0	4,5%	4 699,1	3,5%
9. Социални трансфери без тези в натура	15 035,6	12,2%	17 124,3	13,9%	18 253,7	6,6%	19 195,3	5,2%
10. Лихвени разходи	970,8	79,2%	1 259,5	29,7%	1 565,8	24,3%	1 850,3	18,2%
11. Субсидии	2 084,7	-9,8%	2 362,3	13,3%	1 970,9	-16,6%	1 936,6	-1,7%
12. Други текущи плащания	1 467,2	9,9%	1 940,4	32,3%	2 126,8	9,6%	2 481,9	16,7%
13. Общо текущи разходи	**41 908,9**	**13,9%**	**47 661,0**	**13,7%**	**49 601,2**	**4,1%**	**51 388,7**	**3,6%**
14. Брутни спестявания (5-13)	-218,6	-77,9%	876,3	-500,8%	215,6	-75,4%	645,5	199,4%
15. Капиталови трансфери, получени	**2 537,2**	24,1%	**2 497,4**	-1,6%	**1 112,7**	-55,4%	**985,4**	-11,4%
16. Брутообразуване на основен капитал	**5 210,4**	57,4%	**6 091,8**	16,9%	**6 137,0**	0,7%	**5 531,4**	-9,9%
17. Други капиталови разходи	**495,3**	-46,9%	**857,5**	73,1%	**678,3**	-20,9%	**824,5**	21,6%
		% от БВП		***% от БВП***		***% от БВП***		***% от БВП***
18. Общи правителствени приходи	**44 227,5**	**39,2%**	**51 034,7**	**42,5%**	**50 929,5**	**40,1%**	**53 019,5**	**39,6%**
19. Общи правителствени разходи	**47 614,6**	**42,2%**	**54 610,4**	**45,4%**	**56 416,5**	**44,4%**	**57 744,6**	**43,2%**
20. Баланс	**-3 387,1**	**-3,0%**	**-3 575,7**	**-3,0%**	**-5 487,0**	**-4,3%**	**-4 725,1**	**-3,5%**
20a. - първичен баланс	*-2 416,3*	-2,1%	*-2 316,2*	-1,9%	*-3 921,1*	-3,1%	*-2 874,8*	-2,1%
21. Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“	**32 327,3**	**28,6%**	**38 573,9**	**32,1%**	**44 239,5**	**34,8%**	**49 624,6**	**37,1%**

[17] Поради закръгление (в млн. евро и като процент от БВП) някои сумарни позиции в таблиците и графиките в актуализираната бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. и приложенията към нея не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

3.2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ И ПРОГНОЗА ПРИ НЕПРОМЕНЕНИ ПОЛИТИКИ

Таблицата по-долу представя прогнозата за сектор „Държавно управление“ при непроменени политики, съпоставена спрямо основната бюджетна прогноза в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. Във фискалната прогноза при непроменени политики не се отчита въздействието на дискреционните приходни и разходни мерки на правителството, които са описани подробно в част 3.3 „Дискреционни мерки и фискални ефекти на начислена основа“. Промените, които се наблюдават в бюджетния сценарий при непроменени политики (т.нар. базисен сценарий) между прогнозните години, са основно в резултат на промени в икономически и/или демографски показатели, които имат ефект върху фискалните параметри.

В приходите разлики между базисния сценарий и бюджетната прогноза се наблюдават при данъците върху производството и вноса, данъците върху доходите, социално-осигурителните вноски, както и при неданъчните приходи.

При разходите разлики между базисния сценарий и бюджетната прогноза се наблюдават основно в разходите за персонал, субсидиите и социалните трансфери.

Табл. II-8: Бюджетна прогноза на сектор „Държавно управление“ при непроменени политики за периода 2025-2028 г.

Показатели, млн. евро	2025		2026		2027		2028	
	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %
1. Данъци върху производството и вноса	16 285,4	6,2%	18 762,4	10,4%	18 580,3	-11,7%	19 198,7	-8,4%
2. Текущи данъци върху доходите, богатството и др.	7 968,3	17,5%	8 611,6	8,1%	9 169,1	-0,5%	9 745,2	-0,3%
2a. - в т.ч. платени от домакинствата	4 648,9	21,6%	5 172,9	11,3%	5 470,8	6,9%	5 764,1	6,4%
2b. - в т.ч. платени от фирмите	3 319,3	12,2%	3 438,7	3,7%	3 698,3	-9,7%	3 981,1	-8,6%
3. Социално-осигурителни вноски	10 627,5	14,5%	11 168,2	3,8%	11 675,8	-4,0%	12 117,9	-5,1%
3a. - в т.ч. действително платени вноски	10 627,5	14,5%	11 168,2	3,8%	11 675,8	-4,0%	12 117,9	-5,1%
4. Други приходи, вкл. приходи от продажби	5 382,6	22,7%	5 414,2	-9,4%	5 607,8	-8,6%	5 652,4	-10,7%
5. Общо текущи приходи	40 263,8	**12,5%**	43 956,3	**5,4%**	45 033,1	**-7,2%**	46 714,1	**-6,2%**
6. Компенсация на наетите лица	12 573,3	5,8%	13 809,5	0,0%	14 054,1	-8,2%	14 337,6	-7,9%
7. Междинно потребление	4 964,5	1,9%	5 324,4	7,2%	5 573,3	4,7%	5 308,0	-4,8%
8. Социални трансфери в натура	3 573,1	46,5%	4 343,0	21,6%	4 542,1	4,6%	4 702,2	3,6%
9. Социални трансфери без тези в натура	14 979,3	11,7%	17 055,5	13,4%	18 184,9	6,2%	19 126,5	4,8%
10. Лихвени разходи	970,8	79,2%	1 259,5	29,7%	1 565,8	24,3%	1 850,3	18,2%

Показатели, млн. евро	2025		2026		2027		2028	
	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %	Базисен сценарий	Изменение спрямо основния сценарий, %
11. Субсидии	2 166,8	-6,3%	2 239,8	7,4%	1 848,4	-21,8%	1 814,1	-8,0%
12. Други текущи плащания	1 467,2	9,9%	1 940,4	32,3%	2 126,8	9,6%	2 481,9	16,7%
13. Общо текущи разходи	40 695,0	**10,6%**	45 972,0	**9,7%**	47 895,4	**0,5%**	49 620,6	**0,0%**
14. Капиталови трансфери, получени	2 537,2	**24,1%**	2 497,4	**-1,6%**	1 112,7	**-55,4%**	985,4	**-11,4%**
15. Брутообразуване на основен капитал	5 210,4	**57,4%**	6 091,8	**16,9%**	6 137,0	**0,7%**	5 531,4	**-9,9%**
16. Други капиталови разходи	495,3	**-46,9%**	857,5	**73,1%**	678,3	**-20,9%**	824,5	**21,6%**
		% от БВП		***% от БВП***		***% от БВП***		***% от БВП***
17. Общи правителствени приходи	42 801,0	37,9%	46 453,7	38,7%	46 145,8	36,3%	47 699,5	35,7%
18. Общи правителствени разходи	46 400,7	41,1%	52 921,4	44,0%	54 710,7	43,1%	55 976,6	41,9%

Източник: МФ

3.3. ДИСКРЕЦИОННИ МЕРКИ И ФИСКАЛНИ ЕФЕКТИ НА НАЧИСЛЕНА ОСНОВА

Дискреционни мерки са всички нови мерки и политики на правителството – приети или планирани, които имат пряко въздействие върху бюджетните параметри и основните фискални показатели. Те представляват мерки, предприети по преценка и решение на правителството, с цел постигането на определени приоритети (напр. повишаване събираемостта на приходите). Отнасят се до промяна в политиката на приходите (данъчната база и/или ставка) или промяна в разходните политики и трансферите от страна на правителството с цел стимулиране на икономиката и увеличаване на доходите.

В бюджетната прогноза са оценени всички приходни и разходни дискреционни мерки, които са приети през предходните години и имат бюджетен ефект през прогнозния период 2026-2028 г., като е отразено допълнителното им въздействие за съответната година спрямо предходната.

Приходни дискреционни мерки

Приходните дискреционни мерки се очаква да доведат до общо нетно увеличение на приходите в размер на 3893,6 млн. евро. за периода 2026-2028 г. През 2026 г. се очаква нетно увеличение на приходите с 3 154,6 млн. евро. или 2,63% от БВП, през 2027 г. – нетно увеличение на приходите с 202,7 млн. евро или 0,16% от БВП., през 2028 г. - нетно увеличение на приходите с 536,3 млн. евро или 0,40% от БВП. С най-голям бюджетен ефект в приходната част през 2026 г. са мерките, свързани с фискалния контрол. Разширяването на обхвата на стоките с висок фискален риск се очаква да доведе до допълнителни приходи в размер на 878,5 млн. евро през 2026 г. Въвеждането на задължение за регистриране в реално време на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск, се очаква да доведе до допълнителни приходи в размер на 550,0 млн. евро през 2026 г.

Прогнозира се през 2026 г. да постъпят допълнителни приходи в размер на 320,0 млн. евро от въвеждането на задължение за електронно отчитане на приходите от продажби чрез използване в търговските обекти на одобрен от НАП софтуер за управление на продажбите.

Увеличеният размер на ставката на данъка върху доходите от дивиденти и ликвидационни дялове на физически и юридически лица от 5 на 10 на сто се очаква да генерира допълнителни приходи в размер на 340,0 млн. евро през 2026 г.

Значителен бюджетен ефект в приходната част има вдигането на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 проценти пункта от 1 януари 2026 г. и с 1 процентен пункт от 1 януари 2028 г. – допълнителни очаквани приходи в размер на 601,2 млн. евро. за 2026 г. и 357,3 млн. евро за 2028 г.

Допълнителните приходи от осигурителни вноски в резултат на увеличението на максималния осигурителен доход са в размер на 231,4 млн. евро за 2026 г. и общо 427,6 млн. евро за периода 2026-2028 г. Допълнителните приходи от осигурителни вноски в резултат на увеличение с 5% на разходите за персонал на първостепенните разпоредители с бюджет са в размер на 24,7 млн. евро за 2026 г.

Ефектът върху приходите от акцизи в резултат на повишаването на акцизната ставка на тютюна и всички тютюневи изделия е оценен на 129,9 млн. евро допълнителни приходи за 2026 г. и общо 284,5 млн. евро допълнителни приходи за целия прогнозен период. Положителният ефект от ДДС от увеличаване на акцизните ставки на тютюна и тютюневите изделия е оценен на 26,0 млн. евро допълнителни приходи за 2026 г. и общо 56,9 млн. евро допълнителни приходи за целия прогнозен период.

Допълнителните очаквани приходи за 2026 г., свързани с оперирането на ТОЛ системата, са в размер на 28,7 млн. евро. Така планираният ефект е на база очакваното изпълнение на приходите през 2025 г. и реализираните в тази връзка приходи от оперирането на ТОЛ системата.

За периода 2026-2028 г. са планирани приходи в размер на 66,5 млн. евро във връзка със спазване на изискванията за въвеждането на Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г. относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури. Планираните допълнителни приходи са в изпълнение на чл. 10б, ал. 6 от Закона за пътищата, съгласно който се предвижда и диференциране на ТОЛ таксите в зависимост от клас емисии CO2 и специфични емисии CO2 на пътните превозни средства. Техният първоначален ефект е отразен през 2026 г., като за следващите години размерът им се запазва.

Предвижданите промени в чл. 30, ал. 3 и ал. 4 от Закона за хазарта, свързани с увеличаване на променливата част на таксите от 20 на сто на 25 на сто, считано от 1 януари 2026 г., се очаква да доведат до допълнителни приходи от 32,0 млн. евро през 2026 г.

Във връзка с продължаване действието на програми и мерки за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия и природния газ за небитови крайни клиенти и за предоставяне на компенсации чрез крайния снабдител, покриващи част от разходите за електрическа енергия на битовите крайни клиенти, се предвижда през 2026 г. да постъпят приходи от целеви вноски от производителите и търговците на ел. енергия в размер на 281,9 млн. евро, което е отразено в приходите по бюджета на фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

Ефектът в приходите от целеви вноски от производители и търговци на ел. енергия за финансиране на програмите и мерките в областта на енергетиката за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия и природния газ е оценен на намаление в приходите с 19,8 млн. евро през 2026 г. спрямо 2025 г.

Табл. II-9: Дискреционни приходни мерки на начислена основа, млн. евро

Приходни мерки - изменение спрямо предходна година	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Разширяване обхвата на стоките с висок фискален риск	878,5		
Въвеждане на мобилно приложение за регистриране в реално време на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск	550,0		
Въвеждане на задължение за електронно отчитане на приходите от продажби чрез използване в търговските обекти на одобрен от НАП софтуер за управление на продажбите	320,0		
Увеличение на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 пр.п. от 01.01.2026 г. и с още 1 пр.п. от 01.01.2028 г.	601,2		357,3
Приходи от осигурителни вноски от увеличение на максималния осигурителен доход	231,4	103,6	92,6
Допълнителни приходи от осигурителни вноски в резултат на увеличение с 5% на разходите за персонал на първостепенните разпоредители с бюджет	24,7		
Увеличаване размера на ставката на данъка върху доходите от дивиденти и ликвидационни дялове на физически и юридически лица от 5 на 10 на сто	340,0		
Увеличение на приходите от акцизи от повишаването на акцизната ставка на тютюна и всички тютюневи изделия от 01.01.2026 г.	129,9	82,6	72,0
Увеличение на приходите от ДДС от повишаването на акцизната ставка на тютюна и всички тютюневи изделия от 01.01.2026 г.	26,0	16,5	14,4
Диференциране на ТОЛ таксите в зависимост от въглеродните емисии на пътните превозни средства	66,5		
Увеличение на приходите от оперирането на ТОЛ системата	28,7		
Увеличение на променливата част на таксите по чл. 30, ал. 3 и 4 от Закона за хазарта от 20 на 25%	32,0		
Приходи от данъци в резултат на увеличение на максималния осигурителен доход	-8,0		
Приходи от целеви вноски от производители и търговци на ел.енергия	-19,8		
Намаление на приходите от ДДФЛ от увеличаване на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 пр.п.	-46,5		
Общо:	**3 154,6**	**202,7**	**536,3**

Източник: МФ

Разходни дискреционни мерки

Разходните дискреционни мерки се очаква да доведат до общо нетно увеличение на разходите с 554,1 млн. евро за периода 2026-2028 г. През 2026 г. се очаква нетно увеличение на разходите с 475,1 млн. евро или 0,40% от БВП, през 2027 г. – нетно увеличение на разходите с 16,8 млн. евро или 0,01% от БВП., през 2028 г. - нетно увеличение на приходите с 62,2 млн. евро или 0,05% от БВП.

Разходите във връзка с мерките и програмите в областта на енергетиката за компенсиране на високите цени на електроенергията, изпълнявани през 2025 г., са в размер на 307,2 млн. евро, като се предвижда действието на тези мерки и програми да продължи и през 2026 г. Като дискреционна разходна мярка за 2026 г. е отразен ефектът от действието на програми и мерки за смекчаване на икономическите последици от

нестабилността на цените на електрическата енергия и природния газ за небитови крайни клиенти, и за предоставяне на компенсации чрез крайния снабдител, покриващи част от разходите за електрическа енергия на битовите крайни клиенти. Като ефект в разходните дискреционни мерки е показана разликата от 204,6 млн. евро за 2026 г. спрямо 2025 г.

Ефектът от вдигането на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 проценти пункта от 1 януари 2026 г. и с 1 процентен пункт от 1 януари 2028 г. е допълнителни разходи в размер на 90,5 млн. евро през 2026 г. и 43,3 млн. евро през 2028 г.

Политиката по доходите и планираното увеличение на разходи за персонал в бюджетната сфера с 5%, включително за заплати и осигуровки, се очаква да доведе до допълнителни разходи от 135,5 млн. евро през 2026 г.

Повишаването на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) на 460,17 евро от 01.01.2026 г. и повишаването на размера от 50 на сто на 75 на сто на паричното обезщетение при неизползване на отпуска за бременност и раждане, за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и при осиновяване на дете до 5-годишна възраст се очаква да доведе до допълнителни разходи в размер на 12,6 млн. евро през 2026 г.

Увеличаването на максималния осигурителен доход е свързано с допълнителни разходи за осигуровки в размер на 31,9 млн. евро през 2026 г. и общо 70,4 млн. евро за тригодишния прогнозен период.

Табл. II-10: Дискреционни разходни мерки на начислена основа, млн. евро

Разходни мерки - изменение спрямо предходна година	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Програми за смекчаване на икономическите последици от нестабилността на цените на електрическата енергия и природния газ	204,6		
Политика по доходите - планирано увеличение на разходите за персонал в бюджетната сфера с 5%, вкл. заплати и осигуровки	135,5		
Увеличение на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 пр.п. от 01.01.2026 г. и с още 1 пр.п. от 01.01.2028 г.	90,5		43,3
Увеличение на разходите за осигурителни вноски поради покачването на максималния осигурителен доход	31,9	19,6	18,9
Повишаване на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) на 460,17 евро от 01.01.2026 г. и повишаване размера от 50 на сто на 75 на сто на паричното обезщетение при неизползване на отпуска за бременност и раждане, за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и при осиновяване на дете до 5-годишна възраст	12,6		
Здравно осигуряване за сметка на държавния бюджет на разселени лица от Украйна		-2,8	
Общо:	**475,1**	**16,8**	**62,2**

Източник: МФ

3.4. СЪПОСТАВКА НА ПРОГНОЗАТА ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“ С ТАЗИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

В тази част се прави съпоставка на средносрочната прогноза за сектор „Държавно управление“ на Министерството на финансите спрямо последната фискална прогноза на Европейската комисия от пролетта на 2025 г. , която обхваща периода 2025-2026 г.

Следва да се имат предвид различните бази и изменения в макроикономическите сценарии на двете институции, които обуславят различията по отношение на очакваните фискални резултати.

Прогнозата на ЕК е за по-нисък дефицит на сектор „Държавно управление“ за периода 2025-2026 г. в сравнение с прогнозата на МФ – съответно -2,8% на ЕК спрямо -3,0% на МФ за 2025 и 2026 г.

Бюджетното салдо за 2025 г. в прогнозата на ЕК се постига при по-ниски приходи – с 0,4 пр.п. и по-ниски разходи – с 0,6 пр.п. в сравнение с прогнозата на МФ. За 2026 г. бюджетните приходи в прогнозата на ЕК са по-ниски с 4,1 пр.п. в сравнение с прогнозата на МФ, а разходите съответно с 4,2 пр.п. ЕК планира по-ниски лихвени разходи в сравнение с МФ – съответно с 0,3 пр.п. за 2025 г. и с 0,3 пр.п. за 2026 г.

Прогнозите на МФ за публичните инвестиции в брутообразуване на основен капитал за повечето години от прогнозния период са по-високи спрямо тези на ЕК. За 2025 г. МФ и ЕК прогнозират инвестиции в размер съответно на 4,6% и 3,6% от БВП. За 2026 г. се очаква увеличение до от 5,1% от БВП в прогнозата на МФ и намаление до 3,3% от БВП според прогнозата на ЕК.

Табл. II-11: Сравнение на бюджетната прогноза на МФ с прогнозата на ЕК

Показатели, % от БВП	2024	2025		2026	
	МФ % от БВП	МФ % от БВП	ЕК % от БВП	МФ % от БВП	ЕК % от БВП
Лихвени разходи	0,5%	0,9%	0,6%	1,0%	0,7%
Брутообразуване на основен капитал /публични инвестиции/	3,2%	4,6%	3,6%	5,1%	3,3%
Общо приходи	36,1%	39,2%	38,8%	42,5%	38,4%
Общо разходи	39,2%	42,2%	41,6%	45,4%	41,2%
Общ баланс	-3,0%	-3,0%	-2,8%	-3,0%	-2,8%

Източник: ЕК, МФ, НСИ

3.5. КОНСОЛИДИРАН ДЪЛГ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

В края на 2024 г. дългът на сектор „Държавно управление“ отбелязва ръст в номинално изражение спрямо нивото от предходната година, като достига до 25,0 млрд. евро (21,7 млрд. евро в края на 2023 г.). Съотношението на дълга към БВП също нараства с 0,9 пр.п. до ниво от 23,8% (22,9% към 31.12.2023 г.). За сравнение, средните нива за страните както в еврозоната, така и на ниво ЕС бележат леко увеличение съответно до 87,1% (87,0% в края на 2023 г.) и до 80,7% (80,5% в края на 2023 г.).

През 2024 г. най-ниските нива на този показател са отчетени в Естония (23,5%), България (23,8%) и Люксембург (26,3%), като дванадесет държави членки имат коефициенти на държавен дълг над 60% от БВП, в т.ч. най-високите са регистрирани в Гърция (154,2%), Италия (134,9%) и Франция (113,2%) и пр.

Към края на второ тримесечие на 2025 г., съотношението на дълга на сектор „Държавно управление“ към БВП продължава да нараства до 26,3%, при средни нива в еврозоната - 88,2% и в ЕС – 81,9%.

Граф. II-1: Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“/БВП на страните-членки на ЕС към второто тримесечие на 2025 г.

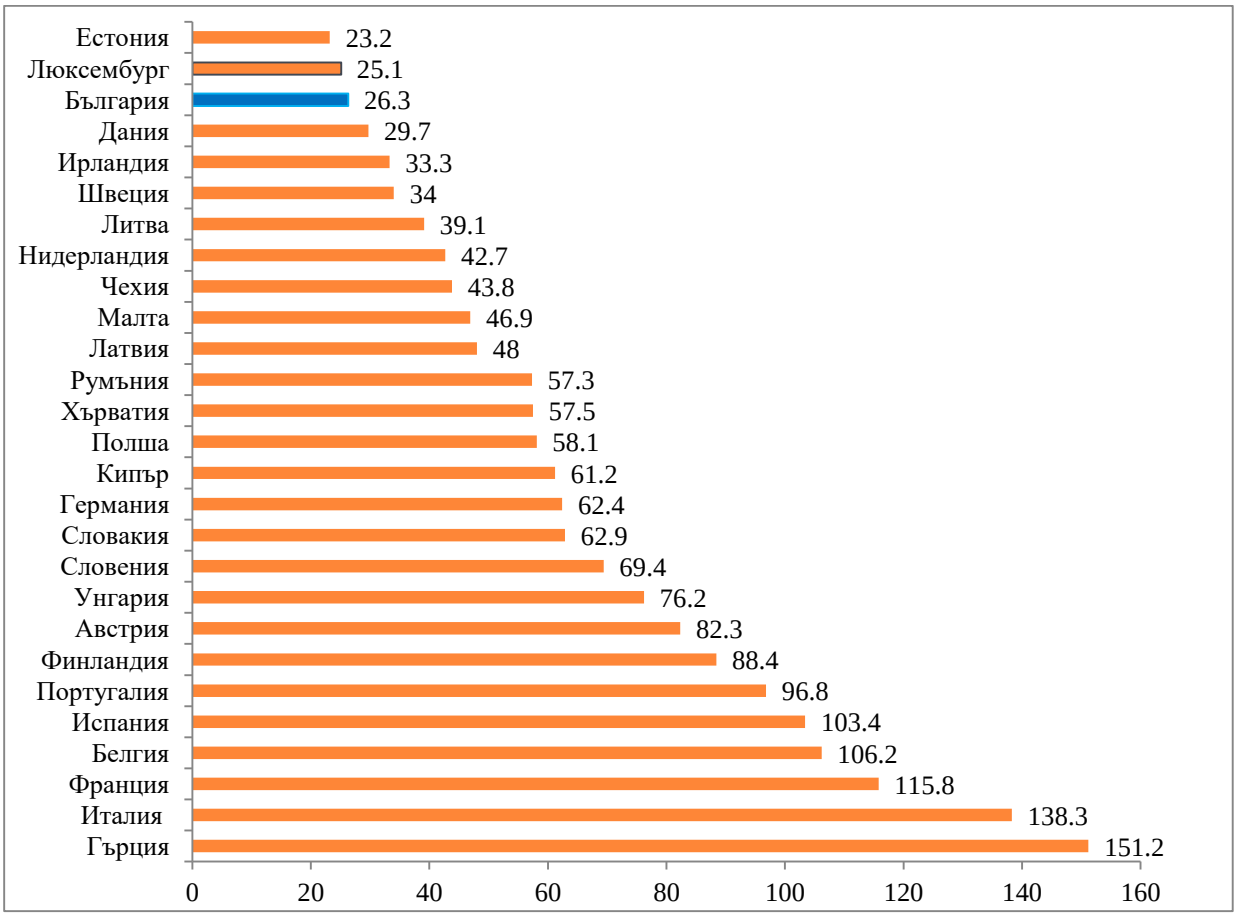

Източник: Евростат, МФ

За 2025 г. се предвижда запазване на тенденцията за нарастване на дълга на сектор „Държавно управление“ както в абсолютна стойност, така и като дял от БВП, достигайки до ниво от 32,3 млрд. евро или 28,6%.

В средносрочен план се прогнозира увеличение в нивото на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ както в номинално изражение, така и като дял от БВП, движено основно от влиянието на дълга на подсектор „Централно управление“ и в частност на държавния дълг, като негов основен компонент. Дълговата задлъжнялост на единиците, включени в обхвата на подсектора, продължават да заемат сравнително нисък дял и имат минимално влияние върху общия размер на дълга на сектора. Въздействието на дълга на другите два компонента, формиращи дълга на сектора: подсектор „Местно управление“ и подсектор „Социалноосигурителни фондове“ се запазва минимално.

Очаква се дългът на сектора, представен в абсолютна стойност, да достигне до 38,6 млрд. евро в края на 2026 г., 44,2 млрд. евро в края на 2027 г. и 49,6 млрд. евро в края на 2028 г. (вкл. усвоявания по инструмента SAFE). При тези допускания се предвижда ръст средно за прогнозния период 2026-2028 г. от около 5,8 млрд. евро годишно. Общата дългова задлъжнялост на сектор „Държавно управление”, съотнесена спрямо БВП, също се очаква да се увеличи до 32,1% през 2026 г., 34,8% през 2027 г. и 37,1% през 2028 г., със средногодишен темп на нарастване за периода 2026-2028 г. от 2,8 пр.п. Независимо от

това, показателят ще остане далеч под референтната стойност от 60% от БВП в средносрочен план.

Граф. II-2: Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“

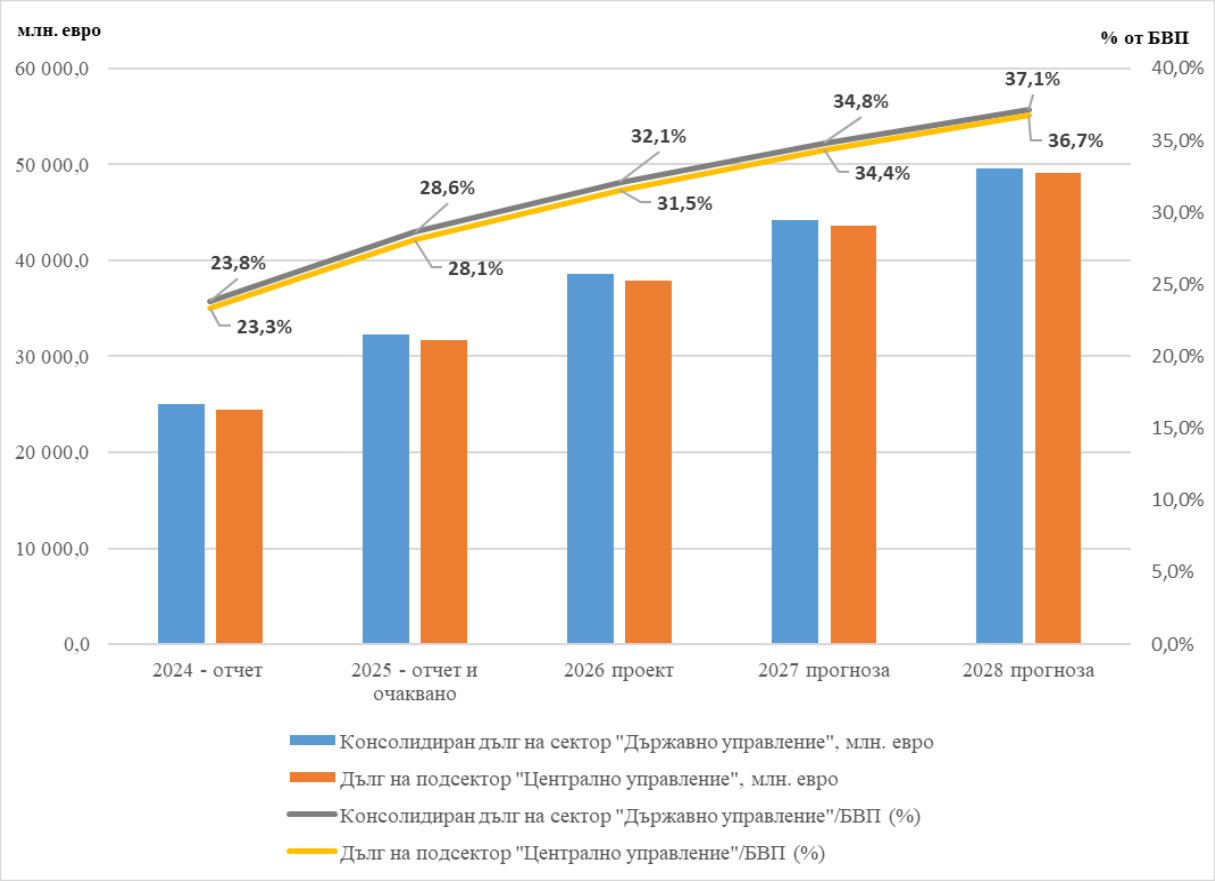

Източник: Евростат, МФ

3.6. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ С ПОТЕНЦИАЛНО ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

Съгласно изискванията на чл. 73, т. 8 от Закона за публичните финанси, средносрочната бюджетна прогноза и нейната актуализация следва да съдържат информация за условните задължения с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“, включително на равнище подсектори. Това се прави и в контекста на засиленото икономическо управление на ЕС, в съответствие с чл. 14, параграф 3 от Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 година за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки[18].

[18] Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 година за изменение на Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401265). Съгласно член 14, параграф 3

Високите стойности на условните задължения биха могли да бъдат индикатор за нежелано равнище на риск. Поради това наблюдението и оценката на условните задължения с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“ е важно за поддържането на фискалната устойчивост и управлението на фискалните рискове.

Задълженията се наричат условни, тъй като по своята същност те са само потенциални, а не действителни. Това са задължения, които зависят от настъпването на определено събитие в бъдеще или настоящи задължения, при които няма вероятност за извършване на плащането към държавата или сумата на възможното плащане не може да бъде изчислена по надежден начин.

Условните задължения включват:

- задължения, произтичащи от дейността на публичните дружества;
- гарантиран дълг на сектор „Държавно управление“;
- необслужвани кредити;
- задължения, свързани с публично-частни партньорства.

от тази директива: *„За всички подсектори на сектор „Държавно управление“ държавите членки публикуват съответна информация за условните задължения с потенциално значително въздействие върху публичните бюджети, включително държавни гаранции, необслужвани кредити и задължения, произтичащи от дейността на публични дружества, както и техния размер. Държавите членки публикуват също, доколкото е възможно, информация за условните задължения, свързани с бедствия и климата. В публикуваната информация се взема предвид информацията за фискалните разходи, възникнали вследствие на бедствия и сътресения, свързани с климата. Държавите членки публикуват информация за дяловете на сектор „Държавно управление“ в капитала на частни и публични дружества, които възлизат на значими в икономически план суми.“*.

Граф. II-3: Разпределение на условните задължения на сектор „Държавно управление“, % от БВП

Източник: НСИ

Общите условни задължения на сектор „Държавно управление“ за 2023 г. възлизат на 9,71% от БВП, като най-високо е нивото на задълженията, произтичащи от дейността на публичните дружества. Техният размер е 9,32% от БВП (8,81 млрд. евро.), като задълженията на финансовите предприятия са само 1,06%, а на нефинансовите - 8,25% от БВП.

От тях под наблюдение, във връзка с потенциално значително влияние върху условните задължения на сектор „Държавно управление“, са всички държавни и общински дружества с общ размер на задълженията към 31.12.2024 г. над 0,1% от БВП, които не са част от консолидираната фискална програма и не попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“. Тези предприятия представят информация и оценка на прогнозите за приходите и разходите и за активите и пасивите с отчетни данни за 2022 и 2023 г., разчет за 2024 г. и прогноза за периода 2025-2028 г. На база на получената информация за периода 2024-2028 г. се прогнозира увеличение с 3,6% на задълженията на публичните предприятия от нефинансовия сектор, обект на наблюдение. Отчетеният към 31.12.2024 г. размер на дългосрочните и краткосрочните неконсолидирани задължения на тези дружества е общо 7,5 млрд. евро., като към 31.12.2028 г. прогнозите са същите да са в размер на 7,8 млрд. евро.

Сумарният коефициент на задлъжнялост се понижава от 0,77 към 31.12.2024 г. до 0,68 в края на периода през 2028 г. Сумарното съотношение на дълга на тези дружества спрямо активите им намалява от 0,44 през 2024 г. до 0,40 през 2028 г. Коефициентът на ликвидност нараства от 1,15 през 2024 г. до 1,61 през 2028 г.

Нивото на задълженията на държавните предприятия с потенциално значително въздействие върху сектор „Държавно управление“ е по-ниско в сравнение със средното ниво на задлъжнялост в ЕС, което е 29,38% за 2023 г.[19]

Граф. II-4: Задължения на държавно контролирани предприятия, класифицирани извън сектор „Държавно управление“, % от БВП

Източник: НСИ

Гарантираният дълг на сектор „Държавно управление“ през 2024 г. се формира основно от издадените гаранции от подсектор „Централно управление“ с дял от 99,9%. Подсектор „Местно управление“ заема около 0,1%, а съгласно разпоредбите на Закона за публичните финанси социалноосигурителните фондове не могат да издават гаранции.

Към края на 2024 г. дългът на сектора възлиза на 545,8 млн. евро или 0,5% от БВП, като спрямо предходната година отбелязва лек ръст с 0,1 пр.п. или с около 190,0 млн. евро в номинално изражение. Външният гарантиран дълг е 421,2 млн. евро (или 77,2% от общия гарантиран дълг на сектора), а вътрешният - 124,6 млн. евро (22,8% от общия гарантиран дълг на сектора). Вследствие на реализираните през годината усвоявания на средства от държавногарантирани заеми на „Българската банка за развитие“ ЕАД и на „Булгаргаз“ ЕАД в структурата на гарантирания дълг се отчита значително нарастване на дела на гаранциите, класифицирани в сектор „Финансов“ от 1,0% през 2023 г. до около 19,6% през 2024 г. и на дела на гаранциите, класифицирани в сектор „Енергетика“ от 44,6% до 45,6%. Обратна тенденция се отчита при дела на гаранциите, издадени по линия на

[19] Съгласно данни от Евростат, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_cl_liab__custom_18387252/default/table.

инструменти на ЕС, който намалява от 45,1% през 2023 г. до 29,3% и при сектор „Образование“ от 8,3% до 4,9%.

През 2025 г. се очаква гарантираният дълг на сектора да продължи да нараства, достигайки до 732,6 млн. евро, основно в резултат от усвояване на заемни средства, предназначени за финансиране на енергийни проекти.

Изпълнението на голяма част от предвидените в Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. проекти за финансиране с държавногарантирани заеми се предвижда да бъде отложено за 2026 г., като през текущата година в рамките на ограничението за максимален размер на държавните гаранции, които могат да бъдат издадени през годината (до 3 800 млн. евро) са договорени заеми в размер на 127,6 млн. евро във връзка с частично финансиране на изпълняваните от „Булгатрангаз“ ЕАД проекти за реализация на инициативата Вертикален коридор на газопреносните оператори на България, Гърция, Румъния, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова.

В края на прогнозния период 2026-2028 г. се прогнозира гарантираният дълг на сектора да достигне до 3,8 млрд. евро или 2,9% от БВП, предимно в резултат на планираните усвоявания на средства от гарантирани заеми и при допускания за издаване на предвидените в проекта на закон за държавния бюджет за 2026 г. държавни гаранции, респ. пълното усвояване на заемните средства.

Необслужваните заеми към сектор „Държавно управление“ са само в сектор „Централно управление“ и се запазват на ниво под 0,1% от БВП през последните пет години. Размерът им за 2022 г. е 0,02% от БВП, което е под средното за ЕС ниво от 0,62% от БВП.

Коригирана капиталова стойност на извънбалансовите **публично-частни партньорства** (ПЧП) не се докладва, тъй като към момента в България няма ПЧП, които да отговарят на дефиницията на ЕСС 2010 за ПЧП. Методологията ЕСС 2010 препоръчва да се използва терминът ПЧП само за тези договори, където правителството е основният купувач на услугата.

3.7. ОЦЕНКА НА МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ И РЕЙТИНГОВИ АГЕНЦИИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И ФИНАНСОВИ ПЕРСПЕКТИВИ НА БЪЛГАРИЯ

Министерството на финансите успешно изпълнява ангажиментите на страната по договорите за предоставяне на суверенен кредитен рейтинг от водещите международни рейтингови агенции - Moody’s, Standard&Poor’s и Fitch. Освен това, Scope Ratings също предоставя непоискан държавен кредитен рейтинг за България.

През м. юли т.г. с извънредни рейтингови действия международните рейтингови агенции Fitch Ratings и S&P Global Ratings повишиха дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна валута на „BBB+“ със стабилна перспектива, което е най-високата степен от инвестиционните рейтинги от средния клас. Преди това през м. май т.г. S&P Global Ratings и през м. април т.г. Fitch Ratings бяха потвърдили кредитния рейтинг на страната и положителната перспектива. Официалното решение на Съвета на Европейския съюз за присъединяването на България към еврозоната, считано от 1 януари 2026 г., е водещият фактор за повишението на рейтинга на страната.

В обосновката за рейтинговото действие агенция **S&P Global Ratings** отбелязва, че България ще бъде облагодетелствана от надеждната парична политика на ЕЦБ и развитите капиталови пазари на паричния съюз, а валутният риск ще намалее

значително. Счита, че членството на България в ЕС и предстоящото присъединяване към еврозоната продължават да осигуряват на страната осъществяването на важни политики. Краткосрочните перспективи за растеж на България са оценени като стабилни. Прогнозата е, че икономиката ще нарасне с 2,4% в реално изражение през 2025 г. и средно с 2,8% до 2028 г. Частното потребление ще бъде основният двигател на растежа, подкрепено от високия ръст на реалните заплати поради затегнатия пазар на труда.

Рейтинговата агенция **Fitch Ratings** разглежда приемането на еврото като положително за рейтинга, като приемането в еврозоната ще предостави на държавния дълг статут на резервна валута, ще укрепи рамката на паричната политика, ще намали транзакционните разходи, ще елиминира валутно-курсовия риск за фирмите и домакинствата и ще открие допълнителни възможности за външно финансиране. Българските банки също ще имат достъп до ликвидните улеснения на ЕЦБ.

Fitch Ratings очаква реален растеж на БВП от 2,8% през 2025 г., непроменен спрямо 2024 г., тъй като несигурността около световната търговия се компенсира от подобрената вътрешнополитическа ситуация. Силният растеж на номиналните заплати, съчетани с увеличение на потреблението преди влизането в еврозоната, ще подкрепят стабилните разходи на домакинствата. Fitch Ratings прогнозира реален растеж на БВП от 2,5% през 2026 г., с възможности за допълнително нарастване, свързани с приемането на еврото.

През м. януари т.г. рейтинговата агенция **Moody's Ratings** потвърди дългосрочния и краткосрочния рейтинг на България „Baa1“ със стабилна перспектива. Потвърждаването на рейтинга на България „Baa1“ се основава на следните положителни очаквания: показателите за дълга и кредитоспособността на България ще останат значително по-силни от тези на страните със същия рейтинг; българската икономика ще продължи да расте със стабилен темп през 2025 г. и през следващите години, което ще доведе до по-нататъшно сближаване на доходите със страните от същата рейтингова група; кредитният профил на България ще бъде подкрепен и от очакваното скорошно приемане на еврото. Отчитат се и предизвикателствата, свързани с отслабналата институционална ефективност, и се отбелязва като риск отслабването на фискалната позиция.

Moody's Ratings очакват държавният дълг на България да нарасне умерено през следващите години, достигайки 27% от БВП в края на 2025 г. и около 29% в края на 2026 г. спрямо очакваните 24,8% в края на 2024 г., а дефицитът да остане близо 3% от БВП през 2025 г. и 2026 г. В съчетание със забавяне на номиналния ръст на БВП, рейтинговата агенция очаква инфлацията да се нормализира средно до около 2,6% през 2025-2026 г., което ще движи постепенното увеличение на дълга през следващите години. Въпреки това дългът на България ще остане около половината от този на страните от групата с рейтинг „Baa1“. Рейтинговата агенция очаква реалният БВП на България да нараства с темпове от 2,5% през 2025 г. и 2,7% през 2026 г. Растежът на икономиката ще продължи да бъде движен основно от частното потребление, тъй като нарастването на реалните заплати остава високо в среда на значителен недостиг на работна сила и ниска инфлация.

Рейтинговата агенция очаква, че пълноправното членство на България в Шенгенското пространство от началото на 2025 г. ще подпомогне секторите на туризма и транспортните услуги, като същевременно ще подобри условията за бизнес за износителите на стоки. Перспективата за приемане на еврото през 2026 г. също би подпомогнала по-нататъшната интеграция с икономиките на еврозоната и укрепването на българската икономика във времето.

През м. юли т.г. **Scope Ratings** повиши дългосрочния кредитен рейтинг на България на “A-“ от “BBB+” в местна и чуждестранна валута. С тази оценка България за първи път получава рейтинг, който е от високия инвестиционен клас. Перспективата пред рейтинга е стабилна.

Според агенцията присъединяването към еврозоната ще укрепи кредитния профил на България чрез подобрения на множество области, свързани с рейтинга, включително чрез елиминирането на валутния риск, подобрение на гъвкавостта на паричната политика и улеснявайки достъпа до развитите капиталови пазари на еврозоната. Допълнително, присъединяването ще осигури достъп на местните банки до улесненията на ЕЦБ и на държавата до Европейския стабилизационен механизъм, което ще подпомогне финансовата стабилност и ще намали разходите за финансиране, както за публичния, така и за частния сектор.

Scope Ratings очакват в средносрочен план икономическата перспектива на България да бъде подкрепена от продължаващия приток на европейски фондове и членството в еврозоната. БВП прогнозират да нарасне с 2,6% през 2025 г. и с 2,9% през 2026 г. в реално изражение, след растеж от 2,8% през 2024 г. Траекторията на растежа е подкрепена от съществени европейски средства.

В средносрочен период присъединяването към еврозоната се очаква да насърчи преките чуждестранни инвестиции и да задълбочи търговската интеграция с други държави членки на еврозоната, което допълнително ще засили благоприятните макроикономически перспективи.

Част III.
Приоритети на политиките и основни допускания за периода 2026-2028 г.

1. ПОЛИТИКИ В ПРИХОДИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

През периода 2026-2028 г. данъчната политика ще е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Основните цели на данъчната политика за периода отново са насочени към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. Запазват се основните приоритети, свързани с подобряване на събираемостта на приходите, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и осигуровки и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите. В международен аспект данъчната политика на страната е насочена в подкрепа на функционирането на единния пазар на ЕС, успешното осъществяване на цифровата трансформация на обществото и икономиката в Европа и на дейностите по справяне с климатичните промени и опазване на околната среда. През прогнозния период Министерството на финансите ще продължи активно да участва в дейностите, свързани с обсъждането, анализа и оценката на въздействие от планираните от ОИСР[20] мерки в различни области на данъчната политика.

За изпълнение на приоритетните цели на данъчната политика се извършват нормативни промени и действия на приходните администрации в областта на събирането и контрола. Постигането на по-добра ефективност при изпълнение на мерките е в пряка връзка със засилването на междуинституционалното сътрудничество, координация и ефективен обмен на информация както на национално ниво, така и на ниво ЕС и трети страни.

1.1. ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА

Прогнозните данъчни приходи за периода 2026-2028 г. са базирани на основните показатели от есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите, планираните законодателни изменения на данъчните закони и на резултатите от прилаганите мерки от страна на приходните агенции за подобряване на събираемостта.

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид ***предложените изменения в данъчното законодателство***, както следва:

- Разширяване на обхвата на стоките с висок фискален риск. Към момента фискалният контрол се осъществява спрямо 590 кода от Комбинираната номенклатура на ЕС, която включва общо 9885 кода. С мярката се предвижда да се разшири обхвата на

[20] Организация за икономическо сътрудничество и развитие.

стоките, подлежащи на фискален контрол, което ще даде възможност за увеличаване на физическия контрол върху движението на тези стоки и реалното отчитане на приходите от осъществените с тях доставки;

- Разширяване на системата за електронно проследяване на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск. С мярката се предвижда със специална разпоредба в ДОПК да се въведе задължение при превоз на стоки с висок фискален риск превозвачът или лицето, организиращо превоза, да осигури предаването на данни на Националната агенция за приходите за движението и местоположението на превозното средство по време на превоза в реално време посредством мобилно приложение на Националната агенция за приходите или чрез бордово устройство. С въвеждането на тази мярка се цели ефективна превенция и противодействие на данъчните измами и укриването и невнасянето на задължения за бюджета, в т.ч. и вследствие отчитане на фиктивни доставки. По този начин ще се преустанови възможността стоките, декларирани като транзитно преминаващи през територията на страната, да бъдат разтоварени на територията на страната, без да се заплатят дължимите данъци след тяхната последваща реализация;

- Предложено е увеличение на данъчната ставка на данъка при източника, удържан при доходите от дивиденти и ликвидационни дялове на юридическите и физическите лица от 5 на сто на 10 на сто. Мярката има за цел запазване на макроикономическата и фискална стабилност на страната и пряко увеличение на постъпленията в бюджета. С увеличаването на дивидента ще се постигне по-справедливо разпределение на данъчната тежест, така че доходите от труд и от капитал да бъдат облагани по-балансирано;

- Въвеждане на задължение за електронно отчитане на приходите от продажби чрез използване в търговските обекти на одобрен от НАП софтуер за управление на продажбите. Предложената промяна е с цел предотвратяване на случаите, при които приходите от продажби не се отчитат в пълен размер посредством използване на различни способи за манипулиране на данните, както и посредством използване на софтуери, които не са свързани с фискалните устройства и за извършените продажби не се издават документи. Като резултат от мярката се очаква да се повишат приходите за бюджета вследствие реалното отчитане на получените приходи, както и предотвратяване на негативното влияние върху пазара и конкурентната среда;

- Предложено е въвеждане на постоянно действащо равнопоставено третиране на доходите от *сделки с финансови инструменти и от лихви по облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на пазар за растеж*, с доходите от сделки с финансови инструменти и от лихви по облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на регулиран пазар чрез допълнение в Закона за корпоративното подоходно облагане и в Закона за данъците върху доходите на физическите лица. През 2020 г. Министерството на финансите предложи пилотен режим, чрез който от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2025 г. данъчното третиране на доходите от лихви по облигации и други дългови ценни книжа и доходите от разпореждане с финансови инструменти, търгувани на пазар за растеж (специална категория място за търговия, дефинирани в Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти) се изравнява с тези, търгувани на регулиран пазар. Целта на продължаване на действието на мярката е да се насърчи развитието на пазара за растеж като алтернативен източник на финансиране за компании с ограничен достъп до банково кредитиране поради по-кратката си история;

- Във връзка с изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Реформа 5 „Електрическа мобилност“, Компонент 8 „Транспорт“ и по-конкретно Цел 178 от Решението за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (CID

Annex), се предлагат промени в Закона за корпоративното подоходно облагане, предоставящи възможност за *по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели на електрически автомобили*, а именно годишна данъчна амортизационна норма, не по-висока от 50 на сто.

При прогнозиране на приходите от данъци е отчетено продължаващото действие на следните ***мерки в данъчното законодателство*:**

- *Въведения от 01.05.2025 г. нов акцизен календар за акцизните ставки на тютюна и тютюневите изделия (ТТИ).* Мярката е продължение на практиката за балансирано поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюна и тютюневите изделия. България е с най-ниско ниво на акцизно облагане на тютюна и тютюневите изделия, включително за новите нагреваеми изделия, електронни цигари и изделия, съдържащи никотин;

- *Ползване в увеличен размер на данъчните облекчения по чл. 22в и 22г от ЗДДФЛ*[21] *(за деца и за деца с увреждания)* и през 2026 г., както следва: 6 000 лв. (3 067,75 евро) годишно за едно ненавършило пълнолетие дете, 12 000 лв. (6 135,50 евро) - за две ненавършили пълнолетие деца, 18 000 лв. (9 203,25 евро) - за три и повече ненавършили пълнолетие деца и съответно, за деца с увреждания в размер на 12 000 лв. (6 135,50 евро) годишно, с възможност за авансово ползване през годината;

- Облагане с *национален допълнителен данък* (domestic top-up tax) за дружествата от многонационални групи предприятия във връзка с Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 14 декември 2022 година за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза. Данъкът беше въведен през 2024 г. като ефектът от него се очаква да се прояви на касова основа през 2026 година.

1.2. ДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

1.2.1 Приходи от корпоративни данъци (вкл. данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица) и други данъци по ЗКПО

Прогнозните приходи от корпоративни данъци и други данъци по ЗКПО[22] за 2026 г. са 4 114,0 млн. евро.

В прогнозата са включени следните данъци по ЗКПО:

- Корпоративен данък (от финансови институции и нефинансови предприятия) – 3 873,3 млн. евро;
- Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица – 86,3 млн. евро;
- Други данъци по ЗКПО – 154,4 млн. евро.

Приходите от *корпоративни данъци* (вкл. корпоративен данък и данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни

[21] Закон за данъците върху доходите на физическите лица.

[22] Закон за корпоративното подоходно облагане.

юридически лица) са прогнозирани на база показателя „бруто оперираш излишък/смесен доход“ от макрорамката на МФ, предварителните данни за изпълнението на приходите от тези данъци през 2025 г. и при отчитане на наличната информация относно:

- ✓ размер на декларираната облагаема печалба или загуба за 2024 г.;
- ✓ размер на авансовите вноски, които правят данъчно задължените лица, формирали данъчна печалба за предходната година;
- ✓ размер на изравнителната вноска по годишната данъчна декларация;
- ✓ сумата на данъка за възстановяване за надвнесен корпоративен данък по годишни данъчни декларации;
- ✓ дела на дружествата, ползващи преференцията за пренасяне на данъчни загуби;
- ✓ размер на плащанията по ревизионни актове и вноски за минали години;
- ✓ прилагане на възможността за допълнителна еднократна корекция на годишната данъчна декларация при откриване на счетоводни или други грешки и при отразяване на коригиращи събития по смисъла на приложимите счетоводни стандарти в срок до 30 септември на текущата година;
- ✓ ефектът от въвеждането на национален допълнителен данък (domestic top-up tax) за дружествата от многонационални групи предприятия във връзка с Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 14 декември 2022 година за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза, който се очаква да се прояви касово през 2026 година;
- ✓ ефектът от увеличение на данъчната ставка на данъка върху доходите от дивиденти и ликвидационни дялове на юридическите лица от 5 на 10 на сто;
- ✓ ефектът от въвеждането на задължение за електронно отчитане на приходите от продажби чрез използване в търговските обекти на одобрен от НАП софтуер за управление на продажбите;
- ✓ ефектът от предприемането на активни действия от страна на Националната агенция за приходите за справяне със сивата икономика и повишаване приходите от данъци за бюджета.

По отношение на постъпленията от *данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица* прогнозите отчитат изпълнението на този данък през 2025 г. и предходните години, състоянието на икономиката, предприетите мерки от правителството, както и провежданите тематични кампании за контрол от страна на органите по приходите.

Планираните приходи от корпоративни данъци и други данъци по ЗКПО са съответно в размер на 4 354,7 млн. евро за 2027 г. и 4 642,0 млн. евро за 2028 г.

1.2.2 Приходи от ДДФЛ

Прогнозните приходи от данъци върху доходите на физически лица за 2026 г. са в размер на 4 936,7[23] млн. евро.

Прогнозата за постъпленията от ДДФЛ[24] е изготвена, като са взети предвид следните фактори:

- ✓ номинален ръст на показателя компенсация на наетите лица, съгласно макроикономическата прогноза на МФ;
- ✓ прогнозен брой заети лица;
- ✓ ниво на безработицата;
- ✓ ефектите от увеличението на минималната работна заплата, на размера на минималните осигурителни доходи на наетите лица и самоосигуряващите се и на максималния осигурителен доход;
- ✓ влиянието на увеличението на разходите за персонал в държавния сектор и увеличението на заплатите на педагогическия персонал;
- ✓ влиянието върху ръста на приходите през прогнозния период на увеличения размер на данъчните облекчения за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ;
- ✓ ефектът от увеличаването на осигурителната вноска за фонд „Пенсия“ на ДОО за 2026 г. с 2 пр.п. и с 1 пр.п. за 2028 г.;
- ✓ ефектът от увеличение на данъчната ставка на данъка върху доходите от дивиденти и ликвидационни дялове на физическите лица от 5 на 10 на сто;
- ✓ отчетена е наличната информация относно ефектите от постоянните мерки на Националната агенция за приходите за спазване на данъчното законодателство и подобряване събираемостта на приходите, включително провежданите от агенцията тематични кампании за контрол;
- ✓ ефектът от планирани мерки за намаляване дела на сивата икономика, за борба с данъчните измами, укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане.

За 2027 г. прогнозните постъпления от ДДФЛ са в размер на 5 230,5 млн. евро, а за 2028 г. достигат 5 516,3 млн. евро.

1.2.3 Приходи от ДДС

Прогнозните приходи от данъка върху добавената стойност (ДДС) за 2026 г. са 14 985,2 млн. евро. При прогнозиране на приходите от ДДС са взети предвид следните фактори:

- ✓ валутен курс (щ.д./ евро) - 1,18 евро за целия период;
- ✓ ръст на показателите за внос и износ за периода 2026-2028 спрямо 2025 г. За вноса ръстът е 3,3% за 2026 г., 7,7% за 2027 г. и 3,0% за 2028 г. За износа ръстът е 4,5% за 2026 г., 4,9% за 2027 г. и 4,6% за 2028 г.;

[23] С добавени местните данъци по ЗДДФЛ.

[24] Данък върху доходите на физическите лица.

- ✓ информация за физическите обеми на стоките, пораждащи ДДС;
- ✓ прогнозна цена на суровия петрол;
- ✓ ефект в ДДС от въведения акцизен календар за поетапно увеличаване на акцизните ставки за всички тютюневи изделия, както и от включването на течностите за електронни цигари, несъдържащи никотин, заместителите на тютюна, съдържащи никотин и нагреваемо изделие със съдържание, различно от тютюн, в обхвата на акцизните стоки, заедно с график за увеличаване на акцизните ставки за тези продукти;
- ✓ положителен ефект от оптимизиране на контролната дейност, включваща мерки за намаляване дела на сивата икономика, за борба с данъчните измами, укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане, които имат за цел повишаване приходите от данъци за бюджета, в т.ч. от значителното разширяване на обхвата на стоките, подлежащи на фискален контрол и от разширяване на системата за електронно проследяване на движението на транспортните средства, превозващи стоки с висок фискален риск.

Приходите от ДДС за отчетния период ще бъдат повлияни от промените в икономическата активност в страната, изменението на потреблението, вноса, износа, приетите законодателни изменения и въздействието на фактори, обусловени от промени във външната среда.

За 2027 г. прогнозните постъпления от ДДС са в размер на 14 970,3 млн. евро, а за 2028 г. достигат 15 324,2 млн. евро.

1.2.4 Приходи от акцизи

Прогнозните приходи от акцизи за 2026 г. са 4 167,0 млн. евро.

Приходите от акцизи се формират основно от две групи стоки - тютюневи изделия с относителен дял от 54,4% и горива с относителен дял от 39,5% в общата сума на касовите постъпления за 2024 г. Останалите акцизни стоки (вкл. електрическа енергия и други стоки) са с относителен дял в размер на 6,1%.

При прогнозиране на приходите от акцизи е отчетено влиянието на следните фактори:

- ✓ относителна устойчивост на структурата на потреблението на акцизните продукти в рамките на различните групи акцизни стоки;
- ✓ увеличаване на акцизните ставки за всички тютюневи изделия с въведения акцизен календар (2025-2029 г.), с цел балансирано увеличение на минималното облагане с акциз на цигарите и другите категории тютюневи изделия, вкл. и течности за електронни цигари, съдържащи никотин;
- ✓ ефект от прилагането на схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“;
- ✓ положителен ефект от оптимизиране на контролната дейност върху търговията с акцизни стоки и подобряване на събираемостта на акцизите.

За 2027 г. прогнозираните постъпления от акцизи са 4 386,9 млн. евро, а за 2028 г. – 4 622,1 млн. евро.

1.2.5 Приходи от мита

Прогнозираните приходи от мита за 2026 г. са в размер на 201,9 млн. евро.

На основание постигнатите договорености в рамките на Световната търговска организация за улесняване на търговията в последните 12 години търговската политика на ЕС става все по-либерална, вследствие на което има множество сключени споразумения или предоставени на автономно основание преференциални мита.

Приходите от мита са в размер на 212,2 млн. евро за 2027 г. и 220,5 млн. евро за 2028 г.

1.2.6 Приходи от данък върху застрахователните премии

Прогнозните приходи от данък върху застрахователните премии за 2026 г. са 43,5 млн. евро. Допусканията за размера на приходите от данъка върху застрахователните премии са базирани на следните допускания:

- ✓ запазване на ставката от 2% за периода;
- ✓ запазване на динамиката на нарастване на брутните премийни приходи в общото застраховане;
- ✓ запазване на тенденцията за разширяване и обогатяване на застрахователните продукти.

Очакваните приходи от застрахователни премии са 44,1 млн. евро за 2027 г. и 46,3 млн. евро за 2028 г.

1.3. ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА

За периода 2026-2028 г. по отношение на социално и здравноосигурителните вноски се предвижда:

- За 2026 г. се запазват съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване;
- Считано от 1 януари 2026 г. е предвидено увеличаване на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с 2 процентни пункта;
- Считано от 1 януари 2028 г. е предвидено увеличаване на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с 1 процентен пункт;
- Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро;
- Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава от 1 януари 2026 г. на 2 352 евро, за 2027 г. на 2 505 евро и за 2028 г. на 2 659 евро;
- За периода 2026-2028 г. не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”, като се запазва разпоредбата на чл. 22, ал. 2 от

ЗГВРСНР[25], относно максималния месечен размер на гарантираното вземане, който не може да бъде по-малък от 2,5 минимални работни заплати;

- Запазва се размерът на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд – 4,3 на сто;

- Запазва се размерът на здравноосигурителната вноска – 8 на сто.

1.4. НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ

1.4.1 Приходи от такси

- По бюджета на Министерството на финансите за 2026 г.:

Във връзка с предложени промени в Закона за хазарта, считано от 1 януари 2026 г. е предвидено увеличение на променливата част от таксата по чл. 30, ал. 3 и ал. 4 от Закона за хазарта за лицензиите за организиране на хазартни игри от 20 на сто на 25 на сто, като очаквания ефект е допълнителни 32,0 млн. евро приходи.

- По бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството:

От 1 януари 2019 г. започна поетапното въвеждане на ТОЛ системата с въвеждането на т.нар. „електронна винетка“ за леките автомобили, а от месец март 2020 г. стартира поетапното въвеждане на ТОЛ сегменти в обхвата на платената пътна мрежа на база изминато разстояние, с което започна тарифирането и на товарните автомобили над 3,5 т. През 2022 г. беше направена промяна на обхвата на републиканската пътна мрежа и актуализация на тарифата за изминато разстояние. В тази връзка за периода 2024-2028 г. се очаква ръст на приходите от държавни такси. По предварителни данни през 2025 г. очакваното изпълнение на приходите от оперирането на тол системата е в размер на 522,5 млн. евро., докато през 2026 г. се очаква същите да възлязат на 579,8 млн. евро.

За периода 2026-2028 г. са планирани приходи в размер на 66,5 млн. евро във връзка със спазване на изискванията за въвеждането на Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г., относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури. Планираните допълнителни приходи са в изпълнение на чл. 10б, ал. 6 от Закона за пътищата, съгласно който се предвижда и диференциране на тол таксите в зависимост от клас емисии CO2 и специфични емисии CO2 на пътните превозни средства. Техният първоначален ефект е отразен през 2026 г., като за следващите години размерът им се запазва.

1.4.2 Други приходи

За прогнозния период 2026-2028 г. приходите на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) са определени, както следва: за 2026 г. – 1 197,5 млн. евро, за 2027 г. – 961,6 млн. евро и за 2028 г. – 1 011,6 млн. евро, като същите спрямо тези за 2025 г. се увеличават съответно с 285,8 млн. евро за 2026 г., с 49,9 млн. евро за 2027 г. и с 99,9 млн. евро за 2028 г.

Промяната в приходите отразява:

[25] Закон за гарантираните вземания за работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя.

- приходите от вноски на производители на електрическа енергия, търговци на електрическа енергия и др. (регламентирани ежегодно със ЗДБРБ);
- приходите от продажба на квоти, при определянето на които: 1) е взета предвид изразената негативна пазарна тенденция за месеците до края на действащия ценови период вследствие на свръхпредлагането от страна на ЕК с цел набиране на средства за RePowerEU (което ще продължи и през 2026 г.) и намаляването от 2027 г. нататък на предлагането, което следва да доведе до повишение на цената; 2) отчетено е вливането на част от приходите от търговете на държавите членки в общия бюджет на ЕС като нов собствен ресурс, като при действието на механизма за солидарност отражението му за България ще е намаление на приходите с около 7% годишно, както и годишно намаление на броя търгувани квоти съгласно действието на Резерва за пазарна стабилност (MSR);
- приходите от 5%-ни вноски от приходите на производителите и търговците на електрическа енергия, като при определянето на размера им отражение са дали постигнатите по-ниски цени на електроенергията от прогнозните в ценовото решение, вследствие на което се наблюдава трайна тенденция за намаляване на размера на тези приходи.

1.4.3 Приходи от дивидент за държавата

Приходите от дивидент за държавата за периода 2026-2028 г. са изготвени при 100% отчисления, на база представена от министерствата информация за очакваните финансови резултати на ресорните им предприятия и търговски дружества.

Размерът на прогнозираните приходи от дивидент е, както следва:

- за 2026 г. – 432,1 млн. евро;
- за 2027 г. – 596,8 млн. евро;
- за 2028 г. – 583,9 млн. евро;

Основните допускания, на база на които е изготвена прогнозата за приходите от дивидент, са следните:

- ставка за отчисления за периода 2026-2028 г. - 100 на сто;
- отчисление от печалбата за съдружниците, съответно разпределяне на дивидент за акционерите в размер 100 на сто от дъщерните дружества на държавните предприятия и търговските дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала;
- разпределяне и внасяне на междинен дивидент въз основа на междинен финансов отчет към 30.06.2026 г. от публични предприятия - акционерни дружества, при спазване на чл. 247а от Търговския закон. Предвидена е разпоредба в законопроекта в тази посока, даваща възможност и на публичните предприятия да разпределят междинен дивидент;
- изключване на лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, бюджетните организации и дружествата от отрасъл „Водоснабдяване и канализация“ от обхвата на Разпореждането на Министерския съвет за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата от държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала.

1.4.4 Приходи от наеми за държавата

Приходите от наеми за държавата за периода 2026-2028 г. са разчетени при 50% отчисления от наемите, получени от държавните предприятия и едноличните търговски дружества, в т.ч. от дъщерните им дружества, отдали под наем предоставените им застроени или незастроени недвижими имоти.

Размерът на прогнозираните приходи е по 5,1 млн. евро годишно за периода 2026-2028 г.

1.4.5 Приходи от концесионни възнаграждения

Прогнозните приходи от концесии по КФП за 2026 г. възлизат на 191,1 млн. евро, като от тях 134,8 млн. евро се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 56,3 млн. евро по бюджетите на общините, на чиито територии се намират находищата на подземни богатства, минералните води, морските плажове и концесионната площ по концесионния договор „Ски зона с център Банско – част от територията на Национален парк – „Пирин".

За 2027 г. се предвиждат приходи от концесии по КФП в размер на 193,6 млн. евро, като от тях 137,2 млн. евро се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 56,4 млн. евро по бюджетите на общините.

За 2028 г. се предвиждат приходи от концесии по КФП в размер на 196,0 млн. евро, като от тях 139,7 млн. евро се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и Министерския съвет и 56,4 млн. евро по бюджетите на общините.

Основните допускания, на базата на които е изготвена прогнозата са:

- завишаване приходите от концесионни възнаграждения по договорите за добив на подземни богатства вследствие от приемане на изменения и допълнения в Закона за подземните богатства, респ. промени при определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства, считано от 2026 г.; новият ред ще се прилага от всички концесионери по сключени договори за добив на подземни богатства;

- възобновяване, считано от 2026 г., на плащането на концесионно възнаграждение по Концесионния договор за възлагане на строителство на обект „Гражданско летище за обществено ползване София" – публична държавна собственост, във връзка с по-бързото възстановяване на предепидемичните нива на показателите за преминали пътници през летището и на общите приходи на концесионера „СОФ Кънект" – след извършен анализ и оценка на показателите от министъра на транспорта и съобщенията, на основание чл. 3 от Допълнителното споразумение към Концесионения договор, сключено на 9 април 2021 г.;

- повишаване събираемостта на приходите от концесии чрез подобряване на контрола върху концесионните договори, както и своевременно начисляване и предявяване на предвидените неустойки по договорите, завеждане на съдебни дела и прекратяване на концесионни договори със стари задължения. Предвижда се и сключване на нови договори за концесия.

2. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2026-2028 г. с разпределен резерв по функции (без вноска в общия бюджет на ЕС)

ПОКАЗАТЕЛИ	млн. евро				% от БВП			
	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
	Програма	Проект	Прогноза	Прогноза	Програма	Проект	Прогноза	Прогноза
Общи държавни служби	**2 515,8**	**2 720,6**	**2 697,0**	**2 628,1**	**2,3%**	**2,3%**	**2,1%**	**2,0%**
- изпълнителни и законодателни органи	1 963,1	2 049,5	2 083,5	2 009,4	1,8%	1,7%	1,6%	1,5%
- общи служби	115,0	114,1	110,8	114,2	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
- наука	437,6	557,0	502,7	504,6	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%
Отбрана и сигурност	**6 050,7**	**6 882,6**	**6 975,2**	**7 234,4**	**5,5%**	**5,7%**	**5,5%**	**5,4%**
- отбрана	2 126,8	2 553,5	2 783,8	3 024,0	1,9%	2,1%	2,2%	2,3%
- полиция, вътрешен ред и сигурност	2 750,4	3 002,4	2 873,4	2 881,7	2,5%	2,5%	2,3%	2,2%
- съдебна власт	819,5	935,8	923,7	934,1	0,7%	0,8%	0,7%	0,7%
- администрация на затворите	222,3	255,3	258,5	258,7	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
- защита на населението, управление и дейности при стихийни бедствия и аварии	131,6	135,6	135,8	135,9	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Образование	**5 233,9**	**5 812,7**	**5 539,6**	**5 633,1**	**4,8%**	**4,8%**	**4,4%**	**4,2%**
Здравеопазване	**6 043,8**	**6 922,2**	**6 935,4**	**7 154,9**	**5,5%**	**5,8%**	**5,5%**	**5,3%**
Социално осигуряване, подпомагане и грижи	**17 341,9**	**19 190,6**	**20 210,4**	**21 159,5**	**15,8%**	**16,0%**	**15,9%**	**15,8%**
- пенсии	12 389,0	13 496,1	14 513,2	15 385,4	11,3%	11,2%	11,4%	11,5%
- социални помощи и обезщетения	3 217,4	3 810,8	4 017,7	4 103,0	2,9%	3,2%	3,2%	3,1%
- програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта	1 735,6	1 883,7	1 679,5	1 671,1	1,6%	1,6%	1,3%	1,2%
Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда	**2 086,3**	**2 249,5**	**2 488,3**	**3 233,2**	**1,9%**	**1,9%**	**2,0%**	**2,4%**
- жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство	1 259,2	1 375,5	1 468,6	2 004,8	1,1%	1,1%	1,2%	1,5%
- опазване на околната среда	827,1	874,0	1 019,7	1 228,4	0,8%	0,7%	0,8%	0,9%
Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело	**776,2**	**857,6**	**800,1**	**799,5**	**0,7%**	**0,7%**	**0,6%**	**0,6%**
- почивни дейности	13,5	14,8	15,3	15,5	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- физическа култура и спорт	127,9	153,7	136,0	138,8	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
- култура	588,7	639,8	602,6	599,0	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%
- религиозно дело	46,2	49,3	46,2	46,2	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Икономически дейности и услуги	**7 533,3**	**8 142,6**	**6 929,4**	**6 940,2**	**6,8%**	**6,8%**	**5,5%**	**5,2%**
- минно дело, горива и енергия	1 613,4	2 469,9	1 098,0	1 163,3	1,5%	2,1%	0,9%	0,9%
- селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов	1 924,9	1 203,1	1 247,6	1 273,3	1,7%	1,0%	1,0%	1,0%
- транспорт и съобщения	2 921,5	3 626,4	3 769,4	3 734,8	2,7%	3,0%	3,0%	2,8%
- промишленост и строителство	2,7	1,7	1,8	1,8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- туризъм	41,4	18,5	23,1	24,6	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- други дейности по икономиката	1 029,4	823,0	789,7	742,5	0,9%	0,7%	0,6%	0,6%
Р-ди некласифицирани в другите функции	**830,0**	**1 098,2**	**1 447,2**	**1 758,1**	**0,8%**	**0,9%**	**1,1%**	**1,3%**

Източник: МФ

2.1. ПОЛИТИКА ПО ДОХОДИТЕ

В разчетите за периода 2026-2028 г. е взето предвид увеличението на размера на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро.

В Бюджет 2026 е разчетено увеличение на разходите за персонал с 5% за структурите, за които не са предвидени други увеличения в изпълнение на нормативни актове и действащи политики.

Предвидено е нарастване на средствата за делегираните дейности в образованието във връзка с продължаване и през 2026 г. на политиката за увеличение на заплатите на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната с цел да се стимулира навлизането на млади и квалифицирани педагози в системата на предучилищното и училищното образование.

Актуализирани са възнагражденията на академичния състав и на лицата по чл. 53, ал. 1 от Закона за висшето образование в държавните висши училища и научните организации за 2026 г., във връзка с приети промени в Закона за висшето образование (ДВ, бр. 25 от 2024 г.), в съответствие с достигнатите размери на средната брутна работна заплата за страната за последните 12 месеца, публикувани от Националния статистически институт.

За 2026 г., са разчетени допълнително и за първи път 260,0 млн. евро като трансфер от централния бюджет към бюджета на Националната здравноосигурителна каса, за увеличение на възнагражденията за персонал в сферата на болнична медицинска помощ, на лекари специализанти и на медицински сестри и акушерки, въз основа на правила за определянето им, съгласно Закона за бюджета на НЗОК за 2026 г., Закона за здравното осигуряване и Закона за лечебните заведения.

За 2026 г. е разчетено увеличение на средствата за персонал в сектор „Отбрана и сигурност“, във връзка с механизма за определяне на възнагражденията по Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и Закона за Националната служба за охрана.

2.2. ПЕНСИОННА ПОЛИТИКА

При разработването на прогнозата за разходите за пенсии за периода 2026-2028 г. са взети предвид действащото законодателство в Кодекса за социално осигуряване (КСО) и параметрите на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за 2025 г. (обн., ДВ , бр. 25 от 2025 г.), в т.ч.:

- чл. 68, ал. 1-2 от КСО – от 1 януари на всяка календарна година продължава увеличаването на възрастта за придобиване право на пенсия с по 2 месеца за жените и с по 1 месец за мъжете, както и на необходимия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия с по 2 месеца и за двата пола до достигане на 37 години за жените и 40 години за мъжете през 2027 г. През 2026 г. необходимите условия за пенсиониране за работещите при условията на трета категория труд са 62 години и 6 месеца навършена възраст и 36 години и 10 месеца осигурителен стаж за жените и 64 години и 9 месеца навършена възраст и 39 години и 10 месеца осигурителен стаж за мъжете;

- чл. 68, ал. 3 от КСО – в периода 2026-2028 г. пенсионната възраст се запазва на достигнатото през 2023 г. ниво от 67 години за двата пола;

- чл. 69, ал. 1, 2, 3, 5, 5а и 6 на КСО – минималната възраст за пенсиониране на работещите в сектор „Отбрана и сигурност” продължава да се увеличава с по 2 месеца до достигане на 54 години и 10 месеца през 2028 г.;

- чл. 69б – минималната възраст за пенсиониране на лицата, работили при условията на първа и втора категория труд, които не отговарят на условията за пенсиониране от професионален пенсионен фонд по чл. 168 на КСО или са променили осигуряването си по чл. 4в на КСО, продължава да се увеличава с по 4 месеца за жените и с по 2 месеца за мъжете до достигане в 2028 г. на 52 години за жените и 54 години и 10 месеца за мъжете от първа категория и на 57 години за жените и 59 години и 10 месеца за мъжете от втора категория труд;

- В периода 2026-2028 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли всяка година с процент по чл. 100 от КСО, определен като сбора от 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година;

- Считано от 1 юли 2026 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и свързаните с нея минимални размери на пенсиите за трудова дейност се увеличават с процента, определен по чл. 100 от КСО.

- Считано от 1 юли 2026 г. размерът на социалната пенсия за старост и свързаните с нея пенсии и добавки се увеличава с процента, определен по чл. 100 от КСО;

- В периода 2026-2028 г. максималният размер на получаваните една или повече пенсии се запазва на достигнато през 2022 г. ниво от 1 738,40 евро.

В резултат на посочените по-горе допускания през 2026 г. разходите за пенсии по бюджета на ДОО нарастват с 1 097,6 млн. евро спрямо закона за 2025 г.

През 2027 г. и 2028 г. ръстовете в разходите за пенсии по бюджета на ДОО спрямо предходната година са съответно 1 003,4 млн. евро и 857,9 млн. евро.

2.3. СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

По отношение на политиката, свързана със социалните помощи и обезщетения, изплащани от бюджета на ДОО в съответствие с действащото законодателство в КСО, се предвижда:

- Запазват се минималният дневен размер на обезщетението за безработица – 9,21 евро и максималният дневен размер – 54,78 евро за целия период до 2028 г. включително;

- Увеличава се размерът на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст на 460,17 евро за целия период до 2028 г. включително;

- Увеличава се размерът на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)на 460,17 евро за целия период до 2028 г. включително;

- Повишава се размерът от 50 на сто на 75 на сто на паричното обезщетение при неизползване на отпуска за бременност и раждане по чл. 50а от КСО, за

неизползване на отпуска за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по чл. 54 от КСО и при неизползване на отпуска при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по чл.53г от КСО;

- Запазва се периодът, от който се изчисляват краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност – 18 календарни месеца, бременност и раждане и безработица – 24 месеца за целия период до 2028 г. включително;

- Запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице – 276,10 евро за целия прогнозен период;

- За периода 2026-2028 г. не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите", като се запазва разпоредбата на чл. 22, ал. 2 от ЗГВРСНР, относно максималния месечен размер на гарантираното вземане, който не може да бъде по-малък от 2,5 минимални работни заплати.

Прогнозата за разходите за обезщетения и помощи за периода 2026-2028 г. по проектобюджета на държавното обществено осигуряване е съобразена с отчетените разходи за 2024 г., ЗБДОО за 2025 г., динамиката в прогнозирания брой на осигурените лица, нарастването на осигурителния им доход, в т.ч. и за предходни години, доколкото размерът на повечето парични обезщетения се определя от референтен доход за предишните 18 или 24 календарни месеца преди настъпване на риска, както и с отчетни данни за броя на получателите на парични обезщетения и помощи, дневните размери на паричните обезщетения и изплатените работни дни на осигурените лица, и др.

В резултат на тези допускания разходите за обезщетения и помощи по бюджета на ДОО през 2026 г. нарастват с 150,2 млн. евро спрямо закона за 2025 г.

По проектобюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2026 г. за помощи и обезщетения са предвидени допълнителни разходи в размер на 486,7 млн. евро, както следва:

- 291,6 млн. евро във връзка с ефекта от промяна на МРЗ[26] от 1 януари 2026 г. на 620,20 евро, в т.ч. 289,1 млн. евро при определяне възнагражденията на личните асистенти по Механизма лична помощ по Закона за личната помощ, като е отчетена и динамиката в броя на ползвателите и 2,5 млн. евро за възнаграждения за професионалните приемни семейства по Закона за закрила на детето;

- 170,7 млн. евро за социални плащания във връзка с определения нов размер на линията на бедност 390,63 евро за 2026 г., в т.ч. 35,6 млн. евро допълнителни разходи за помощите по Закона за социално подпомагане, 133,5 млн. евро допълнителни разходи при определяне на финансовата подкрепа по Закона за хората с увреждания и 1,6 млн. евро за помощите по Закона за закрила на детето;

- 24,4 млн. евро допълнителни разходи за месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца във връзка с увеличения брой деца – ползватели на помощта.

За делегираните от държавата дейности в сферата на социалните услуги, финансирани чрез бюджетите на общините, са предвидени допълнителни разходи в размер на 76,4 млн.

[26] Минимална работна заплата.

евро във връзка с ефекта от увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г., промяната в натуралните показатели при отчитане на размера на увеличението на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с 2 процентни пункта от 1 януари 2026 г. С предвидените средства за 2026 г. се осигурява финансирането на специализираните институции за предоставяне на социални услуги, социалните услуги, предоставяни в общността, и на асистентската подкрепа.

За осигуряване на дейността на Възстановителен център за деца с онкохематологични заболявания в с. Опицвет, община Костинброд, в централния бюджет за 2026 г. са разчетени 0,4 млн. евро, които запазват размера си от 2025 г.

2.3.1 Политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция

Политиката в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция се изпълнява от Министерството на труда и социалната политика (МТСП), като са ангажирани и изпълнителните агенции към министъра на труда и социалната политика – Агенцията по заетостта, Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане и се реализира чрез ежегодно приемания Национален план за действие по заетостта.

Стратегическите цели в областта на пазара на труда включват повишаване качеството на работната сила в контекста на дигитализацията на икономиката и зеления преход и подобряване адаптивността на заетите лица, повишаване предлагането на труд чрез насърчаване икономическата активност на населението, привличане на българи, живеещи в чужбина и подобряване достъпа до пазара на труда за работници от трети страни, и насърчаване на заетостта чрез създаване на възможности за интеграция на неравнопоставените групи на пазара на труда, вкл. лица с увреждания.

Програмата в областта на свободното движение на работници и трудовата миграция, като част от посочената политика, се реализира на основание на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност и на Правилника за неговото прилагане. Стратегическата цел в областта на свободното движение на работници и трудовата миграция е ограничаване на недостига на кадри за пазара на труда в България, чрез регулиране на трудовата миграция, както и чрез гарантиране правата на българските работници, упражняващи правото си на свободно движение и заетост в ЕС/ЕИП[27]. Дейностите в тази област ще бъдат насочени към осигуряване на работна сила за сектори и икономически дейности, където е идентифициран недостиг на кадри, като се използват възможностите за осъществяване на свободното движение на работници в ЕС и механизмите на трудовата миграция, включително чрез спогодби за регулирането ѝ.

2.3.2 Политика в областта на трудовите отношения

Стратегическата цел на политиката в областта на трудовите отношения на МТСП съчетава три основни стратегически направления: повишаване на качеството и сигурността на труда; гарантиране на адекватността и устойчивостта на пенсионната система и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност.

[27] Европейско икономическо пространство.

Политиката в областта на трудовите отношения допринася за успешно функциониращ пазар на труда, основан на адекватна регулация на трудовите отношения, балансирана система за социална сигурност и ефективен социален диалог. Основните предизвикателства, които определят насоките за действие в областта на трудовите отношения са: новите тенденции в заетостта, свързани с атипични форми на трудови отношения, включително надомна работа, работа от разстояние и работа чрез предприятия, които осигуряват временна заетост, както и повишаващата се заетост в микро-, малките и средни предприятия, промените на работното място и възникването на нови професионални рискове; тенденцията към увеличаване и/или неравномерно разпределение на работното време и интензивността на труда, демографските промени и застаряването на работещото население. Важно значение имат и въпросите, свързани с улесняването на работодателите за изпълнението на законовите им задължения в областта на трудовите и осигурителните отношения и безопасните и здравословни условия на труд.

За изпълнението на заложената стратегическа цел се поставят пет оперативни цели: защита на трудовите и социалните права на работниците и служителите и развитие на законодателството в съответствие с принципите за по-доброто регулиране, подобряване на условията на труд в предприятията и на мотивацията и производителността на работната сила, повишаване на ефективността и ефикасността на контрола по спазване на трудовото законодателство, гарантиране на социалноосигурителните права на гражданите и защита на правата на българите зад граница в областта на социалната сигурност и усъвършенстване и развитие на социалния диалог и съдействие за уреждане на колективни трудови спорове. Изпълнението на оперативните цели се осъществява чрез Програма 1500.02.01 „Осигуряване на подходящи условия на труд”.

Разработването и провеждането на политиката в областта на трудовите отношения се осъществява в сътрудничество с признатите за представителни на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите. Принос в политиката има Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ чрез осъществяване на цялостен контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности в Република България. За постигане целите на политиката допринасят всички участници на пазара на труда.

2.3.3 Политика в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете

Стратегическите цели на политиката в областта на социалното подпомагане и равнопоставеността на жените и мъжете са: оптимизиране на системата за социална подкрепа на най-уязвимите групи от населението, повишаване ефективността на програмите и дейностите за социално подпомагане и насърчаване на равнопоставеността на мъжете и жените в различни сфери на обществения живот.

Политиката по социално подпомагане е насочена към гарантиране задоволяването на основните жизненоважни потребности на хората, изпаднали в критична ситуация, като се прилага ясен, точен и обективно обоснован механизъм. За периода 2026-2028 г. приоритет остават оптимизиране на социалното подпомагане на уязвимите групи от населението, гарантиране на тяхната социална защита чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване ефективността на програмите и усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалните помощи в съответствие с динамично променящите се условия на средата.

Равнопоставеността на жените и мъжете е основополагащ принцип в обществото, който гарантира равноправно участие в създаването, управлението и потреблението на обществените блага и услуги. Политиката в областта на равнопоставеността на жените и мъжете има хоризонтален, междусекторен характер. Провеждането ѝ се основава на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете чрез интегриране на въпросите за равнопоставеността на жените и мъжете в отделните секторни политики.

2.3.4 Политика в областта на хората с увреждания

Политиката за правата на хората с увреждания е свързана с универсалността, неделимостта и взаимната зависимост на всички права на човека и основни свободи и осигуряване на правни гаранции за недопускане на дискриминация по признак „увреждане“. Основният фокус е поставен върху създаване на условия и възможности за социално приобщаване и предоставяне на целенасочени подкрепящи и насърчителни мерки на уязвимите групи от хора с увреждания, имащи благоприятно въздействие върху качеството на живот и превенция от социалното изключване. Тази политика е тясно свързана с прилагането на интегриран подход с хоризонтално въздействие, обединяващ ресурсите в различни секторни политики. Развива се в съответствие с изпълнението на националните ангажименти, съгласно изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и при спазване на приоритетите на релевантните стратегически документи.

Стратегическите цели в тази област са гарантиране на достъпа до ефективна социална подкрепа, повишаване възможностите за независим социален живот в условията на достъпна среда и активно участие на национално представителните организации на и за хората с увреждания в процеса на социално приобщаване на хората с увреждания.

Държавните и местните органи в сътрудничество с национално представителните организации на и за хората с увреждания, национално представителните организации на работодателите и национално представителните организации на работниците и служителите създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в областта на хората с увреждания.

2.3.5 Политика в областта на социалното включване

Политиката в областта на социалното включване е многосекторна политика, свързана с подобряване на целенасочеността на мерките и прилагане на интегриран подход за насърчаване на социалното включване, реализирана не само от Министерството на труда и социалната политика, но и от други министерства и институции, включително и от местните и регионални власти. За постигане на целите на политиката за социално включване се прилагат редица законодателни мерки и се изпълняват стратегически документи и планове, приети на национално ниво, сред които Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 (приета с Решение № 976 на Министерския съвет от 31.12.2020 г., изменена и допълнена с Решение № 368 на Министерския съвет от 02.06.2022 г.). Мерките, които ще се изпълняват в рамките на политиката, адресират стратегическата цел за насърчаване на социалното включване.

Стратегическата цел е насърчаване на социалното включване. Тази стратегическа цел се постига чрез прилагане на комплексни цели и мерки по политиките в сферата на образованието, здравеопазването, доходите, заетостта, социалните услуги и др. За постигането на стратегическите приоритети, свързани с гарантиране на правата на всички деца и осигуряване на равен достъп до качествени социални услуги и

деинституционализация са предвидени стратегически подцели, насочени към осигуряване на повече възможности за подкрепа на децата и семействата и продължаване на процеса на деинституционализация.

Съществена част от политиката за социално включване е предоставянето на материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск. Децата са специфична уязвима група, в много по-голяма степен застрашени от риск от бедност и социално изключване, отколкото възрастните. Те са силно зависими от възрастните, с които живеят и не могат сами да осигурят своето съществуване. Отчитайки факторите, пораждащи бедност – безработица, ниско образование, ниски доходи и т.н., е от особена важност да се предотврати предаването на бедността между поколенията, да се намали възможността ограниченият достъп до пазара на труда и ниският образователен статус на родителите да се предаде на техните деца. Предвижда се за периода 2026-2028 г. увеличение на доходните критерии при определяне правото на достъп до семейните помощи за деца по Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД), както следва:

- Увеличение от 01.01.2026 г. на доходния критерий при определяне правото на достъп до месечните семейни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст съгласно чл. 7 от ЗСПД,

  - за получаване на пълния размер на помощта съответно от 01.01.2026 г. - 415 евро;

  - за получаване на 80 на сто от пълния размер на помощта съответно от 01.01.2026 г. от 415,01 евро до 466 евро, включително.

- Увеличение от 01.01.2026 г. на размера на доходния критерий за достъп до останалите две семейни помощи за деца, които се предоставят с доходен критерий – еднократната помощ при бременност и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година – 466 евро.

Увеличението на доходните критерии за достъп до семейните помощи за деца, за които той се прилага, е с цел да не се допусне съществено намаление на подпомаганите семейства по програма „Подкрепа за децата и семействата“.

2.3.6 Политика в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции

Политиката в областта на жизненото равнище, демографското развитие и социалните инвестиции се разработва в съответствие с приоритетите, заложени в Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.), Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика, Политиката за насърчаване развитието на корпоративната социална отговорност и е насочена към създаване на съвременни мерки, които да са хармонизирани с прилаганите политики на Европейския съюз за намаляване на бедността сред работещите, постигането на социална кохезия и създаването на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи от населението, което е в пълно съответствие с утвърдените практики в страните-членки на ЕС за защита на доходите и жизнения стандарт на нископлатените работници и на „работещите бедни“, както и за прилагането на минимални стандарти за гарантиране на приемливо жизнено равнище. Посрещането на демографските предизвикателства има пряко значение за изпълнение на заложените приоритети. Повишаването на качествените параметри на възпроизводството на

населението се превръща в основно предизвикателство пред демографската политика на страната в контекста на концепцията за устойчиво развитие в процеса на пълноправно европейско членство на България и изграждане на икономика, основана на знанията. Стратегическата цел на политиката в тази област е усъвършенстване на инструментариума в съответствие с актуалните изисквания при формирането на минималните подоходни показатели и задаване и развитие на стратегическа рамка за ефективна и ефикасна координация на изпълнението на демографската политика и насърчаване на активния живот на възрастните хора.

Социалната икономика и социалното предприемачество са израз на социалната ангажираност на държавата за стимулиране на предприемаческата активност на лица от уязвими групи. Политиката в тази област се осъществява в подкрепа на цифровия, социалния и зеления преход. Допринася за икономическата устойчивост на страната и социалното приобщаване на гражданите, както и за въвеждане на социални иновации. Социалните инвестиции и социалните иновации имат ключово значение за реализиране на социално отговорни и устойчиви практики, като в въздействат и върху средата в областта на социалната икономика. Реализирането на дейности в областта на корпоративната социална отговорност, съвместно със заинтересованите страни от бизнеса, публичния и гражданския сектор осигурява важни ползи за предприятията по отношение на управлението на риска, спестяване на разходи, достъп до капитал, връзки с клиентите, управление на човешките ресурси, способност за иновации и се основава на ценности, върху които се гради по-сплотено и социално ангажирано общество. Дейностите в тази област допринасят за смекчаване на последиците от горепосочените преходи.

Приоритетите в областта на социалната икономика и корпоративната социална отговорност се реализират в изпълнение на Националната концепция за социална икономика и Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика. Стратегическата цел в тази област е повишаване приноса на субектите от социалната и солидарна икономика и социалните инвестиции към БВП.

2.4. ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

Здравната политика за периода 2026-2028 г. е насочена към подобряване на качеството и достъпността на здравните услуги и повишаване на устойчивостта и капацитета на здравната система, чрез осигуряване устойчив и предвидим механизъм на финансиране, основан на здравни резултати. Основните приоритети на здравната политика включват превенция, профилактика и контрол на заболяванията, укрепване на доболничната медицинска помощ, развитие на електронното здравеопазване и укрепване на кадровия капацитет на здравната система чрез повишаване на мотивацията и условията на труд на медицинските специалисти.

2.4.1 Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве

Основният обхват на политиката в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве е гарантиране на качествено и ефективно посрещане на здравните потребности на гражданите чрез реализиране на първична профилактика, промоция на здраве и интегрирана профилактика на заразните болести, в това число имунопрофилактика, надзор на заразните болести и ефективен държавен здравен контрол върху факторите на жизнената среда. За изпълнение на политиката се

изпълняват редица превантивни дейности, свързани с поддържането на готовност за реагиране при възникнала необходимост, в т.ч. поддържане на висок имунизационен обхват и организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации, в т.ч. чрез ваксинопрофилактиката; повишаване готовността на страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести; опазване на страната от разпространение на инфекции с висок епидемичен потенциал чрез създаване и поддържане на механизми за своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т.ч. биотероризъм. Основен принос към реализацията на Националната политика в областта на превенцията и контрола на общественото здраве има Министерството на здравеопазването, регионалните здравни инспекции и националните центрове по проблемите на общественото здраве.

2.4.2 Политика в областта на диагностиката и лечението

Политиката в областта на диагностиката и лечението е насочена към подобряване на здравното благополучие и качеството на живот на българските граждани и намаляване на здравните неравенства чрез подкрепа за специфични дейности в областта на диагностиката, лечението на заразни и незаразни болести. За постигане целите на тази политика се прилага на комплексен и интегриран подход, особено за уязвимите групи от българското население, който способства за трайно преодоляване на неблагоприятните тенденции и насърчава здравето и благосъстоянието на гражданите в полза на общия интерес. Поставя се по-голям акцент върху профилактиката и промоцията на здравето, както и използването на цифровите технологии. Политиката е дефинирана на базата на анализ на здравно-демографските показатели и състоянието на системата на здравеопазване, които показват че през последните десетилетия българската здравна система изостава спрямо здравните системи на страните от ЕС по отношение на ключовите фактори за устойчиво развитие. Дейностите, финансирани чрез програмите на настоящата политика, допълват и надграждат дейностите, финансирани от Националната здравноосигурителна каса в областта на диагностиката и лечението на заболяванията, като чрез нея Министерството на здравеопазването реализира своите отговорности по отношение на осигуряването на специфични медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

2.4.3 Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия

Политиката в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия е насочена към осигуряване на равноправен достъп до висококачествени, доказани в терапевтичната практика ефективни лекарствени продукти, оказващи положително влияние върху здравния статус, които в да доведат до подобряване на здравните резултати на населението. Лекарствата, както и правилната им употреба са основна потребност за поддържане на живота, облекчаване на страданията, удължаване на продължителността на живота и повишаване на неговото качество. Това определя стратегическо влияние на лекарствената политика върху общественото здраве. В същото време се идентифицира необходимост от стратегически пробив в областта на превенцията на заболяванията, тъй като тя може да се счита за ключов фактор за намаляване на използването на лекарствени продукти и същевременно за гарантиране на високо равнище на закрила на човешкото здраве. Основен принос към реализацията на тази политика имат Министерството на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса, Изпълнителната агенция по лекарствата и Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

За *делегираните от държавата дейности по здравеопазване*, финансирани чрез бюджетите на общините, са предвидени допълнителни средства в размер на 18,9 млн.

евро за увеличение на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г. за заетия персонал в детските ясли, детските кухни, в общинските съвети по наркотични вещества и превантивно-информационните центрове, както и за здравните медиатори, за увеличение на възнагражденията на педагозите в детските ясли във връзка с продължаване на политиката за увеличение на доходите в системата на предучилищното и училищното образование за достигане до ниво от 125 на сто от средната работна заплата за страната, както и за увеличение на възнагражденията на останалия персонал с 5% в съответствие с предвидената политика по доходите за 2026 година и увеличението на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с 2 процентни пункта от 1 януари 2026 г.

Осигурени са средства за продължаване на политиката за компенсирането на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в държавни и общински детски градини.

2.5. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Политиките и мерките за развитие на образованието и науката в Република България са заложени в Приоритет 1 „Образование и умения“ и Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие България 2030.

2.5.1 Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот

Политиките в предучилищното и училищното образование са насочени към ефективна социализация на деца от ранна детска възраст, качествено и достъпно образование и обучение, мотивация за усвояване на ключови компетентности, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизиране на образователните институции, дигитализация на образованието. Изпълняват се мерки, насочени към развитие на личностния потенциал на децата и учениците, откриване и развитие на заложбите и талантите им; включване в извънкласни дейности в областта на природните и приложните науки, изкуствата и спорта. В обхвата на политиката се включват и мерки/дейности, свързани с разширяване на професионалното образование и обучение, дуалното обучение, насърчаване и разширяване на възможностите за учене през целия живот; с подкрепа за приобщаващо образование, намаляване на неравенствата и насърчаване на социалното включване. Политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и ученици, за превенция на отпадането от училище и за намаляване дела на преждевременно напусналите се реализират чрез ефективно взаимодействие между институциите и съвместните усилия на педагогическите специалисти, родителите на децата и учениците и всички заинтересовани страни. Провежда се ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина за съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство извън пределите на Република България. И през 2026 г. ще продължи изпълнението на политиката за увеличение на заплатите на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната с цел да се стимулира навлизането на млади и квалифицирани педагози в системата на предучилищното и училищното образование.

Осигурени са средства за продължаване на политиката за компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в държавни и общински детски градини и училища и за транспорт на деца и ученици по чл. 283, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование.

2.5.2 Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал

Политиката в областта на висшето образование включва мерки, насочени към подобряване на достъпа и увеличаване дела на завършилите висше образование, повишаване на качеството на обучение и на съвместимостта му с европейските системи за висше образование, изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда, целяща успешна реализация през целия живот и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование. Създават се условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, включително и чрез изграждането на университетски мрежи. Стимулира се по-тясното сътрудничество и комуникация между висшите училища, научните институти и бизнеса в рамките на учебния процес и практическото обучение и в научно-изследователските дейности. Политиката за развитие на науката в България се свързва с повишаване на качеството и международната разпознаваемост на научноизследователската и иновационна дейност. Акцентът се поставя върху финансиране на научни изследвания в приоритетни и конкурентни области за решаване на важни обществено значими предизвикателства, подпомагане на млади учени и осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина.

2.6. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНАТА

Политиката в областта на отбраната е свързана с поддържането на оперативно съвместими модерни въоръжени сили (ВС). За нейното реализиране ще се поддържа и развива ефективно и ефикасно планиране на отбраната, базирано на способности, в съответствие с процеса на отбранително планиране на НАТО, Координирания годишен преглед на отбраната в ЕС и в контекста на Постоянното структурирано сътрудничество в отбраната на ЕС. Целта е изграждане, поддържане и използване на необходимите способности на ВС за изпълнение на задачите по отбрана на страната в рамките на колективната отбрана на НАТО, принос към колективната отбрана на Алианса, участие в ръководени от НАТО и ЕС операции и мисии, а също така и принос към националната сигурност в мирно време.

През прогнозния период ще се провежда активна отбранителна политика на Република България в НАТО, Европейския съюз и други международни и регионални формати и ефективно участие в системата на колективната отбрана на НАТО, Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз (ОПСО на ЕС) и в рамките на други международни и регионални инициативи в подкрепа на мира и стабилността в света. Република България ще продължи участието си в процеса на вземане на решения, както и в процеса на изграждане на отбранителни способности на НАТО и ЕС. Освен това, Република България ще продължи съвместната работа и сътрудничество със страните от ЕС в рамките на Постоянното структурирано сътрудничество в областта на отбраната на ЕС (PESCO) и Европейската агенция за отбрана (EDA), както и Европейския фонд за отбрана (EDF) и Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната (EDIDP).

Разходите за отбрана за 2026 г. са съобразени с поетия ангажимент за поетапното им увеличаване спрямо предходния ангажимент от 2% от БВП, одобрен с РМС № 3/2018 г. Осигурени са средства за поддържане и развитие на националните отбранителни

способности и способностите, свързани с колективната отбрана, в т.ч. средства за изпълнение на одобрените от Народното събрание инвестиционни проекти за модернизация на Българската армия, а именно: доставка на самолети F-16 Block 70, средства за наземно обслужване и обучение, въоръжение и обучение за тях-етап I; придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС; доставка на самолети F-16 Block 70-етап II; придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи; изграждане на системи за сигурност на помещенията за съхранение на американско класифицирано оборудване и въоръжение; придобиване на наземни терминали от Мултифункционална система за разпространение на информация (MIDS) и за инфраструктура за усвояване, експлоатация и осигуряване на новия тип боен самолет F-16 Block 70.

Във връзка с промените в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ДВ, бр. 38 от 2024 г., в сила от 1.01.2025 г.), за 2026 г. е разчетено увеличение на средствата за персонал в системата на Министерството на отбраната, предвид новия механизъм за определяне на възнагражденията, обвързан със средната работна заплата за страната за второто тримесечие на предходната година, съобразно данни от Националния статистически институт.

Осигурени са средства за придобиване на боеприпаси, в т.ч. боеприпаси за основно бойна техника на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада и горива за бойна подготовка.

В подкрепа на инвестициите за отбрана беше разработен специален инструмент „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ („инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г., по линия на който на държавите членки се предоставя финансова помощ, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка. В тази връзка България е заявила намерение да се възползва от този инструмент за финансиране в размер до 3,2 млрд. евро, който е включен в лимита за дълга за 2026 г.

В разходите за отбрана, съгласно класификацията на НАТО, са включени и разходите за отбрана на другите разпоредители с бюджет, като по този начин планирани същите в общ размер възлизат на 2,25 на сто от БВП за 2026 г., 2,30 на сто от БВП за 2027 г. и 2,35 на сто от БВП за 2028 г., с което се изпълнява поетия ангажимент за поетапното им увеличаване спрямо предходния ангажимент от 2% от БВП, в изпълнение на одобрения с РМС № 3/2018 г. Национален план за повишаване на разходите за отбрана на 2 на сто от БВП на Република България до 2024 г.

Табл. III-2: Разходи за отбрана за периода 2025-2028 г.

(млн. евро)

Показатели/години	*Програма 2025 г.*	Проект 2026 г.	*Прогноза 2027 г.*	*Прогноза 2028 г.*
1	2	3	4	5
Разходи за отбрана, съгласно класификацията на НАТО	**2 301,7**	**2 704,6**	**2 923,1**	**3 143,8**
в т.ч.:				
Общо разходи по бюджета на МО[28]	2 225,9	2 657,6	2 890,4	3 132,1
Общо трансфери по бюджетите на ДВВУ[29]	43,9	51,0	51,2	51,6
Разходи за отбрана по бюджетите на други ПРБ, от тях:	31,9	-4,0	-18,5	-39,9
- Разходи за пенсии на военнослужещите (по данни на НОИ), намалени с отчисленията за военнослужещи към пенсионните фондове (по данни на МО)	10,7	-30,2	-43,1	-64,7
- Разходи за военни съдилища и военни прокуратури (по данни на ВСС)	10,9	12,3	12,5	13,4
- Разходите за издръжка на Постоянната делегация на Република България в НАТО и вноската на Република България към гражданския бюджет на НАТО и към Европейския механизъм за подкрепа на мира, изплащани от бюджета на МВнР	5,6	7,3	7,9	8,4
- Вноска на Република България към фонда на НАТО за иновации и към Ускорител в областта на иновациите в отбраната в северния Атлантик DIANA, изплащани от бюджета на МИР	3,0	3,1	3,1	3,1
- Разходи за изграждане на базови национални способности за поддръжка на изтребители F-16 блок 70, изплащани от бюджета на МИИ за изпълнение на публична политика, възложена на „Авионамс“ АД	1,8	3,6	1,2	
Разходи за отбрана, съгласно класификацията на НАТО като % от БВП	**2,09%**	**2,25%**	**2,30%**	**2,35%**
Разходи за отбрана по Националния план, приет с РМС № 3/04.01.2018 г., като % от БВП	***2,00%***	***2,00%***	***2,00%***	***2,00%***

Източник: МФ

2.7. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ВЪТРЕШНИЯ РЕД И СИГУРНОСТТА

Политиката в областта на вътрешния ред и сигурността се изпълнява от Министерството на вътрешните работи, Държавната агенция „Разузнаване“, Националната служба за охрана, Държавната агенция „Национална сигурност”, Държавната агенция „Технически операции” и Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства. Дейността в тази област се реализира в следните основни направления:

- Превенция и противодействие на конвенционалната престъпност, опазване на обществения ред, подобряване на контрола на движението по пътищата и ограничаване на пътнотранспортния травматизъм;

[28] Министерство на отбраната.

[29] Държавни висши военни училища.

- Противодействие на организираната престъпност, с акцент върху киберпрестъпността, борбата с незаконния трафик и производство на наркотични вещества, и каналите за трафик на хора;

- Противодействие на престъпленията срещу данъчната, финансово-кредитната и осигурителната система, контрабандата и на незаконното разпространение и производство на акцизни стоки;

- Интегрирано противодействие на незаконната миграция и ефективен граничен контрол на външните граници на Република България и Европейския съюз;

- Развитие на възможностите за осигуряване на надеждна защита на населението и инфраструктурата при пожари, бедствия и други извънредни ситуации;

- Осигуряване, разработване и прилагане на специални разузнавателни средства (СРС) и на специфични методи за охрана на живота, здравето и имуществото на гражданите, защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС и намирането на баланс между нуждата от използване на СРС, гражданските права и финансовите възможности на държавата;

- Извършване на оперативно-техническа дейност за разкриване и документиране извършването на престъпления, включително и за изготвяне на веществени доказателствени средства;

- Осигуряване на лична постова и техническа охрана, специализиран транспорт и пропускателен режим по месторабота, местоживеене, пребиваване в страната и в чужбина на категориите охранявани и обслужвани лица съгласно Закона за Националната служба за охрана;

- Обезпечаване на оперативната и разузнавателна дейност зад граница и физическа охрана на задграничните дипломатически представителства на Република България;

- Разработване и актуализиране на правила за съхраняването на искания, разрешения и разпореждания по използването и прилагането на СРС, издаване на указания във връзка с подобряване режима на използване и прилагане на СРС, както и за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация; сезиране на органите и уведомяване служебно на гражданите При наличие на данни за неправомерно използване и прилагане на СРС.

2.7.1 Политика в областта на противодействието на престъпността и опазването на обществения ред

Тази област на политика е насочена към противодействие на организираните и конвенционалните форми на престъпност, корупцията, и на престъпленията против личността и собствеността на гражданите. Превенция и противодействие на киберпрестъпността.

Дейностите по тази политика се изпълняват от структури на Министерството на вътрешните работи.

Министерството на вътрешните работи си сътрудничи и взаимодейства с всички структури в системата за защита на националната сигурност, определени в Закона за

управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, с други държавни органи и институции, неправителствени организации и граждани. Активно е взаимодействието и с чужди партньорски служби, с които се обменя информация по каналите за връзка на Европол и Интерпол. Провеждат се съвместни обучения, сформират се съвместни екипи за разследване и се изпълняват годишните оперативните планове за действие на платформата EMPACT от политическия цикъл на ЕС за борба срещу престъпността.

2.7.2 Политика в областта на защитата на границите и контрол на миграционните процеси

Тази област на политика е насочена към гарантиране сигурността на границите и интегрирано взаимодействие и контрол на миграционните процеси.

Дейностите по тази политика се изпълняват от структури на Министерството на вътрешните работи.

Министерството на вътрешните работи си сътрудничи и взаимодейства с всички структури в държавата, имащи отношение към контрола на държавната граница, постигането на летищна сигурност на международните аерогари в страната и регулиране на миграционните процеси, както и с граждани, неправителствени организации и със страни – партньори, за обмен на информация и съвместни действия.

2.7.3 Политика в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при извънредни ситуации

Тази област на политика е насочена към Превенция и надеждна защита на населението и инфраструктурата при пожари, бедствия и други извънредни ситуации.

Дейностите по тази политика се изпълняват от Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към МВР.

За изпълнението на политиката в областта на пожарната безопасност и защитата на населението МВР си сътрудничи със структурите на централната и местната власт.

За делегираните от държавата дейности в областта на сигурността и защитата на населението при извънредни ситуации по бюджетите на общините са предвидени допълнителни средства в размер на 5,7 млн. евро. във връзка с увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г., както и за увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” с два процентни пункта.

2.7.4 Политика в областта на управлението и развитието на системата на МВР

Тази област на политика е насочена към интегрирано развитие на автоматизираните информационни и комуникационните системи, гъвкаво управление на ресурсите и обучение на служителите, както и към подобряване на административното обслужване на гражданите.

Дейностите по тази политика се изпълняват от административни звена в МВР, Националната система 112, Академията на МВР и Медицинския институт на МВР.

МВР осъществява взаимодействие с всички структури в системата за защита на националната сигурност, определени в Закона за управление и функциониране на

системата за защита на националната сигурност, с други държавни органи и институции, неправителствени организации и граждани.

2.8. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

Политиките в областта на съдебната власт се координират от Висшия съдебен съвет като постоянно действащ орган, представляващ съдебната власт, който осигурява и отстоява нейната независимост, определя състава и организацията на работа на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечава финансово и технически тяхната дейност без да се намесва в нейното осъществяване.

Изпълнението на заложените политики цели повишаване на общественото доверие в съдебната власт, постигане на ефективно, бързо, прозрачно, справедливо и достъпно правосъдие, както и създаване на съвременни условия на гражданите, вкл. за обвиняемите, за провеждане на съдебния процес. За постигането на тези цели е важно да се наблегне на качествено изпълнение на предвидените в Закона за съдебната власт задължения и повишаване на общественото доверие в съдебната власт, както и да се засили контролът на органите на съдебната власт, основаващ се на принципите на законосъобразност, обективност и публичност.

С проекта на бюджет за съдебната власт за 2026 г. и с актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2027-2028 г. са предвидени допълнителни средства за индексиране на основните и допълнителните възнаграждения на заетите в съдебната система, които се определят съгласно разписаните в Закона за съдебната власт механизми (съгласно чл. 218, чл. 233, ал. 6 и чл. 345, ал. 5).

По проектобюджета на съдебната власт за 2026 г. са предвидени разходи за персонал в размер на 2 099,0 хил. евро, произтичащи от изпълнението на § 11 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост.

2.8.1 Политика в областта на правосъдието

Приоритет на **Министерството на правосъдието** е да се реформира и подобри работата на съдебната система за постигане на достъпно, предвидимо, бързо и справедливо правосъдие, за възстановяване на справедливостта в обществото, което да гарантира правовия ред в страната, постигане на конкретни резултати в борбата с престъпността и ефективно справяне с корупцията.

Визията на Министерството на правосъдието за политиката в областта на правосъдието е постигане на независима, прозрачна, достъпна, справедлива и ползваща се с доверие от гражданите и стопанските субекти правосъдна система чрез ефективно управление и организационно усъвършенстване.

Стратегическата цел е ефективно, прозрачно, справедливо и достъпно правосъдие. Оперативните цели са следните: укрепване на върховенството на правото, справедливо, прозрачно и достъпно правосъдие. повишаване ефективността и ефикасността на Министерството на правосъдието; осигуряване на модерна наказателна политика, ефективно противодействие на престъпността и хуманизиране на наказателно-изпълнителната система; повишена законова и институционална защита на правата на гражданите; ефективна защита на националните интереси в областта на правосъдието;

подобряване на достъпа до електронно правосъдие и дигитализация на съдебната система.

Ще бъдат положени усилия за усъвършенстване и надграждане на съществуващите електронни регистри към Агенцията по вписванията, създаване на нови регистри и свързването им с регистри, поддържани от други държавни и общински институции и институции от държави членки на Европейския съюз, както и за оптимизация на дейността по водене, съхраняване и достъп до регистрите.

Главна дирекция „Охрана“ в системата на Министерството на правосъдието осъществява функции, свързани с осигуряване на висока степен на сигурност и опазване на обществения ред в съдебните сгради; опазване здравето и живота на магистрати; конвоиране на задържани лица до органите на съдебната власт, оказване на своевременно съдействие на съдебната власт при призоваване, принудително довеждане на лица и привеждане в изпълнение на влезли в сила присъди.

Извън дейностите, които се финансират с бюджетни средства, се подготвят и дейности, финансирани със средства от Норвежкия финансов механизъм, Швейцарско-българската програма за сътрудничество, Инструмента за техническа подкрепа на Европейската комисия, Хоризонтална програма „Правосъдие“ на Европейската комисия и Механизма за възстановяване и устойчивост.

2.8.2 Политика в областта на изпълнение на наказанията

Политиката по изпълнение на наказанията е насочена към по-нататъшното развитие, усъвършенстване и демократизиране на институциите на наказателно-изпълнителната система, като необходима предпоставка за хуманно третиране на закононарушителите и гаранция за спазването на правата на човека.

Политиката в наказателно-изпълнителната дейност цели утвърждаването на съвременен модел на управление и развитие на пенитенциарната система в съответствие с международните минимални стандарти, приети за местата за задържане и Европейските правила за затворите.

Дейността по изпълнение на наказанията е изцяло ориентирана към реформиране на пенитенциарните заведения и към създаването на условия в тях за поправянето и ресоциализацията на осъдените лица. Основната ѝ цел е да осигури защита на обществото от правонарушителите, да гарантира правата и свободите на лишените от свобода и възможностите за тяхната социална рехабилитация.

Реформирането на пенитенциарната система е неразделна част от процеса на ускорена съдебна реформа и успешното противодействие на престъпността. Въпреки че през последните години страната ни постигна значителен напредък в развитието и усъвършенстването на наказателното изпълнение, процесът на реформа е невъзможен без подобряване материалните условия на бит и живот на лишените от свобода и по-нататъшното демократизиране институциите на наказателно-изпълнителната система.

Оперативните цели са следните: подобряване на жилищно-битовите условия в затворите и арестите; повишаване на сигурността на затворите и арестите с внедряването на съвременни и модерни технически средства за наблюдение и контрол, охрана и управление; по-интензивно прилагане на програмите за обществено въздействие в пробационните служби; усъвършенстване на системата за електронен мониторинг; продължаване на действията за повишаване капацитета на персонала чрез обучения по

новата съвременна програма за първоначално и продължаващо обучение на служителите; продължаване на действията по внедряване на съвременни програми за рехабилитация и реинтеграция на лишените от свобода.

За 2026 г. по проектобюджета на Министерството на правосъдието са разчетени допълнителни средства за персонал във връзка с механизма за определяне на основното месечно възнаграждение на служителите със статут по Закона за Министерството на вътрешните работи.

2.8.3 Конституционен съд

Конституционният съд на Република България е независим държавен орган, създаден с Конституцията и натоварен да осигурява нейното върховенство. Независим е от законодателната, изпълнителната и съдебната власт. Основната му дейност е да дава задължителни тълкувания на Конституцията, както и да се произнася по съответствието ѝ със законите, актовете на Народното събрание и президента и международните договори, по които България е страна.

Конституционният съд членува в три международни организации, като членството в тях е от изключително важно значение за развитието и работата на съда и за добрата позиция в международен аспект на българския Конституционен съд.

Бюджетната прогноза на Конституционния съд отразява оптималния размер на средствата, необходими за нормално функциониране на съда и повишаване ефективността на работата му.

Дейността на Конституционния съд попада в обхвата на функционална област „Върховенство на конституцията“.

2.9. ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Външната политика на Република България се ръководи от принципа на прагматично следване на националния интерес и недопускане на намеса във вътрешните работи на страната ни - утвърждаване и развитие на Република България като модерна европейска демокрация, осигуряваща пълноценно развитие и просперитет за българските граждани, гарантиране на най-високи стандарти в областта на правата на човека и основните свободи, устойчиво гражданско общество, развиващо се в условията на членство на Република България в ЕС и НАТО, принос към укрепване на единството и солидарността на евроатлантическата общност и утвърждаване на нейните ценности и принципи в регионален, европейски и глобален мащаб.

Министерството на външните работи ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика на Република България в отношенията ѝ с други държави, като осигурява поддържането и развитието на външнополитическия диалог, политиката на сигурност и двустранното, регионалното и многостранното сътрудничеството, и осъществява общата координация в областта на външната политика и международната дейност на Република България. Българската дипломация защитава правата и интересите на българската държава и на българските граждани и юридически лица в чужбина в рамките на международноправните норми и установената практика, предприема дипломатически действия за опазване на българското културно-историческо наследство и паметници в чужбина.

2.9.1 Политика в областта на активната двустранна и многостранна дипломация

Чрез осъществяването на политиката на активна двустранна и многостранна дипломация се постигат външнополитическите приоритети на страната и се работи за осигуряване на благоприятна и стабилна външнополитическа среда за развитие и просперитет на българското общество и подобряване качеството на живот на българските граждани, както и за създаването на благоприятна инвестиционна и бизнес среда в страната ни.

Успешната външна политика допринася за укрепване на националната сигурност, отстояване на суверенитета, развитието на икономиката, включително туризма, обогатяването на възможностите за научен, културен и образователен обмен, защита на правата и интересите на лицата с българско гражданство и самосъзнание, и на българските общности зад граница, оказвайки им подкрепа за съхраняване на тяхната идентичност.

В рамките на тази политика е включена и програма, чрез която се отделя специално внимание и ресурси за осъществяването на дипломатическа и консулска защита, както и за предоставянето на качествени консулски услуги за българските граждани.

Важен акцент при осъществяването на тази политика е защита на националните интереси, активно участие и конструктивен принос на България в разработването и прилагането на политиките на ЕС, НАТО[30], ООН[31], Съвета на Европа, ОССЕ[32]; поддържане на активна роля на България в областта на многостранната дипломация и в решаването на глобалните предизвикателства чрез многостранно сътрудничество, утвърждаване на България като водещ фактор за стабилност в Югоизточна Европа, допринасящ за отношения на добросъседство, регионално сътрудничество, интеграция и свързаност, както и превръщане на България в регионален лидер в областта на иновациите и новите технологии.

2.9.2 Политика в областта на публичната дипломация и публичните дейности в подкрепа на целите на външната политика

Стратегическа цел на политиката е генериране на благоприятна вътрешна и външна среда и обществена подкрепа, осигуряваща успешно изпълнение на външнополитическата програма и заложените в нея водещи цели и приоритети, част от които са повишаване на специализираните знания и умения на представителите на дипломатическата служба и държавната администрация, чиято дейност е свързана с планиране и провеждане на външната политика на Република България; насърчаване на публичната дискусия по актуални външнополитически теми и приобщаване на българското общество и гражданските институции към външнополитическите позиции и действия на България; подготовка на служителите от централната администрация за пълноценно участие в процеса на вземане на решения в ЕС и международни организации, както и развитие на положителен публичен образ в страната и в чужбина.

[30] Организация на Северноатлантическия договор.

[31] Организация на обединените нации.

[32] Организация за сигурност и сътрудничество в Европа.

2.9.3 Политика в областта на подкрепата за българските общности и лицата с българско самосъзнание зад граница

Чрез осъществяването на Политиката за подкрепата за българските общности и лицата с българско самосъзнание зад граница се постигат външнополитическите приоритети на страната с оглед опазване и възраждане на българското национално самосъзнание, приобщаване и включване на българските граждани – временно или постоянно пребиваващи зад граница – към държавния и обществено-политическия живот в България; грижа за българските емигранти и техните деца, които са с българско гражданство и постоянно живеещи и работещи в чужбина, и създаване на условия за тяхното завръщане и/или реализация в страната; разпространение на положителния образ на България по света; създаване на подходящи условия за мотивиране към професионална реализация в България на български граждани – временно или постоянно пребиваващи зад граница; използване на възможностите на българските граждани в контекста на мобилността и свободното движение на хора; създаване на по-тесни контакти между българските представители на научната и професионална сфера в страната и чужбина.

2.10. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Политиката в областта на енергетиката, изпълнявана от **Министерството на енергетиката**, е насочена към устойчиво енергийно развитие на страната, ефективно използване на енергията и енергийните ресурси, задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия, природен газ и горива, установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия чрез рационално използване на конвенционалните и възобновяеми източници на енергия, минимизиране влиянието на производството, преноса и използването на енергия върху околната среда, подобряване управлението на природните ресурси. Тенденцията е да се гарантира сигурно, безопасно и устойчиво снабдяване с енергия. Целта на енергийната политика е гарантиране на енергийната сигурност на страната чрез проучване на нови райони, от които да се извършва снабдяване с горива, проучване на нови технологии, по-нататъшно разработване на местните ресурси и подобряване на инфраструктурата за достъп до нови източници на снабдяване, в т.ч.:

- Изграждане на междусистемните газови връзки между България и съседните страни;
- Пълна либерализация на пазарите на електроенергия и газ и интегрирането им в Общия европейски енергиен пазар. Защита на уязвимите потребители;
- Установяване на по-чисто и ефективно производство на енергия чрез по-рационално използване на изкопаемите ресурси, минимизиране влиянието на производството, преноса, разпределението и потреблението на енергия върху околната среда, подобряване управлението на естествените ресурси;
- Запазване и развитие капацитета на ядрената енергетика;
- Развитие на нови икономически ефективни проекти, създаващи възможност за екологично нисковъглеродно производство на енергия, без предоставяне на държавни или корпоративни гаранции.

2.11. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

С провежданата политика в областта на опазването на околната среда и водите се цели опазване и съхраняване на уникалната българска природа и подобряване на екологичната устойчивост. Следи се за баланса между развитието на бизнеса и опазването на биоразнообразието и ресурсите за постигане на максималните възможни ползи за икономиката и обществото. Акцент се поставя върху цели, които укрепват връзките между ресурсната ефективност и принципите на кръговата икономика, издръжливостта на екосистемите и човешкото благополучие, като усилията ще бъдат насочени към подобряване на взаимодействието с бизнеса, национални и регионални органи, местни власти, неправителствени и научни организации.

За провеждането на политиката в областта на опазването на околната среда и водите отговорна институция е **Министерството на околната среда и водите**, както и **Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС)** за реализацията на проекти и дейности в изпълнение на национални и общински програми в областта на околната среда. С преминаването на Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) към Министерството на околната среда и водите се цели по-добра взаимовръзка с оглед изпълнението на дейностите по Закона за водите.

2.11.1 Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Стратегическата цел на политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда е насочена към опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия. Визията за развитие на политиката обхваща прилагането и развиването на комплекс от инструменти, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, предотвратяване образуването на отпадъците и увеличаване на оползотворяването на отпадъците, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната.

В рамките на тази политика чрез бюджета на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда ще бъдат безвъзмездно финансирани екологични проекти на общините, неинвестиционни проекти и дейности, способстващи за осъществяване на политиката, насочени в секторите: управление на водите, управление на отпадъците и ограничаване загубата на биологичното разнообразие и запазване на естествените екосистеми. Проектите са насочени към изграждането на малки водоснабдителни мрежи и съоръжения, пречиствателни станции за отпадъчни и канализационни мрежи и довеждащи колектори както и проекти за изграждане на нови или реконструкция на съществуващи обекти.

2.11.2 Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

Политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост е насочена към осигуряване на мониторинг на околната

среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда. Основен инструмент на политиката е Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), чието развитие е насочено към цялостно осигуряване на актуална и достоверна информация за състоянието на околната среда, с което да се гарантира вземането на навременни и ефективни управленски решения, както и към непрекъснато разширяване на обхвата на предоставяната публична информация.

В рамките на тази политика чрез Националния институт за метеорология и хидрология се извършва мониторинг на количеството на валежите, подземните и повърхностните води, осигуряват се метеорологични прогнози, анализи и оценки на тенденциите и се създават сценарии за климатични изменения и влиянието им върху ресурсите и други.

2.12. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

2.12.1 Политика за интегрирано развитие на регионите за постигане на растеж и подобряване качеството на жизнената среда

Чрез провежданата от **Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)** политика за интегрирано развитие на регионите за постигане на растеж и подобряване качеството на живот в България се цели да се създадат жизнени, силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между-регионалните и вътрешно-регионалните различия.

Тази политика е насочена към подобряване качеството на жизнената среда и превръщането на регионите в привлекателно място за инвестиции и бизнес, както и прилагане на целенасочени мерки за подпомагане на регионите, изоставащи с развитието си, като се отчитат специфичните им нужди и местния потенциал за развитие. Целта е насочена към сближаване в три аспекта – икономическо, социално и териториално сближаване, както и три нива – европейско – с регионите на ЕС, национално – между българските райони и вътрешно регионално – между общините в отделните райони.

Изпълнението на проекти и програми, свързани с устойчивото развитие на регионите, е сред приоритетите на МРРБ и включва както мерки по обновяване на жилищния сграден фонд, така и мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, което ще допринесе за постигане на по-добри параметри на многоетажните жилищни сгради и до подобряване икономическите условия в градовете, повишаване на заетостта сред населението, създаване на условия за нови инвестиции в регионите и подобряване на конкурентоспособността на икономическите субекти. В тази връзка МРРБ стартира втори етап на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради. Изпълнението на мерките за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради ще допринесе за по-високо ниво на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради и намаляване на разходите за енергия, подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите и осигуряване на условия на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие. Предвиденият ресурс по програмата за периода 2026-2030 г. се предвижда да възлезе на 1 280,0 млн. евро, разпределен по години, както следва: 2026 г. – 31,1 млн. евро, 2027 г. – 54,3 млн. евро, 2028 г. – 389,0 млн. евро, 2029 г. – 450,0 млн. евро и за 2030 г.– 355,6 млн. евро.

Изпълнението на програмата ще се изпълнява със съдействието на Българската банка за развитие (ББР).

В рамките на тази политика чрез бюджета на МРРБ се финансират и изпълняват приоритетни проекти във ВиК сектора.

2.12.2 Политика за подобряване на инвестиционния процес, поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура

Политиката е свързана с дейности за управление, поддържане и изграждане на ВиК инфраструктурата с цел осигуряване на съответствие с директивите на Европейския съюз в областта на водите и устойчивост при предоставяне на ВиК услугите. Приоритетите по отношение на устройството на територията са свързани с осигуряване на териториалното развитие, устройството на територията, административно-териториалното устройство, децентрализацията, изграждането и развитието на техническата инфраструктура и благоустрояването на урбанизираните територии (населени места и селищни образувания), в съответствие с националните стратегически документи, приоритети и програми в сферата на пространственото развитие, пътната инфраструктура, ВиК инфраструктурата.

2.13. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КУЛТУРАТА

2.13.1 Политика в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство

Основните приоритети на политиката в областта на опазване на движимото и недвижимото културно наследство са опазване и социализиране на културното наследство и стимулиране на обвързването му с туристическите продукти, привличане на проектно финансиране в областта на културата по различни програми и донори, развитие и техническо усъвършенстване на музейната мрежа, привличане на средства от Европейските програми и двустранни спогодби за подкрепа на културата и утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.

В областта на опазването на *недвижимото културно* наследство ще продължи държавната подкрепа за извършване на археологически проучвания, реставрация и съпътстваща консервация (укрепване, защитни покрития, вертикална планировка и др.) на значими археологически обекти, както и извършването на консервационно-реставрационни работи на недвижими културни ценности.

В областта на опазването и представянето на *движимото културно и аудио-визуално наследство* (държавните музеи, художествените галерии и Българската национална филмотека) ще продължи финансирането на дейностите им по стандарти в подкрепа на възможностите за по-голяма самостоятелност и мотивация на работещите в музейното дело за популяризирането на националното културно богатство.

2.13.2 Политика в областта на създаване и популяризиране на съвременно изкуство в страната и чужбина и достъп до качествено художествено образование

Основните приоритети на политиката в тази област са оптимизиране на действащата система на финансиране в мрежата на сценичните изкуства и повишаване на ефективността на маркетинга и атрактивността на предлаганите културни продукти,

разширяване на равнопоставения достъп до култура и културно наследство, опазване и социализиране на културното наследство и стимулиране на обвързването му с туристическите продукти, привличане на проектно финансиране в областта на културата по различни програми и донори, привличане на средства от европейските програми и двустранни спогодби за подкрепа на културата, разширяване на гамата на предлаганите културни продукти и услуги в чужбина и утвърждаване на България като дестинация за осъществяване на международни културни проекти.

В областта на *филмовото изкуство* ще продължи подкрепата за създаването на нови български филми.

В областта на *сценичните изкуства (театри, опери, оперно-филхармонични дружества, оркестри и ансамбли)* ще продължи подобряване на управлението, осигуряване на по-голямо разнообразие от представления и на по-широк достъп на зрителите до художествения продукт, както и създаване на трайна уредба на единните разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства. Издръжката за държавните културни институти в областта на сценичните изкуства е увеличена със 17,4 млн. евро за 2026 г.

В областта на *литературното наследство* основните приоритети ще се насочат към подкрепа на книгоиздаването чрез подпомагане на издателската дейност и популяризиране на българската книга по света и създаване на условия за развитието и утвърждаването на библиотеките като съвременни центрове, осигуряващи ефективно библиотечно информационно обслужване на широк кръг потребители. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ ще продължи финансирането на дейностите си по стандарти, прилагайки системата на делегиран бюджет.

За делегираните от държавата дейности в областта на култура, финансирани чрез бюджетите на общините, за 2026 г. е предвидено увеличение от 21,0 млн. евро спрямо програмата за 2025 г. Средствата са за осигуряване ръста на минималната работна заплата от 1 януари 2026 г., политиката по доходите за увеличение с 5% на възнагражденията на персонала извън наетия на МРЗ, промяна в натуралните показатели на музеите, художествените галерии и читалищата, както и за увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” с два процентни пункта от 1 януари 2026 г. През 2026 г. е предвидено да се изравни размерът на стандарта на регионални библиотеки с размера на стандарта за музеи и художествени галерии с регионален характер, като за целта са разчетени допълнително 0,8 млн. евро.

През 2026 г. по предложение на министъра на културата като делегирана дейност е предвидено да се финансират и 49 общински музея и художествени галерии.

2.14. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

Политиките в областта на младежта и спорта са насочени към насърчаване на икономическата активност и развитие на младите хора, развитие на спорта за учащи и спорта в свободното време, развитие и утвърждаване на спорта за високи постижения.

2.14.1 Политика в областта на младите хора

Политиката за младежта се разработва с оглед подобряване на качеството на живот на младите хора и създаването на условия за успеха на всеки млад човек чрез създаване на устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и

мобилизиране на потенциала на развитието на младите хора в България и Европейския съюз.

Приоритетите в областта на младежта са насочени към: улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им; развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание; осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти; превенция срещу рисково поведение и различни форми на зависимост.

За периода 2026-2028 г. са осигурени условия за изпълнение на целите и дейностите във връзка с реализирането на приоритетите на провежданата политика в областта на младите хора.

Основните цели и дейности в областта на младите хора се реализират по две национални програми – Национална програма за младежта и Национална програма за изпълнение на младежки дейности по чл. 10а от Закона за хазарта.

Политиката в областта на спорта е насочена към укрепването на здравето и физическата активност, практикуването на спорт от всички и развитие на спорта за високи постижения.

За периода са разчетени и разходи за финансиране на дейности в областта на физическото възпитание, спорта и културата за сметка на постъпления от хазартните игри, организирани от Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“, съгласно разпоредбите на Закона за хазарта:

- капиталови разходи за поддържане, ремонт, реконструкция, цялостно обновяване или създаване на нови спортни обекти и/или спортни съоръжения в държавните и общинските училища въз основа на съвместна годишна програма на министъра на младежта и спорта и министъра на образованието и науката съгласно чл. 14, ал. 3, т. 2 от Закона за хазарта;

- дейности, финансирани от Национален фонд „Култура“ съгласно чл. 14, ал. 3, т. 3 от Закона за хазарта.

Съгласно § 9, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за хазарта в бюджетната прогноза за периода 2026-2028 г. на Министерството на младежта и спорта са предвидени разходи за дейности в областта на физическото възпитание, физическата активност, спорта и спортно-туристическата дейност в размер, надвишаващ размера на данъка по Закона за корпоративното подоходно облагане, променливата част от таксите по чл. 30, ал. 3 и 4, внесени през 2024 г. в държавния бюджет от Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“.

За периода 2026-2028 г. са осигурени условия и финансов ресурс за изпълнението на целите и дейностите във връзка с реализирането на приоритетите на провежданите политики в областта на спорта.

2.14.2 Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време

Приоритетите на политиката в областта на спорта за учащи, в т.ч. деца в риск, са насочени към насърчаване на учащите от различните възрастови групи към физическа активност, здравословен начин на живот и създаване на навици за занимания със спорт. Водеща цел на политиката по отношение на спортните училища е свързана с осигуряване на условия за качествен подбор на деца със спортен талант, конкурентна среда за развитие, възможности за спортно усъвършенстване, създаване на възможности за реализиране на „двойна кариера“ и мотивираща среда за професионалната и личностната реализация на спортистите.

Приоритетите на политиката в областта на спорта в свободното време (спорта за всички и спортно-туристическата дейност) са насочени към укрепване на здравето на гражданите чрез здравословна физическа активност и осигуряване на условия за практикуване на спорт, изява и реализиране на лични спортни резултати, увеличаване броя на лицата, практикуващи спорт като средство за профилактика, поддържане и съхраняване на здравето и на тяхната физическа дееспособност.

2.14.3 Политика в областта на спорта за високи постижения

Политиката е насочена към създаване на условия и възможности за развитие на елитния спорт на регионално, национално и международно ниво чрез реализиране на програми, оптимизиране управлението на спортната подготовка и подобряване на координацията между държавните институции, общините и спортните организации, предоставяне на обективна информация и анализи с високо качество относно динамиката на функционалния капацитет и физическите качества на тестваните спортисти и изпълнение на заложените цели и приоритети в областта на държавната политика по отношение на борбата срещу използването на допинг в спорта.

Политиката е разработена за реализиране на следните основни цели:

- Реализиране на програми за елитен спорт и осигурен ефективен тренировъчен процес за постигане на спортни резултати на международно ниво;
- Развитие на потенциала на младите талантливи спортисти;
- Разработване и внедряване на нови методики за оптимизиране на методите за контрол и оценка на ефективността на тренировъчните въздействия;
- Създаване на условия за реализиране на ефективен тренировъчен и състезателен процес на спортистите, масовизиране на заниманията със спорт в различните възрастови групи и усъвършенстване на системата за управление на тренировъчния процес, като възможност за спортно развитие и основа за реализиране на високи спортни резултати;
- Подпомагане провеждането на международни спортни прояви на територията на страната (домакинства на състезания и първенства от международния спортен календар);
- Осигуряване на награди на спортисти, медалисти и призьори от европейски и световни първенства, олимпийски игри и аналогични първенства и игри за хора с увреждания за постигнати спортни резултати и класирания;

- Осигуряване на месечни премии на медалисти от олимпийски и паралимпийски игри, прекратили активната си състезателна дейност и на треньори на олимпийските медалисти и на сборните олимпийски отбори по съответния спорт;

- Предотвратяване на употребата на допинг в спорта и борба с това явление до окончателното му премахване;

- Постигане на социален ефект чрез отразяване на постиженията на елитните спортисти и увеличена популярност на спорта сред подрастващите, издигане спортния престиж на нацията на световно равнище и популяризирането на страната като спортна и туристическа дестинация.

2.14.4 Политика в областта на привеждането на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти

Държавната политика в тази област е насочена към изграждане, реконструкция и модернизация на спортните обекти и съоръжения и обектите за социален туризъм с цел привеждането им във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти. Спортните обекти и съоръжения и обектите за социален туризъм са основна предпоставка за развитие на системата на физическото възпитание и спорта.

Изграждането на съвременна спортна инфраструктура дава възможност за оптимални условия за спортна подготовка, провеждане на подготвителни лагери и организиране на състезания от държавния и международния спортен календар. Изграждането на модерни спортни съоръжения е предпоставка за привличане на подрастващите към системни занимания със спорт, привикване към здравословен начин на живот и превенция на зависимости.

2.14.5 Политика в областта на усвояването и прилагането на добри международни практики за спорта

Основната цел на политиката е оползотворяване на възможностите, произтичащи от членството ни в Европейския съюз, както и прилагане на добри международни практики в областта на спорта и подкрепа на дейността на спортните организации за въвеждане на нови европейски и световни управленски практики.

2.15. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА

2.15.1 Политика в областта на транспорта

Политиката в областта на транспорта е насочена към развитие на базисната транспортна инфраструктура, която е важно условие за поддържането на устойчив икономически растеж. Основен приоритет на транспортната политика е повишаване на качеството на предлаганите транспортни услуги и устойчивото развитие на транспорта. Транспортният сектор е ключов за българската икономика, както поради неговата свързваща роля по отношение на останалите сектори, така и заради собствения му принос в брутната добавена стойност и заетостта.

Развитието на транспортната инфраструктура, продиктувано от нуждите на икономиката и обществото, извеждат на преден план железопътния транспорт – дигитализацията в сектора, повишаването на енергийната ефективност, закупуването на нов подвижен състав с високи екологични показатели, внедряването на системи за безопасност и

сигурност, интермодалния транспорт – в който преобладават екологичните видове транспорт (комбинирания транспорт), строителството на нови интермодални терминали, използването на алтернативни горива, разширение на метрото.

Приоритет е и поддържането и развитието на републиканската пътна инфраструктура в съответствие със съвременните изисквания на автомобилния транспорт чрез изграждане на националната мрежа от магистрали и скоростни пътища, свързването ѝ с европейските транспортни коридори, модернизация и обновяване на републиканската пътна мрежа и осигуряване на добро експлоатационно състояние и ниво на безопасност на съществуващата пътна мрежа.

В рамките на капиталовите разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за периода 2026-2028 г. се предвижда да бъдат финансирани следните приоритетни инвестиционни проекти:

- За изграждане на автомагистрала „Хемус“;
- Реконструкция и разширение на Софийски околовръстен път;
- За изграждане на автомагистрала „Струма“;
- За изграждане на автомагистрала „Русе - Велико Търново“;
- Модернизация на път I-1 (Е79) "Видин - Ботевград".

Отговорни институции за изпълнението на политиката в областта на транспорта са **Министерството на транспорта и съобщенията** и **Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Агенция „Пътна инфраструктура“**.

2.15.2 Политика в областта на съобщенията и цифровата свързаност

Политиката в областта на съобщенията отразява необходимостта от установяване на подходящ баланс между интересите на всички участници на пазара, както на електронните съобщителни мрежи и услуги, от една страна и от друга – хармонизация на законодателството в съответствие с европейската регулаторна рамка в областта на съобщенията при отчитане на националните особености.

Цифровата свързаност е от стратегическо значение за растежа и иновациите във всички сектори на икономиката и за социалното и териториалното сближаване. Тя поддържа ефективността на бизнеса, гарантира конкурентоспособността на икономиката и дава възможност на гражданите да подобрят уменията си и да се възползват от онлайн услуги и предложения, включително ключови обществени услуги.

До 2030 г. България трябва да бъде снабдена със симетрични гигабитови мрежи за достъп в цялата страна. Устойчивата оптична мрежа, комбинирана с универсално достъпна мобилна мрежа, ще позволи на всеки гражданин, всеки бизнес и всяка публична институция да използва възможностите за цифровизация при равни условия в цялата страна.

Усилията ще бъдат насочени към преодоляване в максимална степен на цифровото разделение чрез разгръщане на цифрова свързаност в отдалечените и слабонаселени райони и повишаване на цифровите компетентности на населението, постигайки целите на политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г., а именно гигабитов интернет за всички европейски домакинства и 5G за всички населени места до 2030 г. В резултат на това България ще играе съществена роля в европейския цифров пазар и ще

осигури и разшири позицията си на доверен партньор, утвърждаващ европейските ценности на Западните Балкани.

2.16. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

Мисията на **Министерството на електронното управление** е да провежда политиката на цифровата трансформация на Република България, като създава необходимите нормативни и технологични условия за развитие на електронното управление, информационните технологии и информационното общество, осигурява мрежовата и информационна сигурност на услугите и ресурсите, които предоставя на другите администрации, гражданите и бизнеса в съответствие с изискванията на потребителите и при спазване на националното и европейското законодателство.

Провежданата държавна политика, включвайки електронните удостоверителни услуги, електронната идентификация, инфраструктурата за пространствена информация и информацията от обществения сектор в машинно четим отворен формат и създаването, съхранението, управлението и споделянето на данни, допринася икономическата и социалната среда да е все по-конкурентоспособна и бързо развиваща се.

Ключов приоритет е подобряване и развитие на електронното управление като основен инструмент за реализиране на важни политики, които правят икономическата и социалната среда все по-конкурентноспособна и бързо развиваща се. Политиката в областта на електронното управление цели да допринесе за постигането на значителен интелигентен, устойчив и приобщаващ цифров растеж, който да гарантира максималното използване на иновационния икономически и социален потенциал на информационните технологии (ИТ) като подготви българските граждани да придобият умения за живот и работа в цифрова среда. Създаването на цифрови институции е основополагащо за постигането на действителен единен цифров пазар. Цифровата трансформация на администрацията и публичните институции води до повишаване на качеството на административните услуги, преминаване към рационални електронни процеси на функциониране и управление в публичния сектор и за достъп по електронен път и повторно използване на информацията. Основната платформа за цифровата трансформация е електронното управление.

През последното десетилетие световната икономика осезаемо се превръща в цифрова. Секторът на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) трайно навлиза във всички области на социалния и икономическия живот. Това все по-широко и стремително навлизане на цифровите технологии в бизнеса, обществения живот и административното управление е причината за промяна на подхода на Европейската комисия (ЕК/Комисията) към темата за бъдещото развитие и координация на процесите на цифровата трансформация. По тази причина е разработена политическата програма „Цифрово десетилетие” до 2030 г., която влезе в сила на 8 януари 2023 г. Програмата поставя амбициозни цели пред Европейския съюз в четири основни политически области на цифровата трансформация: цифрови умения; цифрова свързаност; цифровизация на предприятията и цифровизация на обществените услуги.

Напредъкът в развитието на електронното управление се свързва с прилагането на принципите и изискванията на Закона за електронното управление, както и привеждането в съответствие с него на законодателната рамка в отделните области на политики, в които нормативни актове въвеждат изключения от реда, предвиден в Закона за електронното управление.

Наред с нормативния аспект, важна роля за развитие на електронното управление има и изграждането и надграждането на информационните ресурси, включително споделени, хоризонтални и централизирани информационни системи и инфраструктурата, чрез които се осъществява служебният и автоматизиран обмен на данни и информация, и се предоставят електронни административни услуги или ИТ услуги. Така налагането на единна архитектура на електронното управление и транслирането на нейните изисквания към секторните архитектури по различните области на политики е в основата на ефективното, ефикасно и икономично разходване на публичните средства за електронно управление и информационни и комуникационни технологии в администрацията. Без висококачествена и устойчива цифрова инфраструктура, не само ефективното използване на цифрови услуги е ограничено или затруднено, но и използването и развитието на технологиите и различните иновативни решения.

Основополагащ елемент от цялостната архитектура е наличието на технологична възможност за електронна идентификация, чрез която се гарантира високо ниво на сигурност при предоставянето на електронни административни услуги за гражданите и бизнеса. Тя представлява отключващ фактор за повишаване на използваемостта на електронните административни услуги и повишаване на доверието при взаимодействие по електронен път между гражданите, бизнеса и публичните органи.

С оглед осигуряване на възможност за трансгранична електронна идентификация на българските граждани и гражданите на страните-членки на Европейския съюз при заявяване на електронни административни услуги МЕУ поддържа и надгражда eIDAS възел.

Усилията за изграждане на електронно управление ще продължат чрез доизграждане на необходимата инфраструктура, свързване на ключови регистри и осигуряване на оперативна съвместимост за преминаване към автоматизиран обмен на данни и електронни документи.

Политиката в сферата на електронното управление цели минимизиране на инстанциите, пътя и времето, които са нужни на гражданите и бизнеса за ползването на административни услуги, намалявайки административната тежест и подобрявайки условията за живот и правене на бизнес, като ще се направят инвестиции за цифровизацията на административни услуги както на централно, така и на местно ниво.

Ключов аспект в тази политика ще е предоставянето на удобен потребителски интерфейс и консолидирането на точките за ползване на цифрови административни услуги чрез ясно обособени интернет портали. За целта ще са нужни и инвестиции в цифровизацията на всички бази данни, имащи отношение към предоставянето на административните услуги, включително държавни и местни архиви, както и разширяване на използването от административните органи на хоризонталните системи на електронното управление и на средата за междурегистров обмен. Важен елемент ще бъде и преминаването към използването на споделените ресурси на електронното управление, като Държавен хибриден частен облак и Единна електронна съобщителна мрежа.

Активно ще се работи за внедряването и прилагането на нови технологии в администрацията, базирани на Интернет на нещата, изкуствен интелект, блокчейн, и др., които способстват за автоматизираното предоставяне на информация в реално време, за обработката на големи масиви от данни и за защита и проследимост на използването на данни. Политиката за отворени данни също ще продължи да се развива чрез отварянето на нови масиви от данни на публичните институции. Предвижда се да се акцентира и върху политиката за създаване, съхранение, управление и споделяне на данни с цел да се

оползотвори потенциала на данните като ключов капитал на обществото, включително чрез създаване на устойчиви механизми, процеси и структури за улесняване на повторното използване, управление и споделяне на определени категории защитени данни от обществения сектор, повишаване на доверието в посредническите услуги за данни и насърчаване на алтруизма по отношение на данните.

Министерството на електронното управление активно ще участва в изграждането на интегрирана национална екосистема за киберсигурност със способности за адаптиране към динамиката на глобалните киберзаплахи и за реакция при мащабни атаки срещу българските информационни ресурси. Тя ще бъде напълно интегрирана в системата за киберсигурност на Европейския съюз и призната за надежден партньор на водещите европейски структури.

2.17. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА

Визията на политиката за устойчиво развитие на туризма е България да бъде предпочитана дестинация за устойчив туризъм в четири сезона, развиваща и предлагаща качествен туристически продукт.

Министерството на туризма ще развива политиката в областта на туризма с акцент върху развитие на специализираните форми на туризъм в подкрепа на устойчивото икономическо развитие на страната, като провеждането ѝ да гарантира повишаване на конкурентоспособността на сектора при новите реалности, които предполагат правилно и точно позициониране на българския туристически продукт. Това ще доведе до насърчаване на вътрешния туризъм и възстановяване на туристическите посещения на чужденци в България. В този ред са предвидени нарочни кампании, подкрепа на събития и реализиране на конференции.

Министерството на туризма ще продължи предприетите действия за повишаване на имиджа на професиите в областта на туризма сред бъдещото поколение професионалисти в туризма, като се даде възможност за изява на младите хора от професионалните гимназии по туризъм и се улесни контакта им с работодателите, за да останат да работят в България след завършване на образованието си. Дейностите в посока насърчаване развитието на дуалното образование в областта на туризма ще улеснят прехода от образование към устойчива заетост и ще се даде възможност за тясна обвързаност между образователната система и реалните потребности на пазара на труда. Всичко това ще бъде подкрепено и във връзка с влизането на страната ни в еврозоната.

В процеса на бъдещо развитие ще се изисква и по-гъвкав подход за решаване на дългосрочните структурни проблеми, акцентът ще бъде поставен върху иновациите и инвестициите в устойчив туризъм и насърчаването на прехода към дигитална и нисковъглеродна икономика, като се обръща внимание на ползите за местните общности и за икономиките като цяло. Предвижда се засилване на рекламата на дестинация България за по-видимото позициониране на бранд България и промотиране на нашия комбиниран туристически продукт.

Министерството на туризма ще продължи да подпомага бизнеса от сектор туризъм правилно да идентифицира възможностите за подкрепа като кандидатства по международни и Европейски програми.

Очакваните ползи/ефекти от изпълнението на политиката, могат да бъдат обобщени до няколко направления.

Ръстът на приходите от туризъм е пряко свързан със създаването на по-високи нива на добавена стойност от икономиката, респективно реален растеж на БВП, като водят до подобряване на състоянието на платежния баланс, увеличаване на заетостта, понижаване на безработицата и индиректно подобряване на благосъстоянието на живот.

Развитието на туризма ще подпомогне общините да постигнат по-висок икономически растеж и ще окаже положителен ефект върху балансираното регионално развитие на страната.

От макроикономическа гледна точка туристическият сектор в България е не само важен компонент на БВП, но и съществен източник на приток на чуждестранна валута за платежен баланс на страната.

Съществуват опасения, че поради редица обективни обстоятелства, свързани с влиянието на международната ситуация и военните конфликти върху туристопотока вкл. и към България, част от планираните инвестиции в туризма в близките години биха могли да бъдат временно отложени. Като резултат може да се очаква, че през следващите години приносът на туризма към БВП на страната ще остане по-нисък от постигнатото равнище през 2019 г., но с тенденция към възстановяване.

Устойчивото провеждане на политиките в областта на маркетинга и рекламата и нуждата да се отговаря адекватно на промените в туристическия бизнес са пряко свързани с възможностите за навременна реакция и адекватно увеличаване на финансирането за национален маркетинг. Засилването на рекламата на дестинация България ще допринесе за по-видимото позициониране на бранд България и промотиране на нашия комбиниран туристически продукт.

2.18. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Съвременното селско стопанство е изправено пред редица предизвикателства като нарастваща нестабилност на цените, все по-видими прояви на екстремни метеорологични явления, увеличени изисквания и очаквания на потребителите за консумация на безопасни продукти и храни, задълбочаващи се социални и демографски проблеми, развитие на икономически и политически кризи в международен мащаб. Това налага фокусът на аграрната политика да се насочи към повишаване на ефективността, конкурентоспособността и екологичната устойчивост на земеделското производство, по-ефективно използване на ресурсите, увеличаване на икономическата активност и нарастване на заетостта в селските райони, производство на растителни и животински продукти, отговарящи на европейските стандарти за качество и безопасни за човешкото здраве.

2.18.1 Политика в областта на земеделието и селските райони

Отговорността за разпределението на публичните разходи за политиката в областта на земеделието и селските райони е на **Министерството на земеделието и храните**, и се осъществява чрез бюджета на министерството, бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) и сметките за средства от Европейския съюз. Прилаганата политика обхваща дейности в подкрепа на ефективното използване и опазване на земеделските земи и водите, съхраняване и подобряване на генетичните ресурси в растениевъдството и животновъдството и развитие на потенциала на двата подсектора за производство на конкурентоспособна продукция, развитие на научните изследвания в аграрната сфера, предоставяне на качествено научно обслужване и консултации на земеделските

производители, стабилизиране на пазарите на земеделска продукция и гарантиране на доходите на производителите, сигурност и безопасност по веригата на предлагане на храни.

Планираните средства в тази област са насочени към развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност на страната – достатъчно количество земеделски продукти с гарантирани качество и безопасност, за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси и мобилизиране на потенциала на селските райони към постигане на балансирано социално и териториално развитие. Принос за прилагане на политиката, освен структурите в системата на Министерството на земеделието и храните (МЗХ), имат ДФЗ-Разплащателна агенция, Министерството на отбраната (Военно-географска служба), Агенция „Митници“, Министерството на околната среда и водите, Министерството на туризма, Национална агенция за приходите, Гранична полиция, Регионални здравни инспекции, прокуратура, природозащитни организации и други държавни и неправителствени институции и др.

В областта на селското стопанство и земеделие се предоставят услуги на бенефициенти по програмите и мерките за държавно подпомагане, а чрез предвидени ключови индикатори се определя оценката за оказаната финансова подкрепа, обвързана с постигането на целите за ефективно усвояване на средства от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони – по-добро административно и финансово управление и контрол; създаване на ефективно, конкурентоспособно и пазарно-ориентирано земеделие; стабилизиране на пазарите на земеделски продукти чрез оказване на пазарна финансова подкрепа; повишаване на доходите на производителите чрез директни плащания на държавни помощи и други.

Предвижда се подпомагането на земеделските стопани през периода 2026-2028 г. да се определя на базата на промените в европейското законодателство и националното право в областта на държавните помощи. Тенденцията е през 2026 г. да се запазят досега действащите държавни помощи, обособени както от специфичните нужди в отделните подсектори на земеделието, така и от интересите на земеделските стопани. Държавен фонд „Земеделие” осъществява дейността по администриране на нотифицираните от управляващия орган (Министерството на земеделието и храните) и одобрени от Европейската комисия схеми на държавните помощи с инвестиционен характер. Предвидените средства са за изплащане на държавни помощи, преходна национална помощ за тютюн, преходна национална помощ за животни, средства за ДДС, пазарни мерки и национални доплащания за предходни кампании, като интервенции за подпомагане на лозаро-винарския сектор (преструктуриране и конверсия на лозя, промоции в трети страни и популяризиране на пазарите на трети държави), интервенции в сектора на пчеларството, схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“ и други.

Допълнителен инструмент за подкрепа на земеделските стопани при извънредни случаи или в случаи, за които не се прилагат схеми на държавни помощи, е подпомагането по линия на „de minimis“ помощите. Тези помощи може да се използват при необходимост през периода 2025-2028 г. в качеството им на резервно подпомагане.

Държавен фонд „Земеделие“ участва в прилагането на политиката на МЗХ в областта на земеделието и селските райони. Фондът работи за постигане на дългосрочната визия на Република България за изграждане на конкурентно, ефективно и устойчиво селско стопанство, защита на пазара на земеделски продукти от сътресения и подобряване качеството на живот в селските райони и споделя дългосрочната национална визия, обвързана с изграждане на конкурентен, ефективен, икономически и екологично

устойчив сектор „Рибарство", като допринася за постигане на стратегическите и оперативни цели, заложени в политиките на Министерството на земеделието и храните, в рамките на Общата политика по рибарство на Европейския съюз и съгласно националния стратегически план. Държавен фонд „Земеделие" отговаря за разпределението на публичните средства за политиката, които разходва пряко - чрез бюджета си и чрез сметката за средства от Европейския съюз, одобрени с годишния закон за държавния бюджет на Република България.

2.18.2 Политика в областта на рибарството и аквакултурите

Прилаганата политика е насочена към поддържане и възстановяване на биоразнообразието във водните екосистеми и прилагане на екосистемен подход към управлението на рибарството и аквакултурите чрез прилагане на европейските стандарти по отношение на производството, преработката и маркетинга на риба от стопански риболов и аквакултури. Също така, една от основните цели на аграрната политика е превръщането на сектор „Рибарство" в модерен и конкурентоспособен сектор чрез прилагането на иновационни дейности, подпомогнати от научни разработки. Оценката за изпълнението на бюджета по ЕФМДР[33]/ЕФМДРА[34], с който се определя финансовата подкрепа за постигането на целта по подпомагането на сектор „Рибарство", се основава на ефективното усвояване на средства от Европейския фонд по морско дело и рибарство, устойчивост и конкурентоспособност на продуктите, в областта на рибарството и аквакултурите, и насърчаване динамичността в риболовната промишленост.

2.18.3 Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча

С изпълнението на политиката се дава принос за реализация на визията за развитие на горския сектор в Република България с жизнени, продуктивни и многофункционални гори, устойчив, конкурентноспособен и иновативен горски сектор, съхранено биологично разнообразие, количество и качество на водните ресурси в горските територии. Секторът подпомага икономическото развитие на страната и се стреми да гарантира поддържането на здравословна околна среда.

2.19. ИКОНОМИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА РАЗВИТИЕТО НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИНОВАЦИИТЕ В ПОДКРЕПА НА РАСТЕЖА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

2.19.1 Политика в областта на устойчивото икономическо развитие и конкурентоспособност

Политиката за устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност, изпълнявана от Министерството на икономиката и индустрията, цели повишаване на потенциала за растеж, основаващ се на насърчаване на инвестициите във високотехнологични промишлени производства и интензивни на знание услуги, насърчаване на предприемачеството и повишаването на производителността на труда. Приоритет на икономическата политика е повишаването на привлекателността на България за инвестиции, както и за създаване на предпоставки за развитието на страната като център за интензивни на знание, производства и услуги с висока добавена стойност. Важна част

[33] Европейски фонд за морско дело и рибарство.

[34] Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури.

от политиката е повишаване на конкурентоспособността на предприятията и създаване на условия за привличане на капитали, както и насърчаване на междуфирменото сътрудничество и на сътрудничеството на бизнеса с образователните и научните институции, за да бъдат предоставени конкурентоспособни продукти и услуги на пазара.

Предвид настоящото състояние на глобалната икономика и обвързаността на българската индустрия с европейските пазари, политиката на Министерството на икономиката и индустрията през периода 2026-2028 г. ще бъде фокусирана върху минимизиране влиянието на международните фактори върху икономиката ни, както и на запазване и разширяване на пазарните позиции на българската индустрия.

2.19.2 Политика в областта на ефективното външноикономическо сътрудничество

Провеждането на ефективни външнотърговска политика и външноикономическо сътрудничество е решаващо за устойчивото икономическо развитие на страната и засилването на конкурентоспособността на българските предприятия. Постигането на ръст на износа и привличането на инвестиции са важни за технологичната модернизация и обновяването на производството, за развитието на иновативни продукти и услуги, за подобряване на конкурентоспособността и постигането по този начин на целите за ускорен растеж и нови работни места.

За постигане целите на политиката, Министерството на икономиката и индустрията прилага активни мерки за насърчаване на износа и на инвестициите в експортно ориентирани дейности, стимулиране външнотърговския капацитет и конкурентоспособността на българските фирми на външните пазари и популяризиране търговско-икономическия потенциал на Република България в чужбина и подкрепа за представянето на българските компании.

Министерството на икономиката и индустрията продължава активно да участва във формирането и прилагането на Общата търговска политика на ЕС и в защитата на българските приоритети и интереси по достъпа до пазара на стоки и услуги, инвестиции, обществени поръчки и други свързани с търговията области в рамките на водените от ЕС двустранни преговори за либерализация на търговията и насърчаване на инвестициите, преговори по други споразумения и форуми за задълбочаване на търговско-икономическите отношения с приоритетни трети страни и региони, както и отстояване на българските интереси в Световната търговска организация и в разговорите за присъединяване на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

2.19.3 Политика в областта на развитието на инвестициите и иновациите в подкрепа на растежа на българската икономика

Основната цел на Министерството на иновациите и растежа, което изпълнява политиката в областта на развитието на инвестициите и иновациите в подкрепа на растежа на българската икономика, е да води ясна и прозрачна политика, която защитава държавния и обществения интерес и е основана на европейските принципи. Министерството на иновациите и растежа следва общата цел за въвеждането на качествени стандарти за оценка и контрол на програми, инструменти и проекти, свързани със стимули за бизнеса, като облекчи процеса на достъп, кандидатстване и управление с цел елиминиране на корупцията и подобряване на икономическата среда. Министерството на иновациите и растежа работи за изграждане на конкурентноспособна икономика, която ще осигури растеж и развитие на регионите в България, насърчаване и ускоряване на иновациите и

инвестициите в цялата страна и във всички сектори на икономиката, както и за ефективно, ефикасно и ориентирано към резултатите използване на фондовете на Европейския съюз за споделено финансиране и Националния план за възстановяване и устойчивост, както и за насърчаване на проекти с международно сътрудничество.

Политиката цели осигуряването на благоприятна среда за привличане на инвестиции, създаване и приложение на иновации, подобряване на международния имидж на България и привличане на висококвалифицирани кадри в подкрепа на растежа на българската икономика и справяне със социални и глобални предизвикателства чрез трансфер на знание, нови технологии, дигитализация и увеличаване на достъпа до национално и европейско финансиране. Тя ще бъде изпълнявана с помощта на редица мерки, кореспондиращи с европейските и националните стратегически документи, като Националната програма за развитие 2030, Иновационната стратегия за интелигента специализация 2021-2027, Националната стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия и други за повишаването на потенциала за икономически растеж.

Приоритет на политиката в областта на развитието на инвестициите и иновациите в подкрепа на растежа на българската икономика е стимулиране на инвестиционната активност и ускорен ръст на износа, насърчаване на инвестициите в технологични и иновативни производства (включително в сферата на технологиите с двойна употреба и отбранителните технологии, космически технологии и изкуствения интелект), позициониране на българските компании на международните пазари, подкрепа за иновативни стартиращи компании и трансфер на технологии. За постигане на целите на тези ключови политики, министерството ще се фокусира върху повишаване на ефективната координация с ресорните министерства и други институции в сферата на икономиката, в подкрепа на бизнеса и увеличаване на конкурентоспособността, със специален фокус върху предприемачеството и иновациите.

В изпълнение на ангажиментите на министерството по Националния план за възстановяване и устойчивост, през 2025 г. бе структуриран Националния иновационен фонд и в процес на структуриране е Съветът по иновации и научни изследвания.

2.19.4 Политика в областта на държавните резерви, военновременните запаси и задължителните запаси от нефт и нефтопродукти

В областта на икономическата и финансова политика държавният надзор върху създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запасите с цел осигуряване на снабдяването с течни горива се осъществява от Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ (ДА ДРВВЗ), която организира и контролира създаването, съхраняването, обновяването, ползването и възстановяването на запасите от нефт и нефтопродукти. ДА ДРВВЗ контролира съхраняването на територията на страната на запаси от нефт и нефтопродукти, създадени за изпълнение на задълженията на други държави-членки на ЕС; води регистри на задължените лица, регистрираните складове за съхраняване на нефт и нефтопродукти, всички създадени и поддържани запаси за извънредни ситуации, всички създадени и поддържани целеви запаси. ДА ДРВВЗ изчислява общото и индивидуалните нива на запасите по видове и количества, които трябва да се поддържат от задължените лица. ДА ДРВВЗ съдейства на лицата, упълномощени от Европейската комисия да извършват прегледи на готовността за извънредни ситуации, механизма за съхраняване, наличностите и отчетността на запасите; осъществява взаимодействие с органите на Европейската комисия по повод изпълнението на задължението за поддържане на минимални запаси от нефт и

нефтопродукти и/или по повод извънредни ситуации, както и изпълнението на влязло в сила решение на Международната агенция по енергетика за отпускане на запаси.

Политиката в областта на държавните резерви и военновременните запаси е насочена към повишаване на процентната обезпеченост на номенклатурите и нормативите за тях, водени на отчет като държавни резерви (ДР) и военновременни запаси (ВВЗ) с оглед: постигане на оптимална обезпеченост и осигуряване на адекватна реакция на правителството в случай на необходимост; обновяване, в рамките на бюджета на агенцията, на стоки, материали и продукти, управлявани от ДА ДРВВЗ, които са с изтичащ срок на съхранение, както и съобразно тяхната специфика и стратегическа тежест с цел поддържането им в съответното количество и качество, както и в непрекъсната готовност за ползване.

Изпълнение на ангажиментите на страната, произтичаща от Директива на Съвета 2009/119/ЕО, за поддържане на минимално изискуемите нива на запаси от нефт и нефтопродукти, обезпечаващи 90 дни средно дневен нетен внос и ВОП[35], 30 дни от които за сметка на държавния бюджет.

Консолидираните разходи по политиката се представят в програмния бюджет на ДА ДРВВЗ.

2.19.5 Политика в областите на публичните финанси, данъчна политика, управление на държавния дълг, вътрешния контрол, финансовите услуги и финансовите пазари

Министерството на финансите е отговорна институция за разработването, координирането, провеждането и осъществяването на държавната политика в областта на публичните финанси, данъчната политика, управлението на държавния дълг, вътрешния контрол, финансовите услуги и финансовите пазари.

В обхвата на отговорността на министъра на финансите попадат и области, за които са отговорни административни структури и органи към Министерството на финансите, като областите администриране и събиране на държавните приходи, митнически контрол и надзор, финансова инспекция, координиране на процеса на управление на програмите, съфинансирани със средства от ЕС и други донорски програми, одит на средствата от ЕС, контрол върху хазарта, обществените поръчки и др.

Мисията на министерството е да осигури благоприятна среда за икономически растеж като фактор за подобряване на благосъстоянието на българските граждани, поддържайки устойчиви, прозрачни и ефективни публични финанси в защита на интересите на редовните данъкоплатци.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА УСТОЙЧИВИТЕ И ПРОЗРАЧНИ ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

Основните правомощия на министъра на финансите по отношение на провеждането на държавната политика в областта на устойчивите и прозрачни публични финанси са тясно свързани с провеждането на политика за гарантиране на фискалната и макроикономическа стабилност, спазване на правилата и ограниченията на европейското и националното законодателство, осигуряване на финансиране на основните функции на държавата чрез бюджета, както и разработването на основните бюджетни документи - средносрочната бюджетна прогноза и нейната актуализация, съставянето на държавния

[35] Вътреобщностни придобивания в ЕС.

бюджет на Република България и контролиране на текущото му изпълнение. За осъществяване на тези правомощия на министъра Министерството на финансите следва поставените цели, свързани с провеждането на последователна, прозрачна и предвидима фискална политика, която да подобрява бизнес средата, насърчава инвестициите и стимулира развитието на трудовия пазар за постигане на икономически растеж, заетост и ефективност на публичните разходи. Постигането на горните цели кореспондира и със стремежа за устойчива тенденция към подобряване на бюджетната позиция, каквито са и изискванията на националното законодателство и на заложените в него фискални правила.

При разработването на основните параметри на бюджета за 2026 г. и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2027-2028 г. МФ ще се придържа към запазване целите на фискалната политика дефицитът за средносрочния период да бъде в рамките на фискалните правила и ограничения по националното и европейското законодателство, при осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните приоритети, с акцент върху социалните политики, инвестиционните програми и реформите, финансирани както от националния бюджет, така и от сметките за средства от ЕС.

От гледна точка на устойчивостта на публичните финанси министерството ще продължи да определя реалистични цели за основните бюджетни параметри, при спазване на установените фискални правила, ограничения, допустими отклонения и приложими изключения както за показателите по консолидираната фискална програма (КФП), така и за тези на сектор „Държавно управление“. Потенциалните рискове налагат внимателен анализ и плавна пренастройка на фискалната политика и бюджетното планиране към променящата се икономическа ситуация с цел осигуряване на стабилност за фискалната позиция. През периода ще продължи наблюдението на всички институционални единици, попадащи в обхвата на сектор „Държавно управление“, както и на юридическите лица, контролирани от държавата и/или общините, с общ размер на задълженията към съответния отчетен период над 0,1 на сто от БВП, които не са част от КФП и не попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“, на базата на което ще се изготвят прогнозите за бюджетната рамка.

В изпълнение на общите цели на фискалната политика министерството се ангажира с поддържане на нивото на държавния дълг в рамките на законово установените ограничения и осигуряване на своевременно и ефективно финансиране на бюджета.

Провеждането на последователна и предвидима фискална политика намира израз както при определянето на основните фискални параметри и показатели на бюджетната рамка, така и при реализирането на мерки за гарантиране на изпълнението на бюджета.

Министерството на финансите следва целите за постигане на устойчива средносрочна фискална рамка, но нейното реализиране изисква редица мерки за повишаване на качеството на публичните финанси, изразяващи се в подобряване на бюджетния процес, усъвършенстване на бюджетните документи, утвърждаване прилагането на добри бюджетни практики (в т.ч. програмното и ориентирано към резултатите бюджетиране), подпомагане реформите във финансирането на публичните сектори и проследяване на ефектите от провежданите секторни политики с оглед оптимизиране на публичните разходи, както и засилване на капацитета на служителите от публичната администрация за ефективно управление на публичните финанси.

За постигане на целите на фискалната политика водеща роля ще имат инструментите на бюджетната политика и засиленият контрол върху разходите. Спазването на бюджетната

дисциплина ще продължи да се осигурява с регламентираното правило за утвърждаване на допустими максимални размери на поети ангажименти за разходи и нови задължения за разходи на разпоредителите с бюджет, на конкретни правила за промяна на размера на задълженията и за извършване на компенсирани промени, както и при спазване на условието за поемане на ангажимент за извършване на разходи след провеждане на обществени поръчки. В условията на възстановяване на икономиката за успеха на провежданата фискална консолидация от ключово значение ще бъдат резултатите от повишаването на ефективността и ефикасността на разходите, както и от мащаба на осъществяваните структурни реформи.

Министерството на финансите ще наблюдава изпълнението на Националния план за въвеждане на еврото в Република България и мерките от Плана за действие към него.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ЕФЕКТИВНОТО СЪБИРАНЕ НА ВСИЧКИ ДЪРЖАВНИ ПРИХОДИ

През периода 2026-2028 г. провежданата от Министерството на финансите данъчна политика е ориентирана към постигане на макроикономическа и бюджетна стабилност в средносрочен и дългосрочен план и осигуряване на необходимия финансов ресурс за изпълнение на разходните политики на правителството. Политиката в областта на данъците се характеризира с предвидимост, като същевременно се насърчава развитието на бизнеса и инвестиционната активност, стимулират се иновациите, енергийната ефективност и заетостта. В международен аспект, данъчната политика на страната е насочена в подкрепа на функционирането на единния пазар на Европейския съюз, успешното осъществяване на цифровата трансформация на обществото и икономиката в Европа и на дейностите по справяне с климата и околната среда. През периода Министерството на финансите ще продължи активно да участва в структурите и дейността на ЕС, както и в дейността на работните органи и инициативи на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) в областта на данъците и административното сътрудничество и обмен на информация за данъчни цели.

Основните цели на данъчната политика през периода са подобряване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите.

Основни инструменти за постигане на поставените цели са реализирането на законодателни промени и административни мерки за ограничаване на данъчните измами, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и отклонение от данъчно облагане чрез засилено взаимодействие между институциите и обмен на информация в национален и в международен мащаб. Повечето от мерките в областта на данъчната политика са постоянни и са включени в стратегическите и оперативните документи на съответните звена, които всяка от отговорните институции разработва и прилага.

През прогнозния период се запазва приоритетът за намаляване на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите, като се разработват и внедряват нови електронни услуги от приходните администрации по предоставяне на интегрирана информация на задължените лица и на други институции, облекчаване на процеса на попълване и подаване на декларациите от страна на задължените лица, съкращаване на срокове за извършване на услуги от приходните агенции, осигуряване на възможност за плащане на задължения с платежни карти чрез виртуален ПОС-терминал. Продължава прилагането на мерки за насърчаване на доброволно спазване на законодателството, насочени към повишаване качеството на обслужване, стимулиране на доброволното

изпълнение, чрез въвеждане на различни отстъпки при спазване сроковете за деклариране и плащане на данъци и осигурителни вноски, подобряване на данъчно-осигурителната култура на клиентите и намаляване на разходите както на гражданите, така и на администрацията.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ОБЩЕСТВОТО И ИКОНОМИКАТА ОТ ФИНАНСОВИ ИЗМАМИ, КОНТРАБАНДА НА СТОКИ, ИЗПИРАНЕ НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕ НА ТЕРОРИЗМА

Една от основните цели на администрацията на Министерството на финансите е да подпомага министъра на финансите при формирането и осъществяването на държавната политика в областта на финансовите пазари и финансовите услуги чрез изграждане на прозрачни и сигурни финансови пазари и повишаване качеството на финансовите услуги.

Приоритетите на администрацията на министерството за периода 2026-2028 г. ще продължат да бъдат насочени към интегрирането на финансовата система на страната във финансовата система на ЕС чрез прилагане на европейските политики и практики в областта на финансовите пазари и финансовите услуги при максимална защита на националните интереси и гарантиране на финансовата стабилност.

За реализиране целите на тази област на политика Министерството на финансите ще продължи да си взаимодейства с всички национални и международни структури и организации, имащи отношение към финансовата система и гарантирането на финансовата ѝ стабилност, в т.ч. финансовите услуги и движението на капитали.

В условията на бързо променящи се технологии и модели на стопанската дейност, увеличаване на обема на световната търговия, устойчиви форми на международна престъпност и заплаха за сигурността, разширяване на ЕС и задълбочаване на отношенията в него, както и увеличаващия се брой задачи, които трябва да се извършват от митниците, българската митническа администрация работи, както за постигането на общите стратегически цели на Митническия съюз, в т.ч. защита на ЕС, подпомагане на конкурентоспособността на ЕС, така и за успешното реализиране на приоритетите, заложени в програмата за управление на правителството на Република България. За изпълнението на тези стратегически цели, в тясно сътрудничество с останалите митнически администрации, с други правоприлагащи органи и с икономическите оператори, Агенция „Митници” си поставя следните цели: повишаване събираемостта на приходите в държавния бюджет чрез ефективна превенция и борба срещу митническите, валутни и акцизни нарушения; гарантиране на растежа и конкурентоспособността на националната и европейска икономика; защита на гражданите и финансовите интереси на ЕС и неговите държави членки; осигуряване на пълноценно функциониране на електронното управление; поддържане, развитие и засилване на сътрудничеството с митническите органи на държавите членки на ЕС и трети страни, с другите правоприлагащи органи, с икономическите оператори и обществеността; предоставяне на обучение, съобразено с европейските стандарти, в контекста на стратегическата рамка на компетентностите в митническата професия.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ДЪЛГА

Основната стратегическа цел на провежданата от МФ политика в областта на управлението на държавния дълг е насочена към осигуряване на необходимите ресурси за рефинансиране на дълга в обращение, финансиране на планирания дефицит по държавния бюджет и подкрепа на ликвидността. Усилията ще бъдат съсредоточени в посока обезпечаване на възможности за пазарно-ориентирано финансиране както на

местния, така и на международните капиталови пазари и договаряне на държавни заеми по линия на инструменти на Европейския съюз и от международни финансови институции, включително за финансиране на проекти и програми, при спазване на годишните дългови ограничения.

Политиката в областта на управлението на държавния дълг през следващите години ще бъде съобразена с конкретните пазарни условия и ще цели минимизиране на ликвидните рискове при изпълнението на бюджета и запазване устойчивостта на основните дългови параметри. Определянето на конкретните характеристики на новопоетия дълг ще бъде съобразено с настоящата пазарна конюнктура и профила на дълга в обращение, при отчитане на възможностите за намаляване на риска при рефинансирането на държавния дълг и избягване на допълнителна концентрация на плащания в годините с натоварен погасителен профил.

Сметна палата

Сметната палата на Република България е държавен орган за независим външен одит в публичния сектор, създаден по силата на чл. 91 от Конституцията на Република България, който при осъществяването на своята дейност се отчита пред Народното събрание. Основна задача на Сметната палата е да контролира надеждността и достоверността на финансовите отчети на бюджетните организации, законосъобразното, ефективно, ефикасно и икономично управление на публичните средства и дейности.

Предвид спецификата в дейността и функциите на Сметната палата, проектът на бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. е изготвен при спазване на приложените най-добри международни практики – Методология за стратегическо планиране и Наръчник за извършване на оценка за потребностите от изграждане на капацитет във върховните одитни институции, разработени от Инициативата на ИНТОСАЙ за развитие (IDI).

Основните параметри, посочени в проекта на бюджетната прогноза за периода 2026-2028 г., обхващат разходите за ръководните органи, одитния състав, изнесените работни места и администрацията на Сметната палата.

Планираните за периода 2026-2028 г. бюджетни разходи са обвързани с основните стратегически приоритети и цели, които Сметната палата (СП) изпълнява в съответствие със законовите си правомощия. Разходните разчети на СП имат своето нормативно основание, посочено в Закона за Сметната палата, Правилника за устройството и организацията на дейността на Сметната палата, като са взети предвид и Програмата за одитната дейност, програмите за обучение и международна дейност и други програми.

2.20. ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ

Народно събрание

Планираните за периода 2026-2028 г. консолидирани бюджетни разходи са обвързани със стратегическите цели и приоритети по основни функционални области и програми, които Народното събрание изпълнява в съответствие с конституционните си правомощия. Стратегическите цели на Народното събрание за посочения период са насочени към повишаване качеството на приеманите закони; осигуряване на ефективно представителство, публичност и прозрачност на дейността на Народното събрание; повишаване на ефикасността на парламентарния контрол; приоритизиране на международната дейност на Народното събрание и засилване на междупарламентарното

сътрудничество, както и повишаване на тежестта на електронния обмен в дейността на Народното събрание.

Министерски съвет

2.20.1 Политика в областта на управлението на средствата от Европейския съюз

Визията за развитието на политиката е създаване на условия за устойчив икономически растеж чрез подкрепа за изграждане на конкурентоспособна икономика, базирана на знанието и иновациите, повишаване на трудовата заетост, насърчаване на социалното включване и териториалното сближаване.

Осигуряване на подкрепа за постигане целите на Споразумението за партньорство (СП) и програмите за изпълнение на многогодишната финансова рама за периода 2021-2027 г.; допринасяне за ефективното и координирано прилагане на политиката на сближаване с акцент върху укрепването на административния капацитет на националните органи, бенефициентите и партньорите по програмите от СП; ангажиране на социално-икономическите партньори и организации на гражданското общество за добро управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление; и осигуряване на видимост, прозрачност и комуникация на подкрепата от Програма „Техническа помощ“.

2.20.2 Политика в областта на осъществяването на държавните функции на територията на областите в България

Областите са административно-териториални единици за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси. Стратегическата цел е провеждане на ефективна регионална политика и държавно управление по места, осигуряване на съответствие между националните и местните интереси, с оглед създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот.

2.20.3 Политика в областта на правото на вероизповедание

Политиката в областта на вероизповеданията се регламентира от Конституцията на Република България и Закона за вероизповеданията. Законодателството на страната ни в тази област е едно от най-новите и либерални в Европейския съюз. Законът за вероизповеданията е получил положителна оценка от Европейската комисия, което е доказателство, че предначертаната и провеждана политика на държавата в тази насока не се нуждае от корекции на този етап.

Стратегическата цел е свободно и безпрепятствено упражняване на правото на вероизповедание, поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между вярващи и невярващи в дългосрочен план.

2.20.4 Политика в областта на архивното дело

Държавната агенция „Архиви” (ДАА) провежда държавната политика в областта на подбора, комплектуването, регистрирането, обработването, опазването, съхраняването и използването на документите от Националния архивен фонд (НАФ), както и в областта на развитието и усъвършенстването на архивното дело. Дейността на ДАА е насочена към подобряване управлението на НАФ чрез осигуряване на необходими нормативни

актове. Изготвянето на конкретни предложения за промени в правната рамка е продиктувано от необходимостта за преодоляване на идентифицираните проблеми в регулирането на законово и подзаконово ниво. В съответствие със своите компетенции ДАА има ангажимент за разработването и актуализирането на нормативни и методически документи, свързани с процесите по организация, експертиза, съхранение и използване на електронните документи в държавните и общинските институции, както и по предаване, опазване, съхранение и използване на ценните електронни документи в държавните архиви чрез Система за е-архивиране. В изпълнение на държавната политика за насърчаване, въвеждане и използване на инструментите на електронното управление от държавната администрация се цели повишаване на ефективността на предоставените услуги, както и насърчаване прозрачността във взаимоотношенията между администрацията и потребителите.

Централна избирателна комисия

Централната избирателна комисия организира и произвежда законосъобразни, честни и свободни избори и национални референдуми за осигуряване правото на всеки избирател да упражни правото си на глас и работи за повишаване на доверието в изборния процес. За периода 2026-2028 г. са разчетени разходи за изпълнението на дейността на Централната избирателна комисия като постоянно действащ независим държавен орган, насочен към организиране и произвеждане на законосъобразни избори и референдуми, разработени съобразно Изборния кодекс, при спазване принципите на върховенство на закона, публичност и прозрачност.

За периода 2026-2028 г. са предвидени разходи за подготовката и произвеждането на избори съгласно Изборния кодекс.

Държавна комисия по сигурността на информацията

Държавната комисия по сигурността на информацията осъществява политика в областта на защитата на класифицираната информация. Необходимостта от защита на класифицираната информация се поражда от значението ѝ за националната сигурност на Република България. Ограничаването на достъпа до класифицирана информация цели да предотврати заплахата или увреждането на интересите на страната, свързани със суверенитета, независимостта, териториалната цялост, отбраната, конституционно-установения ред, външната политика и международните отношения.

Държавната комисия по сигурността на информацията отговаря за организирането, осъществяването, координирането и контролирането на дейностите по защитата на класифицираната информация и осигуряването на цялостната ѝ защита в национален и международен план.

Стратегическите цели на Държавната комисия по сигурността на информацията включват:

- Защита на класифицираната информация от нерегламентиран достъп;
- Усъвършенстване, развитие, координация и общ контрол на системата за защита на класифицираната информация по персонална, документална, физическа, индустриална сигурност, сигурност на комуникационните и информационни системи (КИС) и криптографска сигурност;

- Усъвършенстване на системата за обучение по защита на класифицирана информация с цел изграждане на съзнание за сигурност сред лицата, ангажирани по Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ);

- Подобряване на институционалния и административен капацитет на Държавната комисия по сигурността на информацията за успешно изпълнение на мисията и функциите.

Бюджетната прогноза за периода 2026-2028 г. на Държавната комисия по сигурността на информацията цели финансовото осигуряване на нейната дейност, което ще гарантира устойчивост в изпълнението на приоритетите и заложените цели през посочения период.

Комисия за защита от дискриминация

Комисията наблюдава и контролира спазването на Закона за защита от дискриминация и съответствието на новоприетото законодателство в страната и на подзаконовата нормативна уредба с неговите антидискриминационни разпоредби. Осъществява наблюдение и предприема мерки за съответствие на българското антидискриминационно законодателство с правото на ЕС и международноправните актове. Осъществява и координира международното сътрудничество в областта на антидискриминационната политика на Република България с международни органи и организации, както и със сходни чуждестранни институции. Комисията се явява и като национален орган по правата на човека към ООН.

Администрация на президента

Планираните разходи са обвързани с изпълнението на Програмата за работата на Администрацията на президента по осъществяване на конституционните правомощия на президента и вицепрезидента на Република България в интерес на гражданите и обществото.

Целите на Програмата включват:

- Защита и реализация на националните интереси на Република България чрез активно участие в международните отношения;

- Устойчиво развитие на българската нация и държава;

- Защита на националната сигурност и териториалната цялост на Република България - президентът върховен главнокомандващ на въоръжените сили на Република България;

- Усъвършенстване и развитие на съвременна, високо оперативна и функционираща администрация, която напълно да обезпечава организационно, логистично и финансово дейността на президента и вицепрезидента за изпълнение на правомощията им по Конституцията на Република България;

- Поддържане и модернизиране на сградния фонд и прилежащите площи в съответствие с изискванията за представителност.

Омбудсман

Омбудсманът е застъпник на правата на хората и пазител на обществения интерес. Основната функция на омбудсмана е да създава условия за достоен живот на всеки български граждани и защита на неговите права в обществена и институционална среда

на респект и уважение към тях. В тази връзка държавата финансира дейността му, която е изключително разнородна и всеобхватна, а основните му инициативи са свързани предимно с:

- Правата на човека в местата за лишаване от свобода;
- Правата на децата;
- Правата на хората с увреждания;
- Правата на потребителите;
- Социалните права на гражданите;
- Здравеопазването;
- Образованието;
- Собствеността на гражданите;
- Опазването на околната среда.

Основните принципи, от които се ръководи омбудсманът, са безпристрастност, независимост, справедливост, утвърждаване на правова държава, защита на най-добрия интерес на детето, преценка по вътрешно убеждение относно спазването на изискванията за добро управление.

В своята дейност омбудсманът се подпомага от своята администрация, осъществява сътрудничество със сродни институции в други държави, както и с международни организации, чийто предмет на дейност обхваща защитата на правата на човека. Взаимодейства с местните обществени посредници и други сродни институции в България, осъществява сътрудничество с неправителствени организации, чийто предмет на дейност обхваща защитата на правата на човека.

С приетия Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения на омбудсмана са вменени нови отговорности, касаещи външното одитиране, извършване на проверки на място, приемане и разглеждане на жалби срещу Комисията за защита на личните данни на лица, подали сигнали, включително за неосигурена защита или нарушения на поверителността на информацията за тях.

Параметрите, заложени в бюджетната прогноза, касаещи омбудсмана, целят финансовото осигуряване на дейността му, което ще гарантира устойчивост в изпълнението на приоритетите и заложените цели през периода.

Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) е независим държавен орган, който осъществява политиката на Република България за разкриването, обявяването и съхраняването на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия съгласно Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на

принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Планираните разходи са за обезпечаване дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Комисията е независим държавен орган, който осъществява политиката на Република България за разкриването, обявяването и съхраняването на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия съгласно Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Предоставянето на висококачествени услуги в изпълнение на стратегическите и оперативните цели и постигането на значими ползи/ефекти за обществото от изпълнението на политиката в областта на архива на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е основна цел и първостепенна задача на КРДОПБГДСРСБНА.

Визията за организационно развитие на Комисията е насочена към непрекъсваното подобряване на възможностите за ефективно планиране и изпълнение на приоритетни задачи, подобряване на капацитета на отделните звена в администрацията, както и на всеки отделен служител, с цел по-добро управление и по-ефективна работа на екипа. Стремежът е осигуряване на ясна и съгласувана рамка в дейността на администрацията на КРДОПБГДСРСБНА в полза на гражданите и обществото като цяло.

През периода 2026-2028 г. комисията ще продължава да води целенасочена политика в изпълнение на задълженията си, произтичащи от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия в три приоритетни направления, а именно:

- да установява и обявява принадлежност към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия на български граждани, заемали или заемащи публични длъжности, извършвали или извършващи публични дейности;

- да комплектува и съхранява в Централизирания архив документите на органите по чл. 1 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, съставени в периода от 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г.;

- да осигурява достъп до тези документи.

Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество

Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ) е независим специализиран постоянно действащ държавен орган за осъществяване на политиката по отнемане на незаконно придобито имущество.

За постигане на целите на Закона за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗОНПИ), Комисията и органите на Комисията, Комисията за противодействие на корупцията, Прокуратурата, Министерството на вътрешните работи, органите на

Държавна агенция „Национална сигурност“, органите на Националната агенция за приходите, органите на Агенция „Митници“, Главният инспекторат на Министерския съвет, Инспекторатът към Висшия съдебен съвет и инспекторатите по чл. 46 от Закона за администрацията си взаимодействат съобразно предоставената им компетентност.

Предвидените със ЗОНПИ специфични дейности на Комисията са публични и прозрачни, и съобразно естеството на частта от функционалната област са насочени в следните направления:

- По установяване на незаконно придобито имущество – Комисията образува производство за отнемане на незаконно придобито имущество, когато може да се направи обосновано предположение и установи значително несъответствие в имуществото на проверяваното лице;

- По отнемане на незаконно придобитото имущество – осъществяване на процедурите по налагане на обезпечителни мерки и отнемане в полза на държавата на незаконно придобитото имущество, в т.ч. съдебни производства, организиране на дейностите по управление и пазене на имуществото, върху което е наложено обезпечение на основание ЗОНПИ, поддържане на регистър за обезпеченото имущество, както и механизъм за предоставяне за обществени нужди на отнети в полза на държавата имоти, изготвяне на удостоверения за наличието на обезпечителни мерки, наложени по реда на ЗОНПИ и други.

Комисия за противодействие на корупцията

Комисията за противодействие на корупцията е независим специализиран постоянно действащ държавен орган за осъществяване на политиката по превенция, противодействие на корупцията и установяване на конфликт на интереси, с цел защита на интересите на обществото чрез ефективно противодействие на корупцията и създаване на гаранции, че лицата, заемащи публични длъжности, изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията и законите на Република България.

За постигане на целите на Закона за противодействие на корупцията (ЗПК) Комисията, разследващите инспектори и инспекторите, осъществяващи оперативно-издирвателна дейност, Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество, Прокуратурата на Република България, Европейската прокуратура, Министерството на вътрешните работи, Министерството на финансите, Агенцията за държавна финансова инспекция, Държавна агенция „Национална сигурност“, Национална агенция за приходите, Агенция „Митници“, Главният инспекторат към Министерския съвет, Инспекторатът към Висшия съдебен съвет и инспекторатите по чл. 46 от Закона за администрацията си взаимодействат съобразно предоставената им компетентност.

Предвидените със ЗПК специфични дейности на Комисията са публични и прозрачни и съобразно естеството на частта от функционалната област са насочени в следните направления:

- По превенция на корупцията – събира, обобщава и анализира информация за националните антикорупционни политики и мерки; извършва анализи, разработва и предлага мерки за превенция и противодействие на корупцията и координира прилагането им, осъществява дейности за разпространение на информацията, свързана с противодействието на корупцията, включително антикорупционните политики и мерки; обучава инспекторите от Главния

инспекторат към Министерския съвет и към отделните инспекторати; дава становище по стратегическия и годишния план за дейността и по отчета на Главния инспекторат към Министерския съвет и към отделните инспекторати (чл. 44 от ЗПК);

- По предотвратяване, разкриване и разследване на корупционни престъпления – събиране, анализ и извършване на проверки на сведения при или по повод информация за прояви на корупция от лица, заемащи публични длъжности;

- По установяване на конфликт на интереси при лица, заемащи публични длъжности – приемане, обработване, проверка, анализ и публикуване на декларациите за имущество и интереси.

Комисия за защита на личните данни

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е независим надзорен орган, който осъществява защитата на физическите лица при обработването на техните лични данни, както и спазването на законовите изисквания в тази област и централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗБПСПОИН). Ключово условие за адекватното изпълнение на мисията и функциите й е осигуряването на необходимия административен капацитет, ресурсна обезпеченост, както и поддържането на висок професионализъм и мотивация на нейните служители. Технологичното развитие през последните години поставя нови предизвикателства пред защитата на личните данни. Това налага изграждането на административен капацитет, който да е адекватен на задачите, рисковете и предизвикателствата, възникващи за защита на правата на субектите на данни. Развитието на административната структура на КЗЛД отразява нормативно възложените й задачи, както и обществените очаквания към нея като национален надзорен орган в областта на защитата на личните данни и централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя по ЗЗЛПСПОИН.

Дейността на КЗЛД попада в обхвата на функционална област „Защита на личните данни на физическите лица“.

Национален статистически институт

Националният статистически институт (НСИ) осъществява независима статистическа дейност на Република България. Мисията на НСИ относно Националната статистическа система е да осигурява безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието и тенденциите в развитието на икономиката, социалната сфера, демографията и околната среда.

Главната цел в развитието на Националната статистическа система за периода 2026-2028 г. е да осигури непрекъснатост по отношение на разработването, изготвянето и разпространението на висококачествени, съпоставими и надеждни статистически данни, които да са основа за формулирането, изпълнението, мониторинга и оценката на всички политики в Европа и България и да помага на гражданите, създателите на политики, предприятията, академичните среди и медиите да вземат информирани решения.

Дейността на НСИ попада в обхвата на функционална област „Безпристрастна, обективна, навременна и точна информация за състоянието на Република България“.

Съвет за електронните медии

Съветът за електронни медии е независим специализиран орган, който регулира медийните услуги и услугите на платформите за споделяне на видеоклипове, предоставяни от лица под юрисдикцията на Република България.

Съветът за електронни медии упражнява правомощията си съгласно Закона за радиото и телевизията и осъществява приоритетите си в следните основни насоки:

- регулира медийните услуги чрез издаване на лицензии и регистрации за осъществяване на радио- и телевизионна дейност, вписва лицата, заявили намерение да осъществяват услуги по заявка и заявили намерение да предоставят услуги на платформа за споделяне на видеоклипове;

- осъществява надзор върху дейността на доставчиците на линейни медийни услуги относно спазването на разпоредбите на Закона за радиото и телевизията, на условията на издадените им лицензии, съответно заявените при регистрацията програмни ангажименти; осъществява надзор за спазване на закона от доставчиците на нелинейни медийни услуги и надзор върху платформите за споделяне на видеоклипове.

Планираните за периода 2026-2028 г. бюджетни разходи са обвързани с основните приоритети и цели, които Съветът за електронни медии изпълнява в съответствие с определените му със Закона за радиото и телевизията правомощия.

Дейността на Съвета за електронни медии попада в обхвата на функционална област „Регулиране на медийните услуги и на услуги на платформи за споделяне на видеоклипове“.

Комисия за регулиране на съобщенията

Дейността на Комисията за регулиране на съобщенията е насочена към осигуряване предоставянето на съвременни и качествени електронни съобщителни услуги на гражданите и бизнеса чрез създаване на условия за развитие на пазара на електронните съобщителни мрежи и услуги, част от вътрешния пазар на Европейския съюз, създаване на съгласувани условия за инвестиции в следващо поколение електронни съобщителни мрежи, ефективна и устойчива конкуренция при предоставянето на електронни съобщителни мрежи и услуги, включително по отношение на инфраструктурата, сигурност на мрежите и услугите и равностоен достъп до услугите.

Комисията за регулиране на съобщенията е орган, който упражнява правомощия и изпълнява функции и задачи, уредени в Закона за електронните съобщения (ЗЕС), Закона за пощенските услуги (ЗПУ), Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура (ЗЕСМФИ) и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ), както и в техните подзаконови актове. Като национален регулаторен орган, определен в ЗЕС, Комисията извършва наблюдение и надзор на изпълнението на Регламент (ЕС) 2022/612 от 6 април 2022 г. относно роуминга в обществени съобщителни мрежи в рамките на Съюза и на Регламент (ЕС) № 2015/2120 от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет.

Агенция за ядрено регулиране

Агенцията за ядрено регулиране е независим специализиран орган на изпълнителната власт и председателят на агенцията осъществява държавното регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво.

Комисия за енергийно и водно регулиране

Комисията за енергийно и водно регулиране е независим специализиран държавен орган за регулиране на дейностите в енергетиката и във водоснабдяването и канализацията. При осъществяване на своите правомощия комисията е независима от изпълнителната власт и дейността ѝ се осъществява въз основа на независимост, безпристрастност, професионализъм, почтеност, последователност, публичност и прозрачност.

Комисия за защита на конкуренцията

Основната роля на Комисията за защита на конкуренцията (Комисията, КЗК) е да предотвратява прилагането на антиконкурентни практики. От своето създаване през 1991 година до настоящия момент националният орган по конкуренция изпълнява своята мисия да гарантира разширяването на ефективната конкуренция и да стимулира развитието на свободната стопанска инициатива на пазарите в страната.

Като независим държавен орган, на КЗК са възложени обществено значими функции, свързани с осъществяване на контрол върху пазарните процеси, върху отношенията между пазарните участници и върху поведението на пазара както на малките предприятия, така и на компаниите и икономическите групи, заемащи съществен дял от съответния пазар.

Пълноправното членство на България в ЕС допълнително изисква Комисията за защита на конкуренцията да участва активно в прилагането на правилата по конкуренция на Съюза в сътрудничество с Европейската комисия и националните органи по конкуренция на страните членки. Ролята, която изпълнява КЗК като национален орган по конкуренция в държава от Европейския съюз, привлича вниманието на обществото към дейността ѝ, като очакванията към Комисията са да гарантира непротиворечивото прилагане на националните и общностните правила по конкуренция и по този начин ефективно да бъде прекратено и предотвратено нарушаването на тези правила.

Комисията за защита на конкуренцията е независим специализиран държавен орган, чийто правомощия са уредени в Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Закона за концесиите (ЗК).

В изпълнение на правомощията си по ЗЗК, Комисията приема решения, с които установява наличието или липсата на нарушения, представляващи злоупотреба с монополно или господстващо положение, забранени споразумения или съгласувани практики и нелоялна конкуренция. Тя осъществява и контрол върху концентрациите между предприятията, като може да разреши, включително и под условие, или да забрани осъществяването ѝ. Част от функциите на Комисията са и изготвянето на секторни анализи и осъществяването на застъпничество за конкуренцията, като предлага на компетентните органи на изпълнителната власт и на местното самоуправление да отменят или изменят нормативни актове, издадени в нарушение на правилата на конкуренцията. Проектите на нормативни актове, които предстои да бъдат приети по съответния ред, са обект на анализ за съответствието им със ЗЗК, за което Комисията приема становища.

КЗК е органът, пред който се обжалват относно тяхната законосъобразност и всички актове, действия или бездействия на възложители и концеденти в процедури за възлагане на обществени поръчки или предоставяне на концесии. Съгласно Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите, КЗК може да спре процедура по възлагане на обществена поръчка, съответно по предоставяне на концесия, да разреши предварително

изпълнение на решения за избор на изпълнител, при наличието на посочени в законите условия, както и да наложи имуществени санкции и глоби в предвидените от закона случаи.

Чрез отговорния подход при осъществяването на своята дейност Комисията доказва, че има необходимия капацитет и опит да разрешава проблемите при функционирането на пазарната икономика.

Комисия за защита на конкуренцията осъществява дейност в областта на защита на конкуренцията и контрол на законосъобразността при процедурите по възлагане на обществени поръчки и предоставяне на концесии.

В изпълнение на своята дейност, КЗК съблюдава за стриктното спазване на Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки, Закона за концесиите и отговаря за прилагането на Общностното право в областта на конкуренцията.

Основна стратегическа цел на Комисията е да гарантира защитата и създава условия за развитие на конкуренцията и свободната инициатива в стопанската дейност, и осъществява контрол за законосъобразност на решенията, действията и бездействията на възложители по процедури за възлагане на обществени поръчки и на концеденти по процедури за предоставяне на концесии.

При изпълнението на задачите във функционалната област, Комисията за защита на конкуренцията цели да бъде осигурено ефективно правоприлагане както на конкурентното законодателство в страната, така и на законодателството, свързано с разпределяне на публичните финанси. Чрез дейността си и отговорния подход на своята работа, Комисията подкрепя устойчивото развитие на пазарите и допринася за добре функциониращa конкурентна среда и високо благосъстояние на потребителите в страната.

Комисия за финансов надзор

Комисията за финансов надзор е специализиран държавен орган за регулиране и надзор на небанковия финансов сектор. Комисията извършва регулация и надзор на финансовите пазари, които са част от единния европейски пазар на финансови услуги, и осъществява надзор за спазването на европейското законодателство.

Дейността на Комисията за финансов надзор попада в обхвата на функционална област „Регулация и надзор на небанковия финансов сектор“.

Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори

Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори е специализиран държавен орган за регулиране и надзор над дейността на регистрираните одитори, който осъществява периодични проверки на одиторските фирми, които извършват одити на предприятия от обществен интерес, изразяващи се в извършване на проверки за контрол на качеството на услугите с цел постигане на високо качество на предоставяните одиторски услуги. Приоритет на комисията е утвърждаването на правилата и процедурите за извършване на проверки на качеството на дейността на регистрираните одитори, както и годишните планове за проверки.

Дейността на комисията попада в обхвата на функционална област „Осъществяване на публичен надзор над регистрираните одитори“.

3. ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Подобряването на управлението на публичните инвестиции е от съществено значение, предвид факта, че същите оказват влияние върху икономическото развитие на страната, инфраструктурата, социалната сфера и други области. Инвестициите в подобряване качеството на инфраструктурата носят ползи не само пряко за ползвателите ѝ, но допринасят и за стимулиране на икономическия растеж в средносрочен и дългосрочен план, създавайки по-привлекателна инвестиционна среда както за местните, така и за чуждестранните инвеститори. Подобряването на ефективността на разходване на публичните средства за капиталови инвестиции и предоставянето на финансиране на база оценка на икономическия и социален ефект в условията на фискална стабилност е основна цел за Министерството на финансите.

Дефинирането, прецизирането и изграждането на устойчивост на процесите, свързани с управлението на публични инвестиции (дългосрочна стратегическа визия и планиране, координация между различните сектори и равнища на управление, оценка, приоритизиране и подбор на проекти, икономическа ефективност на публичните и частните инвестиции в инфраструктура) ще има широкообхватни положителни въздействия върху икономическите показатели и цялостното развитие на страната.

Считано от 1 август 2024 г. беше въведена нова функция на министъра на финансите по координиране на процесите по подготовка, одобряване и финансово изпълнение на програми и проекти за публични капиталови инвестиции с национално финансиране от държавния бюджет за целите на бюджетната политика на страната в краткосрочен и средносрочен план.

За успешното изпълнение на възложените функции е идентифицирана необходимостта от подход и механизъм, чрез които правителството да гарантира, че публичните инвестиции с национално финансиране отговарят на стратегическите приоритети на национално и европейско ниво, максимизират финансовата и социално-икономическата си възвръщаемост, създават трудова заетост и допринасят за борбата с изменението на климата. В тази връзка, с цел подобряване процеса на планиране на публичните инвестиции беше въведен структуриран и проектно-ориентиран подход, съгласно който инвестиционните проекти бяха обособени в следните три групи:

- „Проекти, свързани с административната дейност“ - такива, които са класифицирани от ПРБ като придобиване, надграждане или основен ремонт на дълготрайни активи като сгради, машини, оборудване, съоръжения, превозни средства, доставка на мебели/офис обзавеждане, предназначени за обезпечаване на административната дейност на бюджетните организации;

- „Проекти в областта на електронното управление и информационните и комуникационните технологии;

- „Стратегически инвестиционни проекти“ – такива, които са класифицирани от ПРБ с висока обществена стойност, съответстващи на заложените в стратегическите документи на национално и европейско ниво мерки/цели/приоритети.

Стратегическите инвестиционни проекти, изпълнението на които беше предложено да бъде финансирано със средства от държавния бюджет през периода 2025-2028 г. бяха приоритизирани от всеки ПРБ чрез оценка за съответствие с единни критерии, в резултат на което като приложение към ЗДБРБ за 2025 г. беше включена ***„Програма за***

приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2025-2028 г.“.

Прилагането на структурирания и проектно-ориентиран подход продължи и в рамките на бюджетната процедура за 2026 г. съгласно Указания № БЮ-3/17.09.2025 г. на министъра на финансите за подготовката и представянето на проектобюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г. и на актуализираните им бюджетни прогнози за периода 2027-2028 г.

Стратегическите инвестиционни проекти, изпълнението на които е предложено да бъде финансирано със средства от държавния бюджет през периода 2026-2028 г., са приоритизирани от всеки ПРБ чрез оценка за съответствие с единни критерии, определени с БЮ-3/17.09.2025 г.

При оценката и приоритизацията е поставена по-висока тежест на следните критерии:

- „преходни“ инвестиционни проекти, т.е. с определена степен на усвояване;
- инвестиционни проекти, изпълнението на които е свързано с националната сигурност и/или критичната инфраструктура;
- инвестиционни проекти, изпълнението на които е свързано със задължение, произтичащо от нормативен акт и/или международни програми и договори;
- инвестиционни проекти, неизпълнението на които е предмет на наказателна процедура от ЕК;
- инвестиционни проекти, за които съществуват възможности за последващо финансиране със средства от Европейския съюз и/или средства по други международни програми и договори.

В съответствие с наличния бюджетен ресурс и извършената от ПРБ приоритизация са обособени приоритетни стратегически инвестиционни проекти, които са включени в *„Програма за приоритетни стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране за периода 2026-2028 г.“* - приложение към проекта на ЗДБРБ за 2026 г., като срокът на програмата е съобразен с изготвения Национален средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г. Средствата за капиталови разходи през 2026 г. за финансово обезпечаване на приоритетните стратегически инвестиционни проекти с национално финансиране са в рамките на утвърдените капиталови разходи по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2026 г. В програмата са включени отговорните институции за изпълнението на съответните проекти, както и показатели за оценка на резултатите, които ще бъдат обект на наблюдение и анализ относно изпълнение/неизпълнение на заложените целеви стойности.

Продължава изпълнението на Инвестиционната програма за общински проекти, като финансирането на проектите през 2026 г. е разчетено в размер до 920,3 млн. евро, чрез разплащане от Българската банка за развитие при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

С оглед създаване на устойчива правна база за управление на публичните инвестиции в България, свързани с регулациите, политиките и процесите, определящи как публичните средства се разпределят, управляват и използват за инвестиционни цели, допринасяйки за дългосрочната фискална устойчивост на страната, на последващ етап, като част от

изпълняваната в момента реформа „Създаване на устойчива рамка за планиране и управление на публичните инвестиции с национално финансиране в България“, част от Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 г., се предвижда разработването на подзаконов нормативен акт за метода за оценка и процедурата за одобрение на публични инвестиционни проекти с национално финансиране и единна методология за оценка и приоритизиране на публични инвестиционни проекти с национално финансиране.

Част IV.
Фискална децентрализация и бюджетни взаимоотношения с общините за периода 2026-2028 г.

Приходите на общините по КФП за 2026 г. спрямо програмата за 2025 г. са планирани с номинален ръст от 199,4 млн. евро.

Предвидените общински приходи за 2026 г. са в размер на 2 367,5 млн. евро, като са разработени при съобразяване с тенденциите в постъпленията през предходните няколко години, както и с предвижданите мерки за увеличаване на събираемостта на приходите от местни данъци и такси. Предвижданият ръст на общинските приходи е от 7% през 2026 г. спрямо програмата за 2025 г. В прогнозата за 2027 г. се предвиждат 2 429,6 млн. евро приходи на общините и за 2028 г. – 2 531,4 млн. евро.

Продължава действието на стартиралите през 2025 г. мерки за оптимизиране събираемостта на приходите от местни данъци и такси, основно чрез Системата за обмен на информация:

1. Обезпечена е техническата възможност за засилване на аналитично-контролните дейности от страна на общините във връзка с установяването по реда на ДОПК и събирането на непогасени задължения за местни данъци и такси от минали години и за предоставяне на информация на Министерството на финансите във връзка с издадените актове за неплатени непогасени по давност задължения на лицата.

2. Ежедневно се наблюдава и анализира информацията от страна на общините, която те получават по реда на чл. 51 от ЗМДТ относно прехвърлените и учредените вещни права върху недвижимите имоти, превозните средства, корабите и нощувките с цел пълно обхващане на облагаемите обекти и своевременното им облагане от служителите в общинската администрация с данък върху недвижимите имоти, данък върху превозните средства и туристически данък.

3. Обезпечава се техническата възможност за интеграция на софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси в общините с регистрови справки от Регистър на населението – Национална база данни „Население“, касаещи семейно положение, адрес и родственост, с цел ускоряване на процеса по определяне и установяване на местните данъци.

4. Обезпечава се техническата възможност за интеграция на софтуерния продукт за администриране на местни данъци и такси в общините със системата за сигурно електронно връчване с цел осигуряване на възможност за електронно връчване на съобщения и актове, издавани от общинските органи по приходите.

Предвидени са разходи за общините за 2026 г. в размер на 6 608,7 млн. евро, които като относителен дял достигат 5,5% спрямо БВП, а спрямо общата структура на разходите по КФП – 12,3%.

Разходите за местни дейности през 2026 г. са в размер на 2 010,7 млн. евро и представляват 30,4% от общите разходи на общините.

Предвидените за 2026 г. разходи за делегираните от държавата дейности са в размер на 4 598,0 млн. евро, като са увеличени спрямо 2025 г. с 499,9 млн. евро, с което се осигурява ръстът на МРЗ, увеличение на възнагражденията на педагогическите специалисти за достигане на средна работна заплата не по-малко от 125 на сто от средната работна заплата за страната за 2025 г. и увеличение с 5% на средствата за останалия персонал.

В прогнозата за 2027 г. се предвиждат разходи за общините в размер на 6 674,7 млн. евро, от които разходите за местни дейности са 2 074,5 млн. евро и за делегирани от държавата дейности – 4 600,2 млн. евро.

В прогнозата за 2028 г. се предвиждат разходи за общините в размер на 6 749,6 млн. евро, от които разходите за местни дейности са 2 128,4 млн. евро и за делегирани от държавата дейности – 4 621,2 млн. евро.

Табл. IV-1: Основни бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет за периода 2026-2028 г. (в хил. евро)

Основни бюджетни взаимоотношения	Проект 2026	от тях:		Прогноза 2027	Прогноза 2028
		местни	делегирани		
Общо:	**5 065 417,6**	**467 362,3**	**4 598 055,3**	**5 067 580,9**	**5 088 550,4**
Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	4 527 759,6	0,0	4 527 759,6	4 529 922,9	4 550 892,4
Обща изравнителна субсидия	255 658,0	255 658,0	0,0	255 658,0	255 658,0
Трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	27 000,0	27 000,0	0,0	27 000,0	27 000,0
Целева субсидия за капиталови разходи	255 000,0	184 704,3	70 295,7	255 000,0	255 000,0

Източник: МФ

В прогнозата за 2026 г. са разчетени **основни бюджетни взаимоотношения между общините и централния бюджет** в общ размер 5 065,4 млн. евро, от които обща субсидия за делегираните от държавата дейности – 4 527,7 млн. евро; обща изравнителна субсидия – 255,7 млн. евро; трансфер за зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища – 27,0 млн. евро; целева субсидия за капиталови разходи – 255,0 млн. евро.

Допълнително в бюджетните взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините като трансфер за други целеви разходи за местни дейности са предвидени 42,2 млн. евро за достигане на минималната работна заплата за 2026 г. в местните дейности на общините. Разпределението на средствата по общини е на база относителния дял на разходите за заплати и възнаграждения на конкретната община в съответната функция в местните дейности спрямо общия им размер във функцията и съобразно теглото на всяка функция, определено чрез относителния дял на броя персонал на минимална работна заплата за всяка функция в местни дейности спрямо общия брой персонал на минимална работна заплата в местни дейности по данни от отчета за касовото изпълнение на бюджета на общината към 31 декември 2024 г. и справката за натурални показатели към него.

Част V.
Управление на средствата от европейските фондове и програми за периода 2026-2028 г.

1. НАЦИОНАЛЕН ФОНД

В рамките на сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд (ССЕС на НФ) се планират приходите и разходите за периода 2026-2028 г. по програми, съфинансирани от Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионния фонд (КФ), Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Социалния фонд за климата, двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външни граници (ПТГС) на Европейския съюз и програмите, съфинансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП), Норвежкия финансов механизъм (НФМ) и Швейцарско-Българска програма за сътрудничество (ШБПС).

1.1. ПРИХОДНА ЧАСТ

Прогнозните приходи включват: определения индикативен размер на средствата, които се очаква да бъдат възстановени от Европейската комисия (ЕК) през периода и са изчислени, като са взети под внимание следните особености:

- предварителното годишно финансиране по програмите, съфинансирани от ЕСФ+, ЕФРР и КФ за програмен период 2021-2027 г.;
- определения индикативен размер на разходите, които се планира да бъдат заявени и възстановени от ЕК по програмите, съфинансирани от ЕСФ+, ЕФРР и КФ за програмен период 2021-2027 г.;
- приходите по Механизма за възстановяване и устойчивост, които са прогнозирани въз основа на профила на плащанията, договорен с европейските служби при ревизирането на Плана по линия на чл. 21 от Регламент (ЕС) 2021/241;
- приходите по програмите, съфинансирани от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Швейцарско-Българската програма за сътрудничество, които се базират на прогнозите за плащания по договори с бенефициенти и разходите на отделните органи и на Програмните оператори за дейности по управление на програмите.

Рискове за изпълнение на прогнозите за приходите по програмите в рамките на ССЕС на НФ:

- изпълнението на заложените приходи по програмите от програмен период 2021-2027 г. е пряко обвързано с изпълнението на разходите, което от гледна точка на салдото се очаква да има неутрален ефект, тъй като при неизпълнение на разходите се очаква съответно и неизпълнение на приходите;

- приходите по НПВУ са повлияни от липсата на пряка зависимост между изпълнението на приходите и разходите поради самото естество на Механизма, който е резултатно ориентиран в изпълнение на заложените етапи и цели. Неизпълнението на етапите и целите по инвестициите и реформите в Плана през 2026 г., която е последна година за неговото изпълнение ще формира дисбаланс по отношение на салдото по сметката за средства от ЕС на Национален фонд при реализиране на всички разходи по инвестициите в обхвата на Плана.

1.2. РАЗХОДНА ЧАСТ

При планирането на разходите по програмите в рамките на ССЕС на НФ са взети под внимание следните допускания:

- етапът на изпълнение на програмите и инструментите от гледна точка на крайния срок на финансовата рамка;

- прогнозите за разходите (плащанията към бенефициенти /крайни получатели), които изготвят Управляващите органи, Програмните оператори и договарящите структури за периода 2026-2028 г.;

- историческите данни за изпълнението на прогнозите, предоставяни от Управляващите органи, Програмните оператори и другите структури, отговорни за управлението на програмите от предходни години като база за анализ и оценка;

- спецификите на отделните програми от гледна точка на икономическата област, към която са насочени, структура на програмите и проектите, тип бенефициенти и др.;

- договорените до момента средства по отделните програми и темпа на разплащане по вече сключени договори, както и готовността за договаряне по стартирали схеми за подбор и финансиране;

- периода на допустимост на разходите по програмите и инструментите и възможностите за използване на облекчения, които се предоставят чрез адаптиране на финансовата рамка за специфични дейности като отбрана, декарбонизация и др.;

Рискове за изпълнение на прогнозите за разходите по програмите в рамките на ССЕС на НФ:

- разходите по НПВУ и програмите от програмен период 2021-2027 г. са пряко зависими от наличието на проектна готовност и административен капацитет, което при създалото се струпване на дейности по приключване на инвестициите по Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и достигане на същински етап на изпълнение на тези от програмен период 2021-2027 г. създава риск от забавяне и неизпълнението в срока на съответната финансова рамка.

- очакваните разходи по НПВУ се основат на актуалните към момента на изготвяне на прогнозата финансови планове по инвестициите, включени в одобрения от ЕК

НПВУ, както и промените при предоговарянето, насочено към хоризонтално опростяване на плановете на държавите-членки на ЕС, което се очаква да приключи през четвъртото тримесечие на 2025 г. При запазване на високо рискови за изпълнение до крайния срок на Инструмента инвестиции, ефектът може да се реализира в риск от неизпълнение на направените прогнози за разходи, както и да повлияе на отчитаните етапи и цели, респективно на приходите от ЕК;

- краткият срок оставащ до края на периода на допустимост за дейностите, които следва да бъдат завършени по Националния план за възстановяване и устойчивост за да бъдат отчетени в искане за плащане към ЕК, както и обвързаността на прихода с последното искане за плащане, което следва да бъде изпратено през септември и получено през декември 2026 г., повишава риска от натиск върху бюджета във второто шестмесечие на 2026 г. Това би довело до затруднена ликвидност, предвид голямата стойност на изпреварващото национално финансиране, което трябва да се осигури;

- забавянето в темповете на изпълнение на проектите и изплащането на разходи по програмите, съфинансирани със средства от ЕС, спрямо планираните, особено при програмите за споделено управление от програмен период 2021-2027 г., повишава риска от изпълнение на по-ниски разходи, което от своя страна ще се отрази в намаление на планираните приходи от ЕК през съответните години.

2. ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“

2.1. ПРИХОДИ И ПОСТЪПЛЕНИЯ

При разработване на разчетите за приходите и постъпленията за периода 2026-2028 г. по програмите, финансирани от ЕС, е взет под внимание определеният индикативен размер на разходите, който се очаква да бъде възстановен от ЕК през този период. Очакваните приходи и постъпления по години са, както следва: в размер до 1 188,85 млн. евро за 2026 г., в размер до 1 341,36 млн. евро през 2027 г. и в размер до 1 253,61 млн. евро за 2028 г.

2.2. РАЗХОДИ И ПЛАЩАНИЯ

Очакваните разходи и плащания за периода 2026-2028 г. са, както следва: 1 661,72 млн. евро за 2026 г., 1 669,89 млн. евро за 2027 г. и 1 679,96 млн. евро за 2028 г.

ОБЩА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 г.

Приоритетите в областта на селскостопанската политика са насочени към осигуряване на стабилна пазарна среда, подкрепа на доходите на земеделските стопани и развитие на селските райони. Основните инструменти за провеждането на общата селскостопанска политика са директните плащания, пазарната подкрепа на земеделските стопани и интервенциите за развитие на селските райони. Планираното подпомагане на земеделските стопани по обвързани и необвързани с производството схеми за директни плащания за сметка на ЕС е, както следва: 841,53 млн. евро за 2026 г., 850,49 млн. евро за 2027 г. и 860,38 млн. евро за 2028 г. За пазарни мерки са предвидени 87,26 млн. евро през 2026 г., 88,47 млн. евро за 2027 г. и 89,72 млн. евро за 2028 г. За развитие на селските райони, в това число за директни плащания от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, са планирани по 705,4 млн. евро годишно за 2026 г., 2027 и 2028 г. (от които по 282,16 млн. евро от ЕС и 423,24 от НБ).

В средносрочен план средствата, които страната ни предвижда да усвоява по програмите на ЕС и да изплаща за селскостопанската политика, са както следва:

Табл. V-1: Разходи и плащания за селскостопанската политика за периода 2026-2028 г.

(млн. евро)

	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Средства от ЕС	1 169,31	1 178,12	1 188,02
Национално съфинансиране и авансови плащания	464,88	466,24	467,48
Общо	**1 634,19**	**1 644,36**	**1 655,50**

Източник: МФ

ОБЩА РИБАРСКА ПОЛИТИКА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 г.

Преобладаващата част от дейностите по Програмите за морско дело, рибарство и аквакултури за периода са насочени към повишаване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектор рибарство; насърчаване на устойчиво, отличаващо се с ефективно използване на ресурсите рибарство; диверсификация на дейностите, в рамките на сектор рибарство, както и в други сектори на морската икономика; пазарна организация за продуктите на риболов и аквакултурите и други.

В средносрочен план средствата, които страната ни предвижда да усвоява по програмите на ЕС и да изплаща за общата рибарска политика са, както следва:

Табл. V-2: Разходи и плащания за рибарската политика за периода 2026-2028 г.

(млн. евро)

	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Средства от ЕС	19,26	17,86	17,12
Национално съфинансиране и авансови плащания	8,26	7,66	7,34
Общо	**27,52**	**25,52**	**24,46**

Източник: МФ

3. ДРУГИ СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС И СРЕДСТВА ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ДОГОВОРИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА РЕЖИМ НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕС

С актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. са разчетени приходи, разходи и съответното съфинансиране от държавния бюджет по други сметки за средства от Европейския съюз и средства по международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз. Разчетите са изготвени на база предложенията на първостепенните разпоредители с бюджет по държавния бюджет за очакваните приходи и разходи, включително и за съфинансирането им, по различните международни програми, проекти и договори.

Финансирането на политиката в областта на вътрешния ред и сигурността се допълва със средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС. В прогнозата за периода 2025-2028 г. на МВР са включени средства по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ), Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС), „Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП) за периода 2021-2027 г.“, проекти, програми и грантови споразумения. Прогнозираното национално съфинансиране по тях възлиза на общо 108,8 млн. евро и е разпределено по години, както следва:

- за 2026 г. – 56,5 млн. евро;
- за 2027 г. – 35,3 млн. евро;
- за 2028 г. – 17,0 млн. евро.

С Решение на Министерски съвет № 196 от 11 април 2019 г. Министерството на вътрешните работи е определено за водещо ведомство за разработване на програмите на Република България по ФВС, ИУГВП и ФУМИ за периода 2021-2027 г. По визираните програми се предвижда предоставянето на средства и за Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция „Технически операции“, Министерски съвет на Република България и Министерство на външните работи.

В прогнозата за периода 2026-2028 г. в областта на регионалното развитие са разчетени приходите и разходите за дванадесетте програми на Европейския съюз по трите направления на европейското териториално сътрудничество (ИНТЕРРЕГ): трансгранично (V-A), транснационално (V-B) и междурегионално (V-C), съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Инструмента за предприсъединителна помощ II (ИПП II) и Европейския инструмент за съседство (ЕИС) за периода 2014-2020 г. и за периода 2021-2027 г., в които България участва.

В прогнозата за периода 2026-2028 г. на МВнР са разчетени средства за следните три проекти, за които се прилага режимът на сметките за средства от ЕС:

- Проект № BG65BVPR001-2.002-0002 с наименование „Развитие и надграждане на програмното и техническото осигуряване на НВИС“, финансиран по линия на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 812108-81/20.11.2024 г. от Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз;

- Проект № BG65BVPR001-2.001-0001 с наименование „Следгаранционна поддръжка и обновяване на софтуерните компоненти на НВИС“, финансиран по линия на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 812108-10/09.02.2024 г. от Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз;

- Проект № BG65BVPR001-2.001-0002 с наименование „Надграждане на свързаността между МВнР и задграничните представителства на България“, финансиран по линия на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 812108- 11/09.02.2024 г. от Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021-2027, съфинансиран от Европейския съюз.

Прогнозираното национално съфинансиране по тях възлиза на 7,8 млн. евро за 2026 г., 4,2 млн. евро за 2027 г. и 0,6 млн. евро за 2028 г.

4. ПРОГНОЗА ЗА ВНОСКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС

Прогнозата за размера на вноските на Република България в общия бюджет на Европейския съюз по години за периода 2026-2028 г. е, както следва: 1 209,1 млн. евро за 2026 г., 1 309,9 млн. евро за 2027 г. и 1 659,1 млн. евро за 2028 г.

Тази прогноза е изготвена въз основа на:

- действащото европейско законодателство по отношение бюджета на ЕС[36], както и Съобщение на Комисията до Европейския парламент (ЕП) и Съвета „Техническа корекция на многогодишната финансова рамка за 2026 г. в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021-2027“, както и Доклада на Европейската комисия (ЕК) до ЕП и Съвета „Дългосрочна прогноза за бъдещите входящи и изходящи парични потоци на бюджета на ЕС за периода 2026-2034 г.“ и на представеното на 16.07.2025 г. амбициозно предложение на ЕК за Регламент за определяне на Многогодишната финансова рамка (МФР) за годините 2028-2034;

- прогнози по години за периода 2026-2028 г. за отделните категории собствени ресурси[37], съставляващи вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изготвени при отчитане макроикономическата прогноза за периода 2026-2028 г., получена на 23.10.2025 г.;

- прогнози по години за периода 2026-2028 г. за отделни категории собствени ресурси, съставляващи вноските в общия бюджет на ЕС на останалите държави членки, изготвени въз основа на одобрените прогнози за 2026 г. на заседанието на Консултативния комитет по собствените ресурси (ККСР) – Подкомитет „Прогнози“, проведено на 26.05.2025 г., преизчислени чрез прилагане на очакваните стойности за номиналните и реалните растежи на БНД и брутния вътрешен продукт (БВП) и за дефлатора (въз основа на пролетната прогноза на ЕК) по години и държави членки с оглед изчисляване на съответните вноски за 2026-2028 г

[36] Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на ЕС и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; Регламент (ЕС, Евратом), както и Регламент 2024/765 на Съвета от 29 февруари 2024 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 за определяне на многогодишната финансова рамка (МФР) за годините 2021-2027.

[37] Традиционни собствени ресурси (мита) и собствени ресурси на база брутния национален доход (БНД), данъка върху добавената стойност (ДДС), нерециклираните отпадъци от опаковки от пластмаса и участието на България във финансирането на брутното намаление за Австрия, Дания, Германия, Нидерландия и Швеция и за вноска за корекция за неучастие на съответни държави членки в някои политики за свобода, сигурност и правосъдие, вкл. съответните суми за т.нар. „ДДС- и БНД-баланси“ и очаквания размер за доплащане по баланса за нерециклираните отпадъци от опаковки от пластмаса, които следва да се платят през 2026 г. съгласно Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014.

Част VI.
Политика по дълга и финансирането за периода 2026-2028 г.

Политиката на правителството за управление на държавния дълг за периода 2026-2028 г. ще бъде насочена към осигуряване на необходимите ресурси за рефинансиране на дълга в обращение, финансиране на планираните дефицити по държавния бюджет и подкрепа на ликвидността. Основните предизвикателства и цели ще бъдат съсредоточени в посока обезпечаване на възможности за пазарно-ориентирано финансиране както на местния, така и на международните капиталови пазари и на договаряне на държавни заеми от международни финансови институции, включително за финансиране на проекти и програми при спазване на нормативно регламентираните годишни дългови ограничения.

1. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ. ОБСЛУЖВАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ

Номиналният размер на държавния дълг към 31.12.2024 г. възлиза на 24,2 млрд. евро или под прага на предвиденото в Закона за държавния бюджет за 2024 г. дългово ограничение от 24,5 млрд. евро (48,0 млрд. лв). Съотношението на държавния дълг към БВП към края на 2024 г. възлиза на 23,1%. Новопоетият през годината държавен дълг възлиза на 5,2 млрд. евро (при законово ограничение за новия дълг, който може да бъде поет през годината от 6,0 млрд. евро), в т.ч. емисии на ДЦК[38] на вътрешния пазар и облигации на международните капиталови пазари. Емитираните на вътрешния пазар ДЦК, деноминирани в лева, са с обща номинална стойност 0,9 млрд. евро (1,7 млрд. лв.), от които 0,5 млрд. евро 3-годишни ДЦК и 0,4 млрд. евро 6-годишни ДЦК. На външните капиталови пазари, в рамките на Средносрочната програма за емитиране на дълг на МКП[39] (GMTN) са емитирани облигации с общ номинален обем от 4,3 млрд. евро в три транша както следва: 1,75 млрд. евро - 8-годишни еврооблигации, 1,25 млрд. евро - 20-годишни еврооблигации и 1,5 млрд. щ.д. - 12,5-годишни облигации. През 2024 г. са извършени 1,8 млрд. евро погашения по държавния дълг към външни и вътрешни кредитори.

Бюджетната 2025 г. започна при липсата на приет от Народното събрание Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2025 г., като за периода до приемане на ЗДБРБ за 2025 г. бяха прилагани разпоредбите на чл. 87, ал. 1 и ал. 2 на Закона за публичните финанси (ЗПФ), при действието на разпоредбите на Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2025 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2025 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г. В рамките разпоредбата на чл. 87, ал. 2 от ЗПФ,

[38] Държавни ценни книжа.

[39] Международни капиталови пазари.

Министерството на финансите емитира на вътрешния пазар ДЦК деноминирани в лева в общ номинален размер от 511,4 млн. евро (1 000 млн. лв.), от които:

- през януари 2025 г. ДЦК деноминирани в лева, с общ номинален размер от 306,8 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 153,4 млн. евро и падеж 22.01.2028 г. и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 153,4 млн. евро и падеж 29.01.2032 г.;
- през февруари - ДЦК деноминирани в лева, с общ номинален размер от 102,3 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро;
- през март – ДЦК, деноминирани в лева с общ номинален размер от 102,3 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 51,1 млн. евро.

С приемането на ЗДБРБ за 2025 г. се предостави възможност за поемане на държавен дълг за осигуряване на необходимите средства за рефинансиране на дълга в обращение, за финансиране на планираните дефицити по държавния бюджет и за обезпечаване на ликвидната позиция на фискалния резерв, в т.ч. за осигуряване на възможност за финансиране на специфични програми за капитализация на търговски дружества с държавно участие в капитала в сферите на сектор ВиК, регионално развитие, отбрана, здравеопазване, енергетика и иновации. С предвиденото ново дългово финансиране в размер до 9,7 млрд. евро (18,9 млрд. лв.), съгласно приетия ЗДБРБ за 2025 г., се осигури възможност за емитиране на ДЦК на вътрешния и международните капиталови пазари, както и за сключване на структурни програмни заеми в общ размер до 750,0 млн. евро, в т.ч. с ЕИБ[40] (500,0 млн. евро) и БРСЕ[41] (250,0 млн. евро) за съфинансиране на проекти, изпълнявани със средства от Европейските фондове при споделено управление през програмния период 2021-2027 г.

За периода от влизането в сила на ЗДБРБ до края на октомври 2025 г. са емитирани на вътрешния пазар ДЦК деноминирани в лева с общ номинален обем от 1 022,5 млн. евро (2 000,0 млн. лв.), както следва:

- през април - ДЦК деноминирани в лева, с общ номинален размер от 409,0 млн. евро, от които 3-годишни ДЦК с номинална стойност 255,6 млн. евро и 7-годишни ДЦК с номинална стойност 153,4 млн. евро;
- през юни - 7-годишни ДЦК деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;
- през август - 3-годишни ДЦК деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;
- през септември - 7-годишни ДЦК деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро;
- през октомври - 3-годишни ДЦК деноминирани в лева, с номинална стойност 153,4 млн. евро.

За същия период са емитирани еврооблигации с общ номинален обем от 7,2 млрд. евро, като на 28.04.2025 г. в рамките на Средносрочната програма за емитиране на дълг на

[40] Европейска инвестиционна банка.

[41] Банка за развитие на Съвета на Европа.

международните капиталови пазари (GMTN) са пласирани еврооблигации в два транша с обща номинална стойност от 4,0 млрд. евро. Първият транш е с номинален обем от 2,25 млрд. евро, срочност 9 г. и годишен лихвен купон 3,5%, а вторият транш от облигации е с номинален обем от 1,75 млрд. евро, срочност 13 г. и годишен лихвен купон 4,125%. На 15.07.2025 г. за втори път през тази година са пласирани еврооблигации на МКП в двоен транш с общ номинален обем 3,2 млрд. евро, като първият е с номинален обем 2,0 млрд. евро, срочност 10 г. и годишен лихвен купон 3,375%, а вторият транш е с номинален обем 1,2 млрд. евро, срочност 20 г. и годишен лихвен купон 4,125%.

Поетият нов дълг към края на октомври 2025 г. е в размер на 8 983,9 млн. евро, от които 7 200,0 млн. евро - еврооблигации на външните пазари, 1 533,9 млн. евро (3 000,0 млн. лв.) - емисии ДЦК деноминирани в лева на вътрешния пазар и 250,0 млн. евро - по ратифицирания [42] Финансов договор между Република България и Европейската инвестиционна банка за финансиране на проект „България–съфинансиране по фондовете на Европейския съюз 2021-2027 (СПЗ)“, като общият размер на извършените през годината погашения към външни и вътрешни кредитори ще достигнат 1,8 млрд. евро. В резултат от извършените и планирани дългови операции, към края на 2025 г. се очаква дългът да възлезе на 31,3 млрд. евро или 27,8% от БВП.

През 2026 г. се планира максимален размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет през годината до 10 500 млн. евро, с което се осигурява възможност за емитиране на ДЦК на вътрешния и международните капиталови пазари, възможност за ратификация на структурни програмни заеми в общ размер до 500,0 млн. евро, в т.ч. с ЕИБ [43] (в размер до 250,0 млн. евро) и БРСЕ [44] (в размер до 250,0 млн. евро) за съфинансиране на проекти, изпълнявани със средства от Европейските фондове при споделено управление през програмния период 2021-2027 г., в случай че същите не бъдат ратифицирани до края на 2025 г., възможност за сключване с Европейската комисия на споразумение за заем в размер до 3 261,7 млн. евро за получаване на финансова подкрепа по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ и за финансиране на проект „Закупуване на 3 броя комбинирани вертолети за пожарогасене от въздух, търсене и спасяване и други дейности“ чрез договор за финансов лизинг на Държавния авиационен оператор в размер до 60,0 млн. евро.

С оглед обезпечаване на максимална гъвкавост при избора на пазар и инструменти за финансиране, както и за осигуряване на възможност за набавяне на пълния обем на нужното дългово финансиране през 2026 г., се предвижда увеличаване от 27,0 млрд. евро на 32,0 млрд. евро на максималния съвкупен номинален обем на облигациите, които могат да бъдат издадени в изпълнение на Средносрочната програма за емитиране на дълг на МКП.

Дългът в обращение, който ще бъде рефинансиран през 2026 г. е в размер на 1,4 млрд. евро (в т.ч. 1,3 млрд. евро падежи на емисии на ДЦК на вътрешния пазар). На базата на планираните дългови операции се очаква максималният размер на държавния дълг към края на 2026 г. да не надвишава 37 600 млн. евро или 31,3% от БВП.

През периода 2027-2028 г. се планира поемането на нов държавен дълг от **7,7 млрд. евро** годишно, като дългът в обращение, който ще бъде рефинансиран е в размер на 1,8 млрд. евро за 2027 г. и 2,1 млрд. евро за 2028 г. Въз основа на тези допускания през периода

[42] Ратифициран със закон, Обн., ДВ, бр. 7 от 24.01.2025 г.

[43] Европейска инвестиционна банка.

[44] Банка за развитие на Съвета на Европа.

2027-2028 г. се предвижда значителен темп на нарастване на държавния дълг, достигайки съответно до 43,5 млрд. евро или 34,2% от БВП и 49,0 млрд. евро или 36,6% от БВП.

Пред реализирането на дълговото финансиране както през 2026 г., така и през целия прогнозен период се запазват рисковете, породени от външни фактори, които емитентът не би могъл да управлява, като волатилност на финансовите пазари, геополитическа несигурност и др. Преобладаващият дял на пазарните източници за дългово финансиране предполага привнасяне на всички външни рискове, както при изпълнение на финансирането на бюджета, така и при вътрешния дългов пазар, който е със сравнително ограничен капацитет и пазарни участници. От друга страна предстоящото присъединяване към еврозоната от 1 януари 2026 г. се очаква да окаже благоприятно въздействие при емитирането на държавен дълг, изразяващо се в намаляване на доходностите по държавните ни облигации, респективно стесняване на спредовете спрямо бенчмарковите книжа. Повишените рейтинги от водещите агенции за кредитен рейтинг и всяко потенциално повишаване на кредитния рейтинг също ще има позитивно влияние върху цената на дълговото финансиране.

Направените допускания за новото дългово финансиране на бюджета в средносрочен аспект и индикативното разпределение между външни и вътрешни източници на финансиране, валута, матуритет и лихвени условия на планирания нов дълг, както и извършените дългови операции имат пряко отражение върху структурата на държавния дълг през разглеждания период от 2024-2028 г.

Табл. VI-1: Държавен дълг – вътрешен и външен и съотношение спрямо БВП

Показатели	2024 отчет	2025 очаквано	2026 проект	2027 прогноза	2028 прогноза
Държавен дълг, млн. евро	**24 227,0**	**31 335,5**	**37 587,7**	**43 462,6**	**48 976,3**
Държавен дълг/БВП (%)*	23,1%	27,8%	31,3%	34,2%	36,6%
Външен дълг, млн. евро	**18 124,5**	**25 280,5**	**31 789,7**	**36 713,4**	**42 677,3**
Външен дълг/БВП (%)	17,3%	22,4%	26,5%	28,9%	31,9%
Вътрешен дълг, млн. евро	**6 102,5**	**6 055,0**	**5 797,9**	**6 749,2**	**6 299,0**
Вътрешен дълг/БВП (%)	5,8%	5,4%	4,8%	5,3%	4,7%
БВП, млн. евро	***104 767,2***	***112 902,9***	***120 163,3***	***127 053,4***	***133 739,1***

Забележка:Поради закръгления някои от сумарните позиции е възможно да не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

В сравнение с нивата през 2025 г. към края на 2026 г. се очаква увеличение при външния дълг от 25,3 млрд. евро до 31,8 млрд. евро и намаление при вътрешния дълг от 6,1 млрд. евро до 5,8 млрд. евро. За периода 2027-2028 г. при външния държавен дълг тенденцията на нарастване се запазва, докато при вътрешния се наблюдава увеличение на нивата през 2027 г. и намаление през 2028 г.

Граф. VI-1: Държавен дълг и съотношение на държавния дълг към БВП

Източник: МФ

Табл. VI-2: Структура на държавния дълг за периода 2024-2028 г.

Показатели	2024 отчет	2025 очаквано	2026 проект	2027 прогноза	2028 прогноза
Матуритетна структура на дълга по остатъчен матуритет					
Дълг с матуритет до 1 г.	7,2%	4,1%	4,4%	4,6%	5,8%
Дълг с матуритет от 1 до 5 г.	29,1%	26,2%	23,7%	21,8%	17,7%
Дълг с матуритет от 5 до 10 г.	31,4%	39,5%	35,0%	29,5%	32,3%
Дълг с матуритет над 10 г.	32,4%	30,2%	37,0%	44,1%	44,2%
Структура на дълга по видове иструменти					
Облигации, емитирани на МКП	65,0%	72,7%	75,6%	77,0%	81,1%
ДЦК, емитирани на вътр. пазар	25,2%	19,3%	15,4%	15,5%	12,9%
Държавни заеми	8,8%	7,3%	8,5%	7,1%	5,8%
Държавни инвестиционни заеми	1,0%	0,7%	0,5%	0,3%	0,2%
Лихвена структура					
Заеми с фиксирани лихви	99,7%	99,9%	99,9%	100,0%	100,0%
Заеми с плаващи лихви	0,3%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Валутна структура					
Дълг в лева	24,2%	19,3%	-	-	-
Дълг в щатски долари	6,0%	4,1%	3,4%	2,9%	2,6%
Дълг в евро	69,7%	76,5%	96,6%	97,1%	97,4%
Дълг в други валути (яп. йени)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Структура на държавните заеми по кредитори					
Заеми от ЕС /в т.ч. ЕИБ и ЕК/	82,3%	84,6%	79,6%	80,2%	86,2%
Заеми от МБВР	3,0%	1,7%	0,8%	0,2%	0,0%

Показатели	2024 отчет	2025 очаквано	2026 проект	2027 прогноза	2028 прогноза
Заеми от БРСЕ	7,2%	6,4%	13,6%	13,5%	13,4%
Заеми от други кредитори	7,5%	7,2%	6,1%	6,1%	0,3%
Средна продължителност на дълга в обращение /в години/	**8 г. и 3 м.**	**8 г. и 7 м.**	**9 г. и 2 м.**	**9 г. и 6 м.**	**9 г. и 10 м.**

Забележка: Поради закръгления някои от сумарните позиции е възможно да не се изчерпват от съставните им числа

Източник: МФ

В *структурата на дълга по остатъчен матуритет* към края на 2025 г. се наблюдава превес на дълга със срочност от 5 до 10 г. – 39,5% (при 31,4% за 2024 г.), следван от дълга със срочност над 10 г. – 30,2% (при 32,4% за 2024 г.), дълга със срочност от 1 до 5 г. – 26,2% (при 29,1% за 2024 г.) и този с матуритет до 1 г. – 4,1% (при 7,2% за 2024 г.). През целия прогнозен период се наблюдава запазване на преобладаващия дял на дълга с матуритет от 5 до 10 г. и на дълга с матуритет над 10 години.

В структурата на дълга по видове инструменти в края на 2025 г. облигациите, емитирани на МКП и ДЦК емитирани на вътрешния пазар заемат доминантна позиция с дял от 92,0% (при 90,2% за 2024 г.). Тази тенденция се наблюдава през целия прогнозен период, като делът им нараства и се очаква в края на периода да достигне до 94,0%. Държавните и държавните инвестиционни заеми са с намаляващ дял, който в края на 2028 г. достига съответно до 5,8% и 0,2%.

Лихвената и валутната структура на дълга към края на 2025 г. се характеризират с ясно изразен превес на задълженията с фиксиран лихвен процент от 99,9% и на евровия и левовия компонент на дълга – 95,8%. До края на периода се очаква целият държавен дълг да бъде съставен от дълг с фиксирани лихвени проценти, като 97,4% от дълга да бъде деноминиран в евро в контекста на въвеждането на еврото като официана валута на Република България от 1 януари 2026 г.

В структурата на държавните заеми по кредитори към края на 2025 г. най-голям дял имат получените заеми от Европейски съюз (в т.ч. от ЕИБ и ЕК) – 84,6% (при 82,3% за 2024 г.), като през следващите години се прогнозира запазване на доминантната им позиция. Очакванията са за нарастване на дела на заемите, получени от БРСЕ и достигане на нива около 13,5%, при намаляващ дял на заемите от Международна банка за възстановяване и развитие (МБВР) и на заемите от кредитори в раздел „Други“.

Лихвените разходи за обслужването на държавния дълг през 2024 г. възлизат на 487,4 млн. евро (424,8 млн. евро по външния и 62,6 млн. евро по вътрешния). Към края на 2025 г. се очаква разходите за лихви да възлязат на 710,6 млн. евро, от които 602,6 млн. евро по външния и 107,9 млн. евро по вътрешния държавен дълг, като за периода 2026-2028 г. тенденцията за нарастване на лихвените разходи за обслужването на държавния дълг се запазва вследствие на прогнозираното увеличение на размера на дълга за целия период в комбинация с конюнктурата на местния и международните пазари на суверенен дълг, като съотношението на лихвените разходи спрямо прогнозния БВП в края на средносрочния хоризонт се очаква да достигне до 1,3% (0,5% в края на 2024 г.).

Граф. VI-2: Съотношение на лихвените разходи към БВП по държавния бюджет

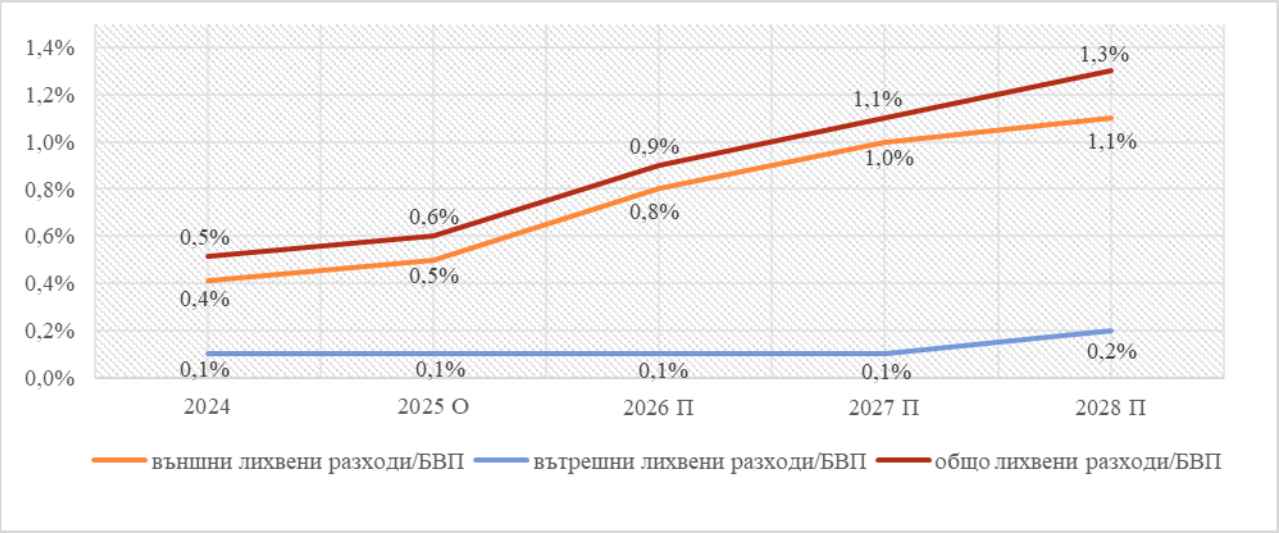

Забележка: Поради закръгления някои от сумарните позиции е възможно не се изчерпват от съставните им числа.

2. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ

Към 31.12.2024 г. нивото на държавногарантирания дълг достига до 869,0 млн. евро, като съотношението му спрямо БВП намалява до 0,8% спрямо нивото от предходната година (0,9%). Външният държавногарантиран дълг възлиза на 745,1 млн. евро, а вътрешният на 123,9 млн. евро. Доминиращ дял продължават да имат издадените държавни гаранции за сектор „Финансов“ – 46,0%, следвани от сектор „Енергетика“ – 28,6%, сектор „Инструменти на ЕС“ – 18,4%, сектор „Транспорт“ – 3,3%, сектор „Образование“ – 3,1% и сектор „Други“ – 0,5%.

В рамките на ограничението за максималния размер на държавните гаранции, които могат да бъдат издадени през 2025 г. (до 3,5 млрд. евро съгласно ЗДБРБ за 2025 г.) са издадени вътрешни държавни гаранции в общ размер на 127,3 млн. евро в в полза на „Булгартрансгаз“ ЕАД във връзка с Договори за дългосрочни кредити с „Обединена Българска Банка“ АД (102,3 млн. евро) и „Инвестбанк“ АД (25,0 млн. евро) за частично финансиране на проекта „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД за изпълнение на инициативата Вертикален коридор на газопреносните оператори на България, Гърция, Румъния, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова“. Очакванията са държавногарантирания дълг към края на 2025 г. да достигне до 769,1 млн. евро или 0,7% от БВП.

В проекта на ЗДБРБ за 2026 г. е предвидено да бъдат издадени държавни гаранции в общ размер до 3 800 млн. евро, които бяха предвидени за издаване в ЗДБРБ за 2025 г. и няма да се реализират до края на годината, в т.ч. както следва:

- По реда на Закона за държавния дълг в размер до 2 050 млн. евро, за финансиране на инвестиционните проекти:

1. на „Булгартрансгаз“ ЕАД в размер до 192 299 056 евро (или тяхната равностойност в друга валута) за финансиране на инвестиционен проект „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД във връзка с инициативата

Вертикален коридор на газопреносните оператори на България, Гърция, Румъния, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова“, осигуряваща възможност за пренос на допълнителни обеми природен газ, при спазване на законодателството в областта на държавните помощи, чрез реализация на следните инвестиционни проекти:

а) „Повишаване на капацитета за пренос на природен газ в точка на междусистемно свързване Кулата/Сидирокастро в посока от Гърция към България“;

б) „Повишаване на капацитета за пренос на природен газ в точка на междусистемно свързване Негру Вода/Кардам в посока от България към Румъния“;

в) „Довеждаща газопреносна инфраструктура с високо налягане за захранване на потребители в Източномаришкия регион“.

2. на „Булгартрансгаз“ по проект от общ интерес 6.20.2 „Разширение на капацитета на ПГХ[45] Чирен“, в размер до 207 586 411 евро (или тяхната равностойност в друга валута), при спазване на условията в решението на ЕК по дело за държавна помощ SA.106120 (2023/N) – Bulgaria State guarantee to Bulgartransgaz EAD for expansion of the capacity of the Chiren natural gas storage facility;

3. на „Националната Електрическа Компания“ ЕАД за финансиране на инвестиционен проект „Модернизация и рехабилитация на ПАВЕЦ[46] „Чаира“, в размер до 79 250 242 евро (или тяхната равностойност в друга валута), при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

4. на „Националната Електрическа Компания“ ЕАД за финансиране на инвестиционен проект „Увеличаване обема на долния изравнител на ПАВЕЦ „Чаира“ с изграждането на язовир „Яденица“ и реверсивен напорен тунел за връзка с язовир „Чаира“ в размер до 38 346 891 евро (или тяхната равностойност в друга валута), при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

5. за финансиране на инвестиционен проект „Изграждане на нова ядрена мощност от най-ново поколение на площадка на АЕЦ „Козлодуй“ (7 блок) в одобрения размер до 1 500 417 089 евро (или тяхната равностойност в друга валута), при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

- На други държавни гаранции по чл. 37, ал. 1, т. 4 от Закона за публичните финанси в размер до 1 750 млн. евро, в т.ч.:

    1. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти, относно прилагане на програмата за студентско кредитиране, в общ размер до 15 338 756 евро (одобрени с РМС № 614 от 03.09.2025 г.);

    2. по Закона за Българската банка за развитие, които Министерския съвет може да издава, респ. при споразумения за държавни гаранции с международни финансови организации или чуждестранни лица – да ги одобрява и предлага на Народното събрание за ратифициране, по заеми от местни, чуждестранни и международни институции и/или емитирани от Българската банка за развитие облигации в размер до 1 728 229 703 евро (или тяхната равностойност в друга валута) във връзка с финансирането на „Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради за периода 2026-2029 г.“ и във

[45] Подземно газохранилище.

[46] Помпено-акумулираща водноелектрическа централа.

връзка с реализиране на Инвестиционната програма за общински проекти от законопроекта за държавния бюджет за 2026 г., при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

В проектозакона за държавния бюджет за 2026 г. е обезпечена възможност за банката да договаря държавногарантирано финансиране в общ размер до 1,7 млрд. евро, което позволява привличането на средства при възможно най-ниска цена. Финансовият ресурс за изпълнение на Програмата се планира да бъде осигуряван поетапно в зависимост от темповете на реализация на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Едновременно с това се обезпечава възможност в рамките на посоченото държавногарантирано финансиране да се осъществи и предвиденото участие на Българска банка за развитие при извършване на плащанията по споразумения за реализиране на Инвестиционната програма за общински проекти съгласно чл. 115 от проектозакона за държавния бюджет за 2026 г.

При допускането за издаване на по-горе изброените нови държавни гаранции и при пълно усвояване на средствата от заемите до края на 2026 г. се очаква общият размер на държавногарантирания дълг да нарасне до ниво от около 4,6 млрд. евро, а показателят „Съотношение на държавногарантирания дълг към прогнозния размер на БВП“ съответно до 3,8% (при 0,7% за 2025 г.).

За периода до 2028 г. прогнозите са за запазване на нивото на държавногарантирания дълг в абсолютна стойност на нивото му от края на 2026 г. (4,6 млрд. евро), но като относителен дял спрямо прогнозния БВП в края на 2028 г. се очаква да отбележи намаление достигайки до 3,4%.

3. ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ ЧРЕЗ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ И ДРУГИ ФОРМИ НА ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

В проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г. е предвидена възможност за поемане на дълг чрез сключване на договор за финансов лизинг от Държавния авиационен оператор в размер до 60,0 млн. евро по проект „Закупуване на 3 броя комбинирани вертолети за пожарогасене от въздух, търсене и спасяване и други дейности“.

4. ДРУГИ ОПЕРАЦИИ В ЧАСТТА НА ФИНАНСИРАНЕТО

4.1. УСВОЯВАНИЯ ПО ДЪРЖАВНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ЗАЕМИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

За периода 2026-2028 г. не е предвидено усвояване на външно финансиране по държавни инвестиционни заеми. По централния бюджет са разчетени приходи от лихви по държавни инвестиционни заеми с краен бенефициент търговско дружество общо за 2026 г. в размер на 517,4 хил. евро, за 2027 г. – 345 хил. евро и за 2028 г. – 172,9 хил. евро.

Общо разчетените разходи по държавните инвестиционни заеми, в т.ч. и с краен бенефициент търговско дружество, за 2026 г. са в размер на 6 061,6 хил. евро разходи за лихви и 51,1 хил. евро разходи за издръжка по проект, изпълняван от Министерството на

финансите. За 2027 г. са планирани разходи по държавните инвестиционни заеми в общ размер 5 082,7 хил. евро и за 2028 г. – 4 134,2 хил. евро.

Разчетените средства за погашения по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. и с краен бенефициент търговско дружество, за 2026 г. са в размер на 30 704,9 хил. евро, за 2027 г. – 30 580,3 хил. евро и за 2028 г. – 27 465,7 хил. евро.

4.2. ФИНАНСИРАНЕ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ЕКСПОРТНОТО ЗАСТРАХОВАНЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ) в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година се предвиждат средства от централния бюджет за изплащане на застрахователни обезщетения по чл. 3 от ЗЕЗ (дейността за сметка на държавата). За периода 2026-2028 г. се предвиждат средства в размер както следва: 76,7 млн. евро за 2026 г., 79,3 млн. евро за 2027 г., 81,8 млн. евро за 2028 г.

В съответствие с мисията и целите на „Българска агенция за експортно застраховане“ (БАЕЗ) като държавна агенция, която да подкрепя българските износители, дружеството акцентира върху развитието в предлагането на застрахователните продукти по дейността за сметка на държавата. За изпълнението на заложените показатели БАЕЗ се нуждае от съответния застрахователен капацитет, който да покрива нуждите на компанията.

Мерките за постепенно повишаване на заделените средства в държавния бюджет целят повишаване на застрахователния капацитет на БАЕЗ по дейността за сметка на държавата, в съответствие със ЗЕЗ, както и са необходими като превенция относно достигане на застрахователния капацитет и невъзможност за сключване на застрахователни договори или спешно увеличаване на средствата през текущата година.

4.3. ПОСТЪПЛЕНИЯ ОТ ПРИВАТИЗАЦИЯ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

Прогнозните постъпления от приватизация за периода 2026-2028 г. са по 1,0 млн. евро годишно за всяка година от разглеждания период.

4.4. ПРИДОБИВАНЕ НА ДЯЛОВЕ, АКЦИИ И СЪУЧАСТИЯ

За периода 2026-2028 г., с оглед изпълнението на инвестиционни програми, както и на възложени публични политики, за капитализация на търговски дружества с държавно участие в капитала в сферите на сектор ВиК, регионално развитие, отбрана, здравеопазване, енергетика и иновации, са направени допускания за прогнозни средства в общ размер до 1 376,7 млн. евро, в т.ч. за 2026 г. в прогнозен размер до 1 071,1 млн. евро, както следва:

№	Дружество	Сума в евро	Цел на увеличаване на капитала
1	„МБАЛ „Св. Пантелеймон“ - Ямбол“ АД, гр. Ямбол	1 237 400	Инвестиции по договора за изграждане на новия болничен блок (етап 3).
2	Здравна инвестиционна компания за детска болница ЕАД	25 000 000	Инвестиции за изграждане и оборудване на Националната детска болница.

№	Дружество	Сума в евро	Цел на увеличаване на капитала
3	„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ)	127 823 000	Инвестиции с цел за обезпечаване на дейности по техническа рекултивация на нарушените терени на находище „Източномаришки въглищен басейн“ – чрез увеличаване на капитала на БЕХ.
4	Български ВиК Холдинг	200 000 000	Инвестиции във ВиК инфраструктура, съфинансиране по Програма „Околна среда“ 2021-2027 и аварийни мерки срещу безводието.
5	ФЛАГ ЕАД	25 000 000	Повишаване на капацитета за управление на финансови инструменти по линия на ЕС и финансиране на общински инвестиции в сфери като ВиК, енергийна ефективност и градско развитие.
6	София Тех парк АД	25 000 000	Инвестиции за изграждане на „Фабрика за изкуствен интелект“ (AI Factory – BRAIN++) и развитие на суперкомпютъра Discoverer++ за нуждите на научноизследователската и иновационна дейност.
7	Учредяване и капитализиране на търговско дружество със 100% държавно участие към МИИ	260 000 000	Инвестиции за създаване на производствено предприятие в сектора на военната промишленост, което ще оперира изключително в рамките на националните и международни регламенти и само след получаване на всички необходими разрешения и лицензи.
8	Създаване на Смесено предприятие (Joint Venture) – чрез ВМЗ ЕАД – дъщерно дружество на ДКК ЕАД	407 000 000	Инвестиции в оборудване, планове, пакет „ноу-хау“, обучение на персонал и други във отбранителната промишленост.

Увеличаванията на капитала на дружествата ще се извърши при спазване на законодателството в областта на държавните помощи.

4.5. ФИСКАЛЕН РЕЗЕРВ

Съгласно дефиницията за показателя „Фискален резерв“ в т. 41 на § 1 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси в неговия обхват се включват салдата по всички банкови сметки на бюджетните организации без тези на общините и техните разпоредители с бюджет, активите на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система (ДФГУДПС), вземания от фондове на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други, и други финансови активи по чл. 154, ал. 22 и 23 от същия закон.

Минималният размер на показателя „Фискален резерв“ е определен на база необходимите средства на разположение към 31 декември 2026 г. за обезпечаване на наличностите на ДФГУДПС и текущите ликвидни нужди на бюджета. Следва обаче да

се подчертае, че минималният размер на фискалния резерв не представлява целева стойност за показателя към даден период. Той представлява минимален праг за показателя, който има за цел да минимизира рисковете от ликвидни проблеми в краткосрочен хоризонт.

На тази база се предвижда запазване на определения към момента праг за минималния размер на фискалния резерв за 2025 г. Предлага се минималният размер на фискалния резерв към 31 декември 2026 г. да бъде в размер на 2,4 млрд. евро.

Част VII.
Перспективи за развитието на публичните финанси

1. УСТОЙЧИВОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

В този раздел се разглежда дългосрочната устойчивостта на фискалната позиция, като се оценява текущото състояние на публичните финанси от гледна точка на бъдещото нарастване на публичните разходи, свързани със застаряването на населението. За тази цел се използват индикаторите за устойчивост S1 и S2, изчислени по методология разработена от ЕК[47].

Индикаторът S1 показва необходимата корекция в структурното първично бюджетно салдо през първата прогнозна година (2026 г.) за да се задържи съотношението на държавен дълг към БВП под 60% към 2070 г. Индикаторът S2 показва корекцията в структурния първичния баланс през първата прогнозна година, която се изисква за да се стабилизира държавния дълг в дългосрочен план. Положителна стойност на индикаторите означава необходимост от фискална консолидация или структурни реформи, които да намалят тежестта от застаряването на населението върху публичните финанси, докато отрицателната показва наличие на фискално пространство.

Табл. VII-1: Индикатори за устойчивост

	МФ		ЕК	
	S1	S2	S1	S2
Стойност, от която:	0,9	1,6	1,2	2,0
Начална бюджетна позиция	2,1	2,2	2,5	2,7
Дългово ограничение	-0,5		-0,7	
Бъдещи промени в бюджетната позиция	-0,7	-0,6	-0,7	-0,8
Необходим структурен първичен баланс през първата прогнозна година	-1,1	-0,4	-1,1	-0,4

Източник: МФ, Debt Sustainability Monitor 2024

Според оценките на МФ и S1 и S2 са под 2%, което според референтните стойности на ЕК[48] показват нисък риск за фискалната устойчивост в дългосрочен план. Все пак за да се поддържа нивото на дълга под 60% от БВП до 2070 г. е необходима корекция в структурно коригирания първичен дефицит. Мониторинговия доклад за устойчивостта на дълга на ЕК от 2024 г. също оценява риска пред публичните финанси на България в дългосрочен план като нисък.

[47] European Commission (2025). "Debt Sustainability Monitor 2024". Institutional Paper 306

[48] S1<2 – нисък риск; 2<S1<6 – умерен риск; S1>6 – висок риск;
S2<2 – нисък риск; 2<S2<6 – умерен риск; S2>6 – висок риск.

1.1. ОЦЕНКА НА СТРУКТУРНИЯ БЮДЖЕТЕН БАЛАНС И ГОДИШНИЯ РЪСТ НА РАЗХОДИТЕ СПРЯМО РЕФЕРЕНТНИЯ РАСТЕЖ НА ПОТЕНЦИАЛНИЯ БВП

1.1.1 Структурен баланс (циклични компоненти на баланса, еднократни и временни мерки) и фискална позиция, вкл. бенчмарк за правителствените разходи

На база макроикономическата прогноза и плана за бюджетните параметри за 2025 г., оценката за структурния бюджетен баланс през текущата година е за дефицит от 3,1% от БВП. Тази стойност съответства на планирания фактически бюджетен дефицит на сектор „Държавно управление“ (3%) и допълнителна отрицателна корекция, отразяваща функционирането на икономиката над потенциала.

През 2026 г. се планира запазване на фактическия дефицит на сектор „Държавно управление“ в размер на 3% от БВП. Корекцията спрямо фазата от икономическия цикъл е значително по-малка, и не се отразява в промяна спрямо фактическия бюджетен баланс. Влиянието по линия на еднократни приходни мерки също е минимално. В резултат, структурният бюджетен дефицит е оценен на 3% от БВП през 2026 г.

През 2027-2028 г. се планира дефицитът на сектор „Държавно управление“ да бъде съответно 4,3 и 3,5% от БВП. До края на периода не се предвиждат фискални мерки с еднократно въздействие. Очаква се отклонението на икономиката от потенциала да премине от леко положително през 2026 г. до леко отрицателно през 2028 г. По този начин, корекцията на фактическото салдо спрямо фазата на икономическия цикъл е в посока по-малък дефицитът в периода 2027-2028 г. Съответно, оценката за структурния бюджетен дефицит е 4,2% от БВП през 2027 и 3,4% от БВП през 2028 г.

Граф. VII-1: Структурен бюджетен баланс (% от БВП)

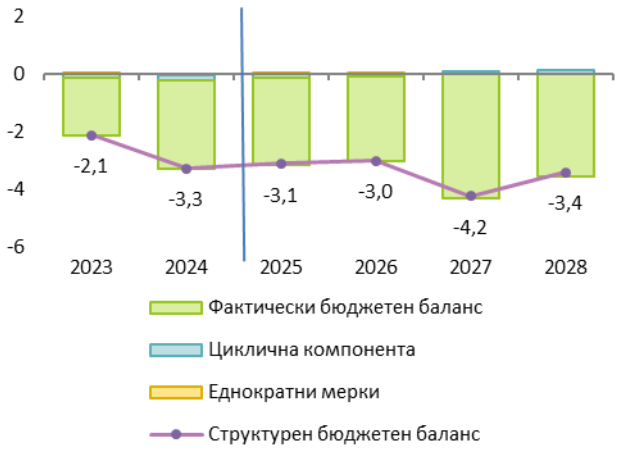

Източник: МФ

Граф. VII-2: Фискална позиция

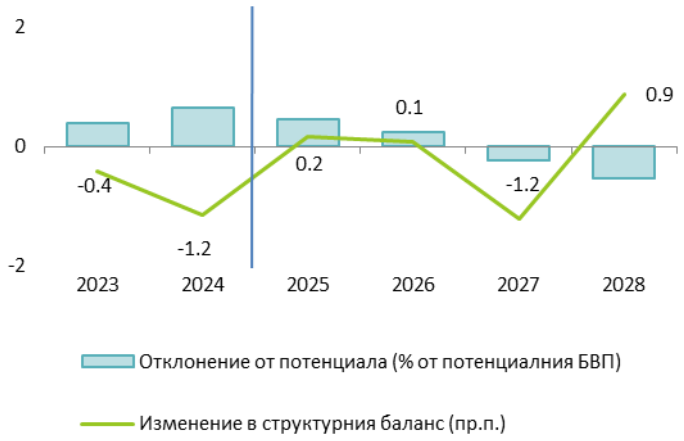

Източник: МФ

1.1.2 Разходно правило

Оценката на съответствието с изискванията на Пакта за стабилност и растеж и ЗПФ по отношение на растежа на бюджетните разходи се базира на общата методология на Европейската комисия за т. нар. бенчмарк на разходите, при отчитането на разделението между финансираните с национални средства и със средства от ЕС публични инвестиции. Бенчмаркът на разходите се сравнява с нивото на потенциалния средносрочен растеж на БВП, изчислен от ЕК. След реформата на Пакта за стабилност и растеж през 2024 г. изпълнението на бенчмарка на разходите вече не е показател, който се следи от ЕК при оценката за спазване на фискалните правила в ЕС.

На база направени изчисления от Министерството на финансите изменението в реално изражение на разходния индикатор се оценява съответно на 4% за 2025 г., 3,2% за 2026 г., 0,2% за 2027 г и 0,4% за 2028 г. Според изчисленията на ЕК нивото на референтния растеж се оценява средно на 2,2% за периода 2024-2028 г.

2. АНАЛИЗ НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТТА

Макроикономически симулационен модел

Според чл. 75, ал. 3 от Закона за публичните финанси разработването на средносрочната бюджетна прогноза и на проекта на държавния бюджет се съпровожда с изготвянето на алтернативни сценарии, свързани със съответни рискове, при различни допускания. Макроикономическият симулационен модел на МФ оценява ефекти върху основни макроикономически и бюджетни показатели от промени в глобалната и/или вътрешната икономическа среда.

2.1. АЛТЕРНАТИВЕН СЦЕНАРИЙ НА ИЗБРАНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЕРИОДА 2025-2028 Г.

В допълнение към основния сценарий е разгледан и алтернативен вариант на развитие на външната среда. Глобалната несигурност в икономически и политически план

продължава да ограничава перспективите пред икономическия растеж на света. След февруари 2025 г. САЩ предприеха редица търговски мерки, част от които засегнаха и страните от ЕС. Останалите страни по света продължиха да се придържат към принципите на търговската политика, основана на правила, което ограничи негативните последици върху международната търговия. Засега тези мерки имаха ограничен ефект върху икономическата активност и цените на международно търгуемите суровини.

Ниската предвидимост, липсата на яснота и трайни търговски споразумения създава рискове както за инвестиционната активност, потреблението на домакинствата в редица страни по света, така и за международните цени на суровините. В алтернативния сценарий е заложена именно хипотезата за по-ниска икономическа активност в световен план, породена от високата степен на несигурност и вече наложените търговски мерки. С оглед на това възможно развитие, външните допускания, използвани в алтернативния сценарий, са за по-нисък растеж на световната и европейската икономика. По-съществено е отклонението спрямо базовия сценарий през 2026 г., когато повишените търговски бариери ще са в сила през цялата година. Влиянието им постепенно ще затихва към края на прогнозния период. Нивата на БВП както в глобален план, така и в рамките на ЕС остават по-ниски спрямо базовия сценарий. В този сценарий се очаква, че в резултат на лихвената политика на Федералният резерв на САЩ ще продължи лекото обезценяване на валутния курс на долара спрямо еврото. По-слабото международно търсене и обявените намерения на страните от ОПЕК+ да увеличат предлагането на суров петрол ще понижи цената на енергийните суровини. От своя страна това ще се отрази на селскостопанските суровини и хранителните продукти на международните пазари.

Резултатите от извършената симулация показват, че инфлацията в България ще е по-ниска спрямо базовия сценарий, като ефектът ще е най-осезателен през 2026 и 2027 г., съответно с 0,9 и 1 пр.п. Цените на вноса ще се понижат през 2026 г., а дефлаторът на вноса ще остане по-нисък през 2027 г. Под влияние на по-ниската инфлация и международни цени всички компоненти на крайното търсене ще допринесат за това дефлаторът на БВП да остане по-нисък спрямо базовия сценарий в периода 2025-2027 г. Високата степен на неопределеност и по-слабата икономическа динамика в търговските ни партньори ще ограничат износа на стоки и услуги, което от своя страна леко ще понижи инвестиционната активност в страната. Отрицателният принос на нетния износ към растежа на БВП ще се увеличи през 2025-2026 г. Предвид ограниченото предлагане на работна сила в страната не се очаква това да се отрази на коефициента на безработица. Към края на прогнозния период се очаква ефектите от повишената несигурност да бъдат по-ограничени, но неблагоприятните условия на търговия ще продължат да оказват негативно въздействие върху текущата сметка до края на прогнозния период.

Растежът на реалния БВП ще бъде по-нисък спрямо базовия сценарий през 2025-2026 г. По-ниският дефлатор ще компенсира лекото повишение на реалния растеж и номиналният БВП ще се запази на нива по-ниски спрямо базовия сценарий през целия прогнозен период.

Табл. VII-2: Обобщение на допусканията, използвани в алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия)

Международна среда	2025	2026	2027	2028
Световна икономика (реален растеж, пр.п.)	-0,1	-0,2	0,1	0,1
Европейска икономика – ЕС (реален растеж, пр.п.)	-0,1	-0,4	-0,2	0,0
Валутен курс щ.д./евро (%)	1,1%	6,5%	9,8%	0,0%
Цена на петрол „Брент“ (щ.д./барел,%)	-2,3%	-8,1%	-8,9%	-8,5%
Цена на природен газ (евро/MWh, %)	-3,1%	-9,4%	-11,9%	-10,0%
Цени на селскостопански суровини (в щ.д., %)	-1,1%	-4,2%	-3,4%	-1,9%
Цени на хранителни продукти (в щ.д., %)	-1,3%	-4,7%	-3,2%	-2,5%

Източник: МФ

Табл. VII-3: Основни макроикономически показатели при алтернативния сценарий (отклонение спрямо базовия)

Основни макроикономически показатели	2025	2026	2027	2028
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ				
БВП ниво по текущи цени (%)	-0,2%	-0,9%	-1.2%	-0.8%
БВП (реален растеж, пр.п.)	-0,1	-0,1	0,1	0,1
Потребление	0,0	0,0	0,0	0,0
Брутообразуване на основен капитал	0,0	-0,1	0,1	0,6
Износ на стоки и услуги	-0,2	-0,6	0,0	0,1
Внос на стоки и услуги	-0,1	-0,3	-0,1	0,1
ПАЗАР НА ТРУДА И ЦЕНИ				
Заетост (СНС, %)	0,0%	-0,1%	0,0%	0,0%
Коефициент на безработица (НРС, пр.п.)	0,0	0,0	0,0	0,0
Компенсация на наетите (%)	-0,1%	-0,3%	-0,6%	-0,5%
Дефлатор на БВП (пр.п.)	-0,1	-0,5	-0,4	0,2
Средногодишна инфлация (ХИПЦ, пр.п.)	-0,2	-0,9	-1,0	0,2
ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС				
Текуща сметка (% от БВП, пр.п.)	-0,1	-0,4	-0,4	-0,2
БЮДЖЕТЕН СЕКТОР				
Бюджетни приходи (%)	-0,1%	-0,4%	-0,7%	-0,5%
Бюджетен баланс (% от БВП)	-0,1	-0,2	-0,4	-0,3
Държавен дълг (% от БВП)	0,1	0,5	1,0	1,1

Източник: МФ

2.2. ЧУВСТВИТЕЛНОСТ НА ПРОГНОЗИТЕ КЪМ АЛТЕРНАТИВНИЯ СЦЕНАРИЙ

Анализът на чувствителността представя промяната върху основни бюджетни параметри, която би настъпила при реализиране на алтернативния макроикономически сценарий.

При алтернативния сценарий БВП по текущи цени е по-нисък през целия прогнозен период, което има отрицателен ефект върху растежа на данъчните постъпления и съответно общите бюджетни приходи. Съществен принос за по-ниските приходи през 2026 г. имат приходите от ДДС, както и тези от акцизи и мита, което се дължи на по-ниската инфлация и по-слабия реален растеж на вноса на стоки. През 2026 г. отрицателен ефект се наблюдава и по линия на приходите от данъка върху доходите на физическите лица и социално-осигурителни вноски. Общият ефект върху бюджетния баланс през 2026 г. е леко отрицателен. През целия период се наблюдава понижение на бюджетните приходи спрямо базовия сценарий. По-ниският растеж на БВП ще ограничи печалбите на фирмите и съответно приходите от корпоративен данък през 2026 г., но подобрението на инвестиционната активност леко ще ги повиши през 2027 и 2028 г. Намалението на общите приходи спрямо базисния сценарий е оценено на 0,4% през 2026 г. и достига до 0,7% и 0,5%, съответно през 2027 и 2028 г. В резултат от изменението в приходите и по-ниското номинално ниво на БВП, бюджетният баланс би се влошил с между 0,2-0,4 пр.п. в периода 2026-2028 г.

Промяната в допусканията се отразява в повишение на държавния дълг, като процент от БВП, поради малко по-високите бюджетни дефицити в периода 2026-2028 г. и по-ниското равнище на БВП по текущи цени като разликата е от 0,5 пр.п. през 2026 до 1,1 пр.п. през 2028 г.

3. ПРОЦЕДУРИ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Приемането на бюджетната процедура е от ключово значение за изготвянето на основните бюджетни документи, тъй като тя включва сроковете, разпределението на отговорностите и изискванията за съставянето на средносрочната бюджетна прогноза и на проекта на държавния бюджет и обхваща всички бюджетни организации, както и юридически лица, контролирани от държавата и/или от общините, които не са част от консолидираната фискална програма, но попадат в обхвата на сектор „Държавно управление“.

Съставянето на бюджетната процедура за 2026 г. предполагаше при разработването на националните бюджетни документи да се стъпи на приетите бюджетни закони за 2025 г., както и на други документи, чието изготвяне е регламентирано в бюджетната процедура за 2025 г., а също и на Националния средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025-2028 година, одобрен с Решение № 111 на Министерския съвет от 2025 г., който съдържа политики, приоритети, реформи и планове за инвестиции в средносрочен хоризонт.

Подготовката на Бюджет 2025 и АСБП за периода 2025-2028 г. беше повлияна от различни фактори и реализирана в сложна политическа обстановка в условията на проведени извънредни парламентарни избори през м. юни и октомври 2024 г. и предвид забавянето при сформирането на редовно правителство след проведените парламентарни избори.

На 15.01.2025 г. беше приет от Народното събрание *Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2025 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2025 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г.* (обн., ДВ, бр. 6 от 21.01.2025 г.) Законът уреди събирането на приходи и извършването на разходи през 2025 г. за срок, не по-дълъг от три месеца, при спазване изискванията на Закона за публичните финанси, Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване. С него се определи правна рамка, която да осигури безпроблемното функциониране на държавата и общините, както и да гарантира правата и законните интереси на гражданите, предоставяйки им правна сигурност във връзка с изплащането на възнаграждения, пенсии, социални помощи и други социални плащания, ползване на данъчни преференции и облекчения, както и извършването на други плащания.

С Решения на Народното събрание от 16.01.2025 г. беше избран министър-председател, приета бе структура на Министерския съвет на Република България и беше избран Министерския съвет на Република България, който оттегли внесените за разглеждане в Народното събрание законопроекти от служебното правителство, отмени решенията за одобряването им, като определи нов срок за внасяне на бюджетните законопроекти (РМС № 28 от 23 януари 2025 г.).

Рамката на Бюджет 2025 не бе приета навреме, а съставянето и представянето пред Европейската комисия на първия национален средносрочен фискално-структурен план (с хоризонт поне четири години) беше отложено за края на м. февруари 2025 г., доколкото същият съдържа политики, приоритети, реформи и планове за инвестиции в средносрочен хоризонт, което е функция на редовно правителство с ясни ангажименти, заложени в управленска програма.

В кратки срокове през м. февруари 2025 г. се изготвиха проектите на трите бюджетни закона за 2025 г. и актуализирана бюджетна рамка за периода 2025-2028 г., които да съответстват на политическите приоритети за управленския мандат на правителството.

С *Решение № 88 от 24 февруари 2025 г. на Министерския съвет* бяха одобрени законопроектът за държавния бюджет за 2025 г. и Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2025-2028 г.

Законът за държавния бюджет на Република България за 2025 г. беше приет от Народното събрание на 21 март 2025 г. и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 26 (извънреден) от 27 март 2025 г.

Постановление № 28 от 16 април 2025 г. на Министерския съвет за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2025 г. беше прието и обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 33 (извънреден) от 17.04.2025 г.

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка са съобразени с приоритетите за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план и с необходимостта от реализиране на приходни мерки и осигуряване на разходни политики. При тези параметри на прогнозата се изпълни фискалният критерий за приемане на България към еврозоната.

Предвид изложените обстоятелства, бюджетната процедура за 2026 г**.** беше приета с Решение № 474 от 17 юли 2025 г. на Министерския съвет на основание чл. 67, ал. 1 от Закона за публичните финанси.

С бюджетната процедура се цели да се създаде необходимата организация и координация между отделните разпоредители с бюджет в процеса на бюджетно планиране и съставянето на основните бюджетни документи и рамката на Бюджет 2026.

Бюджетната процедура е в съответствие с приоритетите и целите в приетата от правителството Програма за управление на Република България за периода 2025-2029 г. за постигане на балансирана фискална политика, завършване на процеса към присъединяване на България към Еврозоната и въвеждане на еврото като официална валута в България.

Въпреки по-късното изготвяне на процедурата през настоящата година поради забавянето при подготовката и приемането на бюджетните закони за 2025 г., бюджетната процедура за 2026 г. е съобразена със сроковете по Закона за публичните финанси.

Във връзка с горепосоченото забавяне при изготвянето и приемането на бюджетните закони за 2025 г., с чл. 115 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. еднократно беше уреден първият етап от бюджетната процедурата за 2026 г., като с одобряването с т. 4 от Решение № 88 на Министерския съвет от 2025 г. на Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2025-2028 г. се счита за одобрена и Средносрочната бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г.

С бюджетната процедура са прецизирани текстовете, касаещи процедурата по разглеждане и одобрение от Министерския съвет на инвестиционните проекти, които ще се финансират с държавни и/или държавногарантирани заеми през 2026 г., включително и в съответствие с Постановление № 11 на Министерския съвет от 2025 г. (ДВ, бр. 15 от 2025 г.) за отменяне на Постановление № 77 на Министерския съвет от 2023 г. за създаване на Съвет за развитие при Министерския съвет, с което се закриват функциите на Съвета. Взети са предвид и настъпилите в тази връзка изменения и допълнения в Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, респективно съответните изменения в Наредбата за условията, на които трябва да отговарят инвестиционните проекти, финансирани с държавни заеми, и проектите, кандидатстващи за финансиране с държавна гаранция, и за реда за тяхното разглеждане, приета с Постановление № 337 на Министерския съвет от 2015 г. (ДВ, бр. 94 от 2015 г.).

Във връзка с въвеждането на еврото от 1 януари 2026 г. информацията и документите по бюджетната процедура за 2026 г. се изготвят в евро при официален валутен курс съгласно чл. 5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България.

В съответствие с правомощията по чл. 67, ал. 4 от Закона за публичните финанси програмен формат на бюджет за 2026 г. ще прилагат всички първостепенни разпоредители с бюджет, чиито бюджети са част от държавния бюджет, с изключение на Народното събрание и на съдебната власт, за които това е уредено в закон. Това е инструмент на правителството за повишаване на качеството на управление на публичните финанси, подобряване процесите на планиране и изготвяне на проектобюджетите на бюджетните организации, повишаване на прозрачността и отчетността на бюджетните системи.

В бюджетната процедура са определени сроковете и отговорностите на изпълнителната власт във връзка с функциите на Фискалния съвет в рамките на процеса по съставяне на бюджета.

Реализирането на бюджетната процедура създава условия за прозрачност и представлява елемент на доброто управление на публичните финанси. Добросъвестното участие в бюджетния процес на всички бюджетни организации е условие за цялостния успех на процедурата и предпоставка за постигане на желаните крайни резултати от

провеждането й, а именно устойчиви средносрочна бюджетна прогноза и годишен държавен бюджет.

През м. април 2024 г. беше приет пакет от законодателни актове, с които беше реформирана и ревизирана европейската рамка за икономическо управление. Тези законодателни актове касаят Пакта за стабилност и растеж и по-конкретно:

- Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 година за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета;
- Регламент (ЕС) 2024/1264 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит;
- Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 година за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки;

Промените на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки следва да бъдат транспонирани в националното бюджетно законодателство и понастоящаем е в ход изготвянето на предложения за промени в Закона за публичните финанси, Закона за Фискален съвет и автоматични коригиращи механизми и др., свързани с необходимостта от привеждане на националното законодателство в съответствие с реформираната рамка за икономическо управление на Европейския съюз.

Освен това, във връзка с предстоящото членство на България в еврозоната от 1 януари 2026 г. се предвиждат и промени в националното законодателство, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно общите разпоредби за мониторинг и оценка на проектите за бюджетни планове за гарантиране на коригирането на прекомерния дефицит на държавите членки в еврозоната.

В хода на подготовката на промените в Закона за публичните финанси се дискутира и оптимизирането на фискалните правила с оглед необходимостта от тяхното съответствие с ревизираната рамка за икономическо управление на ЕС и въвеждането на единен оперативен показател за мониторинг – ръст на нетните разходи. Запазват се т.нар. Маастрихтски критерии (допустим дефицит от 3 на сто от БВП и дълг от 60 на сто от БВП), като се планира въвеждането на дерогация за разходите, свързани с инвестиции за отбрана. Разглеждат се и потенциалните промени на сруктурата, съдържанието и времевия обхват на националните бюджетни документи и съответствието на прогнозните фискални параметри, допускания и политики с тези, заложени в националния средносрочен фискално-структурен план – за годините, които се припокриват с годините от плана, а останалите години индикативно - при непроменени политики и действащо законодателство и др.

Целта на реформата е да улесни ефективния икономически надзор, утвърден в обща рамка, която гарантира равно третиране и многостранна координация на политиките. Рамката следва да бъде устойчива на променящите се икономически условия и несигурността, което изисква стабилни и предвидими правила и клаузи за дерогация при извънредни обстоятелства. Рамката също така следва да прилага интегриран подход, при който инструментите за надзор се допълват взаимно по отношение на Европейския семестър. Ефективното предотвратяване и коригиране на макроикономическите дисбаланси ще изисква по-добро откриване на възникващи рискове, като същевременно

поставя повече акцент върху развитието на ЕС и еврозоната, както и върху имплементирането на политиките.

Качеството на публичните финанси се гради на основата на разработваните макроикономически и бюджетни прогнози в подкрепа на провежданата от правителството фискална политика.

На база на проведеното през 2023 г. девето проучване през м. май 2024 г. беше присъдена и публикувана на интернет страницата на Международното бюджетно партньорство регулярната оценка за бюджетната прозрачност на страната, която се повиши на 79 пункта (с 8 пункта повече от присъдената оценка през 2022 г.), с което България запази позицията си сред втората група държави с оценка между 60 и 80 пункта (от максимални 100), което предполага, че се предоставя „значителна информация“ за бюджета.

През 2025 г. Министерството на финансите получи уведомление от Международното бюджетно партньорство, че през настоящата година България няма да бъде включена в десетото Проучване за открит бюджет предвид ограниченото финансиране на организацията и необходимостта от преприоритизиране на съществуващите разходи.

Въпреки това, Министерството на финансите си е поставило амбициозната задача да продължава последователните си стъпки за надграждане на бюджетната прозрачност.

Във връзка с прегледа на присъединяването на Република България по правните инструменти от обхвата на Комитета за висши длъжностни лица по бюджета на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие през м. декември 2024 г. беше проведено заседание на Комитета за вземане на решение за присъединяване. Въз основа на извършения преглед се констатира, че политиките и практиките на България като цяло са в съответствие с политиките и практиките на ОИСР по отношение на съответните основни принципи в областта на бюджетното управление, с което беше взето и окончателно решение на Комитета за финализиране на присъединителната процедура. В тази връзка Министерството на финансите работи по акитивизирането на участието в различни групи и формати към Комитета за висши длъжностни лица по бюджета, потвърждение на което е и фактът, че Министерството на финансите прие домакинството на двадесетата Годишна среща на регионалната мрежа на Комитета за висши длъжностни лица по бюджета на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за Централна, Източна и Югоизточна Европа. Срещата се проведе на 2 и 3 октомври 2025 г. в София съвместно с Бюджетната общност за практика към инициативата PEMPAL под егидата на Световната банка и в нея участваха представители на ОИСР, на Световната банка на други международни организации, институти и делегати от двадесет държави от региона.

Във връзка с изпълнение на препоръките от присъединителния преглед за определяне на документите, процедурите и приложимата методология за капиталово бюджетиране в рамките на бюджетния процес се реализира проект 25BG11 „Improving the efficiency and quality of public investments in Bulgaria“ („Подобряване на ефективността и качеството на публичните инвестиции в България“) с консултантската подкрепа на ОИСР.

Част VIII.
Мотиви към предложенията за промяна на други закони в проекта на ЗДБРБ за 2026 г.

Със законопроекта за държавния бюджета на Република България за 2026 г. се предлагат промени в други закони. Мотивите за тези предложения са, както следва:

- **В Закона за социалните услуги**

В Закона за социалните услуги е регламентирано, че Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) следва да бъдат закрити до 31 декември 2025 г. Закриването обаче може да се осъществи само след извеждането на всички настанени деца. В тази връзка е необходимо да бъде продължен срокът за функционирането на ДМСГД в гр. Варна и гр. Плевен до 31 декември 2027 г., съответно до изграждане на необходимата инфраструктура за изваждане на всички настанени деца. Независимо, че дирекции „Социално подпомагане“ в страната ежемесечно предприемат мерки за извеждане на деца от домовете, към 31 декември 2025 г. не би могло да бъде осигурена алтернативна грижа за всички настанени деца към настоящия момент. В тази връзка единственият целесъобразен вариант за грижа за децата, особено за децата с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи е да се удължи срока за функционирането на ДМСГД в гр. Варна и в гр. Плевен до 31 декември 2027 г.

Останалите промени са свързани с отлагане на влизането в сила на новите стандарти за финансиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности по чл. 45 от Закона за социалните услуги. Предложението е свързано с отлагане на влизането в сила на новите стандарти за финансиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности по чл. 45 от Закона за социалните услуги (ЗСУ). Основният мотив за това е наличието в общините на сериозни по размери преходни остатъци по функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“, което води до необективна оценка за нивото на разходите в отделните услуги и до невъзможност за определяне на реалните средства за издръжка на услугите. Освен това, предстоят промени в Наредбата за качеството на социалните услуги (НКСУ), които касаят и изискванията за минимален брой на потребителите. Предвид настоящия етап от годината и нуждата от технологично време както за общините, така и за Агенцията за социално подпомагане (АСП), за да се трансформират съгласно Закона за социалните услуги всички съществуващи стари форми на социални услуги (без домовете за лица с увреждания), не е реалистично да се очаква, че оставащият период до 31 декември 2025 г. ще бъде достатъчен за постигане на тази цел. Ако не се отложи влизането в сила на стандартите, ще се наложи да се предвиди преходен период, в който да се прилагат два режима на финансиране – старите услуги по старите стандарти и новите услуги по новите.

- **В Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 88 от 2017 г.; изм., бр. 98 от 2018 г., бр. 14 от 2021 г. и бр. 81 от 2024 г.)**

В резултат на събраната от общините информация по писмо № 91-00-311/11.07.2025 г. на МФ относно попълване на Справка-въпросник за готовността на общините за практическо прилагане на принципа „замърсителят плаща“ във връзка с измененията в ЗМДТ на въпроса за това има ли готовност съответната община към 30.07.2025 г. за прилагане на новата концепция за изчисляване на таксата за битови отпадъци (ТБО) според количеството генерирани битови отпадъци съгласно измененията, приети със ЗИД на ЗМДТ (обн. ДВ, бр. 88 от 2017 г.), само 73 общини (28%) са отговорили утвърдително (с „да“) на въпроса дали е осигурена необходимата информация за прилагане на новата концепция и основите за определяне на размера на таксата за битови отпадъци съобразно чл. 67 от ЗМДТ.

Предвижда се когато до 31 януари 2026 г. общинските съвети не са одобрили план-сметката за 2026 г. и/или не са приели съответните актовете, таксата за битови отпадъци за 2026 г. да се определя по реда, по който е определена за 2025 г.

Предвижда се до края на 2028 година общините да предоставят в края на всяко шестмесечие в Министерството на финансите информация за отчетения напредък по приемане на актовете за размера на таксата.

- **В Закона за хазарта**

Предвижданото увеличение на дължимите от организаторите на хазартни игри такси е насочено към генериране на допълнителни приходи в държавния бюджет и осигуряване по този начин на допълнителни средства за социални и икономически разходи, което е от засилен обществен интерес.

- **В Закона за корпоративното подоходно облагане**

Предлага се въвеждане на постоянно действащо равнопоставено третиране на доходите от сделки с финансови инструменти и от лихви по облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на пазар за растеж, с доходите от сделки с финансови инструменти и от лихви по облигации и други дългови ценни книжа, търгувани на регулиран пазар чрез допълнение в Закона за корпоративното подоходно облагане и в Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

През 2020 г. Министерството на финансите предложи пилотен режим, чрез който от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2025 г. данъчното третиране на доходите от лихви по облигации и други дългови ценни книжа и доходите от разпореждане с финансови инструменти, търгувани на пазар за растеж (специална категория място за търговия, дефинирани в Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти) се изравнява с тези, търгувани на регулиран пазар.

На 30 септември 2025 г. Европейската комисия в рамките на Стратегията за спестовни и инвестиционни сметки препоръча на държавите членки въвеждане на преференциални данъчни режими с цел стимулиране на инвеститорите на дребно да участват на капиталовия пазар. Също така, при прегледите на България в рамките на процеса по присъединяване към Комитета за финансови пазари и Комитета за корпоративно управление на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, към България бяха отправени препоръки за предприемане на мерки, които да подпомогнат

достъпа до финансиране през пазара, включително разглеждане на възможността за удължаване на данъчното облекчение на пазара за растеж.

За периода 2021-2025 г., на българския пазар за растеж BEAM са осъществени успешно 19 първични публични предлагания. Съгласно публично достъпни данни на Българската фондова борса, през 2023 г. съотношението на сделките с акции на BEAM спрямо сделките с акции на регулиран пазар е 0,03, съответно 0,06 през 2024 г. В този смисъл, непродължаването на данъчните облекчения за пазарите за растеж не се очаква да доведе до значителни бюджетни приходи, а същевременно ефектът би бил негативен и ще подкопае усилията за развитието на пазара за растеж като алтернативен източник на финансиране за компании с ограничен достъп до банково кредитиране поради по-кратката си история.

С оглед на горепосоченото, се предлага трансформиране на режима в постоянно действащ, считано от 1 януари 2026 г.

Също така във връзка с изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Реформа 5 „Електрическа мобилност“, Компонент 8 „Транспорт“ и по-конкретно Цел 178 от Решението за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (CID Annex), се предлагат промени в Закона за корпоративното подоходно облагане, предоставящи възможност за по-благоприятен режим за амортизиране за данъчни цели на електрически автомобили, а именно годишна данъчна амортизационна норма, не по-висока от 50 на сто.

Предлага се и увеличение на данъчната ставка на данъка при източника, удържан при доходите от дивиденти и ликвидационни дялове от 5 на сто на 10 на сто. Мярката е изготвена с цел запазване на макроикономическата и фискална стабилност на страната. Повишаването на ставката ще доведе до пряко увеличение на постъпленията в бюджета, както и до повишаване на данъчната справедливост, тъй като дивидентите са доход от капитал, обичайно концентриран в по-високите доходни групи. Предвид това ще се постигне по-справедливо разпределение на данъчната тежест, така че доходите от труд и от капитал да бъдат облагани по-балансирано. В среда с растящи социални и икономически предизвикателства, увеличението на данъка върху дивидента ще се използва като инструмент за финансиране на приоритетните държавни политики.

- **В Закона за данъците върху доходите на физическите лица**

Във връзка с предложената промяна в ЗКПО по отношение на пазара за растеж са предложени съответните релевантни промени и в ЗДДФЛ.

Предлага се и увеличение на данъчната ставка на данъка при източника, удържан при доходите от дивиденти и ликвидационни дялове от 5 на сто на 10 на сто. Мярката е изготвена с цел запазване на макроикономическата и фискална стабилност на страната. Повишаването на ставката ще доведе до пряко увеличение на постъпленията в бюджета, както и до повишаване на данъчната справедливост, тъй като дивидентите са доход от капитал, обичайно концентриран в по-високите доходни групи. Предвид това ще се постигне по-справедливо разпределение на данъчната тежест, така че доходите от труд и от капитал да бъдат облагани по-балансирано. В среда с растящи социални и икономически предизвикателства, увеличението на данъка върху дивидента ще се използва като инструмент за финансиране на приоритетните държавни политики.

- **В Закона за данък върху добавената стойност**

Предлага се за лицата, които за управление на продажбите си в търговски обект използват софтуер, и за които е налице задължение за регистриране и отчитане на тези продажби чрез издаване на фискален бон, да се въведе задължение да използват само софтуер, включен в списъка по чл. 118, ал. 16 от ЗДДС.

Предложената промяна е свързана с установени случаи на използване от страна на икономически оператори на различни способи за манипулиране на данните, както и на използване на софтуери, на които се отчитат реалните продажби, но които целенасочено не се свързват с фискалните устройства, вследствие на което тези продажби не се отчитат с издаване на нормативно регламентираните документи. Това способства за укриването на данъци и оказва пряко негативно влияние както върху приходите в бюджета, така и върху пазара и конкурентната среда в различните икономически сектори.

Към настоящия момент разпоредбите на ЗДДС дават възможност за избор на лицата да използват за управление на продажбите в търговски обект софтуер, включен в публичен списък. По налични в НАП данни към момента в 5943 търговски обекта на 4272 икономически оператори доброволно се използва софтуер за управление на продажбите в търговските обекти, което означава, че в голяма част от търговските обекти в страната се използват други софтуери за управление на търговската дейност, които управляват въведените в експлоатация в обекта фискални устройства. Това дава възможност в софтуерите да се вграждат функционалности, позволяващи при приключването на продажба да не се подава команда към фискалните устройстваза отпечатване на фискален бон, а от нефискално устройство се разпечатва и предоставя на клиента бон, имитиращ фискалния. По този начин чрез функционалността на софтуера се дава възможност на задължените лица да отклоняват от фискализация част от оборотите от извършваните в обектите продажби.

- **В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс**

Предлага се въвеждане на задължение при превозите на стоки с висок фискален риск да се предават на данни, позволяващи наблюдението на движението на превозното средство. Мярката ще способства за по-ефективен фискален контрол върху движението на стоките на територията на страната и има за цел да осигури в максимална степен плащането в бюджета на дължимите данъци при доставките на стоки. Анализът на риска от загуби на бюджета при търговията със стоки показва, че въпреки контролните действия от страна на НАП са налице относително високи потенциални щети. Това се дължи основно на наличието на значителни стокови потоци, които не са документирани коректно в количествено и/или стойностно изражение, т.е. документират се по-малки количества и/или се занижават цени. С въвеждането на мярката допълнително ще се ограничат възможностите за злоупотреби, водещи до неправомерни данъчни предимства на пазара и загуби за бюджета, изразяващи се в продажби на по-ниски цени, отчитане на нереални разходи, неправомерно приспадане на ДДС и укриване на данъци.

- **В Закона за радиото и телевизията**

Предложените промени са във връзка с удължаването на срока за финансиране на Съвета за електронни медии, както и за финансиране на дейности със средства от държавния бюджет на Българската национална телевизия и Българското национално радио, при запазване на досегашния модел на финансиране.

- **В Закона за движението по пътищата**

С предложението се създава нормативна възможност разходите за отговорния служител, който подпомага кмета на общината в изпълнението на дейностите по организиране, координиране и контролиране на изпълнението на държавната политиката по безопасност на движението по пътищата на общинско ниво, дейностите по планирането и докладването на изпълнението на мерки за подобряване на безопасността на движението по пътищата в общината, възложени като отговорност на кметовете на общините, както и осъществяването на информационно-превантивна дейност по безопасност на движението по пътищата, обследване на състоянието на общинската пътна и улична мрежа и документиране на пространствени данни по указания на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ да се финансират като делегирана от държавата дейност.

- **В Закона за културното наследство**

В страната 112 от общинските музеи се финансират по стандарти, като делегирани от държавата дейности с натурални и стойностни показатели, а останалите 49 общински музея се финансират от общинските бюджети като местни дейности. Това обстоятелство ги поставя в изключително неравнопоставено положение спрямо останалите музеи. В тях също се опазва, изучава и представя пред публики материалното културно наследство на страната ни, което е безценно. С предложените промени се създава нормативна възможност по предложение на министъра на културата ежегодно да се предвиждат средства за допълнително целево подпомагане на общинските музеи от държавния бюджет въз основа на стандарти за делегирана от държавата дейност. За включване във финансирането по стандарти за делегирана от държавата дейност, общинският музей следва да е осъществявал дейност през последните 5 години по реда на този закон и да е бил финансиран като местна дейност най-малко 5 години.

Част IX. Приложения

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1:
ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г., ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 31.08.2025 Г. И ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2025 Г.

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2024 Г.[49]

(в млн. евро)

ПОКАЗАТЕЛ	Програма[50] 2024 г.	Отчет 31.12.2024 г.			спрямо Програма 2024 г.
		КФП*	Национален бюджет	ЕС[51]	
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**38 495,0**	**36 820,8**	**35 060,1**	**1 760,7**	**95,7%**
Данъчни приходи	29 629,8	30 010,3	30 010,3	0,0	101,3%
Преки данъци	6 579,7	6 399,8	6 399,8		97,3%
Косвени данъци	13 040,0	13 219,0	13 219,0		101,4%
Приходи от социални и здравноосиг. вноски	9 063,4	9 211,0	9 211,0		101,6%
Други данъци	946,6	1 180,5	1 180,5	0,0	124,7%
Неданъчни приходи	5 244,9	4 953,3	4 956,7	-3,4	94,4%
Помощи и дарения	3 620,3	1 857,1	93,1	1 764,0	51,3%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**41 674,9**	**39 972,2**	**38 029,9**	**1 942,3**	**95,9%**
Нелихвени	39 997,0	38 642,2	36 700,0	1 942,2	96,6%
Текущи	34 667,8	35 139,4	34 457,4	681,9	101,4%

[49] За съпоставимост с данните в АСБП 2026-2028 г. отчетните данни за 2024 г. и към август 2025 г. са представени в млн. евро.

[50] Разчети към ЗДБРБ за 2024 г. (обн., ДВ., бр. 108 от 30.12.2023 г.),

[51] Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС и по оперативни програми от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от Националния фонд към МФ), Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, и Европейския фонд за рибарство (управлявани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

Капиталови**	5 125,8	3 478,0	2 225,8	1 252,3	67,9%
Предоставени тек. и кап. трансфери за чужбина	14,1	24,9	16,8	8,1	176,8%
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	189,3				
Лихвени	516,7	515,9	515,9	0,0	99,8%
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 161,2	814,1	814,1	0,0	70,1%
ТРАНСФЕРИ – НЕТО			**-434,2**	**434,1**	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**-3 179,9**	**-3 151,4**	**-3 404,1**	**252,6**	

* Данните са на база на тримесечните отчети за касовото изпълнение на ПРБ; ** Вкл. нетен прираст на държавния резерв

Изпълнение на приходите, помощите и даренията по КФП

Постъпилите ***приходи, помощи и дарения*** за 2024 г. са в размер на 36 820,8 млн. евро. Постъпленията нарастват номинално с 2 543,3 млн. евро спрямо отчетените за 2023 г., за което основен принос имат данъчните приходи. Приходите останаха по-ниски от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. (95,7% от годишните разчети за 2024 г.) главно поради забавянето на втория транш за България по Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС.

Данъчните приходи (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 30 010,3 млн. евро, което представлява 101,3% спрямо разчетените за годината и формират 81,5% от общите постъпления по КФП за периода. Съпоставени с предходната година, данъчните приходи нарастват номинално с 3 260,3 млн. евро (12,2%).

Постъпленията в групата на *преките данъци* са в размер на 6 399,8 млн. евро, което представлява 97,3% от разчета за 2024 г. и ръст от 662,0 млн. евро (11,5%) спрямо отчетените за 2023 г.

Отчетените приходи от *осигурителни вноски* на обществото и здравно осигуряване към 31.12.2024 г. са в размер на 9 211,0 млн. евро, 101,6% спрямо разчета за 2024 г. и отчитат ръст от 1 221,4 млн. евро (15,3%) спрямо 2023 година.

Постъпленията от *косвени данъци* са в размер на 13 219,0 млн. евро, което представлява 101,4% спрямо предвидените в ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 1 588,4 млн. евро (13,7%) спрямо отчетените за 2023 г. Приходите от ДДС са в размер на 9 479,3 млн. евро, което представлява 99,5% от планираните със ЗДБРБ за 2024 г. и нарастват с 1 187,9 млн. евро (14,3 на сто). Приходите от акцизи за 2024 г. са в размер на 3 530,3 млн. евро, което е 107,1% спрямо планираните със ЗДБРБ за 2024 г. Съпоставени с 2023 г. постъпленията от акцизи нарастват номинално с 386,9 млн. евро (12,3%). Митата са в размер на 173,3 млн. евро или 91,6% от планираните със ЗДБРБ за 2024 г. и са с 8,3 млн. евро (5,1%) повече спрямо 2023 г. Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на 36,1 млн. евро, при планирани за годината 32,2 млн. евро и отчитат ръст от 5,3 млн. евро (17,0%).

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 1 180,5 млн. евро.

Неданъчните постъпления по КФП за 2024 г. са в размер на 4 953,3 млн. евро, което представлява 94,4% от годишните разчети и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други. Неданъчните приходи са по-ниски от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. основно поради по-ниските постъпления от продажба на нефинансови активи (главно при постъпленията от продажба на квоти за емисии на парникови газове), поради по-ниски от планираните държавни и общински такси и други. Относителният дял на неданъчните приходи към общите постъпления по КФП е 13,5%.

Постъпилите ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 1 857,1 млн. евро което представлява 51,3% от разчетените за 2024 г. Постъпленията от помощи и дарения остават значително под заложените в разчета към ЗДБРБ за 2024 г. (3 620,3 млн. евро), което се дължи основно на непостъпване на планираните втори и трети транш по Плана за възстановяване и устойчивост и на част от планираните приходи по оперативните програми на ЕС (неизпълнение на разчетите по приходите от помощи и дарения по КФП с 1,8 млрд. евро).

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП за 2023 г. и 2024 г.

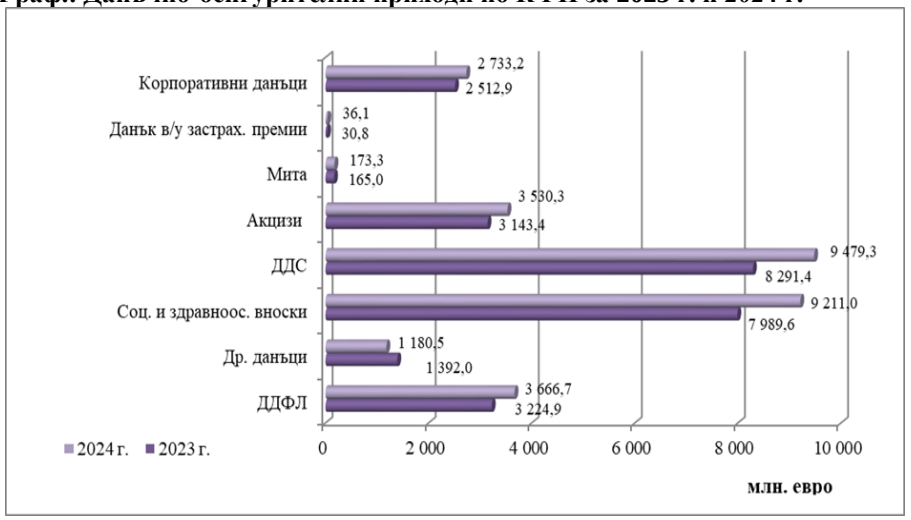

Източник: МФ

Изпълнение на разходите

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за 2024 г. възлизат на 39 972,2 млн. евро, което е 95,9% от годишните разчети. По-ниски от планираните са разходите основно по сметките за средства от ЕС, докато разходите по националния бюджет превишават разчетите за годината, което се дължи на по-високи от планираните разходи по бюджетите на общините. По-ниско е усвояването на планираните средства по ПВУ, както и при някои от оперативните програми по новия програмен период, което изцяло компенсира неизпълнението в частта на приходите и помощите, представено по-горе.

Разгледани по икономически елементи разходите нарастват основно в частта на социалните разходи, вследствие на изплатените по-високи пенсии след влезлите в сила увеличения от юли 2023 г. (с 12 на сто) и юли 2024 г. (с 11 на сто), изплатените еднократни добавки към пенсиите на пенсионерите с пенсии до 268,9 евро през април и декември 2024 г., както и при разходите за персонал, след увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал, увеличението на възнагражденията на лицата от академичния състав в държавните висши училища, както и при други администрации със ЗДБРБ за 2023 г., ЗДБРБ за 2024 г., Закона за висшето образование и други.

Нелихвените разходи за 2024 г. са в размер на 38 642,2 млн. евро, което представлява 96,6% от годишния разчет. Текущите нелихвени разходи са в размер на 35 139,4 млн. евро Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 3 478,0 млн. евро. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 24,9 млн. евро.

Лихвените плащания са в размер на 515,9 млн. евро (99,8% от планираните за годината и ръст от 91,1 млн. евро спрямо 2023 г.).

Вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 31.12.2024 г. от централния бюджет, възлиза на 814,1 млн. евро., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

С оглед постигане на съпоставимост на графиката по-долу за 2024 г. е елиминирано влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. (възстановени разходи в размер на 613,6 млн. евро от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството).

Граф.: Основни разходни показатели по КФП за 2023 г. и 2024 г. (на съпоставима база)

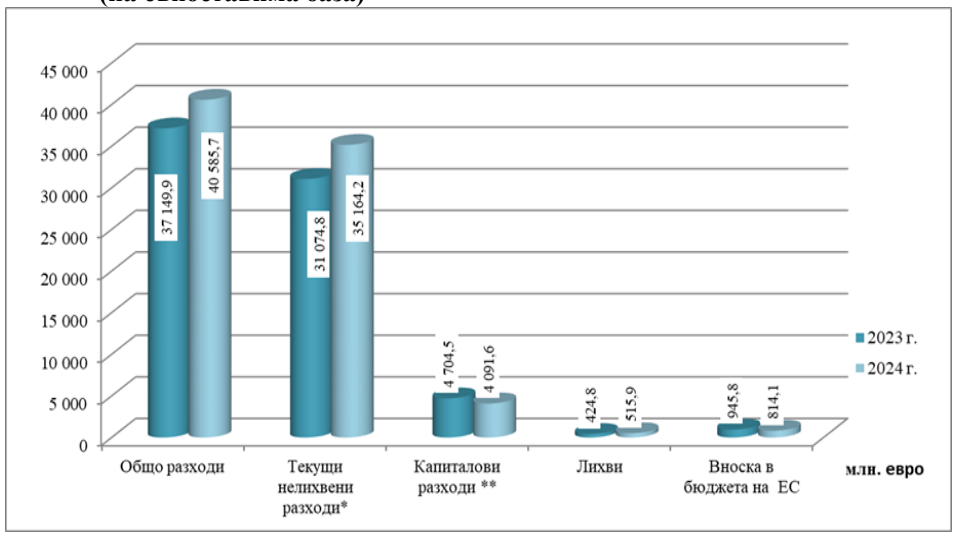

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина
** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Източник: МФ

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

• Държавен бюджет

Общият размер на ***разходите по държавния бюджет*** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) за 2024 г. е 25 548,1 млн. евро, 97,1% от разчета. На съпоставима база при елиминирането на влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. разходите по държавния бюджет за 2024 г. нарастват спрямо 2023 г. с 3 126,1 млн. евро (13,6%).

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) за 2024 г. са в размер на 9 905,1 млн. евро.

Разходите за *персонал* (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 5 038,1 млн. евро или 100,8% спрямо планираните за 2024 г. и ръст от 692,8 млн. евро (15,9%) спрямо 2023 г. Разходите за *издръжка* (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 891,4 млн. евро или 77,3% от планираните за годината. *Социалните разходи* (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 891,5 млн. евро или 65,3% от предвидените за годината като нарастват с 206,6 млн. евро (30,2%) спрямо 2023 г. Част от планираните социални разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 14,6 млн. евро. Разходите за *субсидии* са в размер на 1 218,1 млн. евро или 122,2% спрямо планираните за годината и нарастват с 474,4 млн. евро (63,8%) сравнени с предходната година. За 2024 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД са в размер на 131,6 млн. евро (в т. ч. 24,6 млн. евро допълнителна субсидия за изпълнението на обществена превозна услуга за месец декември 2024 г. - ПМС 410/28.11.2024 г.), субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" са 163,8 млн. евро (в т. ч. допълнителна субсидия за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура за месец декември 2024 г. в размер на 9,7 млн. евро и отпуснати средства за стихийни бедствия в размер на 0,075 млн. евро - ПМС 423/04.12.2024 г.) и 40,0 млн. евро са за „Български пощи" ЕАД, в т.ч. 14,9 млн. евро за извършване на универсална пощенска услуга (вкл. 0,3 млн. евро доплащане за 2022 г.), 15,7 млн. евро за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания (вкл. 1,9 млн. евро доплащане за 2022 г. и 2023 г.) и 9,4 млн. евро за предоставяне на административни услуги. За отчетния период субсидиите за „България Хели Мед Сървиз" (център за спешна медицинска помощ по въздуха) са в размер на 1,1 млн. евро (отчетена е възстановена субсидия в размер на 2,0 млн. евро). Към края на декември 2024 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 479,5 млн. евро, от които 414,5 млн. евро държавна помощ; 35,6 млн. евро преходна национална помощ за тютюн, 24,9 млн. евро преходна национална помощ за сектор „Животновъдство" и 4,1 млн. евро средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко".

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 851,4 млн. евро.

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.12.2024 г. са в общ размер на 487,4 млн. евро или 98,6% от предвидените в годишните разчети.

Нетният размер на ***трансферите по държавния бюджет*** към декември 2024 г. е 14 341,5 млн. евро.

• Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове

Извършените разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове за 2024 г. са в размер на 16 805,6 млн. евро (100,8% спрямо разчета за годината и ръст от 2 192,3 млн. евро, 15,0% спрямо 2023 г.), в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 12 645,7 млн. евро и здравноосигурителни плащания в размер на 4 003,3 млн. евро.

• Разходи по бюджетите на общините

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на 7 525,5 млн. евро или 146,7% спрямо разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 17,6% спрямо 2023 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 6 265,5 млн. евро (129,8% спрямо годишния разчет и ръст от 15,8% спрямо 2023 г.), а капиталовите разходи са в размер на 1 232,2 млн. евро (ръст от 28,3% спрямо отчетените за 2023 г.). Лихвените плащания са в размер на 27,1 млн. евро или 121,0% спрямо разчета за годината и ръст от 15,5% спрямо отчетените за 2023 г.

• Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма за 2024 г.

Бюджетното салдо по КФП за 2024 г. е отрицателно в размер на 3 151,4 млн. евро (3,0% от БВП) и се формира от дефицит в размер на 3 404,1 млн. евро по

националния бюджет и излишък в размер на 252,6 млн. евро по европейските средства.

Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) към 31.12.2024 г. е 2 638,5 млн. евро. Нетните постъпления от ЕС към 31.12.2024 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 1 824,4 млн. евро.

Размерът на **фискалния резерв** към 31.12.2024 г. е 6 066,6 млн. евро, в т. ч. 4 901,2 млн. евро депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1 165,4 млн. евро вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КФП КЪМ 31.08.2025 Г.

(в млн. евро)

ПОКАЗАТЕЛ	Програма[52] 2025 г.	Отчет 31.08.2025 г. КФП*	Национален бюджет	ЕС[53]	спрямо Програма 2025 г.
к.1	к.2	к.3=к.4+к.5	к.4	к.5	к.6=к.3:к.2
ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	**46 154,7**	**26 925,4**	**26 227,1**	**698,3**	**58,3%**
Данъчни приходи	36 221,5	22 048,0	22 048,0	0,0	60,9%
Преки данъци	7 480,4	4 773,2	4 773,2		63,8%
Косвени данъци	16 856,3	9 446,2	9 446,2		56,0%
Приходи от социални и здравноосиг. вноски	10 718,6	6 858,8	6 858,8		64,0%
Други данъци	1 166,2	969,7	969,7		83,1%
Неданъчни приходи	6 129,7	3 971,6	3 973,9	-2,3	64,8%
Помощи и дарения	3 803,4	905,9	205,3	700,6	23,8%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В БЮДЖЕТА НА ЕС	**49 445,0**	**29 591,8**	**27 634,9**	**1 956,9**	**59,8%**
Нелихвени	47 581,9	28 531,1	26 574,2	1 956,9	60,0%
Текущи	40 469,4	25 378,1	24 723,1	655,0	62,7%
Капиталови**	6 889,2	3 130,0	1 843,1	1 286,9	45,4%
Предоставени тек. и кап. трансфери за чужбина	14,2	23,0	8,0	15,0	162,3%
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	209,2				
Лихвени	830,0	389,8	389,8	0,0	47,0%
Вноска в общия бюджет на ЕС	1 033,1	670,9	670,9	0,0	64,9%
ТРАНСФЕРИ – НЕТО			**-330,6**	**330,6**	
БЮДЖЕТНО САЛДО	**-3 290,3**	**-2 666,4**	**-1 738,4**	**- 928,0**	

* Данните са на база на месечните отчети за касовото изпълнение на ПРБ;
** В позицията „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ се отразяват само разходите по разчет, а средствата, изразходвани за сметка на резерва по отчет са отчетени по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

[52] Разчети към ЗДБРБ за 2025 г. (обн., ДВ., бр. 26 от 27.03.2025 г.).

[53] Европейски средства - включват средствата по предприсъединителни инструменти на ЕС и по ОП от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от НФ към МФ), Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за гарантиране на земеделието, и Европейския фонд за рибарство (управлявани от РА към ДФ „Земеделие“), както и други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на ЕС. В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране.

Изпълнение на приходите, помощите и даренията по КФП

Постъпилите ***приходи, помощи и дарения*** към август 2025 г. са в размер на 26 925,4 млн. евро, което представлява 58,3% от разчетите към ЗДБРБ за 2025 година. Постъпленията нарастват с 13,3% (3 155,2 млн. евро) спрямо отчетените към август 2024 година. За този ръст принос имат най-вече данъчните приходи, които нарастват с 14,9% (2 860,0 млн. евро). Неданъчните приходи нарастват с 19,8% (657,2 млн. евро) спрямо отчетените за същия период на 2024 г., а постъпленията в частта на помощите и даренията са по-малко с 362,0 млн. евро.

Данъчните приходи (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 22 048,0 млн. евро, което представлява 60,9% от разчетените за годината и формират 81,9% от общите постъпления по КФП за периода. Късното приемане на ЗДБРБ за 2025 г. забави прилагането на мерките за повишаване на събираемостта на приходите и борбата със сивата икономика, съкрати времето на тяхното прилагане през 2025 г. Очаква се положителните ефекти в приходите да се проявят през оставащите месеци до края на годината.

Постъпленията в групата на *преките данъци* са в размер на 4 773,2 млн. евро, което представлява 63,8% от разчета за 2025 г. и ръст от 851,1 млн. евро спрямо отчетените към август 2024 г.

Постъпленията от *косвени данъци* са в размер на 9 446,2 млн. евро, което представлява 56,0% от предвидените в ЗДБРБ за 2025 г. и ръст от 1 016,9 млн. евро, 12,1% спрямо отчетените към август 2024 г. (основно поради ръст на приходите от ДДС). Приходите от ДДС са в размер на 6 906,1 млн. евро, което представлява 54,4% от планираните със ЗДБРБ за 2025 година. Съпоставени с края на август 2024 г., приходите от ДДС нарастват с 864,0 млн. евро (14,3 на сто), в резултат основно на по-високите приходи от ДДС от сделки в страната и вътреобщностни придобивания (ВОП). Приходите от акцизи за периода са в размер на 2 382,7 млн. евро, което е 60,6% от планираните със ЗДБРБ за 2025 г. Съпоставени със същия период на предходната година постъпленията от акцизи са със 125,0 млн. евро (5,5%) повече. Митата са в размер на 128,5 млн. евро или 68,5% от планираните със ЗДБРБ за 2025 г. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 24,5 млн. евро (23,5%) повече. Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на 29,0 млн. евро, при планирани за годината 38,1 млн. евро, и в сравнение със същия период на 2024 г. отчитат ръст от 3,3 млн. евро.

Отчетените приходи от *осигурителни вноски на общественото и здравно осигуряване* към 31.08.2025 г. са в размер на 6 858,8 млн. евро или 64,0% от разчета за 2025 г. и ръст от 865,1 млн. евро (14,4%) спрямо отчетените за същия период на 2024 г.

Постъпленията от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 969,7 млн. евро, което представлява 83,1% от годишния разчет и ръст спрямо отчетените към август 2024 г. от 126,8 млн. евро (15,0%).

Неданъчните постъпления по КФП към края на месец август 2025 г. са в размер на 3 971,6 млн. евро, което представлява 64,8% от годишните разчети и ръст от 657,2 млн. евро, 19,8% спрямо същия период на 2024 г. Тези приходи се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Постъпилите ***помощи и дарения*** от страната и чужбина (вкл. помощите от фондовете на ЕС) са в размер на 905,9 млн. евро.

Граф.: Данъчно-осигурителни приходи по КФП към август 2024 г. и 2025 г.

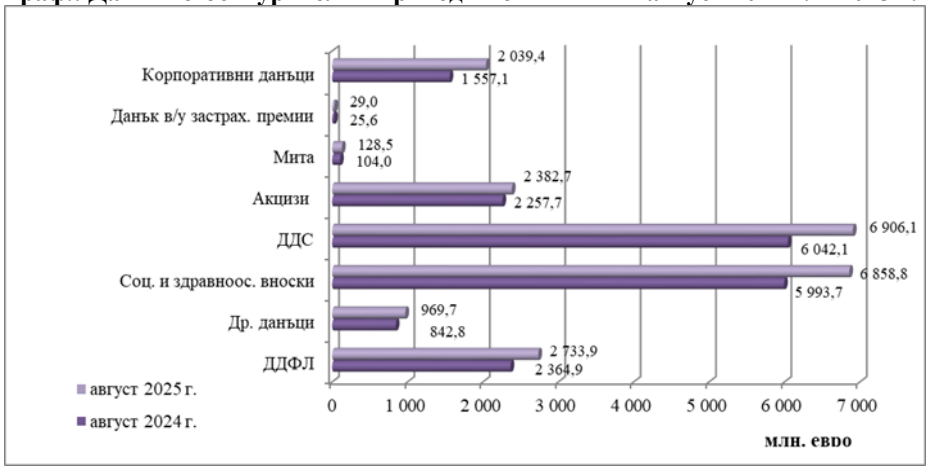

Източник: МФ

Изпълнение на разходите по КФП

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към август 2025 г. възлизат на 29 591,8 млн. евро, което е 59,8% от годишните разчети. За сравнение, разходите по КФП към месец август на 2024 г. бяха в размер на 24 630,0 млн. евро, като следва да бъде взето предвид, че през месец февруари 2024 г. има отчетена трансакция по възстановяване на разходи от сметка за чужди средства на Министерството на регионалното развитие и благоустройството обратно към бюджета на министерството в размер на 613,6 млн. евро. При елиминирането на тази трансакция, с оглед съпоставимост, разходите към края на август 2025 г. нарастват с 4 348,2 млн. евро (17,2%). Нарастване на разходите има основно в частта на социалните плащания, вкл. разходите за пенсии, както и при разходите за персонал, капиталовите разходи и други.

Нелихвените разходи към август 2025 г. са в размер на 28 531,1 млн. евро, което представлява 60,0% от годишния разчет и ръст на съпоставима база от 4 055,5 млн. евро (16,6%) спрямо отчетените към август 2024 г. Текущите нелихвени разходи са в размер на 25 378,1 млн. евро. Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 3 130,0 млн. евро. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 23,0 млн. евро.

Лихвените плащания са в размер на 389,8 млн. евро (47,0% от планираните за годината и ръст от 122,9 млн. евро спрямо същия период на 2024 г., което се дължи основно на календара по обслужването на държавния дълг).

Частта от вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 31.08.2025 г. от централния бюджет, възлиза на 670,9 млн. евро, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС.

С оглед постигане на съпоставимост на графиката по-долу за 2024 г. е елиминирано влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. (възстановени разходи в размер на 613,6 млн. евро от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството).

Граф.: Основни разходни показатели по КФП към август 2024 г. и 2025 г.

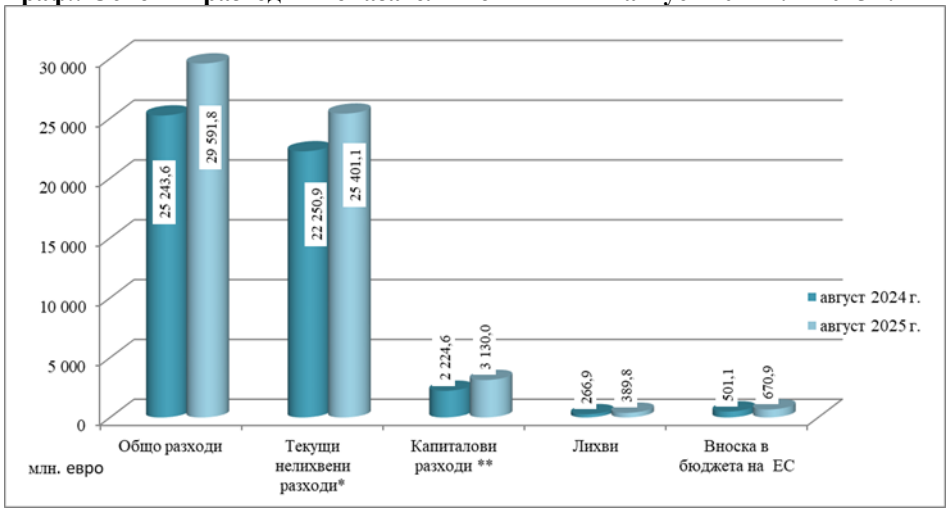

* Вкл. Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина
** Вкл. Нетен прираст на държавния резерв

Източник: МФ

Разходи по държавния бюджет, бюджетите на социалноосигурителните фондове и бюджетите на общините

• Държавен бюджет

Общият размер на ***разходите по държавния бюджет*** (вкл. и трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към август 2025 г. е 18 914,6 млн. евро, 59,4% от разчета.

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към август 2025 г. са в размер на 7 602,8 млн. евро. На съпоставима база нелихвените разходи по държавния бюджет към края на август 2024 г. са в размер на 6 588,5 млн. евро, като разходите към август 2025 г. нарастват номинално с 1 014,2 млн. евро (15,4 на сто), след елиминиране на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 4 110,7 млн. евро или 63,1% от планираните за 2025 г. и ръст от 844,0 млн. евро (25,8%) спрямо

същия период на предходната година. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 038,2 млн. евро или 37,4% от планираните за годината. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 631,1 млн. евро или 36,4% от предвидените за годината като нарастват с 81,0 млн. евро (14,7%) спрямо същия период на предходната година. Част от планираните социални разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. Разходите за субсидии са в размер на 609,7 млн. евро или 55,7% от планираните за годината. Към август 2025 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози" ЕООД са в размер на 77,2 млн. евро, субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура" са 133,4 млн. евро и 31,3 млн. евро са за „Български пощи" ЕАД, в т. ч. 10,0 млн. евро за извършване на универсална пощенска услуга, 10,1 млн. евро за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания, 6,4 млн. евро за предоставяне на административни услуги и 4,9 млн. евро за обмяна на левове в евро (ПМС 66/22.05.2025 г.). За отчетния период субсидиите за „България Хели Мед Сървиз" (център за спешна медицинска помощ по въздуха) са в размер на 3,2 млн. евро. Към месец август 2025 г. ДФ „Земеделие" е изплатил субсидии в общ размер на 93,8 млн. евро, от които 52,9 млн. евро държавна помощ; 36,2 млн. евро преходна национална помощ за тютюн и 3,9 млн. евро средства за ДДС по схеми „Училищен плод" и „Училищно мляко".

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 1 206,1 млн. евро.

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.08.2025 г. са в общ размер на 371,1 млн. евро или 46,3% от предвидените в годишните разчети.

Нетният размер на ***трансферите по държавния бюджет*** към август 2025 г. е 10 269,8 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове**

Извършените разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове към август 2025 г. са в размер на 12 309,5 млн. евро (65,1% от разчета за годината и ръст от 1 427,3 млн. евро, 13,1% спрямо същия период на 2024 г.), в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 9 085,7 млн. евро и здравноосигурителни плащания в размер на 3 117,0 млн. евро.

- **Разходи по бюджетите на общините**

Извършените разходи по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на 4 911,1 млн. евро или 81,2% от разчетите към ЗДБРБ за 2025 г. и ръст от 11,7% спрямо същия период на предходната година. Текущите нелихвени разходи възлизат на 4 333,2 млн. евро (78,9% от годишния разчет и ръст от 13,9% спрямо същия период на 2024 г.), а капиталовите разходи са в размер на 559,6 млн. евро (намаление от 2,7% спрямо отчетените към август 2024 г.). Лихвените плащания са в размер на 17,6 млн. евро или 61,3% от разчета за годината и спад от 2,3% спрямо отчетените към август 2024 година.

- **Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма към 31.08.2025 г.**

Бюджетното салдо по КФП към август 2025 г. е отрицателно в размер на 2 666,4 млн. евро (2,4 % от прогнозния БВП). То се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 1 738,4 млн. евро и дефицит по европейските средства в размер на 928,0 млн. евро. За сравнение дефицитът по националния бюджет към август 2024 г. бе в размер на 1 147,3 млн. евро, а на съпоставима база след елиминиране на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. дефицитът по националния бюджет за периода възлиза на 1 760,9 млн. евро, докато салдото по европейските средства за осемте месеца на 2024 г. бе положително (излишък) в размер на 287,6 млн. евро. Тези данни показват, че влошаването на салдото по КФП за осемте месеца на 2025 г. спрямо същия период на предходната година на съпоставима база се дължи основно на влошаването на салдото по европейските средства.

При анализа на текущите параметри по изпълнението на бюджета към август следва също така да се има предвид, че се очаква през четвъртото тримесечие на годината да постъпят втори и трети транш по Механизма за възстановяване и устойчивост в общ размер на над 2,0 млрд. евро, което ще компенсира напълно натрупания дефицит по европейските средства (в размер на над 0,9 млрд. евро), респективно текущо ще подобри салдото по КФП.

Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) към август 2025 г. е 1 584,4 млн. евро. Нетните постъпления от ЕС към 31.08.2025 г. (касови постъпления от ЕС, намалени с вноската в общия бюджет на ЕС) са положителни в размер на 913,6 млн. евро.

Размерът на **фискалния резерв**[54] към 31.08.2025 г. е 10 000,8 млн. евро, в т. ч. 9 079,6 млн. евро депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 921,2 млн. евро вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

[54] Обхватът на показателя фискален резерв е в съответствие с §1, т. 41 от Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси.

3. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КФП ЗА 2025 Г.

За осемте месеца на 2025 г. се наблюдава нарастване на данъчно-осигурителните и неданъчните приходи, докато приходите в частта на помощите и даренията (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са по-ниски спрямо същия период на предходната година. В номинално изражение приходите по КФП нарастват с 3,2 млрд. евро (13,3 на сто) спрямо осемте месеца на 2024 г., като основната част от този ръст се формира от данъчно-осигурителните приходи, които нарастват с 2,9 млрд. евро (14,9 на сто), следвани от неданъчните приходи, които нарастват с 0,7 млрд. евро (19,8 на сто). Приходите от помощи и дарения (основно грантове от ЕС) са с 0,4 млрд. евро по-ниски от отчетените за същия период на 2024 г., тъй като в началото на 2024 г. се получиха по-високи приходи от ЕК, свързани с концентрирането на разходи по европейски проекти в края на 2023 г., поради приключване на предходния програмен период (2013-2020).

Съпоставено с годишните разчети текущите параметри по изпълнението на приходите очертават по-ниско от планираното изпълнение на данъчните приходи по КФП, което се дължи основно на приходите от косвени данъци. При останалите основни групи данъци и осигурителни вноски прогнозите са близки до планираните годишни цели, като при преките данъци се очаква дори преизпълнение на годишния план с около 1,8 на сто. Забавянето в приходите от косвени данъци спрямо годишния план се наблюдава основно при постъпленията от ДДС. При ДДС от внос натиск върху приходите през настоящата година оказват цените на суровините на международните пазари, в т.ч. цената на суровия петрол и цените на другите основни групи стоки, пораждащи ДДС от внос, тенденцията на отслабен щатски долар спрямо еврото и други. Техническото допускане за валутния курс USD/EUR към края на септември показва средногодишна стойност от 1,144 USD за 1 EUR, което е поскъпване на единната европейска валута с около 6 на сто за 2025 г. Това при други равни условия води до намаление на облагаемата стойност при внос на стоките и суровините, търгувани в USD, респективно по-ниски постъпления от планираните от ДДС от внос. Влияние оказва и намалението при физическите обеми на някои от стоките, пораждащи ДДС. Влияние върху приходите от ДДС оказва и късното приемане на ЗДБРБ за 2025 г. (27.03.2025 г.), поради което основните мерки в частта на повишаването на събираемостта на приходите бяха въведени в началото на месец юни. В резултат на засиления фискален контрол вследствие на разширяването на обхвата на стоките с висок фискален риск, към края на месец август приходите от ДДС от сделки в страната и ВОП отчитат ръст от 23,1% спрямо същия период на миналата година.

Изпълнението на разчетите в частта на помощите към края на месец август е относително ниско, основно поради изместване в последното тримесечие на годината на постъпленията по втория, респективно третия транш по Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). Второто искане за плащане е във финална фаза, като грантът от ЕК се очаква да постъпи през месец ноември. Третото искане за плащане на стойност около 1,6 млрд. евро беше подадено на 01.10.2025 г. На 09.10.2025 г. е подадена ревизия на НПВУ, която вече се разглежда от ЕК и веднага след нейното одобрение, най-вероятно в средата на ноември 2025 г., третото искане ще бъде отново подадено в съответствие с ревизираните етапи и цели. Полагат се всички усилия искането да бъде разгледано и оценено от ЕК в първите дни на декември 2025 г., което да позволи приемането на Решение за изпълнение на сумата до края на годината.

Освен усилията за повишаване на събираемостта на приходите са необходими и мерки за приоритизиране и оптимизиране на разходите с цел ограничаване на натиска върху бюджетната позиция. Анализът на параметрите на текущото изпълнение на бюджетите, част от държавния бюджет, очертава потенциални икономии в текущите и капиталовите разходи, предвидени в разчетите по ЗДБРБ за 2025 г. В контекста на напрегнатото бюджетно изпълнение и необходимостта от предприемане на компенсиращи мерки правителството полага максимални усилия за спазване на утвърденото от Народното събрание бюджетно салдо по чл. 1, ал. 3 на ЗДБРБ за 2025 г.

Въпреки очерталия се натиск върху бюджетната позиция от страна на приходите прогнозите сочат, че мерките в разходите и потенциалните икономии по бюджетите и сметките за средства от ЕС ще позволят фискалната цел за годината да бъде спазена и дефицитът по КФП да остане в рамките на изискванията на фискалните правила, и по-конкретно на чл. 27, ал. 4 на ЗПФ. Основното допускане, залегнало в прогнозата е получаването на втория, респективно третия транш по МВУ до края на годината. За втория транш има увереност, че средствата ще постъпят в кратки срокове до средата на ноември, а за третия транш се полагат максимални усилия това да се случи до края на годината.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2:
ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ ПО АКТУАЛИЗИРАНАТА СРЕДНОСРОЧНА БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
1.	Размер на данъчната ставка за облагане с ДДС	%	*20*	20	20	20
	в т.ч.:					
	- Данъчна ставка за настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения		*9*	9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на книги на физически носители или извършвана по електронен път или и двете, периодични печатни произведения – вестници и списания		*9*	9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на храни, подходящи за бебета или за малки деца по приложение № 4 от ЗДДС		*9*	9	9	9
	- Данъчна ставка за доставка на бебешки пелени и подобни бебешки хигиенни артикули по приложение № 4 от ЗДДС		*9*	9	9	9
2.	Размер на основната данъчна ставка на корпоративния данък	%	*10*	10	10	10
	- национален допълнителен данък (domestic top-up tax)		*15*	15	15	15
3.	Данък върху доходите на физическите лица, основна ставка	%	*10*	10	10	10
	в т.ч.:					
	- Данъчна ставка за данъка върху доходите от стопанска дейност на едноличните търговци		*15*	15	15	15
4.	Данъци, удържани при източника					
	в т.ч.:					

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	**Б**	***1***	**2**	**3**	**4**
4.1.	Данък, удържан при доходи от дивидентите и ликвидационните дялове		*5*	10	10	10
	в т.ч.:					
	- от дивидентите и ликвидационните дялове, разпределени в полза на чуждестранно юридическо лице, което е местно лице за данъчни цели на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и другите лица по чл. 194, ал. 3 от ЗКПО	%	*0*	0	0	0
4.2.	Данък върху доходите на чуждестранни юридически лица		*10*	10	10	10
	в т.ч.:					
	- Данъчна ставка за данъка върху доходите от лихви, авторски и лицензионни възнаграждения, когато са изпълнени допълнителните условия по чл. 195, ал. 7-12 от Закона за корпоративното подоходно облагане	%	*0*	0	0	0
5.	Данък върху разходите		*10*	10	10	10
	в т.ч.:	%				
	- Данък върху разходите в натура		*3*	3	3	3
6.	Данък върху хазартната дейност от игри, при които залогът за участие е чрез цената на телефонна или друга електронна съобщителна услуга (основна ставка)	%	*15*	15	15	15
7.	Данък върху приходите на бюджетни предприятия		*3*	3	3	3
	в т.ч.:	%				
	- на общините		*2*	2	2	2
8.	Акцизи					
	в т.ч.:					
8.1.	Акциз на безоловен бензин	евро/1000 л.	*363,02 евро/1000 л.*	363,02 евро/1000 л.	363,02 евро/1000 л.	363,02 евро/1000 л.
8.2.	Акциз на газьол (в т.ч. използван и като гориво за отопление)	евро/1000 л.	*330,29 евро/1000 л.*	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
8.3.	Акциз на втечнен нефтен газ (LPG)					
	- използван като моторно гориво	евро/1000 л.	*173,84 евро/1000 л.*	173,84 евро/1000 л.	173,84 евро/1000 л.	173,84 евро/1000 л.
	- използван като гориво за отопление		*0,00 евро/1000 кг.*	0,00 евро/1000 кг.	0,00 евро/1000 кг.	0,00 евро/1000 кг.
8.4.	Акциз на керосин	евро/1000 л.	*330,29 евро/1000 л.*	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.	330,29 евро/1000 л.
8.5.	Акциз на кокс и въглища	евро/гигаджаул	*0,31/гигаджаул*	0,31/гигаджаул	0,31/гигаджаул	0,31/гигаджаул
8.6.	Акциз на електрическа енергия					
	- използвана за стопански нужди	евро/мегаватчас	*1,02/мегаватчас*	1,02/мегаватчас	1,02/мегаватчас	1,02/мегаватчас
	- използвана за битови нужди		*0,00/мегаватчас*	0,00/мегаватчас	0,00/мегаватчас	0,00/мегаватчас
8.7.	Акциз на цигари - общ (не по-малък от)	евро/1000 къса	*107,37 евро/1000 къса*	113,51 евро/1000 къса	119,64 евро/1000 къса	125,78 евро/1000 къса
8.8.	Акциз на тютюн за пушене (за лула и цигари)	евро/кг.	*113,51 евро/кг.*	121,69 евро/кг.	129,87 евро/кг.	138,05 евро/кг.
8.9.	Акциз на нагреваемо тютюнево изделие	евро/кг.	*204,52 евро/кг.*	214,74 евро/кг.	224,97 евро/кг.	235,19 евро/кг.
8.10.	Акциз на течност за електронни цигари, независимо дали съдържа никотин	евро/милилитри	*0,23 евро/милилитър*	0,25 евро/милилитър	0,28 евро/милилитър	0,31 евро/милилитър
8.11.	Акциз на заместители на тютюна	евро/кг.				
	- съдържащ никотин до 20 мг. на единица продукт	евро/кг.	*15,34 евро/кг.*	16,87 евро/кг.	20,45 евро/кг.	23,01 евро/кг
	- съдържащ никотин над 20 мг. на единица продукт	евро/кг.	*58,80 евро/кг.*	60,33 евро/кг.	64,42 евро/кг.	68,51 евро/кг.
8.12.	Акциз на нагреваемо изделие със съдържание, различно от тютюн	евро/кг.	*204,52 евро/кг.*	214,74 евро/кг.	224,97 евро/кг.	235,19 евро/кг.
8.13.	Акциз на пури и пурети	евро/1000 къса	*202,47 евро/1000 къса*	212,70 евро/1000 къса	223,43 евро/1000 къса	234,68 евро/1000 къса
8.14.	Акциз на спиртни напитки (етилов алкохол)	евро/хектолитър	*562,42 евро/хектолитър*	562,42 евро/хектолитър	562,42 евро/хектолитър	562,42 евро/хектолитър
	- Акциз на етилов алкохол (ракия) - намалена ставка		*281,21 евро/хектолитър*	281,21 евро/хектолитър	281,21 евро/хектолитър	281,21 евро/хектолитър
8.15.	Акциз на междинни продукти	евро/хектолитър	*46,01 евро/хектолитър*	46,01 евро/хектолитър	46,01 евро/хектолитър	46,01 евро/хектолитър
8.16.	Акциз на бира - основна ставка	евро/хектолитър на градус Плато	*0,77 евро/хектолитър на градус Плато*	0,77 евро/хектолитър на градус Плато	0,77 евро/хектолитър на градус Плато	0,77 евро/хектолитър на градус Плато
	- намалена ставка за бира, произведена от независими малки пивоварни		*0,38 евро/хектолитър на градус Плато*	0,38 евро/хектолитър на градус Плато	0,38 евро/хектолитър на градус Плато	0,38 евро/хектолитър на градус Плато

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
8.17.	Акциз на природния газ:					
	- използван като моторно гориво	евро/гигаджаул	*0,43 евро/гигаджаул*	0,43 евро/гигаджаул	0,43 евро/гигаджаул	0,43 евро/гигаджаул
	- използван като гориво за отопление		*0,00 евро/гигаджаул*	0,00 евро/гигаджаул	0,00 евро/гигаджаул	0,00 евро/гигаджаул
8.18.	Акциз на тежки горива:					
	- използвани като моторно гориво	евро/1000 кг.	*330,29 евро/1000 кг.*	330,29 евро/1000 кг.	330,29 евро/1000 кг.	330,29 евро/1000 кг.
	- използвани като гориво за отопление		*204,52 евро/1000 кг.*	204,52 евро/1000 кг.	204,52 евро/1000 кг.	204,52 евро/1000 кг.
9.	Данък върху застрахователните премии	%	*2*	2	2	2
10.	Размер на минималната работна заплата	евро	*550,66*	620,20	620,20	620, 20
11.	Размер на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване					
	в т.ч.:					
11.1.	за фонд „Пенсии” (посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд)	%	*19,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;*	21,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	21,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	22,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;
			14,8 за родените след 31 декември 1959 г.	16,8 за родените след 31 декември 1959 г.	16,8 за родените след 31 декември 1959 г.	17,8 за родените след 31 декември 1959 г.
11.2.	за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ (посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд)		*60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;*	60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;	60,8 за родените преди 1 януари 1960 г.;
			55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	55,8 за родените след 31 декември 1959 г.	55,8 за родените след 31 декември 1959 г.
11.3.	за фонд „Общо заболяване и майчинство”		*3,5*	3,5	3,5	3,5
11.4.	за фонд „Трудова злополука и професионална болест”		*0,7*	0,7	0,7	0,7
			(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост	(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)	(от 0,4 до 1,1 на сто в зависимост от степента на риска)

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
			от степента на риска)			
11.5.	за фонд „Безработица”	%	*1*	1	1	1
12.	Размер на осигурителната вноска за здравно осигуряване	%	*8*	8	8	8
13.	Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване – универсални пенсионни фондове	%	*5*	5	5	5
14.	Размер на осигурителната вноска за Учителския пенсионен фонд	%	*4,3*	4,3	4,3	4,3
15.	Размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване за работещите при условията на първа и втора категория труд - професионални пенсионни фондове	%	*12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд;* *7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд*	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд	12 на сто - за лицата, работещи при условията на I категория труд; 7 на сто - за лицата, работещи при условията на II категория труд
16.	Размер на вноската за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“	%	*0*	0	0	0
17.	Линия на бедност	евро	*326,20*	390,63	Определена в съответствие с Методика за определяне на линията на бедност за страната, приета с ПМС № 241 от 2019 г.	Определена в съответствие с Методика за определяне на линията на бедност за страната, приета с ПМС № 241 от 2019 г.
18.	Максимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година	евро	*1 917,34 , считано от 1 януари;* *2 111,64, считано*	2 352	2 505	2 659

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
			от 1 април			
19.	Минимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година за самоосигуряващите се лица	евро	*477, 04, считано от 1 януари; 550,66, считано от 1 април*	На равнището на прогнозния размер на МРЗ	На равнището на прогнозния размер на МРЗ	На равнището на прогнозния размер на МРЗ
20.	Разпределение на осигурителните вноски между осигурители и осигурени лица					
	в т.ч.:					
20.1.	Разпределение на осигурителните вноски между осигурители и осигурени лица за фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“	съотношение	*60:40*	60:40	60:40	60:40
20.2.	Размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ за осигурители и осигурени лица	%	*11,02:8,78 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.*	12,14:9,66 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.	12,14:9,66 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.	12,7:10,1 за лицата родени преди 1 януари 1960 г.
			8,22:6,58 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	9,34:7,46 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	9,34:7,46 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.	9,9:7,9 за лицата, родени след 31 декември 1959 г.
20.3.	Разпределение на здравноосигурителната вноска между осигурители и осигурени лица	съотношение	*60:40*	60:40	60:40	60:40
21.	Минимален размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст		*Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли*	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли
22.	Максимален размер на получаваните една или повече пенсии	евро	*1 738,39*	1 738,40	1 738,40	1 738,40
23.	Пенсионна политика		*Увеличение с процента по чл. 100 от КСО, считано от 1 юли*	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли	Осъвременяване съгласно чл. 100 от КСО, считано от 1 юли

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
24.	Размер на месечното парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)	евро	398,81	460,17	460,17	460,17
25.	Размер на средномесечния доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*414,15, считано от 1 януари;* *439,71, считано от 1 април*	466	466	466
26.	Размер на средномесечния доход по чл. 4а, ал. 2, т. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*363,02 считано от 1 януари ;* *388,58 считано от 1 април*	415	415	415
27.	Размер на средномесечния доход по чл. 4а, ал. 2, т. 2 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*от 363,021 до 414,15 включително, считано от 1 януари;* *от 388,581 до 439,71 включително, считано от 1 април*	от 415,01 до 466 включително	от 415,01 до 466 включително	от 415,01 до 466 включително
28.	Размер на еднократната помощ при бременност по чл. 5а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*115,04*	116	116	116
29.	Размер на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца в т.ч.:					
29.1.	- за първо дете	евро	*191,73*	192	192	192
29.2.	- за второ дете		*460,16*	461	461	461
29.3.	- за трето дете		*230,08*	231	231	231
29.4.	- за четвърто и всяко следващо дете		*153,39*	154	154	154

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
30.	Размер на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на двегодишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*51,13*	52	52	52
31.	Размер на еднократната помощ при осиновяване на дете по чл. 6б, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*191,73*	192	192	192
32.	Размер на еднократната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 6а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*613,55*	614	614	614
33.	Размер на еднократната помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, по чл. 8в, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*1 472,52*	1 473	1 473	1 473
34.	Размер на месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*102,26*	103	103	103
35.	Размер на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца					
	в т.ч.:					
35.1.	- за семейство с едно дете	евро	*25,56*	26	26	26
35.2.	- за семейство с две деца		*56,24*	57	57	57
35.3.	- за семейство с три деца		*84,36*	85	85	85
35.4.	- за семейство с четири деца, като за всяко следващо дете в семейството помощта за семейството расте с 11 евро.		*89,48*	90	90	90
36.	Размер на месечната помощ за отглеждане на близнаци по чл. 7, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца	евро	*38,35*	39	39	39

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	Б	*1*	2	3	4
37.	Размер на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца за родители (осиновители), семейства на роднини или близки и доброволни приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания					
	в т.ч.:					
37.1.	- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност	евро	*603,32*	604	604	604
37.2.	- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*291,00*	292	292	292
37.3.	- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*230,08*	231	231	231
38.	Размер на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца за професионални приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания					
	в т.ч.:					
38.1.	- за дете с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност	евро	*317,00*	318	318	318
38.2.	- за дете с определени от 70 до 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*270,98*	271	271	271
38.3.	- за дете с определени от 50 до 70 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност		*230,08*	231	231	231
39.	Размер на месечната помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител	евро	*76,69*	77	77	77

№	ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ	Мерна единица	*2025 г.*	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	А	**Б**	***1***	**2**	**3**	**4**
40.	Размер на еднократната помощ за ученици по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца	евро	*153,39*	*154*	*154*	*154*
41.	Размер на еднократната помощ за ученици в осми клас, по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца	евро	*153,39*	*154*	*154*	*154*
42.	Минимален дневен размер на обезщетението за безработица по чл. 54б, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване	евро	*9,20*	9,21	9,21	9,21
43.	Максимален дневен размер на обезщетението за безработица по чл. 54б, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване	евро	*54,78*	*54,78*	*54,78*	*54,78*

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3:
КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПЕРИОДА 2023-2028 Г.

Показатели млн. евро	2023 Отчет	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Приходи, помощи и дарения	**34 277,4**	**36 820,8**	**46 154,7**	**44 711,4**	**51 436,2**	**51 505,8**	**54 162,6**
Данъчно-осигурителни приходи	**26 750,0**	**30 010,3**	**36 221,5**	**34 781,2**	**41 810,2**	**42 858,7**	**44 966,6**
Преки данъци	*5 737,8*	*6 399,8*	*7 480,4*	*7 614,5*	*8 896,3*	*9 425,2*	*9 993,3*
Корпоративни данъци	2 512,9	2 733,2	3 384,5	3 448,7	3 959,6	4 194,8	4 477,0
от нефинансови предприятия	2 275,5	2 439,5	3 042,9	2 739,8	3 649,0	3 862,3	4 118,0
от финансови институции	237,4	293,6	341,5	708,9	310,5	332,4	359,0
Данъци върху доходите на физическите лица	3 224,9	3 666,7	4 096,0	4 165,8	4 936,7	5 230,5	5 516,3
Приходи на социалното и здравното осигуряване	*7 989,6*	*9 211,0*	*10 718,6*	*10 654,1*	*12 110,8*	*12 696,5*	*13 603,8*
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	5 782,8	6 651,0	7 780,4	7 730,3	8 933,8	9 355,3	10 109,6
Здравноосигурителни вноски	2 206,8	2 560,0	2 938,2	2 923,8	3 177,0	3 341,2	3 494,2
Косвени данъци	*11 630,6*	*13 219,0*	*16 856,3*	*15 123,1*	*19 397,6*	*19 613,5*	*20 213,1*
ДДС	8 291,4	9 479,3	12 697,2	11 056,8	14 985,2	14 970,3	15 324,2
Акцизи	3 143,4	3 530,3	3 933,4	3 836,2	4 167,0	4 386,9	4 622,1
Данък върху застрахователните премии	30,8	36,1	38,1	38,7	43,5	44,1	46,3
Мита и митнически такси	165,0	173,3	187,6	191,4	201,9	212,2	220,5
Други данъци	*1 392,0*	*1 180,5*	*1 166,2*	*1 389,6*	*1 405,4*	*1 123,5*	*1 156,4*
Имуществени данъци	704,4	786,9	845,3	907,5	969,0	963,5	991,4
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	83,0	107,4	116,3	121,4	154,4	160,0	165,0
Други данъци	604,6	286,1	204,5	360,6	282,0	0,0	0,0
Неданъчни приходи	**5 568,9**	**4 953,3**	**6 129,7**	**6 043,7**	**5 506,5**	**5 478,9**	**5 585,9**
Превишение на приходите над разходите на БНБ		*337,5*	*281,2*	*281,2*	*255,6*		
Други	*5 568,9*	*4 615,9*	*5 848,5*	*5 762,5*	*5 250,9*	*5 478,9*	*5 585,9*
Приходи от такси	1 542,8	1 698,1	1 923,5	1 917,3	2 084,9	2 134,5	2 181,2
Приходи и доходи от собственост	1 664,6	1 132,4	1 845,1	1 879,4	1 270,9	1 386,9	1 387,7
Глоби, санкции и наказателни лихви	251,4	285,2	296,1	304,5	308,0	312,2	316,6
Постъпления от продажба на нефинансови активи	1 536,2	942,6	1 185,9	948,8	920,5	955,5	1 005,9
Приходи от концесии	90,6	101,7	110,6	116,6	191,1	193,6	196,0
Други приходи	483,3	455,9	487,3	595,9	475,5	496,2	498,4
Помощи и дарения	**1 958,6**	**1 857,1**	**3 803,4**	**3 886,4**	**4 119,5**	**3 168,2**	**3 610,1**
помощи от страната	17,6	20,4	17,7	20,4	17,8	17,8	17,8
помощи от чужбина	1 940,9	1 836,7	3 785,7	3 866,0	4 101,6	3 150,4	3 592,3

Показатели млн. евро	2023 Отчет	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	**37 149,9**	**39 972,2**	**49 445,0**	**48 098,5**	**55 085,7**	**55 332,7**	**58 200,0**
Разходи	**36 204,1**	**39 158,1**	**48 411,9**	**47 065,4**	**53 876,7**	**54 022,8**	**56 540,9**
Нелихвени разходи	***35 779,3***	***38 642,2***	***47 581,9***	***46 321,3***	***52 778,5***	***52 575,6***	***54 782,9***
Текущи разходи	**31 356,3**	**35 526,3**	**41 299,3**	**40 564,5**	**45 862,3**	**47 269,5**	**48 740,0**
Персонал	8 807,7	10 347,2	11 632,9	12 231,6	13 117,9	13 200,8	13 284,0
Заплати	5 776,8	6 731,0	7 988,0	7 986,5	8 954,7	8 995,6	9 006,5
Други възнаграждения и плащания за персонала	1 135,2	1 431,3	862,5	1 541,6	979,0	1 018,3	1 022,5
Осигурителни вноски	1 895,7	2 184,9	2 782,4	2 703,5	3 184,2	3 186,9	3 255,0
Издръжка - общо	3 687,2	3 853,7	4 751,6	4 222,0	4 707,3	5 023,2	4 961,8
Стипендии	71,2	81,9	100,0	96,9	106,2	103,0	103,0
Субсидии и други текущи трансфери - общо	3 158,7	3 129,8	3 528,4	3 422,5	4 228,9	3 511,3	3 487,7
Субсидии и други текущи трансфери	3 018,0	2 958,2	3 354,8	3 235,5	3 767,8	3 050,2	3 026,6
Субсидии и други текущи трансфери за осъществяване на болнична помощ	140,6	171,6	173,6	187,0	461,1	461,1	461,1
Социални и здравноосигурителни плащания	15 206,8	17 597,7	20 456,5	19 847,3	22 603,7	23 983,9	25 145,4
Пенсии	9 821,1	11 130,5	12 387,8	12 372,0	13 494,9	14 511,9	15 384,0
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2 105,1	2 586,0	3 531,6	3 026,0	4 123,6	4 251,4	4 330,3
Здравноосигурителни плащания	3 280,6	3 881,2	4 537,1	4 449,3	4 985,2	5 220,6	5 431,1
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**33,0**	**24,9**	**14,2**	**36,1**	**14,5**	**14,2**	**10,4**
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	**42,6**	**7,9**	**16,0**	**14,1**	**16,0**	**16,0**	**16,0**
Капиталови разходи	**4 652,5**	**3 463,8**	**6 873,2**	**6 241,6**	**7 760,8**	**6 492,8**	**7 537,6**
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	**119,7**	**135,3**	**209,2**	**209,2**	**223,1**	**230,3**	**236,9**
- по бюджетите на бюджетните организации	105,4	122,4	142,7	142,7	156,6	163,9	170,4
НЗОК	105,0	122,1	142,0	142,0	155,9	163,2	169,7
Народно събрание			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Съдебна власт	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	14,3	12,9	66,5	66,5	66,5	66,5	66,5
Лихви	***424,8***	***515,9***	***830,0***	***744,1***	***1 098,2***	***1 447,2***	***1 758,1***
Външни лихви	348,6	434,6	701,9	617,0	950,7	1 282,7	1 540,2
Вътрешни лихви	76,2	81,3	128,1	127,1	147,5	164,5	217,8
Вноска в общия бюджет на ЕС	**945,8**	**814,1**	**1 033,1**	**1 033,1**	**1 209,1**	**1 309,9**	**1 659,1**
Бюджетно салдо (+/-)	**-2 872,5**	**-3 151,4**	**-3 290,3**	**-3 387,2**	**-3 649,6**	**-3 827,0**	**-4 037,5**
Финансиране (+/-)	**2 872,5**	**3 151,4**	**3 290,3**	**3 387,2**	**3 649,6**	**3 827,0**	**4 037,5**

Забележка: За 2023, 2024 и 2025 г. очаквано сумите на ред „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ са посочени с оглед съпоставимост на информацията.

Показатели в % от БВП	2023 Отчет	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Приходи, помощи и дарения	**36,3%**	**35,1%**	**41,9%**	**39,6%**	**42,8%**	**40,5%**	**40,5%**
Данъчно-осигурителни приходи	**28,3%**	**28,6%**	**32,9%**	**30,8%**	**34,8%**	**33,7%**	**33,6%**
Преки данъци	***6,1%***	***6,1%***	***6,8%***	***6,7%***	***7,4%***	***7,4%***	***7,5%***
Корпоративни данъци	2,7%	2,6%	3,1%	3,1%	3,3%	3,3%	3,3%
от нефинансови предприятия	2,4%	2,3%	2,8%	2,4%	3,0%	3,0%	3,1%
от финансови институции	0,3%	0,3%	0,3%	0,6%	0,3%	0,3%	0,3%
Данъци върху доходите на физическите лица	3,4%	3,5%	3,7%	3,7%	4,1%	4,1%	4,1%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	***8,5%***	***8,8%***	***9,7%***	***9,4%***	***10,1%***	***10,0%***	***10,2%***
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	6,1%	6,3%	7,1%	6,8%	7,4%	7,4%	7,6%
Здравноосигурителни вноски	2,3%	2,4%	2,7%	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Косвени данъци	***12,3%***	***12,6%***	***15,3%***	***13,4%***	***16,1%***	***15,4%***	***15,1%***
ДДС	8,8%	9,0%	11,5%	9,8%	12,5%	11,8%	11,5%
Акцизи	3,3%	3,4%	3,6%	3,4%	3,5%	3,5%	3,5%
Данък върху застрахователните премии	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Мита и митнически такси	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Други данъци	***1,5%***	***1,1%***	***1,1%***	***1,2%***	***1,2%***	***0,9%***	***0,9%***
Имуществени данъци	0,7%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,7%
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Други данъци	0,6%	0,3%	0,2%	0,3%	0,2%	0,0%	0,0%
Неданъчни приходи	**5,9%**	**4,7%**	**5,6%**	**5,4%**	**4,6%**	**4,3%**	**4,2%**
Превишение на приходите над разходите на БНБ		***0,3%***	***0,3%***	***0,2%***	***0,2%***		
Други	***5,9%***	***4,4%***	***5,3%***	***5,1%***	***4,4%***	***4,3%***	***4,2%***
Приходи от такси	1,6%	1,6%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,6%
Приходи и доходи от собственост	1,8%	1,1%	1,7%	1,7%	1,1%	1,1%	1,0%
Глоби, санкции и наказателни лихви	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%
Постъпления от продажба на нефинансови активи	1,6%	0,9%	1,1%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Приходи от концесии	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%
Други приходи	0,5%	0,4%	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%
Помощи и дарения	**2,1%**	**1,8%**	**3,5%**	**3,4%**	**3,4%**	**2,5%**	**2,7%**
помощи от страната	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
помощи от чужбина	2,1%	1,8%	3,4%	3,4%	3,4%	2,5%	2,7%

Показатели в % от БВП	2023 Отчет	2024 Отчет	2025 Програма	2025 Очаквано	2026 Проект	2027 Прогноза	2028 Прогноза
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	**39,3%**	**38,2%**	**44,9%**	**42,6%**	**45,8%**	**43,6%**	**43,5%**
Разходи	**38,3%**	**37,4%**	**44,0%**	**41,7%**	**44,8%**	**42,5%**	**42,3%**
Нелихвени разходи	***37,9%***	***36,9%***	***43,2%***	***41,0%***	***43,9%***	***41,4%***	***41,0%***
Текущи разходи	**33,2%**	**33,9%**	**37,5%**	**35,9%**	**38,2%**	**37,2%**	**36,4%**
Персонал	9,3%	9,9%	10,6%	10,8%	10,9%	10,4%	9,9%
Заплати	6,1%	6,4%	7,3%	7,1%	7,5%	7,1%	6,7%
Други възнаграждения и плащания за персонала	1,2%	1,4%	0,8%	1,4%	0,8%	0,8%	0,8%
Осигурителни вноски	2,0%	2,1%	2,5%	2,4%	2,6%	2,5%	2,4%
Издръжка - общо	3,9%	3,7%	4,3%	3,7%	3,9%	4,0%	3,7%
Стипендии	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Субсидии и други текущи трансфери - общо	3,3%	3,0%	3,2%	3,0%	3,5%	2,8%	2,6%
Субсидии и други текущи трансфери	3,2%	2,8%	3,0%	2,9%	3,1%	2,4%	2,3%
Субсидии и други текущи трансфери за осъществяване на болнична помощ	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%	0,3%
Социални и здравноосигурителни плащания	16,1%	16,8%	18,6%	17,6%	18,8%	18,9%	18,8%
Пенсии	10,4%	10,6%	11,3%	11,0%	11,2%	11,4%	11,5%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2,2%	2,5%	3,2%	2,7%	3,4%	3,3%	3,2%
Здравноосигурителни плащания	3,5%	3,7%	4,1%	3,9%	4,1%	4,1%	4,1%
Предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Капиталови разходи	**4,9%**	**3,3%**	**6,2%**	**5,5%**	**6,5%**	**5,1%**	**5,6%**
Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи	**0,1%**	**0,1%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**	**0,2%**
- по бюджетите на бюджетните организации	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
НЗОК	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Народно събрание			0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Съдебна власт	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
Лихви	***0,4%***	***0,5%***	***0,8%***	***0,7%***	***0,9%***	***1,1%***	***1,3%***
Външни лихви	0,4%	0,4%	0,6%	0,5%	0,8%	1,0%	1,2%
Вътрешни лихви	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%
Вноска в общия бюджет на ЕС	**1,0%**	**0,8%**	**0,9%**	**0,9%**	**1,0%**	**1,0%**	**1,2%**
Бюджетно салдо (+/-)	**-3,0%**	**-3,0%**	**-3,0%**	**-3,0%**	**-3,0%**	**-3,0%**	**-3,0%**
Финансиране (+/-)	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**
Б В П	**94 525,1**	**104 767,2**	**110 045,6**	**112 902,9**	**120 163,3**	**127 053,4**	**133 739,1**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4:
ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Бюджетни организации	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	Администрация на президента	7 326,1	7 323,0	7 321,3
2	Министерски съвет	143 358,3	139 511,8	143 505,9
3	Конституционен съд	8 231,0	9 449,2	7 983,7
4	Омбудсман	2 590,0	2 635,9	2 639,3
5	Министерство на финансите	466 536,5	455 070,4	455 165,5
6	Министерство на външните работи	115 442,6	111 894,6	113 667,7
7	Министерство на отбраната	2 657 597,2	2 890 445,9	3 132 056,8
8	Министерство на вътрешните работи	2 317 171,9	2 313 655,7	2 299 804,5
9	Министерство на правосъдието	396 478,2	399 844,9	399 146,2
10	Министерство на труда и социалната политика	2 297 716,5	2 432 174,7	2 470 866,8
11	Министерство на здравеопазването	703 581,5	690 578,6	696 815,2
12	Министерство на образованието и науката	833 361,4	828 520,4	835 265,7
13	Министерство на културата	267 506,5	268 517,0	266 078,1
14	Министерство на околната среда и водите	81 302,7	79 812,1	78 663,1
15	Министерство на икономиката и индустрията	86 001,7	64 296,0	63 586,3
16	Министерство на иновациите и растежа	28 032,6	38 777,8	29 225,7
17	Министерство на енергетиката	41 069,8	41 173,1	41 238,0
18	Министерство на туризма	14 742,8	14 286,2	14 219,6
19	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	1 249 285,7	1 709 072,1	1 771 954,3
20	Министерство на земеделието и храните	209 837,5	211 053,9	210 380,7
21	Министерство на транспорта и съобщенията	860 186,5	613 558,3	633 942,9
22	Министерство на електронното управление	30 396,7	28 577,4	26 864,4
23	Министерство на младежта и спорта	96 682,0	96 117,7	97 152,2
24	Държавна агенция „Национална сигурност“	154 768,6	154 315,8	156 447,1
25	Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия	2 934,9	2 941,6	2 965,2
26	Комисия за защита от дискриминация	2 828,0	2 814,5	2 826,5
27	Комисия за защита на личните данни	3 618,9	3 622,9	3 630,2
28	Комисия за отнемане на незаконно придобитото имущество	8 634,9	8 585,8	8 623,4
29	Комисия за противодействие на корупцията	13 096,6	13 215,8	13 550,8

№	Бюджетни организации	2026 г.	2027 г.	2028 г.
30	Национална служба за охрана	54 728,8	54 583,0	54 716,6
31	Държавна агенция „Разузнаване“	38 678,2	38 778,6	39 026,6
32	Национален статистически институт	24 453,7	24 171,4	24 315,5
33	Комисия за защита на конкуренцията	5 326,0	5 586,1	5 619,0
34	Комисия за регулиране на съобщенията	14 444,1	16 144,3	19 035,3
35	Съвет за електронни медии	1 979,9	1 987,4	1 999,3
36	Комисия за енергийно и водно регулиране	9 280,7	9 962,3	10 385,9
37	Агенция за ядрено регулиране	7 410,9	7 974,4	8 065,3
38	Държавна комисия по сигурността на информацията	11 630,6	11 628,9	11 646,5
39	Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“	55 124,4	51 903,1	54 475,2
40	Комисия за финансов надзор	17 629,5	18 001,3	17 694,5
41	Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори	1 635,8	1 533,9	1 536,0
42	Централна избирателна комисия	4 467,1	4 473,1	4 488,8
43	Държавен фонд „Земеделие“	282 986,9	282 921,1	283 466,0
44	Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства	1 310,7	1 302,9	1 313,7
45	Държавна агенция „Технически операции“	90 711,1	91 851,8	93 270,8
46	Сметна палата	20 017,8	20 559,5	20 703,8
47	Национален осигурителен институт	15 253 139,1	16 341 072,9	17 248 092,7
	в т.ч. Пенсии	13 421 600,0	14 425 000,0	15 282 900,0
48	Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“	2 487,6	2 492,6	2 486,3
49	Учителски пенсионен фонд	73 305,0	86 910,0	101 102,6
50	Национална здравноосигурителна каса	5 571 998,4	5 814 744,0	6 032 051,6

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5:
ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ ТАВАНИ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ И НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Бюджетни организации	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	Народно събрание	70 622,1	71 387,7	84 499,5
2	Висш съдебен съвет	815 963,7	803 651,9	815 084,5

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6:
РАЗМЕРИ НА БЮДЖЕТНИТЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ (ТРАНСФЕРИТЕ) НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ С БЮДЖЕТИТЕ НА БНТ, БНР, БТА, БАН, ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА И ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Бюджетни взаимоотношения (трансфери)	2026 г.	2027 г.	2028 г.
1	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българската национална телевизия	51 404,0	51 434,4	51 591,8
	в т. ч. по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	3 118,9	3 118,9	3 118,9
2	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българското национално радио	36 645,4	36 745,9	37 001,8
	в т. ч. по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	1 994,0	1 994,0	1 994,0
3	Предоставени трансфери от централния бюджет за бюджета на Българската телеграфна агенция	10 160,7	8 728,1	8 149,5
4	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на образованието и науката за бюджетите на Българската академия на науките и държавните висши училища - общо	814 725,3	819 372,0	827 122,7
4.1	- за бюджета на Българската академия на науките	133 037,6	133 325,9	134 160,1
4.2	- за бюджетите на държавните висши училища	681 687,7	686 046,1	692 962,6
5	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на околната среда и водите за бюджета на Българската академия на науките	345,1	345,1	345,1
6	Предоставени трансфери от бюджета на Министерството на отбраната за бюджетите на държавните висши военни училища	51 008,8	51 199,2	51 619,7

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7:
РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Сметки за средствата от Европейския съюз	2026 г.			2027 г.			2028 г.		
		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.	
		к.2.1-к.2.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.3.1-к.3.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.4.1-к.4.2	Разходи	Трансфери (нето)
	1	2	2.1	2.2	3	3.1	3.2	4	4.1	4.2
1	Сметка за средствата от Европейския съюз на Държавния фонд „Земеделие“	193 835,6	666 970,2	473 134,6	210 338,1	684 235,6	473 897,5	220 546,0	695 366,3	474 820,3
2	Сметка за средствата от Европейския съюз на Националния фонд	4 317 649,8	4 988 021,2	670 371,4	2 495 917,3	3 083 380,1	587 462,8	2 696 074,1	3 394 537,7	698 463,6
3	Други сметки за средства от Европейския съюз и средства по други международни програми и договори, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз	333 334,8	452 067,6	118 732,8	383 786,5	580 382,0	196 595,5	283 642,7	427 747,4	144 104,7

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8:
РАЗМЕРИ НА РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ (НЕТО) ПО ДРУГИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОБОСОБЕНИ ЛИЦА И СТРУКТУРНИ ЕДИНИЦИ, ВКЛЮЧЕНИ В КФП ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Други икономически обособени лица, включени в КФП	2026 г.			2027 г.			2028 г.		
		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.		Общо разходи и трансфери (нето)	в т.ч.	
		к.2.1-к.2.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.3.1-к.3.2	Разходи	Трансфери (нето)	к.4.1-к.4.2	Разходи	Трансфери (нето)
	1	2	2.1	2.2	3	3.1	3.2	4	4.1	4.2
1	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда	35 884,1	54 870,2	18 986,1	49 719,8	67 359,3	17 639,5	48 896,8	66 756,2	17 859,4
2	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“	1 258 399,2	1 394 640,0	136 240,8	961 585,4	1 035 630,5	74 045,1	1 011 585,4	1 035 630,5	24 045,1
3	Селскостопанска академия	9 203,3	54 500,0	45 296,7	9 203,3	54 529,8	45 326,5	9 203,3	54 886,3	45 683,0
4	Държавно предприятие „Научно-производствен център“	1 884,1	1 884,1		1 884,1	1 884,1		1 884,1	1 884,1	
5	Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“		15 824,3	15 824,3		10 964,7	10 964,7		10 979,2	10 979,2

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9:
РАЗМЕРИ НА ОСНОВНИТЕ БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2026-2028 Г.

(в хил. евро)

№	Показатели	2026 г.	2027 г.	2028 г.
	Основни бюджетни взаимоотношения - всичко	**5 065 417,6**	**5 067 580,9**	**5 088 550,4**
	от тях:			
1	Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	4 527 759,6	4 529 922,9	4 550 892,4
2	Трансфери за местни дейности	282 658,0	282 658,0	282 658,0
	от тях:			
2.1	Обща изравнителна субсидия	255 658,0	255 658,0	255 658,0
2.2	За зимно поддържане и снегопочистване на общински пътища	27 000,0	27 000,0	27 000,0
3	Целева субсидия за капиталови разходи	255 000,0	255 000,0	255 000,0
	от тях:			
3.1.	делегирани от държавата дейности	70 295,7	70 295,7	70 295,7
3.2.	местни дейности	184 704,3	184 704,3	184 704,3

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10:
ДАНЪЧНИ РАЗХОДИ ЗА 2024 И 2026 Г.

Изготвената прогноза за данъчните разходи за 2026 г. представлява предварителна оценка на данъчните разходи по данъчни преференции и облекчения, регламентирани в Закона за данък върху добавената стойност, Закона за акцизите и данъчните складове, Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица за съответната година.

За целите на прогнозата е използван методът на преотстъпените приходи. Това е най-често използваният метод за оценка на стойността на данъчните разходи, който се свежда до оценка на суми, които не са платени в бюджета в резултат на съществуването на определен данъчен разход.

При остойностяване на данъчните разходи по различните видове данъци е използвана информацията от есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите за периода 2025-2028 г., действащата нормативна уредба, предложените промени в данъчните закони, основните допускания в актуализираната средносрочна бюджетна прогноза, разпоредбите от проекта на ЗДБРБ за 2026 г., както и отчетна информация, предоставена от Националната агенция за приходите, Агенция „Митници“, Националния статистически институт, Българска народна банка и др.

Предвидено е през 2026 г. да се запази размера на общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна и общия размер на сумата, подлежаща за възстановяване на земеделските стопани от акциза за газьола, както и повишения размер на данъчните облекчения за деца.

(в хил. евро)

Данъчни разходи по видове данъци, в т.ч.	**2024 г. Отчет**	**2026 г. Проект**
ДДС	212 819	244 100
Акцизи	85 425	97 812
Корпоративни данъци	220 555	252 980
Данъци върху доходите на физическите лица	310 262	355 870
Общо данъчни разходи	**829 061**	**950 762**
БВП	104 767 224	120 163 278
% от БВП	**0,79%**	**0,79%**